KEN FOLLETT

SCANDALUL MODIGLIANI

KEN FOLLETT

SCANDALUL MODIGLIANI

Original: *The Modigliani Scandal* (1985)

Traducere din limba engleză de:
MIHAELA NEACŞU
prin LINGUA CONNEXION

virtual-project.eu

2020

INTRODUCERE

În thrillerul modern, de obicei, eroul salvează lumea. Aventurile tradiţionale sunt mai modeste: eroul principal abia dacă reuşeşte să îşi salveze propria viaţă şi, eventual, viaţa unui prieten bun sau a unei tinere curajoase. În romanele mai puţin senzaţionale – poveştile cu priză la publicul larg, bine relatate, care au constituit, timp de peste un secol, dieta literară a generaţii de cititori – mizele sunt mai mici, dar eforturile personajului principal, frământările şi alegerile lui sunt în continuare cele care-i croiesc destinul, într-o manieră dramatică.

Nu cred că viaţa este ca în poveşti. În realitate, în general, circumstanţe asupra cărora nu avem control hotărăsc dacă trăim sau murim, dacă suntem fericiţi sau nu, dacă dăm lovitura sau pierdem tot. De exemplu, majoritatea celor bogaţi au moştenit averile pe care le au. Majoritatea celor care nu suferă de foame au avut norocul să se nască într-o ţară bogată. Cei mai mulţi oameni fericiţi s-au născut în familii iubitoare, pe când majoritatea celor nefericiţi au avut parte de părinţi problematici.

Nu sunt fatalist, la fel cum nu cred că totul ţine de noroc. Nu avem control asupra vieţilor noastre în felul în care, să spunem, jucătorul de şah are control asupra tablei de joc, dar viaţa nu este niciun joc de ruletă. Ca de obicei, adevărul e complex. Mecanisme pe care nu le putem controla – şi pe care, uneori, nu le înţelegem – pot hotărî soarta cuiva şi totuşi alegerile pe care un om le face au urmări, chiar dacă sunt urmări pe care acesta nu le-a anticipat.

În *Scandalul Modigliani* am încercat să scriu o altfel de poveste, una care prezintă raportul subtil de subordonare a libertăţii individului faţă de mecanisme superioare. În această iniţiativă lipsită de modestie, am eşuat. Poate din cauză că un astfel de roman nu poate fi scris: chiar dacă Viaţa nu este despre alegeri individuale, poate că Literatura este.

Ceea ce a rezultat este o poveste amuzantă despre o infracţiune, în care un grup de personaje, majoritatea tineri, se implică în tot felul de pozne cu final neaşteptat. Criticii au lăudat-o, numind-o dinamică, exuberantă, lejeră, veselă, amuzantă, lejeră (din nou) şi spumoasă. Am fost dezamăgit că

nu au observat intenţiile mele cât se poate de serioase.

Acum nu mai privesc această poveste ca pe un proiect eşuat. Este spumoasă, în cel mai bun mod cu putinţă. Faptul că este atât de diferită de ceea ce intenţionasem să scriu nu ar trebui să mă surprindă. La urma urmei, nu face decât să îmi susţină punctul de vedere.

Ken Follett, 1985

PARTEA ÎNTÂI

AMORSAREA PÂNZEI

„Cu arta nu te căsătoreşti. O iei cu forţa”.

Edgar Degas, pictor impresionist

Capitolul unu

Brutarul îşi scărpină mustaţa neagră cu un deget acoperit de faină, încărunţind-o şi făcându-se astfel, fără voie, să pară cu zece ani mai bătrân. Baghetele lungi, proaspete, cu coaja crocantă acopereau poliţele dimprejur şi tejgheaua, iar mirosul bine cunoscut îi umplea nările şi-i umfla pieptul cu un sentiment de mândrie smerit satisfăcută.

Pâinea abia fusese scoasă din cuptor, cea de-a doua tranşă a acelei dimineţi: vremea era frumoasă, aşa că treaba mergea. Întotdeauna putea conta pe lumina soarelui să le scoată pe nevestele pariziene din case, pentru pâinea lui delicioasă.

Îşi aruncă privirea pe fereastra brutăriei, strângând din ochi în faţa strălucirii de afară. O fată frumoasă traversa strada. Brutarul ciuli urechile şi auzi vocea nevestei sale ciorovăindu-se în spate cu unul dintre angajaţi. Gâlceava avea să mai dureze cel puţin câteva minute – aşa se întâmpla mereu. Mulţumit că era în siguranţă, brutarul îşi permise să se bucure, pofticios, de vederea fetei.

Rochiţa ei de vară era subţire şi fără mâneci şi brutarul conchise că trebuia să fi fost scumpă, deşi nu se pricepea la astfel de lucruri. Fusta evazată se mişca delicat la jumătatea pulpelor, scoţându-i în evidenţă picioarele goale şi suple, lăsând să se înţeleagă – fără a dezvălui însă – lenjeria delicată, feminină.

Era prea slabă pentru gustul lui, hotărî el, când fata se apropie. Avea sânii foarte mici – nu săltau deloc în mersul ei cu

pas lung, hotărât. Douăzeci de ani de căsnicie cu Jeanne-Marie nu-l făcuseră pe brutar să se sature de sânii plini şi grei.

Fata intră în magazin şi brutarul văzu că nu era frumoasă. Chipul îi era subţire şi prelung, gura mică şi cu dinţii de sus uşor ieşiţi în afară. Sub şuviţele de deasupra, decolorate de soare, părul îi era castaniu.

Fata alese o baghetă de pe tejghea, testându-i coaja cu degetele ei lungi şi dădu din cap mulţumită. Nu era o frumuseţe, dar era categoric atrăgătoare, gândi brutarul.

Avea tenul alb-rozaliu şi pielea îi era fină. Dar felul în care-şi purta trupul era cel care făcea capetele să se întoarcă. Era încrezătoare şi stăpână pe sine; transmitea tuturor că făcea întotdeauna numai ceea ce voia. Brutarul îşi spuse că era momentul să înceteze să se mai ascundă în spatele cuvintelor: fata era atrăgătoare şi cu asta basta.

Îşi încordă muşchii, ca să-şi desprindă cămaşa de spinarea asudată.

— Cald, nu-i aşa? spuse el.

Fata scoase din geantă nişte monede şi plăti pentru pâine. Îi zâmbi şi, dintr-odată, era frumoasă.

— Soarele? Îl ador, îi răspunse.

Închise geanta şi deschise uşa.

— Mersi, îi aruncă peste umăr, ieşind.

Detectase urma unui accent în felul în care vorbea în franceză – un accent englezesc, i se păru brutarului. Sau poate doar îi plăcea să creadă că acesta se potrivea cu tenul ei. Rămase cu privirea fixată pe posteriorul ei, urmărind-o cum traversa, fascinat de jocul muşchilor sub pânza subţire de bumbac. Probabil că se întorcea în apartamentul unui muzician tânăr, care o aştepta încă în pat, după o noapte de desfrâu.

Vocea ascuţită a lui Jeanne-Marie se auzi mai aproape, spulberându-i fantezia. Oftă adânc şi aruncă monedele fetei în sertarul casei de bani.

•

Dee Sleign zâmbea singură, în mers, îndepărtându-se de brutărie. Mitul se confirma, bărbaţii francezi erau cu mult mai senzuali decât cei englezi. Căutătura brutarului, delicios lascivă, întârziase deliberat asupra pântecului ei. Un brutar englez ar fi aruncat pe furiş, din spatele ochelarilor, o privire spre pieptul ei.

Îşi lăsă capul uşor pe spate şi-şi dădu părul peste urechi,

expunându-şi chipul mângâierii fierbinţi a soarelui. Era minunat, viaţa pe care o trăia, vara aceasta petrecută la Paris. Nu trebuia să muncească, nu trebuia să înveţe, nu avea de pregătit examene sau cursuri. Se culca cu Mike, se trezea târziu; cafea bună şi pâine proaspătă la micul dejun; îşi petrecea zilele citind cărţile pe care-şi dorise de multă vreme să le citească şi admirând tablouri; îşi petrecea serile în compania unor personaje interesante, excentrice.

În curând, toate acestea aveau să ia sfârşit. În curând trebuia să decidă ce făcea cu restul vieţii ei. Deocamdată însă se afla într-un purgatoriu personal, bucurându-se de lucrurile care-i făceau plăcere, fără să aibă vreun scop precis care să-i dicteze cum să-şi petreacă fiecare clipă.

Dădu colţul şi intră într-un bloc modest de apartamente. Trecând pe lângă cabina portăresei, cu fereastra ei îngustă, auzi chemarea stridentă a acesteia:

— Domnişoară!

Femeia cu părul cărunt pronunţase apăsat fiecare silabă a cuvântului, reuşind să-i insufle un ton acuzator, ca pentru a sublinia amănuntul scandalos că Dee nu era căsătorită cu bărbatul care închiriase apartamentul. Dee zâmbi încă o dată: o aventură la Paris nu era completă fără dezaprobarea portarului.

— Telegramă, spuse femeia. Aşeză plicul pe pervaz, apoi se retrase în obscuritatea cu miros de pisică a cabinei ei, ca şi cum dorea să se delimiteze complet de tinerele cu moravuri uşoare şi de telegramele acestora.

Dee ridică plicul şi alergă pe scări în sus. Îi era adresat iar ea ştia ce conţinea.

Intră în apartament şi lăsă pâinea şi plicul pe masa din bucătăria mică. Turnă boabele de cafea în râşniţă şi apăsă butonul; aparatul se porni să macine boabele rumenite cu un zgomot răguşit.

Ca un răspuns, se auzi scâncetul aparatului electric de bărbierit al lui Mike. Uneori, doar gândul cafelei îl scotea din aşternut. Dee pregăti un ibric plin şi tăie pâinea proaspătă.

Apartamentul în care locuia Mike era mic, cu piese de mobilier vechi, de un gust mediocru. El îşi dorise un apartament mai deosebit şi, cu siguranţă, şi-l permitea. Dar Dee fusese cea care insistase să nu locuiască în hoteluri sau în cartierele luxoase. Ea voise să-şi petreacă vara printre francezii autentici şi nu cu

protipendada internaţională; şi lucrurile se făcuseră după voia ei.

Bâzâitul aparatului de ras se stinse şi Dee turnă cafea în două ceşti.

El intră în bucătărie tocmai când ea aşeza ceştile pe masa rotundă din lemn. Mike era îmbrăcat în blugi Levis, spălăciţi, şi cămaşa de bumbac era descheiată la gât, lăsând la vedere un smoc de păr negru şi un medalion prins pe un lanţ scurt, din argint.

— Bună dimineaţa, scumpo, spuse el. Ocoli masa şi o sărută. Ea îl cuprinse cu braţele peste mijloc, se lipi strâns de el şi-l sărută cu pasiune.

— Uau, intens pentru o oră atât de timpurie, spuse el. Îi oferi un zâmbet larg, californian, în timp ce se aşeza.

Dee îl privi pe bărbat cum îşi sorbea cafeaua, întrebându-se dacă dorea să-şi petreacă restul vieţii alături de el. Erau împreună de un an şi începuse să se obişnuiască. O atrăgeau cinismul lui, simţul umorului şi stilul lui aventuros. Amândoi erau pasionaţi de artă până la obsesie, dar el era interesat de banii care se făceau din artă, pe când ea era preocupată de motivele şi dedesubturile actului creativ. Se stimulau reciproc, în pat şi în afara lui: făceau o echipă grozavă.

El se ridică, turnă din nou cafea în ceşti şi aprinse ţigări pentru amândoi.

— Eşti tăcută, rosti el, cu vocea lui gravă, joasă, cu accent american. Te gândeşti la rezultat? Trebuie să fi venit.

— A venit azi, răspunse ea. Aşteptam să deschid telegrama.

— Poftim? Haide, vreau să văd cum te-ai descurcat.

— Bine. Aduse plicul şi se aşeză înainte de a-l deschide cu degetul. Despături pagina subţire de hârtie, aruncă o privire şi un zâmbet larg îi acoperi chipul.

— Dumnezeule, am fost admisă prima, spuse ea.

El sări în picioare, entuziasmat.

— Uraaaa! strigă el. Am ştiut eu! Eşti genială! Se dezlănţui zgomotos într-un dans popular, însoţit de chiote şi imitând sunete de chitară havaiană, ţopăind în jurul bucătăriei cu un partener imaginar.

Dee râse nestăvilit.

— Eşti cel mai copilăros adult de treizeci şi nouă de ani pe care mi-a fost dat să-l văd, spuse ea. Mike se apleacă

recunoscător în faţa unor aplauze imaginare, apoi se aşeză din nou.

Spuse:

— Aşadar, ce înseamnă asta pentru viitorul tău?

Dee redeveni serioasă.

— Înseamnă că am fost admisă la doctorat.

— Ce spui? Alte studii? Ai deja o diplomă în istoria artei, pe lângă cea din domeniul artelor plastice. Nu crezi că e timpul să încetezi să mai fii student de profesie?

— De ce aş face-o? Îmi place să învăţ. Şi dacă ei mă plătesc să studiez pentru restul vieţii mele, de ce să n-o fac?

— Pentru că nu te plătesc cine ştie ce.

— Asta aşa este. Dee căzu pe gânduri. Şi mi-ar plăcea să mă îmbogăţesc, cumva. Oricum, e timp destul. Nu am decât douăzeci şi cinci de ani.

Mike întinse braţul peste masă şi-i luă mâna.

— De ce nu vii să lucrezi pentru mine? Te-aş plăti boiereşte – meriţi.

Ea clătină din cap.

— Nu vreau să trăiesc pe spinarea ta. Vreau să-mi croiesc drumul meu.

— Dar pari destul de fericită să mă călăreşti, rânji el.

Dee îi aruncă o privire indecentă.

— Poţi să fii sigur de asta, spuse ea, imitându-i accentul. Apoi îşi retrase mâna. Nu, îmi voi scrie teza de doctorat. Dacă reuşesc să o public, voi face rost de nişte bani.

— Despre ce vrei să scrii?

— Ei bine, cochetez cu mai multe idei. Cea mai promiţătoare mi se pare a fi relaţia dintre artă şi droguri.

— E la modă.

— Şi este originală. Cred că voi putea demonstra că drogurile fac bine artei şi rău artiştilor.

— Un paradox interesant. De unde vrei să porneşti?

— De aici. Din Paris. În primele decenii ale secolului, în mediile artistice, obişnuiau să fumeze iarbă. Doar că pe atunci o numeau haşiş.

Mike dădu din cap.

— Accepţi un mic ajutor din partea mea, la început de drum?

Dee se întinse spre pachetul de ţigări şi-şi luă una.

— Sigur, spuse ea.

El întinse braţul cu bricheta aprinsă.

— Ştiu un tip cu care ar trebui să vorbeşti. A cunoscut îndeaproape o jumătate de duzină din marii artişti de dinainte de Primul Război Mondial. M-a ajutat de câteva ori să dau de urma unor tablouri. Era un soi de infractor neconvenţional, care obişnuia să aducă prostituatele să pozeze drept modele – şi uneori, să facă şi alte lucruri – pentru tinerii artişti. E bătrân acum, are aproape nouăzeci de ani. Dar încă îşi aminteşte.

•

Garsoniera mică mirosea urât. Mireasma de peşte ce venea dinspre magazinul de dedesubt pătrundea peste tot, strecurându-se printre plăcile duşumelei şi infiltrându-se în fibrele mobilierului vechi, în ţesătura cearceafurilor de pe patul din colţ, în faldurile draperiilor din dreptul singurului ochi de geam. Fumul din pipa bătrânului nu reuşea să acopere mirosul de peşte şi, sub toate acestea, persista miasma unei încăperi în care foarte rar se făcea curăţenie.

Iar pe pereţi atârna o avere, în picturi post-impresioniste.

— Toate mi-au fost dăruite de către artiştii care le-au pictat, explică bătrânul cu nonşalanţă. Dee făcea eforturi să-i înţeleagă felul de a vorbi, cu un pronunţat accent parizian. Întotdeauna se găseau în imposibilitatea de a-şi plăti datoriile. Luam tablourile pentru că ştiam că niciodată nu aveau bani. La vremea aceea, nici măcar nu îmi plăceau. Dar acum înţeleg de ce pictau în felul acesta şi îmi place. În plus, îmi trezesc amintiri.

Bătrânul era complet chel, iar pielea de pe chip îi era lăsată şi palidă. Era scund şi se deplasa cu dificultate; însă ochii negri, vioi, sclipeau uneori de entuziasm. Se simţea revigorat în prezenţa acestei tinere englezoaice, care era drăguţă, vorbea bine franţuzeşte şi-i zâmbea ca şi cum ar fi fost din nou un bărbat în putere.

— Nu te sâcâie unii şi alţii, încercând să le cumpere? îl întrebă Dee.

— Acum, nu. Sunt dispus să le închiriez, contra unei taxe. Ochii îi sclipiră. Aşa fac rost de bani pentru tutunul meu, adăugă el, ridicând pipa ca şi cum închina un pahar.

Dee abia acum identifică cealaltă aromă pe care o simţise: tutunul din pipă era amestecat cu canabis. Dădu din cap, cunoscătoare.

— Vrei şi tu? Am nişte foi, oferi el.

— Mulţumesc.

Omul îi dădu cutia în care avea tutunul, foiţe de ţigară şi un calup mic de răşină, iar ea începu să ruleze o ţigaretă.

— Ah, voi tinerele fete, cugetă bătrânul. Drogurile sunt cu adevărat periculoase pentru voi. N-ar trebui să corup tineretul. Eu fac asta de când mă ştiu, sunt prea bătrân să mă schimb acum.

— Ai trăit mult făcând asta, spuse Dee.

— Adevărat, adevărat. Anul ăsta fac nouăzeci şi nouă de ani, cred. Fumez tutunul meu special de şaptezeci de ani, în fiecare zi, în afara celor petrecute la închisoare, desigur.

Dee linse hârtia gumată şi termină de răsucit ţigara. O aprinse cu o brichetă mică, aurită, apoi inhală.

— Pictorii consumau frecvent haşiş? întrebă ea.

— O, da. Am făcut o avere din asta. Unii îşi dădeau toţi banii pe haşiş. Privi către un desen în creion, atârnat pe perete. Era schiţa, făcută la repezeală, a unui cap de femeie; un chip oval cu un nas subţire, prelung. Dedo era cel mai rău dintre toţi, adăugă el, cu un zâmbet îndepărtat.

— Modigliani? întrebă Dee, descifrând semnătura de pe desen.

— Da. Ochii bătrânului erau acum întorşi în trecut şi vorbea ca pentru sine. Purta mereu o jachetă din velur maron şi o pălărie din fetru, cu boruri largi. Spunea că arta trebuia să fie precum haşişul: trebuia să le dezvăluie oamenilor frumuseţea ascunsă a lucrurilor, frumuseţea pe care nu o puteau percepe în mod obişnuit. Obişnuia şi să bea, pentru a vedea urâţenia lucrurilor. Dar adora haşişul. Faptul trist era că avea remuşcări în privinţa asta. Presupun că fusese crescut într-un mediu foarte rigid. Totodată, avea o sănătate fragilă, aşa că îşi făcea griji în privinţa drogurilor. Îşi făcea griji, dar tot le folosea. Bătrânul zâmbi şi dădu din cap, ca şi cum era de acord cu propriile lui amintiri.

Locuia în Impasse Falguière. Era extrem de sărac; ajunsese tras la faţă. Îmi amintesc când a vizitat secţiunea cu exponatele din Egipt, la Luvru – a revenit spunând că era singura care merita văzută! Râse, un râs zglobiu. Dar era un melancolic, continuă el, vocea redevenindu-i sobră. Avea mereu în buzunar *Cânturile lui Maldoror*[1]: recita multe versuri pe dinafară. Spre

[1] Volum de poezii scris de Isidor Lucien Ducasse, cunoscut şi sub numele de Contele de Lautréamont, precursor al poeziei moderne franceze, al cărui stil s-a aflat la

sfârşitul vieţii lui a apărut cubismul. Nu l-a înţeles. Poate asta l-a ucis.

Dee vorbi cu voce şoptită, încercând să conducă gândurile bătrânului fără a le tulbura şirul.

— Dedo a pictat vreodată în timp ce era drogat?

Omul râse uşor.

— O, da, spuse el. Când era drogat, picta repezit, strigând întruna că aceea avea să fie opera lui de artă, capodopera lui, că tot Parisul avea să afle astfel ce însemna arta veritabilă. Alegea cele mai strălucitoare culori şi le azvârlea pe pânză. Prietenii îi spuneau că lucrarea lui era o prostie, fără valoare, iar el le răspundea să se ducă la naiba, că erau prea ignoranţi pentru a recunoaşte pictura secolului al douăzecilea. Apoi, când se dezmeticea, era de acord cu ei şi arunca tabloul într-un colţ.

Bătrânul trase din pipă, văzu că aceasta se stinsese şi se întinse să ia bricheta. Vraja se rupsese.

Dee se apleca în faţă, în scaunul rigid în care stătea, cu ţigara uitată între degete. Vocea ei era de o intensitate gravă.

— Ce s-a întâmplat cu tablourile acelea? întrebă ea.

Omul pufăi ca să-şi reaprindă pipa, apoi se rezemă, continuând să pufăie ritmic. Repetitivitatea aceea a trasului în piept şi suflatului îl cufundă treptat înapoi în reverie.

— Bietul Dedo, spuse el. Nu avea bani de chirie. Nu avea unde să se ducă. Proprietarul îi dăduse douăzeci şi patru de ore să elibereze spaţiul. A încercat să vândă nişte tablouri, dar singurii care le cunoşteau valoarea erau la fel de săraci ca şi el.

A fost nevoit să se mute cu unul dintre ei – nu-mi mai amintesc cu cine. Acela abia avea loc pentru Dedo, darămite pentru tablourile lui. Pe cele care-i plăceau, le-a împrumutat prietenilor.

Pe celelalte – bătrânul gemu ca şi cum amintirea îi provoca durere. Îl văd cum le încarcă într-o roabă şi porneşte cu ele pe stradă. Ajunge la o curte, le aşază grămadă şi le dă foc. „Ce altceva să fac?” repeta întruna. Presupun că aş fi putut să-i împrumut nişte bani, dar era deja dator vândut. Cu toate acestea, când l-am văzut privind cum îi ardeau tablourile mi-am dorit s-o fi făcut. Iată, n-am fost mai bun nici în tinereţile mele, cum nu sunt nici acum.

— A pus pe foc toate tablourile pictate când era drogat?

confluenţa dintre simbolism şi suprarealism. (n.tr.).

întrebă Dee cu vocea aproape pierită.

— Da, răspunse bătrânul. Practic, toate.

— Practic? Nu a păstrat niciunul?

— Nu. Nu a păstrat niciunul. Dar dăduse câteva cuiva – uitasem de asta, dar acum, vorbind cu tine, mi-am amintit. Era un preot, din oraşul lui natal, care era foarte interesat de drogurile din Orient. Nu mai ştiu de ce – pentru proprietăţile lor medicinale, pentru atributele spirituale? Ceva pe-acolo. Dedo se confesase preotului şi acesta-i acordase iertare. Apoi îi ceruse să-i arate tablourile pictate sub influenţa haşişului. Dedo i-a trimis un tablou – unul singur, îmi amintesc acum.

Capătul ţigării îi arse degetele şi Dee îl lăsă într-o scrumieră. Bătrânul îşi aprinse iar pipa şi ea se ridică.

— Îţi mulţumesc foarte mult pentru că ai vorbit cu mine, spuse ea.

— Mmm... Mintea omului era încă pe jumătate întoarsă în trecut. Sper să-ţi fie de folos cu lucrarea de doctorat, spuse el.

— Cu siguranţă, răspunse ea. Din impuls, se aplecă peste scaun şi-l sărută pe capul chel. Ai fost amabil.

Ochii omului sclipiră.

— A trecut multă vreme de când am fost sărutat de o tânără frumoasă, spuse el.

— Dintre toate lucrurile pe care mi le-ai spus, acesta este singurul pe care nu-l cred, îi răspunse Dee. Îi zâmbi din nou, apoi ieşi.

Abia îşi stăpânea bucuria mergând pe stradă. Ce noroc! Şi semestrul nici nu începuse! Ardea de nerăbdare să povestească cuiva. Apoi îşi aminti – Mike plecase: era la Londra, pentru câteva zile. Cu cine să vorbească?

Dintr-un impuls, se opri la o cafenea şi cumpără o carte poştală. Ceru un pahar de vin şi se aşeză s-o scrie. Imaginea de pe cartea poştală înfăţişa chiar cafeneaua unde se oprise şi strada din faţa ei.

Sorbi din vin şi se întrebă oare cui să-i scrie? Se gândi să-şi anunţe familia cu privire la rezultatele admiterii. Mama ei avea să fie mulţumită, în felul ei evaziv, pe când, în realitate, îşi dorea ca fiica ei să fi făcut parte din societatea scăpătată a celor care mergeau la baluri şi la echitaţie. N-ar fi apreciat valoarea triumfului pe care tocmai îl repurtase. Cine ar fi făcut-o?

Apoi îşi dădu seama cine s-ar fi bucurat pentru ea.

Scrise:

Dragă unchiule Charles,

Dacă îţi vine să crezi, am fost admisă prima!!! Încă şi mai incredibil este faptul că sunt pe urmele unui Modigliani pierdut!!!

Cu dragoste,
D.

Cumpără un timbru pentru cartea poştală şi o expedie în drum spre apartamentul lui Mike.

Capitolul doi

A dispărut tot farmecul din lume, gândi Charles Lampeth, aşezat în scaunul său Queen Anne, la masa din sufragerie. Locul acesta unde se afla, casa prietenului lui, găzduise petreceri şi baluri precum cele care mai puteau fi văzute doar în filmele istorice care se bucurau de bugete generoase. Cel puţin doi prim-miniştri cinaseră chiar în camera aceea, cu masa lungă de stejar şi lambriuri asortate. Dar încăperea, casa şi proprietarul acestora, Lordul Cardwell, aparţineau unei spiţe aflate pe cale de dispariţie.

Lampeth alese un trabuc din cutia pe care i-o întinse valetul şi aşteptă ca acesta să-l aprindă. Sorbi din coniacul foarte vechi, completând astfel starea de bine pe care o simţea. Mâncarea fusese excepţională şi, acum că nevestele lor se retrăseseră, conform obiceiurilor apuse, puteau vorbi liniştiţi.

Valetul aprinse trabucul lui Cardwell şi părăsi discret încăperea. Cei doi bărbaţi pufăiră mulţumiţi o vreme. Erau prieteni de prea multă vreme pentru ca tăcerea dintre ei să fie stânjenitoare. În cele din urmă, Cardwell vorbi.

— Care mai e situaţia pe piaţa artelor?

— Înfloritoare, e aşa de ani de zile, răspunse Lampeth cu un zâmbet satisfăcut.

— Nu i-am înţeles niciodată resorturile, spuse Cardwell. Ce o

face atât de viguroasă?

— Aşa cum îţi imaginezi, este un fenomen complex, spuse Lampeth. Presupun că a început atunci când americanii au devenit conştienţi de artă, chiar înaintea celui de-al Doilea Război Mondial. Este vorba de vechiul mecanism al cererii şi ofertei: preţurile lucrărilor marilor maeştri au explodat. Şi cum nu există suficiente opere ale acestora, oamenii şi-au îndreptat atenţia şi asupra moderniştilor.

— Şi aici intervii tu, îl întrerupse Cardwell.

Lampeth dădu din cap, sorbind, cu un aer de cunoscător, din coniac.

— Când am deschis prima galerie, imediat după război, cu greu reuşeam să vând o lucrare apărută după anul 1900. Dar n-am renunţat. Câţiva oameni au început să le aprecieze, preţurile au crescut, uşor, uşor, apoi şi-au făcut apariţia investitorii. Atunci şi-au luat avânt lucrările impresioniştilor.

— S-au îmbogăţit mulţi, comentă Cardwell.

— Mai puţini decât ai crede, replică Lampeth. Slăbi strânsoarea papionului sub bărbia dublă. Este mai degrabă ca atunci când cumperi acţiuni sau când pariezi pe un cal. Când pariezi pe cel cu şanse mari, descoperi că aşa au făcut şi ceilalţi, iar cotele sunt mici. Dacă vrei acţiuni de top, plăteşti un preţ ridicat, iar câştigul, când revinzi, este marginal.

La fel este şi în cazul tablourilor: cumperi un Velazquez şi ştii sigur că vei face bani. Dar plăteşti atât de mult pentru el, încât trebuie să aştepţi câţiva ani pentru un câştig de cincizeci la sută. Singurii care au făcut averi din asta sunt cei care au cumpărat tablourile care le-au plăcut şi au descoperit că avuseseră fler, în momentul în care valoarea colecţiei lor a crescut vertiginos. Cei ca tine.

Cardwell dădu din cap şi cele câteva şuviţe cărunte îi fluturară în briza cauzată de mişcare. Trase apoi cu degetele de vârful nasului său lung.

— Cât estimezi că valorează colecţia mea, în momentul acesta?

— Dumnezeule! Lampeth se încruntă, adunându-şi sprâncenele negre la rădăcina nasului. Pe de o parte, depinde de preţul de vânzare. Pe de altă parte, o evaluare adecvată i-ar lua unui expert o săptămână întreagă.

— Mă mulţumesc şi cu o evaluare aproximativă. Cunoşti

lucrările – doar tu mi le-ai procurat pe cele mai multe.

— Da. Lampeth revăzu cu ochii minţii cele douăzeci sau treizeci de tablouri din casă, atribuindu-le valori aproximative. Închise ochii şi făcu calculul.

— Ar trebui să fie cam un milion de lire, spuse în cele din urmă.

Cardwell dădu din cap.

— La suma asta am ajuns şi eu, spuse el. Charlie, am nevoie de un milion de lire.

— Dumnezeule mare! exclamă Lampeth, îndreptându-se în scaun. Doar nu te gândeşti să-ţi vinzi colecţia?

— Mă tem că sunt nevoit, rosti Cardwell cu tristeţe. Sperasem să le pot lăsa naţiunii, dar realităţile vieţii antreprenoriale au prioritate. Compania este suprasolicitată, în lipsa unui influx major de capital în următoarele douăsprezece luni, totul se duce de râpă. Ştii bine că, de ani buni, am tot vândut părţi din domeniu, ca să mă menţin la suprafaţă. Ridică paharul şi bău. Dar tinerele speranţe m-au ajuns din urmă, continuă el. Nou veniţii au luat cu asalt lumea financiară. Modelul nostru este depăşit. Mă voi retrage, imediat ce compania este stabilizată suficient pentru preluare. Voi face loc unui tânăr, s-o ducă mai departe.

Nota de deznădejde din vocea prietenului său îl înfurie pe Lampeth.

— Tinere speranţe? spuse el cu dispreţ. Va veni momentul răfuielii şi pentru ei.

Cardwell râse îngăduitor.

— Haide, haide, Charlie. Tatăl meu a fost îngrozit când i-am spus că aveam să merg la oraş. Mi-l amintesc când mi-a spus: „Dar urmează să moşteneşti titlul!”, ca şi cum asta contravenea oricărei intenţii ale mele de-a face nişte bani adevăraţi. Iar tu – ce-a spus tatăl tău când ţi-ai deschis o galerie de artă?

Lampeth înregistră punctul de vedere al acestuia cu un zâmbet reţinut.

— A spus că era o activitate nedemnă de fiul unui soldat.

— Aşadar, vezi că lumea aparţine tinerei generaţii. Vinde-mi tablourile, Charlie.

— Pentru a obţine cel mai bun preţ va trebui să dezmembrezi colecţia.

— Tu eşti expertul. Nu are sens să devin sentimental acum.

— Cu toate acestea, ar trebui să păstrezi câteva pentru o expoziţie. Ia să vedem: un Renoir, două Degas, ceva de la Pissaro, trei Modigliani… o să mă gândesc. Lucrările lui Cézanne vor trebui scoase la licitaţie, fireşte.

Cardwell se ridică.

— Ei bine, n-are sens să jelim prea mult. Ce zici, ne alăturăm doamnelor?

•

Galeria de artă Belgrave avea aerul unui muzeu mai răsărit, de provincie. Liniştea era aproape palpabilă când Lampeth intră pe uşă, pantofii negri cu bombeu călcând fără zgomot pe covorul gros, simplu, de culoare verde ca măslina. Era ora zece şi galeria abia se deschisese, aşa că nu erau clienţi. Cu toate acestea, cele trei asistente, în rochii negre cu dungi, se agitau preocupate în zona de recepţie.

Lampeth le salută cu o mişcare a capului şi trecu mai departe, traversând spaţiul de la parter al galeriei, supraveghind, din mers, cu un ochi expert, lucrările expuse pe pereţi. Cineva atârnase o lucrare modernă, abstractă, lângă una primitivă şi-şi făcu o notiţă mentală să remedieze situaţia. Preţurile nu erau afişate pe lucrări – un aspect deliberat. Oamenii aveau impresia că orice referire la numerar ar fi fost primită cu priviri dezaprobatoare de către cele trei asistente elegante. Pentru a-şi măguli stima de sine, clienţii îşi spuneau că şi ei făceau parte din acea lume în care banii nu erau nimic mai mult decât un detaliu, la fel de neînsemnat precum data înscrisă pe foaia de cec. În felul acesta, sfârşeau prin a cheltui mai mult. Charles Lampeth era mai întâi de toate un om de afaceri şi abia apoi un iubitor de artă.

Se îndrepta spre scările ample ce duceau la etaj, când îşi surprinse imaginea în geamul unei lucrări înrămate. Avea o cravată subţire, gulerul cămăşii bine apretat, costumul Savile Row îi venea perfect. Faptul că era supraponderal era supărător, dar era încă atractiv pentru vârsta lui. Îşi îndreptă umerii gânditor.

Mai făcu o notă mentală. Sticla tablourilor trebuia schimbată, astfel încât să nu se mai reflecte. Sub tabloul înrămat se găsea un desen – cine îl expusese acolo făcuse o greşeală.

Păşi în biroul lui şi atârnă umbrela în cuier. Merse lângă fereastră şi privi în strada Regent, aprinzând prima ţigară a zilei.

Contempla traficul, în timp ce, mental, trecea în revistă toate treburile pe care le avea de făcut până la momentul primului gin tonic al zilei, la ora cinci.

Se răsuci să-şi privească asociatul, pe Stephen Willow, care tocmai intra.

— Bună dimineaţa, Willow, îi spuse şi se aşeză la birou.

— ’neaţa, Lampeth. Continuau să se adreseze unul altuia pe numele de familie, în ciuda faptului că se cunoşteau deja de şase, şapte ani. Lampeth îl adusese pe Willow pentru a extinde gama de exponate a galeriei Belgrave: Willow îşi alcătuise propria lui galerie, de mici dimensiuni, cultivând o mână de tineri artişti ce se dovediseră de succes. Lampeth constatase faptul că galeria lui începea să rămână în urma pieţei, iar Willow oferise o cale rapidă de revenire, prin racordarea la scena contemporană a artei. Parteneriatul funcţiona: deşi îi separau zece sau cincisprezece ani, Willow împărtăşea trăsături de bază din înclinaţiile artistice şi de afaceri ale lui Lampeth.

Tânărul bărbat aşeză pe birou un dosar, refuzând trabucul oferit.

— Trebuie să vorbim despre Peter Usher, spuse el.

— A, da. E ceva în neregulă acolo, dar nu-mi dau seama ce anume.

— L-am preluat de la galeria Şaizeci şi Nouă, când aceasta a dat faliment, începu Willow. Timp de un an, a mers bine acolo – o pânză s-a dat cu o mie. Majoritatea au mers de la cinci sute în sus. De când a venit la noi, n-a vândut decât vreo două lucrări.

— Noi cum le dăm?

— Aceeaşi gamă de preţuri ca la Şaizeci şi Nouă.

— Poate că făceau şmecherii acolo, fii atent, spuse Lampeth.

— Cred că făceau, confirmă Willow. Un număr suspect de mare de picturi şi-au făcut din nou apariţia pe piaţă, la preţuri exorbitante, după ce fuseseră vândute.

Lampeth dădu din cap. Era cel mai prost păstrat secret al lumii artistice – faptul că negustorii de artă, adesea, cumpărau ei înşişi propriile exponate, pentru a stimula interesul pentru un anumit tânăr artist.

Lampeth continuă:

— Apoi, după cum ştii, nu suntem galeria potrivită pentru Usher. Văzu sprânceana ridicată a mirare a partenerului său şi adăugă: Nu o lua ca pe o critică, Willow – la momentul respectiv,

a părut să fie o mişcare bună. Dar stilul lui este foarte avangardist şi probabil l-a afectat un pic asocierea cu o galerie respectabilă, cum este a noastră. În orice caz, toate acestea aparţin trecutului. Îl consider în continuare un artist talentat şi suntem datori să depunem toate eforturile să-l sprijinim.

Willow se răzgândi în privinţa trabucului şi alese unul din cutia de pe biroul încrustat al lui Lampeth.

— Da, aşa mă gândeam şi eu. I-am propus o expoziţie şi spune că are suficiente lucrări pentru una.

— Foarte bine. În Sala Nouă, ce zici? Spaţiul galeriei era mult prea mare pentru a găzdui opera unui singur artist, astfel încât expoziţiile individuale se organizau în galerii mai mici sau în alte spaţii situate pe strada Regent.

— Perfect.

Lampeth cugetă:

— Cu toate acestea, încă mă întreb dacă nu cumva ar fi spre binele lui să-l lăsăm să meargă în altă parte.

— Probabil, însă restul lumii nu va vedea lucrurile în felul acesta.

— Ai dreptate.

— Să-i confirm, aşadar?

— Nu, încă nu. Se pregăteşte ceva mai important, în curând. Aseară, am cinat la Lordul Cardwell. Vrea să-şi vândă colecţia.

— Dumnezeule – bietul de el! Va fi o sarcină dificilă pentru noi.

— Da, una cu care trebuie să fim foarte atenţi. Încă mă gândesc cum să facem. Aşa că păstrează sala disponibilă, deocamdată.

Willow privi către fereastră cu coada ochiului – semn, Lampeth ştia, că se forţa să-şi amintească ceva.

— Cardwell n-are două sau trei lucrări Modigliani? spuse el în cele din urmă.

— Ba da.

Lampeth nu se mira că Willow ştia acest lucru: era datoria unui neguţător de artă să ştie unde se aflau sute de opere de artă, cui aparţineau şi cât valorau.

— Interesant, comentă Willow. Am primit o informaţie de la Bonn, ieri, după ce ai plecat. A ieşit pe piaţă o colecţie de schiţe a lui Modigliani.

— Ce fel de schiţe?

— În creion, pentru sculpturi. Nu sunt încă pe piaţa publică. Sunt ale noastre, dacă le vrem.

— Bun. Oricum le vom cumpăra – preţurile la Modigliani sunt în creştere. A fost subevaluat, multă vreme, pentru că nu se încadrează strict într-o categorie.

Willow se ridică.

— Iau legătura cu omul meu şi-i spun să cumpere. Iar dacă Usher mă întreabă ceva, trag de timp.

— Da. Cu blândeţe.

Willow ieşi, iar Lampeth aduse mai aproape de el o tăviţă din sârmă împletită în care avea corespondenţa dimineţii. Luă un plic, care fusese deja deschis pentru el – apoi privirea îi căzu pe cartea poştală de dedesubt. Lăsă plicul şi o ridică. Privi imaginea de pe aceasta şi se gândi că trebuia să fie o stradă de undeva din Paris. Apoi o răsuci şi citi mesajul. Zâmbi la vederea stilului entuziast şi la abundenţa semnelor de exclamare.

Apoi se rezemă de spătar şi căzu pe gânduri. Nepoata lui lăsa impresia unei tinere superficiale, împrăştiate; dar îi mergea mintea şi putea fi extrem de hotărâtă. De obicei, ştia despre ce vorbea, chiar dacă părea o jună rebelă, de la 1920.

Lampeth lăsă restul corespondenţei neatins, strecură cartea poştală în buzunarul interior al sacoului, îşi luă umbrela şi ieşi.

•

Totul în legătură cu agenţia era discret – până şi intrarea. Fusese abil proiectată, astfel încât atunci când un taxi oprea în faţa ei, musafirul nu putea fi văzut din stradă în timp ce ieşea, plătea cursa şi intra în clădire, pe uşa laterală a porticului.

Personalul afişa aceeaşi politeţe exagerată ca şi cel de la galerie – deşi o făcea din motive diferite. Dacă erau obligaţi să spună cu ce se ocupa agenţia, răspundeau în şoaptă că făceau cercetări în numele clienţilor. Aşa cum asistentele de la Belgrave nu rosteau niciodată cuvântul bani, aceştia nu pomeneau niciodată cuvântul detectiv.

Cu adevărat, din câte îşi amintea, Lampeth nu văzuse vreodată un detectiv acolo. Detectivii care lucrau la Lipsey nu dezvăluiau numele clienţilor lor, pentru simplul motiv că, cel mai adesea, nu-l cunoşteau. Discreţia era mai importantă chiar decât încheierea cu succes a unei investigaţii.

L-au recunoscut pe Lampeth, deşi nu fusese acolo decât de vreo două-trei ori. I-au luat umbrela şi l-au poftit în biroul

domnului Lipsey: un bărbat scund, spilcuit, cu un păr negru, întins, şi atitudinea insistent diplomată a unui medic legist în timpul unei anchete.

Dădu mâna cu Lampeth şi-i făcu semn spre un scaun. Biroul acestuia părea mai mult al unui avocat decât al unui detectiv, cu mobilier de culoare închisă, nenumărate sertare în locul dulapurilor de îndosariere şi un seif încastrat. Biroul era încărcat, dar îngrijit, cu creioanele aliniate, teancurile de documente aşezate ordonat, alături de un calculator electronic de buzunar.

Prezenţa calculatorului îi reaminti lui Lampeth că majoritatea afacerilor agenţiei presupuneau investigarea unor suspiciuni de fraudă, de unde şi locaţia birourilor. Dar urmăreau şi persoane fizice şi – pentru Lampeth – tablouri. Taxau scump, ceea ce-l liniştea pe Lampeth.

— Un pahar de vin? îi oferi Lipsey.

— Mulţumesc.

Lampeth scoase cartea poştală în timp ce bărbatul turna vin dintr-o carafă. Luă paharul şi-i dădu în schimb cartea poştală. Lipsey se aşeză, îşi lăsă paharul neatins pe birou şi studie cartea poştală.

— Hmmm. Ai adresa nepoatei, de la Paris?

— Înţeleg că vrei să-i dăm de urmă, spuse el, un minut mai târziu.

— Da.

— Nu. Dar sora mea, mama ei, trebuie s-o ştie. Ţi-o voi aduce. În orice caz, la cum o cunosc pe Delia, probabil a părăsit deja Parisul, în căutarea acestui Modigliani. Asta, dacă nu cumva tabloul se află la Paris.

— Aşadar – ne-ar mai rămâne prietenii ei din Paris. Şi această imagine. Este posibil să fi luat urma, ca să mă exprim aşa, acestei măreţe descoperiri, undeva în apropierea acestei cafenele?

— Este foarte posibil, spuse Lampeth. Te-ai gândit bine, e genul impulsiv.

— Mi-am imaginat că este, după... ăă... după felul în care scrie. Acuma, care sunt şansele să se dovedească o pistă falsă?

Lampeth ridică din umeri.

— Când este vorba despre lucrări vechi, aceasta este întotdeauna o posibilitate. Dar nu te lăsa păcălit de stilul Deliei – a fost admisă la doctorat, în Istoria Artelor, şi este foarte isteaţă

la cei douăzeci şi cinci de ani ai ei. Dacă ar fi acceptat să lucreze pentru mine, aş fi angajat-o doar ca să mă asigur că nu ajunge la concurenţă.

— Şi şansele?

— Jumate-jumate. Nu, mai bine şaptezeci-treizeci. În favoarea ei.

— Bun. Am omul potrivit pentru asta. Putem începe de îndată.

Lampeth se ridică, ezită şi se încruntă, de parcă nu ştia cum să exprime mai bine ceea ce voia să spună. Lipsey aştepta răbdător.

— Ah – e important ca fata să nu ştie că eu am început deja căutările, înţelegi?

— Desigur, spuse Lipsey. Se înţelege de la sine.

•

Galeria era plină de oameni care vorbeau între ei, ciocneau pahare şi scuturau scrumul ţigărilor de foi pe covor. Petrecerea se organizase cu prilejul expunerii unei colecţii restrânse de picturi expresioniste germane, pe care Lampeth le achiziţionase în Danemarca: lui nu-i plăceau, dar se vindeau bine. Printre participanţi se numărau clienţi, artişti, critici şi istorici de artă. Unii veniseră doar pentru a fi văzuţi, pentru a transmite lumii întregi că acesta era mediul în care se învârteau; şi care sfârşeau prin a cumpăra, pentru a nu lăsa impresia că veniseră doar pentru a fi văzuţi. Majoritatea criticilor aveau să scrie despre expoziţie, întrucât nu-şi permiteau să ignore niciun eveniment care avea loc la Belgrave. Artiştii veneau pentru apetitive şi vin – mâncare şi băutură gratis, de care unii dintre ei aveau realmente nevoie. Singurii cu adevărat interesaţi, probabil, de eveniment erau istoricii de artă şi câţiva colecţionari serioşi.

Lampeth oftă şi privi pe furiş către ceas. Mai avea de aşteptat o oră până când putea să se retragă în mod politicos. Soţia sa renunţase de mult să mai participe la aceste recepţii. Spunea că erau plictisitoare şi nu se înşela. Lampeth şi-ar fi dorit să fie acasă, cu un pahar de Porto într-o mână şi o carte în cealaltă; aşezat în scaunul lui preferat – fotoliul vechi din piele, cu tapiţerie din păr de cal şi urma de arsură lăsată de pipă pe braţul acestuia – cu soţia în apropiere şi cu Siddons intrând să aprindă ultimul foc al zilei.

— Visezi că eşti acasă, Charlie? Vocea veni din spatele lui şi-l

smulse, într-adevăr, din reverie. Ai prefera să fii în faţa televizorului, urmărind Barlow?

Lampeth se forţă să zâmbească. Rareori se uita la televizor şi detesta să i se spună Charlie de către oricine altcineva în afara câtorva prieteni vechi. Pe cel căruia-i zâmbea nu îl putea numi prieten: era un critic de artă de la o publicaţie săptămânală, destul de priceput, mai ales la sculptură, dar teribil de plictisitor.

— Salut, Jack, mă bucur că ai venit, spuse Lampeth. Sincer să fiu, începe să mă obosească genul acesta de petreceri.

— Te înţeleg, răspunse criticul. Ai avut o zi dificilă? Nu e uşor să scazi preţul unui amărât de pictor cu vreo două sute, aşa-i?

Lampeth se forţă să zâmbească din nou, dar alese să nu răspundă insultei poznaşe. Publicaţia era de stânga, îşi aminti el, şi se simţea nevoită să dezaprobe pe oricine făcea bani din cultură. Îl văzu pe Willow făcându-şi loc prin mulţime, către el, şi îi fu recunoscător tânărului său asociat. Jurnalistul păru să observe, la rândul lui, şi se retrase.

— Îţi mulţumesc că m-ai salvat, rosti Lampeth în şoaptă, către Willow.

— Pentru puţin, Lampeth. Am venit, de fapt, să-ţi spun că Peter Usher e aici. Te ocupi tu de el?

— Da. Ascultă, m-am hotărât să facem o expoziţie Modigliani. Le avem pe cele trei ale Lordului Cardwell, avem schiţele şi a mai apărut o posibilitate azi-dimineaţă. E suficient ca punct de plecare. Afli tu cine ce mai are?

— Sigur. Asta înseamnă că expoziţia individuală a lui Usher a picat.

— Mă tem că da. Nu mai avem niciun interval disponibil pentru astfel de evenimente, în următoarele câteva luni. Îi spun eu. N-o să-i convină, dar nu-l va afecta foarte mult. În timp, talentul lui va prevala, indiferent ce facem noi.

Willow încuviinţă din cap şi trecu mai departe, iar Lampeth porni în căutarea lui Usher. Îl găsi în celălalt capăt al galeriei, în faţa unora dintre noile tablouri. Era alături de o femeie şi umpluseră amândoi un platou cu apetitive de la bufet.

— Pot să vă ţin companie? întrebă Lampeth.

— Desigur. Sandvişurile sunt delicioase, spuse Usher. Nu mai mâncasem caviar de câteva zile.

Lampeth răspunse sarcasmului cu un zâmbet şi se servi cu un minisendviş. Femeia spuse:

— Peter încearcă să joace rolul tânărului răzvrătit, dar este prea bătrân pentru asta.

— Nu mi-ai cunoscut nevasta insolentă, nu-i aşa? spuse Usher.

Lampeth dădu din cap.

— Încântat, spuse el. Ne-am obişnuit cu Peter, doamnă Usher. Îi tolerăm simţul umorului, pentru că-i apreciem foarte mult lucrările.

Usher primi dojana cu amabilitate şi Lampeth ştiu că o dozase perfect: mascată elegant şi căptuşită cu complimente.

Usher mai mâncă un sandviş, după care bău nişte vin, apoi întrebă:

— Aşadar, unde-mi vei organiza expoziţia?

— Tocmai despre asta voiam să-ţi vorbesc, începu Lampeth. Mă tem că va trebui s-o amânăm. Vezi tu...

Usher îl întrerupse, înroşindu-se la faţă, sub părul lung şi barba ca a lui Iisus.

— Nu-mi veni cu pretexte – ai găsit pe altcineva mai bun să expună. Cine e?

Lampeth oftă. Tocmai asta încercase să evite.

— Vrem să expunem nişte lucrări ale lui Modigliani. Dar acesta nu este singurul...

— Cât timp? vru să ştie Usher, ridicând vocea. Nevasta îşi aşeză mâna pe braţul lui, încercând să-l tempereze. Cât timp ai de gând să îmi amâni expoziţia?

Lampeth simţi priviri sfredelitoare în ceafă şi-şi dădu seama că, probabil, o parte din cei prezenţi acum urmăreau scena. Zâmbi şi se înclină, conspirativ, încercând să-l înduplece pe Usher să coboare vocea.

— N-aş putea să spun, rosti ei în şoaptă. Avem un program foarte încărcat. Cu puţin noroc, la începutul anului viitor...

— La anul! zbieră Usher. Iisuse Hristoase, Modigliani se poate lipsi de o expoziţie, dar eu trebuie să am din ce trăi! Familia mea trebuie să mănânce!

— Te rog, Peter...

— Nu! Nu tac! Toată lumea împrejur tăcuse şi Lampeth înţelese, cu disperare, că toţi urmăreau discuţia. Usher continua să ţipe: Nu mă îndoiesc că vei face mai mulţi bani de pe urma lui Modigliani, pentru că e mort. Nu vei face vreun bine umanităţii, dar vei face bani. Sunt prea mulţi profitori îmbuibaţi

ca tine, Lampeth, care învârt lucrurile. Tu ştii câţi bani făceam înainte să mă alătur afurisitei tale de galerii pompoase? Am făcut un împrumut pentru casă, doar în baza lor. Tot ce am obţinut la Belgrave a fost să-mi reduceţi preţurile şi să-mi ascundeţi lucrările, aşa că acum nimeni nu le mai cumpără. M-am săturat de tine, Lampeth. O să plec de-aici, aşa că poţi să-ţi bagi galeria în dos!

Lampeth se înfioră de violenţa limbajului. Ştia şi că se făcuse roşu ca racul, dar nu putea face nimic în privinţa asta.

Usher se răsuci pe călcâie, teatral, şi dădu să plece. Mulţimea se retrase din faţa lui, făcând un culoar, pe care acesta păşi cu capul sus. Soţia lui venea din urmă, alergând să ţină pasul cu mersul lui hotărât, evitând privirile invitaţilor. Toţi ochii erau îndreptaţi spre Lampeth, aşteptând.

— Îmi cer scuze pentru... cele întâmplate, spuse acesta. Vă rog, continuaţi să vă bucuraţi de această seară şi ignoraţi ceea ce-aţi văzut! Se forţă din nou să zâmbească. Îmi voi turna un pahar cu vin şi sper să faceţi la fel.

Din loc în loc, conversaţiile reîncepură, extinzându-se treptat până ce galeria se umplu de un zumzet neîntrerupt, semn că momentul de criză fusese depăşit. Să vorbească cu Usher acolo, în timpul recepţiei fusese o greşeală, nu mai avea nicio îndoială. Lampeth ajunse la următoarea concluzie, la sfârşitul unei zile lungi, agitate. Pe viitor, avea să se retragă devreme sau avea să înceapă lucrul târziu. Era prea bătrân ca să se suprasolicite pe el însuşi în felul acela.

Găsi un pahar cu vin şi-l bău grăbit. Îşi stăpâni genunchii tremurători şi încetă să mai transpire. Dumnezeule, ce penibil! Afurisiţii de artişti.

Capitolul trei

Peter Usher îşi sprijini bicicleta de geamul larg al galeriei Dixon & Dixon, în strada Bond. Îşi desprinse clipsurile pentru bicicletă şi îşi scutură picioarele, ca să netezească cutele pantalonilor. Îşi verifică imaginea în sticla geamului: costumul lui dungat era destul de şifonat, dar cămaşa albă, cravata lată şi vestonul îi dădeau un aer elegant. Pe sub haine, transpira. Făcuse un drum

lung, din Clapham, dar nu-şi permitea să ia metroul.

Îşi înghiţi mândria, hotărât să fie amabil, modest şi temperat, apoi intră.

O tânără drăguţă, cu ochelari şi fustă scurtă, se apropie de el în zona de primire. Probabil că face mai mulţi bani pe săptămână decât mine, gândi Peter, cu tristeţe, văzând-o, apoi îşi aminti de hotărârea pe care o luase şi alungă gândul. Fata i se adresă cu un zâmbet plăcut:

— Cu ce vă pot fi de folos, domnule?

— Doresc să vorbesc cu domnul Dixon, dacă se poate. Numele meu este Peter Usher.

— Luaţi un loc, până verific dacă domnul Dixon a ajuns, spuse fata.

— Mulţumesc.

Peter se aşează într-un scaun din piele artificială verde şi urmări cu privirea fata care se aşază la birou şi ridică receptorul telefonului. Sub birou, printre sertare, îi vedea genunchii. Fata se foi în scaun, depărtă picioarele şi-i văzu partea interioară a coapselor, netezită de întinderea ciorapului. Se întrebă dacă nu cumva... Nu fi prost, îşi spuse singur. Era genul care se aştepta să i se ofere cocktailuri scumpe, cele mai bune locuri la teatru, fripturi Diane şi vinuri de calitate. Tot ce-i putea el oferi era un film underground la Roundhouse, după care ar fi dus-o înapoi acasă, cu o sticlă de doi litri de Riesling iugoslav, luat de la supermaket. N-ar fi ajuns în veci mai sus de genunchii aceia.

— Doriţi să mergeţi în birou? întrebă fata.

— Cunosc drumul, răspunse Usher, ridicându-se. Trecu de o uşă şi traversă un hol mochetat către o altă uşă. Dincolo de aceasta, era o altă secretară. Toate afurisitele astea de secretare, gândi el: niciuna n-ar putea trăi dacă n-ar fi fost ei, artiştii. Aceasta era mai în vârstă, la fel de atrăgătoare, dar încă şi mai distantă.

— Domnul Dixon este foarte ocupat în această dimineaţă, spuse ea. Luaţi loc pentru câteva minute şi vă anunţ când vă poate primi.

Peter se aşează din nou, încercând să nu se holbeze la femeie. Îşi îndreptă privirea spre tablourile de pe pereţi: câteva peisaje în acuarelă, care nu se distingeau prin nimic, genul de lucrări pe care le găsea plictisitoare. Secretara avea sânii mari, cuprinşi într-un sutien cu cupe ascuţite, sub un pulover subţire şi larg.

Cum ar fi fost să se ridice şi să-şi scoată, cu mişcări lente, puloverul... O, Dumnezeule, taci, creierule! Într-o bună zi, avea să picteze aceste fantezii, să şi le scoată din sistem. Fireşte, nu le-ar cumpăra nimeni. Nici măcar el n-ar fi dorit să le păstreze. Dar poate i-ar fi făcut bine.

Se uită la ceas. Dixon, categoric, nu se grăbea. Aş putea face desene pornografice, pentru revistele deocheate – aş face şi nişte bani, în felul acesta. Dar ce risipă de talent, gândi el.

Telefonul bâzâi în surdină şi secretara ridică receptorul.

— Mulţumesc, domnule, rosti ea şi închise. Se ridică şi ocoli biroul. Poftiţi, vă rog, i se adresă lui Usher. Îi deschise uşa să intre.

Dixon se ridică în timp ce Usher intra în biroul lui. Era un om înalt, uscăţiv, cu ochelari cu jumătate de ramă, având mai degrabă aerul unui medic generalist. Dădu mâna cu Peter fără să zâmbească şi i se adresă vioi, cerându-i să ia loc.

Se sprijini în coate pe biroul de epocă şi spuse:

— Ei bine, cu ce te pot ajuta?

Peter îşi repetase discursul tot drumul, pe bicicletă. Nu se îndoia că Dixon avea să-l primească, dar tot trebuia să aibă grijă să nu-l jignească pe om. Spuse:

— Nu sunt mulţumit de felul în care Belgrave se ocupă de mine, în ultima vreme. Mă întrebam dacă n-ai vrea să expui lucrările mele.

Dixon ridică din sprâncene.

— E un pic cam din scurt, nu crezi?

— Ştiu că aşa pare, dar, cum spuneam, mă gândesc la asta de ceva timp.

— Mi se pare corect. Ia să vedem, ce ai făcut în ultima vreme?

Peter se întrebă în treacăt dacă Dixon aflase de cearta de noaptea trecută. Dacă aflase, nu spunea nimic despre asta. Peter continuă.

— *Brown Line* s-a dat cu şase sute, cu ceva timp în urmă şi *Two Boxes* cu cinci sute cincizeci. Suna bine, dar erau, în realitate, singurele lucrări pe care le vânduse în ultimul an şi jumătate.

— În regulă, spuse Dixon. Spune-mi, ce probleme ai avut la Belgrave?

— N-aş putea să spun, răspunse Peter, cu sinceritate. Eu sunt pictor, nu negustor. Dar se pare că nu-mi promovează lucrările

deloc.

— Hmmm. Dixon părea să reflecteze. Se lăsa greu, gândi Peter. În cele din urmă, acesta vorbi. Domnule Usher, mă tem că nu te putem încadra în programul nostru. Este regretabil.

Peter se uita la el, uimit.

— Cum adică, nu mă poţi integra? Cu doi ani în urmă, toate galeriile din Londra se luptau să mă aibă. Îşi dădu părul lung de pe faţă. Hristoase! Nu se poate să mă refuzi!

Dixon părea îngrijorat, ca şi cum se temea de furia artistului.

— Părerea mea, spuse el fără ocolişuri, este că ai fost supraevaluat, multă vreme. Cred că ai fi la fel de nemulţumit la noi, cum eşti la Belgrave, pentru că problema nu este cu galeriile, ci cu operele tale. În timp, valoarea acestora va creşte, dar pentru moment, puţine dintre pânzele tale merită mai mult de trei sute douăzeci şi cinci de lire. Îmi pare rău, dar aceasta este decizia mea.

Usher se aprinse, aproape implorând.

— Ascultă, dacă mă refuzi, s-ar putea să fiu nevoit să mă apuc de zugrăvit case. Nu înţelegi – trebuie să am o galerie!

— Vei supravieţui, domnule Usher. De fapt, vei ajunge foarte bine. În zece ani de-aici înainte, vei fi unul dintre cei mai de succes pictori din Anglia.

— Atunci, pentru ce mă refuzi?

Dixon oftă, neliniştit. Găsea discuţia extrem de neplăcută.

— Nu eşti genul nostru de artist, în acest moment. După cum ştii, expunem în principal picturi din secolul al nouăsprezecelea şi sculpturi. Avem doar doi artişti contemporani, amândoi consacraţi. În plus, stilul nostru este diferit de al tău.

— Ce naiba vrei să spui cu asta?

Dixon se ridică.

— Domnule Usher, am încercat să te refuz în mod politicos şi să-ţi ofer explicaţii rezonabile cu privire la poziţia galeriei noastre, fără să apelez la cuvinte grele sau la o francheţe necuvenită – o dovadă de politeţe pe care, după cum văd, nu mi-o întorci. Dar mă obligi să fiu cât se poate de sincer. Noaptea trecută ai provocat o scenă deosebit de neplăcută la Belgrave. L-ai jignit pe proprietar şi i-ai scandalizat pe invitaţi. Nu doresc aşa ceva în galeria noastră. Iar acum, îţi doresc o zi bună.

Peter se ridică, cu capul aplecat ameninţător înainte. Dădu să vorbească, ezită, apoi se răsuci pe călcâie şi ieşi.

Traversă cu pas grăbit coridorul, apoi foaierul şi ieşi în stradă. Încălecă pe bicicletă, se aşeză pe şa şi privi în sus, către ferestrele de deasupra.

— Să te ia naiba şi pe tine! strigă, apoi plecă pedalând.

Îşi vărsă furia asupra pedalelor, mişcând picioarele viguros, prinzând viteză. Ignoră luminile semafoarelor, semnalizatoarele de sens unic şi benzile de trafic destinate mijloacelor de transport în comun. La intersecţii, vira brusc, speriind trecătorii, părând deosebit de ameninţător cu părul fluturând, cu barba lungă şi costumul de afacerist.

După o vreme, se trezi că pedala de-a lungul Barajului, în apropiere de Victoria, iar furia îl părăsise. Greşise din capul locului încercând să se afilieze unei galerii, îşi spuse. Dixon avusese dreptate: stilul lui era diferit de al lor. Perspectiva fusese, la început, seducătoare: un contract cu galeriile consacrate, deosebit de respectate, păruse să ofere un sentiment de securitate permanentă. Ceea ce, pentru un tânăr pictor, nu era de bun augur. Probabil că-i afectase munca.

Trebuia să fi continuat să colaboreze cu galeriile periferice, mici şi revoluţionare; locuri precum galeria Şaizeci şi Nouă, care, timp de câţiva ani, înainte să dea faliment, reprezentase o forţă revoluţionară nemaipomenită.

Subconştientul îl mâna către King’s Road şi, dintr-odată, înţelese de ce. Auzise că Julian Black, pe care-l ştia, destul de vag, din zilele studenţiei, deschidea o galerie nouă, numită galeria Black. Julian era o scânteie întunecată: iconoclast, cu dispreţ faţă de arta tradiţională, consumat de pasiune pentru pictură, deşi el însuşi era un pictor fără speranţă.

Peter frână în faţa unei vitrine. Ferestrele erau acoperite de var şi în faţa lor, pe trotuar, zăcea un morman de scânduri. Cocoţat pe o scară, un om desena numele firmei. Până în acel moment scrisese galeria Bla.

Peter îşi lăsă bicicleta. Julian avea să fie ideal, hotărî el. Probabil era în căutare de pictori şi avea să fie deosebit de încântat să aibă pe cineva atât de cunoscut ca Peter Usher.

Uşa nu era încuiată, aşa că Peter intră, păşind peste o prelată murdară de vopsea. Pereţii încăperii largi fuseseră zugrăviţi în alb şi un electrician se ocupa cu instalarea luminilor în tavan. În celălalt capăt, un individ fixa mocheta peste podeaua de ciment.

Peter îl zări imediat pe Julian. Era aproape de uşa de la

intrare, prins în vorbă cu o femeie care-i păru cunoscută. Era îmbrăcat într-un costum de catifea neagră şi purta papion. Avea părul lung până sub urechi, tuns drept şi era destul de arătos, în genul unui profesor de şcoală.

Se întoarse, când intră Peter, zâmbind curtenitor, gata să-l întâmpine pe noul venit cu un „Cu ce vă pot ajuta?” Expresia i se schimbă imediat ce-l recunoscu şi spuse:

— Dumnezeule, Peter Usher! Ce surpriză! Bine ai venit la galeria Black!

Dădură mâna. Peter îi spuse:

— Pare să-ţi meargă bine.

— O iluzie necesară. Dar ţie pare să-ţi meargă cu adevărat bine. Dumnezeule, o casă, nevastă, copil... îţi dai seama că ar trebui să fii muritor de foame într-o mansardă? râse în timp ce-i spunea toate astea.

Peter se întoarse întrebător către femeie.

— A, scuze, spuse Julian. Ea e Samantha. Sigur ai recunoscut-o.

Femeia spuse:

— Bună!

— Desigur, exclamă Peter. Actriţa! Încântat! Îi scutură mâna. I se adresă lui Julian: Ascultă, mă întrebam dacă am putea discuta un minut o chestiune de afaceri.

Julian păru surprins şi uşor îngrijorat.

— Sigur, îi răspunse.

— Trebuie să plec, spuse Samantha. Pe curând!

Julian îi ţinu uşa deschisă, apoi reveni şi se aşeză pe o cutie de împachetat.

— În regulă, prietene. Dă-i drumul!

— Am părăsit galeria Belgrave, spuse Peter. Caut un loc unde să-mi expun mâzgălelile. Cred că acesta ar putea fi acela. Îţi aminteşti ce bine am lucrat împreună, când am organizat Rag Ball? Cred că am putea face echipă bună din nou.

Julian se încruntă şi privi pe fereastră.

— Lucrările tale nu s-au vândut bine în ultima vreme, prietene. Am avut douăzeci de mii de lire ca să pornesc galeria asta. Ştii cât am cheltuit până acum? Nouăsprezece mii. Ştii cât din suma asta am folosit ca să cumpăr tablouri? Niciun ban.

— Pe ce s-au dus?

— Pe chirie în avans, mobilier, decoraţiuni, personal, garanţie

pentru una, garanţie pentru alta, publicitate. Nu e uşor să intri pe piaţa asta, Peter. Dacă ar fi să te accept, ar trebui să-ţi pun la dispoziţie un spaţiu generos – nu numai pentru că suntem prieteni, dar şi pentru că altminteri s-ar duce vorba că te subevaluez, iar asta mi-ar afecta reputaţia – ştii bine cum merg lucrurile în cercul restrâns al lumii artistice.

— Ştiu.

— Dar lucrările tale nu se vând, Pete! Nu-mi permit să aloc spaţiu preţios unor opere care nu se vând. Patru galerii au dat faliment în Londra în primele şase luni ale anului. Le pot călca pe urme atât de uşor.

Peter dădu încet din cap. Nu era furios. Julian nu era una dintre căpuşele grase ale sistemului – el se afla la baza piramidei, alături de artişti.

Nu mai rămăsese nimic de spus. Peter se îndreptă fără grabă spre uşă. Când o deschise, îl auzi pe Julian strigând:

— Îmi pare rău.

Peter dădu iar din cap şi ieşi.

•

Era ora şapte şi jumătate şi el era aşezat pe un scaun, în clasă, iar elevii începeau să se adune. Când acceptase să ţină ore de artă la institutul politehnic din oraş, nu ştia cât de recunoscător avea să fie pentru cele 20 de lire pe săptămână pe care acestea i le aduceau. Să predea era cumplit de plictisitor şi nu avea mai mult de un elev cu o brumă de talent în fiecare clasă; dar banii achitau ipoteca şi cumpărăturile, deşi la limită.

Aşteptă în tăcere, în timp ce aceştia îşi ocupau locurile în spatele planşelor, aşteptând ca el să dea startul orei sau să înceapă să le predea ceva. În drum spre şcoală se oprise şi băuse câteva pahare: să cheltuie nişte bani pe băutură i se părea nesemnificativ în comparaţie cu dezastrul ce se abătuse asupra carierei lui.

Ştia că avea succes, ca profesor: elevilor le plăcea entuziasmul lui vizibil şi evaluările sincere, uneori prea directe, ale lucrărilor lor. Şi îi ajuta să-şi îmbunătăţească abilităţile, chiar şi pe cei lipsiţi de talent; le dezvăluia trucuri şi le atrăgea atenţia asupra unor greşeli tehnice, într-un fel care era uşor de reţinut.

Jumătate dintre ei doreau să studieze Artele Plastice, idioţii. Cineva trebuia să le spună că-şi pierdeau vremea – ar fi trebuit să picteze doar din pasiune, în timp ce-şi câştigau traiul lucrând

ca funcţionari la bancă sau programatori.

La naiba, cineva trebuia să le-o spună.

Sosiseră cu toţii. Se ridică.

— Astăzi vom vorbi despre lumea artistică, le spuse el. Îmi imaginez că unii dintre voi aspiraţi să faceţi parte, curând, din această lume.

Câţiva dădură din cap, încuviinţând.

— Ei bine, pentru aceia dintre voi care urmăresc asta, iată cel mai bun sfat pe care oricine vi-l poate da: renunţaţi! Daţi-mi voie să vă povestesc ceva. Cu câteva luni în urmă, în Londra s-au vândut opt lucrări, pentru o sumă totală de patru sute de mii de lire. Doi dintre pictorii ale căror lucrări s-au vândut au murit în sărăcie. Ştiţi cum merg lucrurile? Cât trăieşte, un artist se dedică trup şi suflet artei sale, lucrărilor sale. Peter dădu din cap cu ironie tristă. Melodramatic, nu-i aşa? Dar aceasta este realitatea. Înţelegeţi? El nu trăieşte decât pentru arta lui. Dar îmbuibaţii, bogătaşii, femeile de lume, neguţătorii de artă, colecţionarii care urmăresc investiţii şi reduceri fiscale – aceştia nu-i apreciază munca. Aceştia vor doar un plasament sigur şi cunoscut şi, în plus – dulce ignoranţă –, habar nu au despre artă. Aşa că nu cumpără lucrările lui şi pictorul moare, în floarea vârstei. Apoi, după câţiva ani, nişte oameni încep să priceapă încotro mergea viziunea lui şi încep să-i cumpere tablourile – de la prietenii cărora le dăruise, din talciocuri, de prin galerii de artă abjecte din Bournemouth şi Watford. Preţul acestora creşte şi negustorii de artă încep să îi cumpere lucrările. Dintr-odată, artistul devine (a) la modă şi (b) o investiţie profitabilă. Tablourile lui ajung la sume astronomice – cincizeci de mii, două sute de mii, cât vreţi voi. Cine face banii aceştia? Negustorii de artă, investitorii abili, cei care avuseseră inspiraţia să cumpere lucrările înainte ca acestea să ajungă la modă. Ca şi organizatorii de licitaţii, şi personalul acestora, proprietarii sălilor de licitaţii şi secretarele lor. Toată lumea, mai puţin artistul – pentru că acesta e deja mort. Între timp, tinerii artişti se luptă din greu să se menţină pe linia de plutire. În viitor, lucrările lor se vor vinde pe sume fabuloase – dar asta nu-i încălzeşte cu nimic în prezent. Aţi crede poate că guvernul ia o parte din aceste încasări şi le foloseşte pentru a construi ateliere, cu chirii accesibile. Dar, nu. Artistul pierde întotdeauna. Daţi-mi voie să vă povestesc despre mine. Am fost, într-un fel,

un talent de excepţie – lucrările mele începuseră să se vândă bine încă din timpul vieţii mele. Din acei bani, am putut să iau un împrumut pentru casă şi mi-am permis să am un copil. Eram tânăra speranţă a Angliei în domeniul picturii. Dar lucrurile au luat-o razna. Lucrările mele fuseseră „supraevaluate”, mi-au spus. Am fost depăşit. Manierele mele nu se potriveau cu gusturile înaltei societăţi. Brusc, m-am pomenit sărac lipit. Am ajuns la gunoi. Oh, am încă destul talent, mi se spune. Peste zece ani, voi ajunge în vârf. Dar până atunci, pot să mor de foame, să sap şanţuri sau să sparg bănci. Nu le pasă – înţelegeţi... Făcu o pauză şi îşi dădu seama cât timp trecuse de când vorbea şi cât de prins fusese de propriul său discurs. Sala asculta încremenită în tăcere, sub impresia acelei revărsări de furie, a pasiunii, a confesiunii neaşteptate.

— Vedeţi voi, spuse el în încheiere, ultimul lucru de care le pasă este omul care se foloseşte de harul pe care i l-a dăruit Dumnezeu ca să producă un miracol – artistul.

Se aşeză înapoi pe scaun, apoi privi către biroul din faţa lui. Era o catedră veche din lemn, cu nişte iniţialele scrijelite pe suprafaţa lui şi cu pete vechi de cerneală absorbite de fibra lemnului. O privi cu atenţie cum se desfăcea sub ochii lui, ca o iluzie optică.

Elevii părură să înţeleagă că ora luase sfârşit. Unul câte unul se ridicară, îşi adunară lucrurile şi ieşiră. În cinci minute, plecaseră toţi, cu excepţia lui Peter, care-şi lăsă capul pe catedră şi închise ochii.

•

Până să ajungă acasă, la căsuţa mică din Clapham, se lăsase deja întunericul. Deşi o casă ieftină, ipoteca fusese greu de obţinut, din cauza vârstei lui. Dar se descurcase.

Peter îşi transformase singur, cu îndemânare, etajul în atelier, dărâmând câţiva pereţi şi construind o lucarnă. Ei trei dormeau împreună în dormitorul de la parter, sufrageria, bucătăria, baia şi toaleta desfăşurându-se în prelungirea din spatele casei.

Intră în bucătărie şi o sărută pe Anne.

— Mă tem că mi-am descărcat frustrările strigând la copii, spuse el.

— Nu-ţi face griji, îi zâmbi ea. Mad Mitch a venit să-ţi ridice moralul. E în atelier. Eu pregătesc sandvişuri pentru noi toţi.

Peter urcă la etaj. Mad Mitch era Arthur Mitchel şi studiaseră

împreună la Slade. Acesta devenise profesor, refuzând să îmbrăţişeze viaţa riscantă de artist cu normă întreagă. Împărtăşea dispreţul profund al lui Peter faţă de lumea artistică şi pretenţiile acesteia.

Când intră Peter, el contempla o pânză recent finalizată.

— Ce părere ai? îl întrebă Peter.

— Nu e întrebarea potrivită, răspunse Mitchel. Mă invită să aberez despre mişcare, aplicarea culorii, design şi emoţie. Mai bine mă întrebi dacă l-aş atârna sau nu pe perete.

— L-ai atârna pe perete?

— Nu. Nu se potriveşte cu tripticul pe care-l am deja.

Peter râse.

— Ai de gând să deschizi sticla aia de whisky pe care ai adus-o?

— Sigur. Hai să ţinem un priveghi.

— Ţi-a spus Anne?

— Mi-a spus. Ai ajuns pe pielea ta la ceea ce ţi-am spus că avea să se întâmple cu ani în urmă. Cu toate acestea, nimic nu se compară cu experienţa directă.

— Adevărat! Peter aduse două pahare murdare de pe un raft şi Mitch turnă în ele. Puseră un disc cu Hendrix şi, o vreme, ascultară amândoi în linişte exploziile acustice ale chitarei. Anne aduse sandvişuri cu brânză şi toţi trei se puseră pe băut.

— Partea cea mai proastă, începu Mitch, miezul care era, al mizeriei care este...

Peter şi Ann râseră de metafora combinată.

— Continuă, spuse Peter.

— Piesa de rezistenţă a unei lucrări deosebite este unicitatea acesteia. Foarte puţine lucrări sunt unice, într-un sens care contează. În afară de cazul în care dispune de un element extrem de special – precum zâmbetul Monalisei, ca să mă folosesc de un exemplu consacrat – poate fi replicat.

— Nu chiar, replică Peter.

— Totul trebuie amplasat perfect. Doar câţiva milimetri, o diferenţă de nuanţă abia perceptibilă – lucrurile acestea nu contează, în cazul unor lucrări obişnuite, de cincizeci de mii de lire. Dumnezeule, Manet n-a pictat imaginea unei picturi ideale pe care o avea în cap – a pus pur şi simplu culorile acolo unde a crezut el că trebuie să fie. Le-a combinat până a ajuns la rezultatul potrivit. Să luăm ca exemplu *The Virgin of the Rocks,*

găseşti una la Luvru şi una la Galeriile Naţionale. Toată lumea e de acord că una dintre ele este contrafăcută, dar care? Experţii londonezi spun că cea de la Luvru. Cea de la Galeriile Naţionale, pretind francezii. Nu vom şti niciodată – dar cui îi pasă? Tot ce trebuie să facem e să le privim şi să le admirăm măreţia. Dar dacă cineva ar descoperi, dincolo de orice îndoială, că una din ele este un fals, nimeni n-ar mai merge s-o vadă. Ceea ce este o mare mizerie.

Goli paharul şi îl umplu din nou. Anne spuse:

— Nu te cred. Trebuie să fii aproape la fel de genial ca să reproduci o operă de artă atât de bine încât să nu o poţi deosebi de original.

— Prostii, explodă Mitch. Îţi voi dovedi. Adu-mi o pânză şi-ţi fac un Van Gogh în douăzeci de minute.

— Are dreptate, spuse Peter. Şi eu pot s-o fac.

— Dar nu la fel de repede ca mine, spuse Mitch.

— Mai repede.

— În regulă, spuse Mitch. Se ridică. Vom avea o Competiţie a Capodoperelor.

Peter sări la rândul lui în picioare.

— De acord. Aşa, să luăm două coli de hârtie, nu ne permitem să risipim pânza.

Anne râse.

— Nu sunteţi zdraveni, niciunul.

Mitch fixă cele două planşe pe perete, în timp ce Peter aduse două palete.

— Anne, numeşte un pictor, ceru Mitch.

— Ok. Van Gogh.

— Dă-ne şi numele unei lucrări.

— Mmm... *Groparul*[2].

— Acum, dă-ne startul!

— Pe locuri, fiţi gata, start!

Cei doi începură să picteze cu frenezie. Peter trasă conturul unui om sprijinindu-se în lopată, desenă cu mişcări uşoare nişte iarbă la picioarele lui, apoi începu să lucreze la salopetă. Mitch începu cu chipul acestuia: faţa zbârcită, obosită a unui ţăran bătrân. Anne privea copleşită de uimire cum cele două imagini prindeau viaţă.

Amândurora le luă mai mult de douăzeci de minute. Erau cu

---

[2] The Gravedigger (în engleză în original) (n.tr.).

totul absorbiţi de munca lor şi, la un moment dat, Peter merse lângă nişte rafturi, luă o carte şi o deschise la o ilustraţie.

Groparul lui Mitch se opintea, apăsând cu piciorul pe lopată, să străpungă pământul uscat, cu trupul greu, dizgraţios, aplecat. Petrecu câteva minute privindu-şi lucrarea, aplicând mici tuşe ici şi colo, apoi analizând-o din nou.

Peter începu să deseneze un detaliu cu negru, în marginea de jos a lucrării sale. Mitch strigă deodată:

— Am terminat!

Peter aruncă o privire către lucrarea lui Mitch.

— Porcule, îi spuse. Apoi privi mai atent. Nu, n-ai terminat. Unde e semnătura? Haha.

— La naiba! Mitch se aplecă asupra planşei şi începu să scrie numele. Peter termină de semnat planşa lui. Anne râdea de amândoi.

Amândoi făcură un pas în spate, în acelaşi timp.

— Am câştigat, strigară la unison, apoi izbucniră în râs.

Anne bătu din palme.

— Ei bine, dacă ajungem vreodată muritori de foame, voi doi vă puteţi câştiga traiul în felul acesta.

Peter încă râdea.

— Ar fi o idee, exclamă el. El şi Mitch se priviră unul pe altul. Zâmbetele lor dispărură treptat, în mod comic, şi amândoi îşi întoarseră privirile înapoi către planşele de pe perete.

Vocea lui Peter era acum gravă, rece, serioasă.

— Sfinte Iisuse Atotputernic, spuse el. Ar fi o idee.

Capitolul patru

Când intră pe uşa redacţiei, Julian Black era destul de agitat. Era foarte irascibil, în ultima vreme – în legătură cu galeria, în privinţa banilor, a Sarei sau a socrilor. Ceea ce era, de fapt, una şi aceeaşi problemă.

Holul pavat cu marmură era impunător, cu tavanul înalt, bronz şlefuit ici şi colo şi pereţii acoperiţi de fresce. Se aştepta se ca un birou de redacţie să fie aglomerat şi neîngrijit, dar locul acesta părea mai degrabă foaierul unui bordel de epocă.

Un panou cu litere aurite, amplasat lângă casa liftului, anunţa

vizitatorii ce birouri se aflau la fiecare etaj. Clădirea găzduia redacţiile ediţiilor de dimineaţă şi de seară ale unui jurnal şi ale câtorva reviste.

— Vă pot ajuta cu ceva, domnule?

Julian se întoarse şi zări lângă el un portar în uniformă.

— S-ar putea, spuse Julian. Am venit să-l văd pe domnul Jack Best.

— Completaţi, vă rog, acest formular.

Surprins, Julian îl urmă pe om lângă o masă aşezată în lateralul holului. Acesta îi înmână o bucată de hârtie de culoare verde, pe care trebuia să-şi noteze numele, numele persoanei pe care dorea să o vadă şi motivul vizitei. Era o formalitate necesară, gândi el binevoitor, în timp ce completa informaţiile solicitate, cu pixul lui Parker, din aur, pe care-l scosese din buzunar. Probabil că sunt vizitaţi de tot felul de oameni trăsniţi.

Pe de altă parte, era un privilegiu să poţi vorbi direct cu reporterii, gândi el. Aşteptând să i se comunice lui Best sosirea lui, se întreba dacă fusese o decizie înţeleaptă să-l caute personal. Poate ar fi fost mai bine să fi trimis un comunicat de presă. Îşi netezi părul şi sacoul, cu un gest nervos.

Fuseseră vremuri în care nimic nu-l tulbura. În şcoală fusese campion la alergarea de cursă lungă, şef de clasă şi leaderul echipei de dezbateri. Părea să aibă succes în tot ceea ce făcea. Apoi se hotărâse să studieze artele. Pentru a mia oară, gândind retrospectiv, identifica acea decizie drept alegerea nefericită, iraţională, care dăduse startul tuturor problemelor ulterioare. Din acel moment, tot ce întreprinsese fusese destinat eşecului. Singurul câştig îl reprezentase Sarah, dar şi aceasta se dovedise o victorie falsă. Ea şi pixurile ei Parker din aur, gândi el. Realiză că apăsa compulsiv pe butonul pixului, aşa că-l strecură înapoi în buzunar, cu un oftat exasperat. Toată viaţa ei aurită, şi Mercedesul ei, şi rochiile ei, şi mai ales afurisitul ei tată.

Pe treptele de marmură îşi făcu apariţia o pereche de pantofi din piele întoarsă, uzaţi, care începură să coboare lent. Urmată de o pereche de pantaloni din bumbac maron impecabili şi de o mână pătată de nicotină care aluneca pe balustrada de bronz. Bărbatul care i se înfăţişă vederii era suplu şi părea destul de grăbit. Apropiindu-se de Julian, aruncă o privire către bucata verde de hârtie din mâna lui.

— Domnul Black? i se adresă.

Julian îi întinse mâna.

— Vă salut, domnule Best.

Best îşi ridică mâna şi alungă o şuviţă de păr negru, lung, de pe faţă.

— Cu ce vă pot fi de folos? spuse el.

Julian aruncă o privire împrejur. Era clar că nu avea să fie invitat în biroul lui Best, nici măcar să ia loc undeva, aşa că intră direct în subiect.

— Voi deschide, în curând, o galerie de artă în King's Road, spuse el. Fireşte, critic de artă fiind pentru *London Magazine,* veţi fi invitat la recepţia de inaugurare, dar mă întrebam dacă n-am putea purta şi o discuţie cu privire la obiectivele galeriei.

Best dădu din cap fără prea multă convingere. Julian făcu o pauză, sperând că-i va da ocazia lui Best să-l invite în birou. Acesta păstră tăcerea.

— Ei bine, continuă Julian, intenţia noastră este să nu ne dedicăm exclusiv unui curent sau unei direcţii artistice, ci să facem spaţiul disponibil tuturor manifestărilor artistice – genul de abordare care pare extravagantă pentru majoritatea galeriilor existente. Să dăm o şansă tinerilor artişti cu idei noi, revoluţionare. Julian îşi dădea seama că Best începea să-şi piardă interesul.

— Ascultaţi, haideţi să bem un pahar, ce ziceţi?

Best se uită la ceas.

— Au închis, spuse el.

— Mm, ce ziceţi atunci de o cafea?

Acesta îşi privi iar ceasul.

— Cred că cel mai bine ar fi să discutăm când deschideţi galeria. Ce-ar fi să-mi trimiteţi invitaţia şi un comunicat de presă şi vedem după aceea dacă putem stabili ceva.

— O! Păi, atunci aşa rămâne, spuse el. Julian era derutat.

Best dădu mâna cu el.

— Vă mulţumesc pentru vizită, îi spuse.

— Pentru puţin. Julian se întoarse şi plecă.

Mergea de-a lungul străzii înguste, îndreptându-se spre strada Fleet şi se întreba unde greşise. Era clar că trebuia să regândească planul iniţial, acela de a-i aborda personal pe toţi criticii de artă din Londra. Poate era mai bine să le scrie, să le explice filosofia din spatele galeriei Black. Vor veni cu toţii la deschidere – avea să fie băutură gratis şi toate celelalte – şi

ştiau că tovarăşii lor de breaslă vor fi, de asemenea, prezenţi.

Dumnezeule, spera din suflet că aveau să vină la recepţie. Ar fi fost un dezastru să nu apară.

Dar nu putea înţelege blazarea lui Best. Nu era ca şi cum se deschideau galerii de artă în Londra în fiecare săptămână. Nici măcar în fiecare lună. Fireşte, criticii de artă erau invitaţi la nenumărate evenimente şi aveau spaţiu de tipar limitat, în fiecare săptămână. Cu toate acestea, te-ai fi aşteptat să manifeste un oarecare interes. Dacă avea vreun pic de noroc, Best era excepţia. Poate că Best fusese excepţia.

Nimic din ce atingea nu se mai transforma în aur. Se întoarse iar în trecut, la momentul în care totul începuse să se destrame. Cufundat în gânduri, se aşeză lângă oamenii care aşteptau venirea autobuzului, cu braţele încrucişate pe piept.

Studiase la facultatea de arte, unde descoperise că toţi ceilalţi erau la fel de pricepuţi în a afişa stilul nonconformist, nonşalant care-l servise atât de bine la şcoala de stat. Toţi studenţii la arte auziseră de Muddy Waters şi de Allen Ginsberg, de Kierkegaard şi de amfetamine, de Vietnam şi de dictatorul Mao. Şi ceea ce era mai rău – cu toţii erau buni la pictură. Julian nu era.

Dintr-odată, nu mai avea nici stil, nici talent. Cu toate acestea, nu se dăduse bătut. Trecuse examenele. Nu-i fusese de prea mare folos. Văzuse oameni cu adevărat talentaţi, precum Peter Usher, mergând mai departe, la Slade, sau în alte părţi, în vreme ce el trebuise să se zbată pentru o slujbă.

Oamenii care aşteptau autobuzul se mişcară subit şi Julian îşi ridică privirea, ca să vadă autobuzul ajuns în staţie. Urcă în autobuz, apoi pe platforma superioară.

Lucra când o cunoscuse pe Sarah. Un fost coleg de şcoală care ajunsese la o editură îi oferise un proiect, să ilustreze o carte pentru copii. Banii pe care-i primise drept avans îl ajutaseră s-o facă pe Sarah să creadă că era un artist de succes. Când ajunsese să afle adevărul, era deja prea târziu pentru ea – şi pentru tatăl ei.

Faptul că o cucerise pe Sarah îl făcuse să creadă, pentru scurtă vreme, că îi revenise îndemânarea. Apoi totul se stricase. Julian coborî din autobuz, sperând să nu o găsească acasă.

Casa lor se afla în Fulham, deşi Sarah insista să spună că era în Chelsea. Tatăl ei o cumpărase şi Julian nu putea să nu recunoască faptul că nătărăul bătrân făcuse o alegere bună. Nu

era mare – trei dormitoare, două camere de primire şi un birou –, dar era foarte modernă, în întregime beton şi aluminiu. Julian descuie uşa şi intră, apoi urcă treptele spre sufrageria principală.

Trei pereţi erau din sticlă. Din păcate, o fereastră largă dădea spre strada din faţă şi o alta spre peretele din cărămidă şi rândul de pini care mărgineau un şir de case identice. Dar fereastra din spate se deschidea către o grădină micuţă, întreţinută de un grădinar cu jumătate de normă, care-şi petrecea majoritatea celor douăzeci de ore de lucru pe săptămână răsucind ţigarete şi îngrijind peluza minusculă. La ora aceea, soarele după-amiezii se strecura vesel pe fereastră, acoperind tapiţeria de catifea maron cu o strălucire aurie, plăcută.

Trupul prelung al Sarei înnobila cu prezenţa lui unul dintre fotoliile joase. Julian se aplecă şi o sărută superficial pe obraz.

— Bună dimineaţa, spuse ea.

El rezistă tentaţiei de-a se uita la ceas. Ştia că era aproape cinci după-amiaza, dar ea se trezise la prânz.

Se aşeză în faţa ei.

— Ce faci? o întrebă.

Ea ridică din umeri. Între degetele unei mâini ţinea o ţigaretă lungă şi în mâna cealaltă un pahar. Nu făcea nimic. Capacitatea ei de-a nu face nimic, ore în şir, nu înceta să-l uimească pe Julian.

Ea văzu privirea lui îndreptată asupra paharului.

— Vrei şi tu unul? îl întrebă.

— Nu. Se răzgândi. În regulă, beau şi eu cu tine.

— Îţi aduc eu. Se ridică şi se îndreptă către bar. Părea să fie foarte atentă pe unde păşea. Când îi turnă în pahar, vărsă câteva picături pe suprafaţa şlefuită a mobilei.

— De când bei? întrebă el.

— O, Iisuse! exclamă ea. Blasfemia, venind din partea ei, păru cu adevărat vulgară. Avea talentul acesta, de a face cuvintele obscene să conteze. Nu începe!

Julian îşi înăbuşi un oftat.

— Iartă-mă, spuse el. Luă paharul din mâna ei şi sorbi.

Sarah îşi trecu un picior peste celălalt, făcând halatul să-i alunece, dezvelind o coapsă prelungă, apetisantă. El îşi aminti că picioarele ei lungi, frumoase, fuseseră primul lucru care-i atrăsese atenţia asupra ei. „Îi ajung până la gât”, se exprimase

el, grosolan, în faţa unui prieten, la acea primă petrecere. Iar înălţimea ei îl obsedase încă de la început. Era cu câţiva centimetri mai înaltă decât el chiar şi atunci când nu purta pantofii ei cu toc îngrozitori.

— Cum a mers? întrebă ea.

— Prost. M-am simţit aproape umilit.

— O, vai! Bietul Julian, întotdeauna ajunge să fie umilit.

— Credeam că am stabilit că nu ne atacăm unul pe altul.

— Exact.

Julian continuă.

— O să trimit comunicate de presă şi sper că trepăduşii îşi vor face apariţia. Ar trebui să fie de ajuns.

— De ce să nu fie?

— Din cauza banilor, de aceea. Ştii ce ar trebui să fac, de fapt?

— Să renunţi la toată povestea.

Julian ignoră observaţia.

— Să le ofer sandvişuri cu brânză şi bere la draft, iar banii să-i folosesc ca să cumpăr tablouri.

— N-ai cumpărat destule?

— N-am cumpărat *niciunul,* spuse Julian. Trei artişti au fost de acord să le expun lucrările contra unui comision. Dacă se vând, primesc zece la sută. Ceea ce ar trebui să fac de fapt este să le cumpăr lucrările. În felul acesta, dacă vor prinde la public, fac bani frumoşi. Aşa se fac lucrurile.

Se lăsă liniştea. Sarah nu spuse nimic. În cele din urmă, Julian vorbi din nou.

— Mi-ar mai trebui câteva mii.

— Şi ai de gând să-i ceri lui tati? Simţi o urmă de dispreţ în vocea ei.

— Nu pot face asta. Julian se făcu mic în scaun, sorbind lung din paharul cu votca tonic. Nu e vorba doar că mi-e greu să-i cer – sunt sigur că va refuza.

— Pe bună dreptate. Dumnezeule, nu ştiu ce l-a determinat din capul locului să finanţeze acest proiect riscant.

Julian nu se lăsă atras în capcană.

— Nici eu, spuse el. Îşi adună tot curajul ca să spună ceea ce voia să spună. Ascultă, n-ai putea să aduni tu câteva sute?

Ochii ei scăpărară.

— Idiot nemernic ce eşti, strigă ea. Ai luat douăzeci de mii de

lire de la tata, stai în casa cumpărată de el, mănânci mâncarea cumpărată de mine şi acum îndrăzneşti să vii să-mi ceri bani! Abia dacă am destul pentru cheltuielile de bază şi tu vrei să-mi iei şi asta? Hristoase! Privi într-o parte, cu dispreţ.

Dar Julian abia îşi luase avânt – nu mai avea nimic de pierdut.

— Ascultă, ai putea să vinzi ceva, insistă el. Dacă vinzi maşina, aş avea suficient să lansez galeria. Abia te foloseşti de ea. Sau o parte din bijuteriile pe care nu le porţi niciodată.

— Îmi faci silă. Îl privi din nou şi buzele i se adunară într-un surâs dispreţuitor. Nu faci niciun ban, nu te pricepi să pictezi, eşti incapabil să gestionezi o afurisită de galerie...

— Taci! Julian se ridicase, alb la faţă de furie. Încetează! zbieră.

— Ştii ce altceva eşti incapabil să faci, nu-i aşa, spuse ea. Insistă, fără remuşcări, răsucind cuţitul în rana veche, dornică să vadă sânge proaspăt. Nu ţi se scoală! strigase ultima vorbă, aruncându-i-o în faţă ca pe o lovitură. Se ridică şi stătu în faţa lui, dezlegă cordonul halatului, pe care-l lăsă să-i alunece de pe umeri la podea. Îşi cuprinse sânii cu mâinile şi-i mângâie cu degetele răsfirate. Îl privi drept în ochi.

— Ai putea să mi-o tragi acum? spuse ea, cu voce şoptită. Ai putea?

Furia şi frustrarea îl făcuseră să încremenească, stătea ca prostit. Buzele albite i se întinseră într-un rictus de furie umilită.

Ea îşi coborî o mână pe pubis şi-şi împinse şoldurile în faţă, spre el.

— Încearcă, Julian, continuă ea cu acelaşi ton seducător. Încearcă s-o scoli, pentru mine.

Vocea lui era pe jumătate şoaptă, pe jumătate suspin.

— Căţea! spuse. Afurisită femeie, căţea ce eşti!

•

Coborî grăbit scările spre garaj, cu durerea provocată de discuţie încă proaspătă în fiinţa lui. Apăsă întrerupătorul care ridica uşa garajului şi urcă în maşina Sarei. Era genul care-şi lăsa cheile în contact.

Nu se folosise de maşina ei niciodată până atunci, pentru că nu îndrăznise să i-o ceară; acum însă, o luă fără remuşcări. Dacă nu-i convenea, era problema ei.

— Vacă, spuse el cu voce tare, ieşind din aleea scurtă şi abruptă în stradă. Se îndreptă spre sud, către Wimbledon. Ar fi

trebuit să se fi obişnuit deja cu aceste discuţii: se aştepta să fi dezvoltat un soi de imunitate. Dar insultele atât de cunoscute deveneau tot mai dureroase cu trecerea timpului.

Ea era tot atât de vinovată pe cât era el, gândi Julian. Părea să simtă o plăcere perversă în legătură cu meteahna lui. Mai fusese cu vreo două fete înaintea ei. Nu fusese spectaculos nici cu ele, presupunea, dar reuşise să facă ceea ce se aşteptau de la el. Neputinţa de acum trebuia să fi avut de-a face tocmai cu acele atribute care-l atrăseseră la Sarah: perfecţiunea trupului ei înalt, manierele elegante impecabile, banii familiei.

Dar ea ar fi putut face lucrurile să meargă. Ştia foarte bine ce avea de făcut şi-i stătea în putere să o facă. Răbdare, blândeţe şi o atitudine mai puţin isterică faţă de sex l-ar fi vindecat cu ani în urmă. Dar Sarah nu-i arătase decât dispreţ şi indiferenţă.

Poate că ea voia ca el să fie impotent. Poate că asta o ferea de sex; protejându-i astfel propriile neajunsuri. Julian alungă gândul. Era o tentativă de a se sustrage asumării propriei responsabilităţi, învinuind-o pe ea.

Intră pe aleea casei impunătoare a socrului lui şi opri pe pietrişul proaspăt greblat din faţa verandei. Sună şi o menajeră veni să-i deschidă.

— Lordul Cardwell este acasă? întrebă el.

— Nu, domnule Black. Este la club, joacă golf.

— Mulţumesc, spuse Julian, apoi se întoarse la maşină şi plecă. Trebuia să-şi fi dat seama că bătrânul avea să profite de o seară frumoasă ca aceea ca să joace o partidă de golf.

Conducea Mercedesul cu mare grijă, neexploatându-i potenţialul de viteză şi de stabilitate în viraje. Puterea maşinii îi servea drept mărturie a propriei lui ineficienţe.

Parcarea clubului era aglomerată. Julian lăsă maşina şi intră. Tatăl Sarei nu era la bar.

— L-ai văzut pe Lordul Cardwell în seara aceasta? îl întrebă el pe barman.

— Da, joacă singur. Ar trebui să fie deja la cea de-a şaptea sau a opta gaură.

Julian ieşi din nou şi porni să dea ocol terenului de golf. Îl găsi pe Lordul Cardwell pregătindu-se pentru cea de-a noua lovitură.

Socrul lui era un bărbat înalt, cu părul alb, foarte rar. Purta o jachetă rezistentă la vânt şi pantaloni bej, iar pe cap, o şapcă îi acoperea aproape în întregime creştetul.

— Este o seară foarte plăcută, spuse Julian.

— Nu-i aşa? Ei bine, acum că eşti aici, n-ai vrea să mă ajuţi cu echipamentul? Cardwell execută o lovitură lungă, recuperă mingea şi porni mai departe.

— Cum merge treaba la galerie? întrebă el, îndreptându-se spre cea de-a zecea gaură.

— Foarte bine, în cea mai mare parte, răspunse Julian. Amenajările sunt aproape finalizate şi acum mă ocup de publicitate.

Cardwell îşi îndoi genunchii, aşeză mingea şi-şi luă avânt. Julian mergea pe lângă el, de-a lungul traseului.

— Totuşi, continuă el, costă mult mai mult decât m-am aşteptat.

— Înţeleg, spuse Cardwell, indiferent.

— Ca să pot asigura un profit bun încă de la început, ar trebui să investesc câteva mii în nişte picturi. Dar la cum se duc banii, n-o să am cu ce.

— Asta înseamnă că va trebui să fii foarte cumpătat la început, spuse Cardwell. N-o să-ţi strice.

Julian înjură în sinea lui. Se temuse că aşa va decurge discuţia. Vorbi:

— De fapt, mă gândeam că ai putea să mai contribui cu nişte bani. În felul acesta, ţi-ai asigura investiţia.

Cardwell ajunsese lângă minge şi o privea intens.

— Mai ai multe de învăţat despre cum se administrează o afacere, Julian, spuse el. Poate că sunt considerat un om înstărit, dar nu pot pune sute de mii de lire la bătaie, într-o clipă. Dacă aş vrea să-mi cumpăr un costum de haine mâine, n-aş avea bani s-o fac. Lucru şi mai important, trebuie să înveţi cum să faci rost de capital. Nu te duci la cineva şi-i spui „Nu-mi ajung banii, n-ai putea să-mi dai nişte parale?” Îi spui că ai nişte perspective de excepţie şi vrei să-l faci părtaş. Mă tem că nu te pot ajuta cu alţi bani. Şi aşa, n-a fost o decizie înţeleaptă să te ajut din capul locului, dar să nu mai vorbim despre asta. Însă hai să-ţi spun ce voi face. Vrei să cumperi nişte tablouri. Eu sunt colecţionar, nu negustor de artă, dar ştiu că talentul esenţial al unui proprietar de galerie este să identifice oportunităţi de investiţie pe piaţa operelor de artă. Găseşte nişte tablouri la preţ bun şi-ţi dau banii de care ai nevoie.

Se concentră din nou asupra mingii şi se pregăti să-şi ia avânt

pentru lovitură.

Julian dădu din cap serios, încercând din răsputeri să nu lase dezamăgirea să i se citească pe chip.

Cardwell lovi cu putere, apoi urmări mingea plutind cu viteză prin aer şi aterizând la marginea zonei verzi. Se întoarse spre Julian.

— Iau eu astea, spuse el şi-şi aşeză pe umăr sacul cu crosele. Ştiu că nu pentru asta ai venit. Tonul lui deveni imediat unul superior. Hai, pleacă acum şi gândeşte-te la cele ce ţi-am spus.

— Sigur, răspunse Julian. La revedere. Se întoarse şi porni înapoi spre parcare.

•

Aştepta blocat în trafic, pe podul Wandsworth, întrebându-se cum să facă să o evite pe Sarah pentru restul serii.

În mod straniu, se simţea liber. Făcuse lucrul neplăcut pe care trebuise să-l facă şi acum simţea un sentiment de uşurare, în ciuda faptului că nu rezolvase, de fapt, nimic. Nu se aşteptase ca Sarah sau tatăl ei să-l ajute – dar trebuise să încerce. Simţea, totodată, că se purtase în mod iresponsabil faţă de Sarah. Se certase cu ea, apoi îi furase maşina. Avea să fie furioasă, iar el nu avea ce să facă în legătură cu asta.

Căută în buzunar, unde-şi ţinea agenda, să vadă dacă ar fi putut merge undeva. Găsi o bucată de hârtie şi o scoase.

Maşinile porniră şi demară şi el. Încercă să citească în timp ce conducea. Văzu numele Samantha Winacre şi o adresă din Islington.

Îşi aminti. Samantha era actriţă şi o cunoştinţă de-a Sarei. Julian o întâlnise de câteva ori. Trecuse pe la galerie, cu câteva zile în urmă, şi-l rugase s-o anunţe ce avea să expună. Îşi aminti momentul: fusese atunci când bietul Peter Usher îşi făcuse apariţia.

Se trezi trecând pe lângă casă şi îşi continuă drumul spre nord. I-ar fi plăcut s-o revadă. Era o actriţă foarte frumoasă, inteligentă şi talentată.

De fapt, ideea nu era deloc bună. Cel mai probabil, avea s-o găsească înconjurată de prieteni sau plecată la vreo petrecere.

Pe de altă parte, nu-i lăsase impresia că ar fi fost genul acela. În orice caz, avea nevoie de un motiv pentru care se ducea să o vadă. Încercă să găsească unul.

Continuă să meargă pe Park Lane, trecu cu dificultate de

Speakers' Corner, parcurse şi Edgware Road, intrând în cele din urmă pe Marylebone Road. Mări viteza, energizat la gândul uşor extravagant că avea să încerce să facă impresie asupra unui star de cinema. Din Marylebone Road ajunse în Euston Road, apoi făcu stânga către Angel.

Peste alte câteva minute se găsea în faţa casei. Părea cât se poate de obişnuită: nu răsuna muzica, nici hohote de râs, nu se revărsau lumini orbitoare. Îşi luă inima în dinţi.

Ieşi din maşină şi bătu la uşă. Răspunse chiar ea, cu părul învelit în prosop.

— Bună, îl salută încântată.

— Discuţia noastră a fost întreruptă destul de brusc, ultima dată, spuse Julian. Eram în trecere şi m-am gândit că ţi-aş putea oferi ceva de băut.

Ea zâmbi larg.

— Ce decizie delicios de spontană, râse ea. Chiar mă întrebam ce să fac ca să nu-mi petrec seara în faţa televizorului. Intră.

Capitolul cinci

Pantofii Anitei răsunau zglobii pe asfalt, în timp ce se grăbea spre casa Samanthei Winacre. Soarele încălzea: era deja ora 9:30. Cu puţin noroc, avea s-o găsească pe Sammy încă în pat. Anita începea lucrul la ora 9, dar întârzia adesea, iar Sammy rareori observa.

Fuma o ţigaretă, în mers, inhalând adânc, bucurându-se de aroma tutunului amestecată cu aerul proaspăt al dimineţii. De cum se trezise, îşi spălase părul blond, îi dusese mamei cana cu ceai, îi dăduse proaspătului ei frăţior biberonul şi-i dusese pe ceilalţi la şcoală. Nu era obosită, avea doar optsprezece ani; dar în zece ani avea să arate de patruzeci.

Bebeluşul era cel de-al şaselea copil al mamei sale, fără a-l socoti pe cel care murise şi cele câteva sarcini pierdute. Oare soţul acesteia nu auzise de contracepţie sau nu-i păsa? *Să fi fost soţul meu, mă asiguram că ştie*!

Gary ştia tot ce trebuia despre metodele contraceptive, dar Anita nu-l lăsa să se apropie de ea, nu încă. Sammy credea că

era de modă veche, că-i plăcea să-l facă pe bărbat să aştepte. Poate că era, dar descoperise că n-avea farmec nici pe jumătate dacă cei doi nu se plăceau cu adevărat. Oricum, Sammy vorbea o grămadă de prostii.

Casa lui Sammy era una dintr-un şir de case la fel, cu beci, destul de veche, dar arătoasă. Mulţi oameni cu bani renovaseră case vechi, în partea aceasta a oraşului Islington şi zona se transforma într-una stilată. Anita intră pe uşa din faţă, pe care o închise în urma ei.

Se privi în oglinda din hol. Nu avusese timp să-şi pună niciun pic de machiaj, dar chipul ei rotund, proaspăt, arăta bine şi fără. Nu folosea niciodată prea mult fard, decât atunci când ieşea să petreacă, noaptea, în câte o duminică.

Oglinda avea încastrată pe suprafaţa ei o reclamă la bere, precum cele dintr-o cârciumă din Pentonville Road. Asta însemna că nu-ţi puteai vedea niciodată chipul în întregime, dar Sammy spunea că era Art Deco. Alte prostii.

Aruncă mai întâi o privire în bucătărie. Erau câteva vase murdare pe blatul unde luau micul dejun şi câteva sticle pe podea, dar nu cine ştie ce. Slavă Domnului, noaptea care trecuse nu fusese una de petrecere.

Îşi descălţă pantofii de stradă, scoase o pereche de mocasini din sacoşa pe care o avea cu ea şi-i încălţă. Apoi coborî în beci.

Sufrageria cu tavanul scund se întindea cât ţinea suprafaţa casei. Era încăperea preferată a Anitei. Ferestrele înguste, amplasate în partea de sus pe peretele din faţă şi pe cel opus, lăsau să intre puţină lumină, dar cea mai mare parte a iluminatului se făcea cu ajutorul numeroaselor spoturi aţintite asupra posterelor, pieselor de sculptură abstractă şi a vaselor cu flori. Covoare scumpe acopereau aproape în întregime podeaua şi majoritatea mobilelor erau achiziţionate de la Habitat.

Anita deschise o fereastră şi făcu rapid ordine. Goli scrumierele într-un coş de gunoi, scutură pernele să le îndrepte şi aruncă nişte flori care se trecuseră. Ridică două pahare de pe o măsuţă cromată; unul mirosea a whisky. Samantha era băutoare de votcă. Anita se întrebă dacă bărbatul era încă acolo.

Se întoarse în bucătărie, întrebându-se dacă avea timp să strângă înainte să o trezească pe Sammy. Nu avea, îşi dădu ea seama; Sammy avea o întâlnire în cursul dimineţii. Cu toate

acestea, ar fi putut face ordine în bucătărie, în timp ce Sammy îşi bea ceaiul. Puse ceainicul pe foc.

•

Fata intră în dormitor şi trase draperiile în lături, lăsând soarele să se năpustească, precum apa când se ridică barajul. Lumina puternică o trezi imediat pe Samantha. Rămase nemişcată, încă o secundă, aşteptând ca urmele somnului să se risipească în prezenţa noii zile. Apoi se ridică şi-i zâmbi fetei.

— Bună dimineaţa, Anita.

— Bună dimineaţa, Sammy. Fata îi întinse o ceaşcă cu ceai şi se aşeză pe marginea patului, în timp ce Samantha sorbea ceaiul. Anita vorbea cu accentul pronunţat, specific, al unui adolescent londonez, dar atitudinea ei maternă, plină de viaţă, cu care se implica în treburile casei, o făcea să pară mult mai matură.

— Am făcut ordine la parter şi am şters praful, spuse ea. O să spăl mai târziu. Ieşi undeva?

— Mmm. Samantha termină de băut ceaiul şi lăsă ceaşca lângă pat. Am o întâlnire despre un scenariu. Aruncă aşternuturile într-o parte şi se ridică, traversând încăperea să ajungă la baie. Intră în duş şi se spălă în grabă.

Când ieşi, Anita făcea patul.

— Ţi-am pregătit scenariul, îi spuse. Cel pe care-l citeai deunăzi.

— O, mulţumesc, spuse Samantha, recunoscătoare. Chiar mă întrebam pe unde l-am lăsat. Înfăşurată în prosopul mare, de baie, merse la biroul de lângă fereastră şi privi volumul. Da, acesta este. Nu ştiu ce m-aş face fără tine!

Anita îşi văzu de treabă, prin cameră, în timp ce Samantha îşi uscă părul tuns băieţeşte. Îşi puse sutienul şi chiloţii şi se aşeză în faţa oglinzii, să se machieze. Anita nu era la fel de vorbăreaţă ca de obicei şi Samantha se întrebă oare ce se întâmplase.

Apoi îi veni o idee.

— Ţi-au venit rezultatele la examene? o întrebă.

— Da. În dimineaţa asta.

Samantha se întoarse spre ea.

— Cum te-ai descurcat?

— Am trecut, răspunse fata fără entuziasm.

— Cu note mari?

— Zece la engleză.

— Grozav! se bucură Samantha.
— Serios?
Samantha se ridică şi luă mâinile fetei între ale ei.
— Ce se petrece, Anita? De ce nu te bucuri?
— Nu are nicio importanţă. Aş putea lucra într-o bancă, pentru douăzeci de lire pe săptămână, sau în fabrica Brassey, pentru douăzeci şi cinci de lire. N-am nevoie de nota zece la examene pentru asta.
— Dar am crezut că vrei să mergi la facultate.
Anita îi întoarse spatele.
— A fost un lucru prostesc – un vis. Pot să merg la facultate la fel cum pot să merg pe lună. Cu ce te îmbraci azi – rochia albă Gatsby? Deschise uşa şifonierului.
Samantha reveni în faţa oglinzii.
— Da, îi răspunse absentă. Multe fete merg acum la facultate, să ştii.
Anita aşeză rochia pe pat şi scoase apoi o pereche de ciorapi albi şi pantofii.
— Ştii care este situaţia mea, Sammy. Bătrânul ba lucrează, ba nu, fără să fie vina lui. Mama nu câştigă mult, iar eu sunt cea mai mare. Va trebui să lucrez câţiva ani, până când cei mici cresc şi încep să câştige şi ei. De fapt...
Samantha lăsă rujul şi privi în oglindă, dincolo de propria ei imagine, către fata care stătea în spatele ei.
— Ce-i?
— Speram că voi putea continua să lucrez la tine.
Pentru un moment, Samantha nu spuse nimic. O angajase pe Anita ca fată în casă – menajeră pe timpul vacanţei de vară a fetei. Se înţelegeau bine şi Anita se dovedise deosebit de eficientă. Dar Samantha nu se gândise nicio clipă că aranjamentul ar putea deveni unul permanent.
— Cred că ar trebui să mergi la facultate, îi spuse.
— Înţeleg, răspunse Anita. Ridică ceaşca de ceai de lângă pat şi ieşi.
Samantha termină cu machiajul, îşi puse o cămaşă şi o pereche de jeans şi coborî. Când intră în bucătărie, Anita aşeză un ou fiert şi suportul cu felii de pâine prăjită pe masa mică. Samantha se aşeză să mănânce.
Anita umplu două căni cu cafea şi se aşeză în faţa Samanthei. Aceasta mâncă în tăcere, apoi împinse farfuria într-o parte şi-şi

puse o tabletă de zaharină în cafea. Anita scoase o ţigaretă mică, cu filtru, şi o aprinse.

— Ascultă, spuse Samantha. Dacă ţii neapărat să te angajezi, aş fi încântată să lucrezi pentru mine. Îmi eşti de un real ajutor. Dar nu trebuie să renunţi la speranţa de a merge la facultate.

— N-are sens să sper la aşa ceva. Nu se va întâmpla.

— Uite ce voi face. Te angajez şi te plătesc ca acum. În timpul anului mergi la şcoală, iar în vacanţe lucrezi pentru mine – şi eşti plătită la fel, tot anul. În felul acesta, eu te păstrez, mama ta primeşte ajutorul de care are nevoie şi tu mergi la şcoală.

Anita o privea cu ochii măriţi.

— Eşti atât de bună, îi spuse.

— Nu. Am mai mulţi bani decât merit şi abia apuc să-i cheltui. Anita, te rog să accepţi. Aş avea sentimentul că am făcut o faptă bună.

— Mama ar spune că este pomană.

— Ai optsprezece ani acum – nu mai trebuie să asculţi tot ce spune mama ta.

— Nu. Fata zâmbi. Apoi se ridică şi o sărută pe Samantha. Avea lacrimi în ochi. Ce întorsătură de situaţie, spuse ea.

Samantha se ridică, uşor stânjenită.

— Voi lua legătura cu avocatul meu, să întocmească nişte hârtii, ca să fii asigurată. Acum trebuie să fug.

— Sun să chem un taxi, spuse Anita.

Samantha urcă la etaj, să-şi schimbe hainele. În timp ce îmbrăca rochia albă, vaporoasă, care costase cât salariul Anitei pe două luni, se simţi, în mod ciudat, vinovată. Nu era corect ca ea, cu un gest atât de nesemnificativ, să schimbe cursul vieţii unei tinere. Banii pe care-i plătea reprezentau o sumă cu adevărat insignifiantă – şi, probabil, deductibilă fiscal, îşi dădu seama. Nu făcea nicio diferenţă. Ceea ce-i spusese Anitei era întru totul adevărat. Samantha putea foarte bine să fi locuit într-o casă impunătoare în Surrey sau într-o vilă în sudul Franţei: cheltuielile ei erau ca şi inexistente comparativ cu averea ei nemăsurată. Anita era singurul ei angajat cu normă întreagă. În schimb, locuia într-o căsuţă modestă, în Islington. Nu avea maşină, nu deţinea niciun iaht. Nici pământuri, picturi de valoare sau antichităţi.

Gândurile îi fugiră la bărbatul care o vizitase cu o noapte în urmă – cum îl chema? Julian Black. Fusese mai degrabă o

dezamăgire. Teoretic, cineva care îi făcea o vizită neanunţată trebuia să fi fost interesant: pentru că cei mai mulţi îşi închipuiau că, pentru a ajunge la ea, aveau să treacă printr-o serie de filtre de securitate, astfel încât genul de musafiri plictisitori nici măcar nu încercau.

Julian fusese o prezenţă destul de plăcută, fascinant când venea vorba de interesele lui – şi anume arta. Dar nu durase mult până să afle că era nefericit în căsnicie şi avea probleme cu banii: iar aceste două aspecte păreau să însumeze întregul lui caracter. Îi spusese clar că nu era interesată să fie sedusă de el, iar el nu-i făcuse avansuri. Băuseră câteva pahare împreună, apoi el plecase.

I-ar fi putut rezolva problemele tot atât de uşor pe cât i le rezolvase Anitei. Poate că trebuia să-i fi oferit bani. El nu-i ceruse, dar era clar că avea nevoie.

Poate că ar fi trebuit să devină o patroană a artelor. Dar lumea artistică era o scenă atât de pretenţioasă a clasei superioare. Banii erau cheltuiţi fără să existe o idee adecvată a valorii acestora pentru oamenii de rând, oameni ca Anita şi familia ei. Nu, arta nu era o soluţie la dilema Samanthei.

Auzi soneria. Privi pe fereastră. Ajunsese taxiul. Îşi luă scenariul şi coborî.

Aşezată pe bancheta confortabilă a taxiului, răsfoi scenariul pe care avea să-l discute împreună cu impresarul ei şi cu producătorul filmului. Filmul se numea *Cea de-a treisprezecea noapte,* titlu care n-avea să vândă niciun bilet: însă acesta era doar un amănunt. Era o reinterpretare artistică a *Celei de-a douăsprezecea nopţi* a lui Shakespeare, dar fără dialogul piesei originale. Intriga era alcătuită, în principal, din aluzii homosexuale. Orsino avea să se îndrăgostească de Cesario, înainte să descopere că Cesario era, de fapt, o femeie în haine bărbăteşti; iar Olivia era o lesbiană latentă. Samantha avea să interpreteze rolul Violei, fireşte.

Taxiul opri în faţa birourilor de pe strada Wardour şi Samantha coborî, lăsând portarul să plătească pentru cursă. I se deschiseră uşile şi intră, ca o vedetă de cinema ce era. Impresarul ei, Joe Davis, o întâmpină şi o conduse în biroul lui. Ea se aşeză şi se relaxă, renunţând la imaginea destinată publicului.

Joe închise uşa.

— Sammy, ţi-l prezint pe Willy Ruskin.

Un bărbat înalt, care se ridicase în momentul în care Samantha intrase în birou, îi întinse mâna.

— Încântat, domnişoară Winacre, spuse acesta.

Cei doi bărbaţi erau atât de diferiţi, încât era aproape amuzant. Joe era scund şi chel; Ruskin era înalt, cu o coamă de păr negru ce-i venea peste urechi, ochelari şi un accent american plăcut.

Bărbaţii se aşezară şi Joe aprinse un trabuc. Ruskin îi oferi Samanthei o ţigară dintr-un portţigaret elegant; ea refuză.

— Sammy, începu Joe, i-am explicat lui Willy că n-am luat încă o hotărâre în privinţa scenariului, încă ne gândim.

Ruskin încuviinţă cu o mişcare a capului.

— M-am gândit că oricum nu strică să ne vedem. Să discutăm despre ce neajunsuri credeţi că are varianta aceasta. Şi, desigur, sunt curios să ascult ideile voastre.

Samantha dădu din cap, adunându-şi gândurile.

— Sunt interesată, spuse ea. Ideea e bună şi scenariul e bine scris. Mi s-a părut chiar amuzant. De ce ai eliminat cântecele?

— Limbajul nu era potrivit cu viziunea, răspunse Ruskin.

— Înţeleg. Dar ai putea pune pe cineva să le rescrie şi apoi să colaborezi cu un compozitor bun de muzică rock pentru melodii.

— Asta e o idee grozavă, spuse Ruskin, privind-o pe Samantha cu o expresie surprinzătoare de respect.

Ea continuă:

— L-am putea transforma pe bufon într-o versiune amuzantă de solist pop – un fel de Keith Moon.

Joe interveni:

— Willy, acesta este un chitarist care are o trupă pop britanică...

— Da, îi ştiu, spuse Ruskin. Îmi place ideea. O voi da în lucru imediat.

— Nu te grăbi, întrerupse Samantha. Acesta era doar un detaliu. După părerea mea, filmul are o problemă mai serioasă. E o comedie bună. Şi nimic mai mult.

— Scuză-mă, de ce este asta o problemă? întrebă Ruskin. Nu înţeleg.

— Nici eu, Sammy, spuse Joe.

Samantha se încruntă.

— Mă tem că nici eu nu am încă o idee foarte clar conturată,

spuse ea. E vorba doar de faptul că filmul nu-mi spune nimic. Nu transmite nicio idee, nicio învăţătură, nicio perspectivă nouă asupra vieţii – înţelegeţi la ce mă refer.

— Ei bine, este construit pe ideea că o femeie pretinde că este bărbat şi face treburi de bărbat la fel de bine, propuse Ruskin.

— Asta poate că a fost un element revoluţionar în secolul al şaisprezecelea, acum nu mai este.

— Şi prezintă o atitudine relaxată cu privire la homosexualitate, ceea ce poate fi privit drept un aspect educativ.

— Nu, nici vorbă, spuse Samantha, categoric. Până şi posturile televiziunii publice permit acum glume despre homosexuali.

Ruskin păru uşor revoltat.

— Sincer să fiu, nu văd cum genul de învăţătură pe care o urmăreşti ar putea fi transpus într-o comedie uşoară, comercială, ca aceasta. Îşi aprinse o nouă ţigară.

Joe părea că suferă.

— Sammy, scumpo, vorbim despre o comedie. Urmăreşte să facă publicul să râdă. Şi tu vrei să apari într-o comedie, nu-i aşa?

— Da. Samantha îl privi pe Ruskin. Îmi pare rău că nu sunt mai entuziasmată cu privire la scenariul tău. Mai dă-mi câteva zile să mă gândesc, se poate?

Joe spuse şi el:

— Da, mai lasă-ne câteva zile, Willy, în regulă? Ştii cât îmi doresc ca Sammy să facă parte din proiect.

— Sigur, spuse Ruskin. Nu mă pot gândi la altcineva mai potrivit pentru rolul Violei, decât domnişoara Winacre. Dar, după cum bine ştiţi, am un film de făcut. Voi fi nevoit să caut alte opţiuni, în curând.

— Uite ce-ţi propun eu, hai să discutăm din nou peste o săptămână? spuse Joe.

— Bine.

— Joe, vreau să mai discut şi alte lucruri cu tine, spuse Samantha.

Ruskin se ridică.

— Îţi mulţumesc pentru disponibilitate, domnişoară Winacre.

După ce acesta ieşi, Joe îşi aprinse din nou trabucul.

— Înţelegi că sunt puţin frustrat de ceea ce tocmai s-a

petrecut, Sammy?

— Da, înţeleg.

— Vreau să spun, scenariile bune sunt puţine şi apar rar. Ca să fie situaţia şi mai complicată, mi-ai spus că vrei o comedie. Şi nu orice comedie, ci una modernă, care să atragă tineretul. Fac rost de una, cu un rol minunat pentru tine, iar tu te plângi că nu are mesaj.

Ea se ridică şi merse în dreptul ferestrei, privind afară, spre strada Soho, îngustă, ce se întindea în faţa ochilor ei. Cineva parcase o camionetă, blocând drumul şi provocând un ambuteiaj. Un şofer coborâse din maşină şi-l insulta pe şoferul camionetei, care-l ignora şi-şi vedea nestingherit de treabă, descărcând şi livrând nişte cutii cu documente unui birou.

— Nu vorbi ca şi cum doar piesele avangardiste de pe Broadway trebuie să transmită un mesaj, spuse ea. Un film poate transmite ceva important şi să fie un succes comercial în acelaşi timp.

— Rareori, răspunse Joe.

— *Cui i-e frică de Virginia Wolf*[3], *În arşiţa nopţii*[4], *Detectivul, Ultimul tango la Paris*[5].

— Niciunul dintre acestea n-a făcut atâţia bani cât a făcut *Cacealmaua*[6].

Samantha se îndepărtă de fereastră, cu o smucitură nervoasă a capului.

— Cui naiba îi pasă de asta? Au fost filme foarte bune, care au meritat făcute!

— Îţi spun eu cui îi pasă, Sammy. Producătorilor, scenariştilor, cameramanilor, echipei secundare de producţie, proprietarilor de cinematografe, plasatoarelor şi distribuitorilor.

— Da, spuse ea cu un aer obosit. Merse lângă scaun şi se lăsă să cadă în el. Îl rogi pe avocat să facă ceva pentru mine, Joe? Am nevoie de un fel de contract. Am o fată care lucrează la mine, ca menajeră. O voi susţine pe durata facultăţii. Contractul

---

[3] Who’s Afraid of Virginia Wolf (în engl. în orig.), piesă de teatru în trei acte de Edward Albee. (n.tr.).

[4] In the Heat of the Night (în engl. în orig.), film american din 1967, regizat de Norman Jewison. După un roman omonim de John Ball. (n.tr.).

[5] Last Tango in Paris (în engl. în orig.), dramă erotică regizată de Bernardo Bertolucci în 1972. (n.tr.).

[6] The Sting (în engl. în orig.), film poliţist apărut în 1973 în regia lui George Roy Hill. (n.tr.).

trebuie să stipuleze că îi plătesc treizeci de lire pe săptămână, timp de trei ani, cu condiţia ca ea să studieze în timpul anului şcolar şi să lucreze la mine în timpul vacanţelor.

— Sigur. Joe îşi nota indicaţiile ei pe un caiet aflat pe birou. Este foarte generos din partea ta, Sammy.

— Rahat. Înjurătura îl făcu pe Joe să ridice din sprâncene. Avea de gând să renunţe la studii şi să se angajeze într-o fabrică, să-şi ajute familia. Este calificată să meargă la universitate, dar familia nu se descurcă fără ajutorul ei. Este scandalos faptul că sunt oameni care trebuie să treacă prin astfel de situaţii, în timp ce alţii câştigă ca mine şi ca tine. Eu o ajut pe ea, dar ce facem cu ceilalţi, mii de copii aflaţi în situaţii similare?

— Nu poţi rezolva tu toate nedreptăţile lumii, scumpo, îi spuse Joe cu o urmă de autosuficienţă.

— Nu-mi vorbi pe tonul ăsta superior, îl repezi Samantha. Sunt o celebritate – ar trebui să le pot vorbi oamenilor despre astfel de lucruri. Ar trebui să fiu o voce – nu este corect, aceasta nu este o societate echitabilă. De ce nu pot face un film în care să vorbesc despre asta?

— Pentru mai multe motive – unul dintre acestea fiind că nu l-ar distribui nimeni. Trebuie să joci în filme vesele, încântătoare. Trebuie să-i faci pe oameni să uite de problemele lor, pentru câteva ore. Nimeni nu merge la cinema să vadă filme despre oameni obişnuiţi şi problemele lor.

— Poate că n-ar trebui să fiu actriţă.

— Şi ce altceva ai face? Ai lucra ca asistent social, să descoperi că nu poţi ajuta pe nimeni, pentru că sunt atât de mulţi cei care au nevoie de ajutor şi, oricum, tot ce le trebuie sunt banii? Ai fi jurnalist, ca să descoperi că ceea ce trebuie să transmiţi este ceea ce ţi se spune, nu ceea ce gândeşti? Ai scrie poezii, în timp ce mori de foame? Sau un politician care trăieşte în compromis?

— De aceea nu se rezolvă nimic niciodată, pentru că toţi sunt cinici ca tine.

Joe îşi puse mâinile pe umerii Samanthei şi o strânse afectuos.

— Sammy, tu eşti idealistă. Ţi-ai păstrat acest idealism mai mult decât majoritatea noastră, a celorlalţi. Te admir pentru asta – te iubesc pentru asta.

— Ah, nu mă aburi cu prostiile astea de showbiz, spuse ea,

dar îi zâmbi cu drag. În regulă, Joe, mă mai gândesc la scenariul acesta. Dar acum trebuie să plec.

— Îţi chem un taxi.

•

Era unul dintre acele apartamente spaţioase din Knightsbridge. Tapetul era discret, trecea neobservat; tapiţeria era din brocart; piesele de mobilier, de epocă. Uşile de sticlă, deschise, dădeau în balcon, lăsând să intre aerul cald al nopţii şi zgomotul îndepărtat al traficului. Era elegant şi plictisitor.

La fel era şi petrecerea. Samantha venise pentru că gazda era o veche prietenă. Mergeau împreună la cumpărături şi, uneori, se vizitau una pe alta. Dar întâlnirile acestea ocazionale nu arătau cât de mult ea şi Mary se schimbaseră, faţă de vremea când jucau împreună, gândi Samantha.

Mary se căsătorise cu un om de afaceri şi majoritatea invitaţilor de la petrecere erau prietenii acestuia. Cei mai mulţi bărbaţi purtau sacouri, deşi se serveau doar apetitive. Cu toţii făceau conversaţie teribilă. Grupul din jurul Samanthei nu mai termina de vorbit despre tablourile cu totul neremarcabile ce atârnau pe pereţi.

Samantha zâmbea, pentru a camufla expresia de plictiseală de pe chipul ei, în timp ce sorbea din şampanie. Nici măcar aceasta nu era de calitate. Dădu din cap către cel care vorbea. Cadavre ambulante, cu toţii. Cu o singură excepţie. Tom Cooper ieşea în evidenţă, ca măgarul între oi.

Era un bărbat impunător şi părea de vârsta Samanthei, cu excepţia şuviţelor cărunte, vizibile în părul negru. Purta o cămaşă în carouri, jeans şi curea din piele. Avea mâini şi picioare mari.

Îi surprinse privirea, de la distanţă, şi mustaţa deasă i se întinse peste buze într-un zâmbet. Şopti ceva perechii în compania căreia se afla şi plecă de lângă aceştia, îndreptându-se către Samantha.

Ea se răsuci, întorcându-se pe jumătate cu spatele la grupul care vorbea despre tablouri. Tom se aplecă şi-i şopti la ureche:

— Am venit să te salvez de la lecţia de artă.

— Mulţumesc. Chiar aveam nevoie. Se întorseseră şi mai mult acum, aşa încât, deşi erau încă în apropierea grupului, nu păreau să-i mai aparţină.

— Am impresia că tu eşti invitatul special, spuse Tom. Îi oferi

o ţigaretă lungă.

— Da. Se aplecă spre bricheta pe care el o aprinsese. Iar tu, ce eşti?

— Reprezentantul clasei muncitoare.

— Bricheta ta nu are nimic de-a face cu clasa muncitoare. Era o brichetă suplă, cu monogramă şi părea să fie din aur.

Un zâmbet larg îi potenţă accentul londonez.

— Sunt şmecher, nu-i aşa? Samantha râse şi el schimbă registrul, rostind cu un ton afectat: Mai doriţi şampanie, doamnă?

Se îndreptară împreună spre bufet, unde el îi umplu paharul şi-i oferi un platou cu biscuiţi mici, fiecare având în centru o grămăjoară de caviar. Ea clătină din cap.

— Cum vrei, spuse el, băgând în gură doi deodată.

— Cum ai cunoscut-o pe Mary? întrebă Samantha curioasă.

El zâmbi din nou.

— Ce vrei să spui de fapt este cum de cunoaşte ea un ţărănoi ca mine? Am urmat amândoi cursurile Şcolii de farmece a doamnei Clair, din Romford. Mama a muncit din greu ca să-şi permită să mă trimită acolo, o dată pe săptămână – şi mult mi-a folosit! N-am nici pic de talent actoricesc.

— Cu ce te ocupi?

— Tocmai ţi-am spus. Sunt un şmecher.

— Nu te cred. Cred că eşti arhitect, sau avocat, sau ceva.

El scoase o cutie mică din buzunar, o deschise şi extrase două tablete mici, albastre. Nu crezi nici că astea sunt droguri, nu-i aşa?

— Nu.

— Ai luat vreodată amfetamină?

Ea clătină din nou din cap.

— Nu. Doar haşiş.

— În cazul acesta, îţi trebuie doar una, spuse el şi-i îndesă o pastilă în palmă.

Îl privi cum înghiţi trei, cu un pahar de şampanie. Îşi strecură şi ea pastila albastră, ovală, în gură, sorbi din paharul cu şampanie şi înghiţi cu dificultate. Când, în cele din urmă, nu mai simţi pastila pe gât, îi spuse:

— Vezi? Niciun efect.

— Aşteaptă câteva minute, în curând o să te dezbraci în pielea goală.

Ea îl privi printre pleoapele strânse.

— Pentru asta ai făcut-o?

El răspunse, vorbind iar cu accent:

— Domnule inspector, eu nici nu am fost la faţa locului.

Samantha începu să se foiască, bătând cu piciorul în ritmul unei muzici inexistente.

— Pun pariu că dacă aş face-o, ai fugi mâncând pământul, spuse ea, râzând zgomotos.

Tom zâmbi, înţelegător.

— Iată că începe!

Dintr-odată, Samantha fu cuprinsă de un val de energie. Deschise ochii mari şi obrajii i se îmbujorară.

— M-am săturat de petrecerea asta afurisită, rosti ea, un pic cam tare. Vreau să dansez.

Tom îşi puse braţul în jurul mijlocului ei.

— Să mergem.

PARTEA A DOUA

PEISAJUL

„Mickey Mouse nu aduce nici pe departe cu un şoricel adevărat, cu toate acestea, oamenii nu trimit la redacţie scrisori pline de indignare cu privire la dimensiunea cozii acestuia.”

E.H. GOMBRICH, istoric de artă

Capitolul unu

Trenul străbătea cu încetineală partea de nord a Italiei. Soarelui strălucitor îi luase locul un strat de nori, gros şi rece, peisajul era învăluit în ceaţă şi aerul părea încărcat de umezeală. Fabricile alternau cu terenurile acoperite de viţă-de-vie până ce se amestecară, dând naştere unei imagini tulburi.

Entuziasmul lui Dee se mai diminuase pe parcursul călătoriei. Nu avea încă o descoperire, doar promisiunea uneia. Dacă nu avea un tablou, la capătul acestui drum, tot ce aflase nu valora mai mult decât o notă de subsol într-un expozeu.

Banii îi erau pe terminate. Nu-i ceruse niciodată lui Mike s-o ajute cu bani; nici nu-i dăduse motive să creadă că era strâmtorată. Dimpotrivă, îi lăsase impresia că veniturile ei erau mult mai mari decât erau de fapt. Acum, regreta această prefăcătorie inofensivă.

Mai avea destui bani cât să reziste în Livorno câteva zile, şi pentru drumul înapoi spre acasă. Alungă preocupările legate de bani şi-şi aprinse o ţigară. Învăluită de fumul acesteia, visă cu ochii deschişi cum ar fi fost să dea de urma picturii pierdute a lui Modigliani. Ar fi fost o introducere fabuloasă pentru lucrarea ei despre relaţia dintre droguri şi artă.

De fapt, ar fi putut însemna mult mai mult: ar fi putut fi subiectul unui articol despre cât de mult se înşelaseră cu toţii în

privinţa marelui pictor italian al secolului al douăzecilea. Tabloul ar fi generat, fără îndoială, suficient interes încât să dea naştere câtorva dispute academice.

Ar fi putut ajunge să fie cunoscut sub numele de Sleign Modigliani – i-ar fi asigurat notorietatea. I-ar fi asigurat cariera pentru tot restul vieţii.

Pe de altă parte, putea descoperi că era doar un desen mediocru, ca multe alte sute de astfel de desene pe care le produsese Modigliani. Nu, aşa ceva era aproape imposibil. Pictura aceea fusese oferită ca exemplu al unei lucrări executate sub influenţa consumului de haşiş.

Trebuia să fie ceva cu totul deosebit, nonconformist, avangardist, de-a dreptul revoluţionar. Cum ar fi fost să se dovedească o pictură abstractă, un Jackson Pollock al sfârşitului de secol?

Istoria artei ar căuta-o pe domnişoara Delia Sleign şi i-ar cere personal indicaţii către Livorno. Ar trebui să publice un articol în care să prezinte locaţia exactă a lucrării. Sau ar putea să o aducă ea însăşi, triumfător, la muzeul oraşului. Sau la Roma. Sau putea să o cumpere şi să surprindă lumea...

Chiar aşa, putea să o cumpere. Ce gând minunat!

Apoi o aducea la Londra şi...

— Dumnezeule, îşi spuse. Aş putea să o vând.

•

Livorno îi produse un şoc. Se aşteptase la un orăşel mic, cu şase biserici, o stradă principală şi un personaj pitoresc, care ştia totul despre toţi cei care trăiseră prin părţile locului în ultimul veac. În schimb, găsi un oraş care îi amintea de Cardiff: cu porturi, fabrici, un combinat siderurgic şi atracţii turistice.

Înţelese cu întârziere că denumirea englezească a oraşului Livorno era Leghorn – un port important la Mediterana şi o staţiune de odihnă. Îşi aminti informaţii vagi, din cărţile de istorie: Mussolini cheltuise milioane pentru modernizarea portului, care fusese apoi distrus de bombardamentele Forţelor Aliate; oraşul avea legătură cu familia de Medici; avusese loc un cutremur devastator în secolul al optsprezecelea.

Găsi un hotel ieftin; o clădire mare, cu pereţii văruiţi alb, ridicat pe o terasă, cu ferestre înalte, boltite şi fără grădină în faţă. Camera ei era mobilată modest, curată şi răcoroasă. Îşi desfăcu bagajul şi-şi atârnă cele două rochiţe de vară în

şifonierul cu uşi lamelare. Se spălă, îşi puse o pereche de jeans şi tenişii, apoi ieşi în oraş.

Ceaţa se ridicase şi domnea o înserare plăcută. Perdeaua de nori se retrăgea, dezvelind soarele la apus, în urma dârei sângerii reflectate pe suprafaţa apei. Femei bătrâne cu şorţuri, cu părul cărunt strâns în coc, la ceafă, stăteau în picioare sau aşezate în cadrul uşilor, privind la lume.

În apropiere de centrul oraşului, tineri italieni arătoşi făceau paradă în pantalonii lor strânşi pe coapse şi evazaţi, cămăşile pe corp, cu părul lor des şi negru atent pieptănat. Vreo doi îi aruncară o privire interesată, dar niciunul nu făcu vreo mişcare. Băieţii, observă Dee, erau mai degrabă exponate – se aflau acolo mai ales pentru a fi admiraţi, nu atinşi.

Dee se plimbă prin centrul oraşului, fără ţintă, ca să-i treacă timpul până la ora cinei şi gândindu-se cum să facă să dea de urma picturii într-un loc atât de vast. Era clar că oricine ar fi ştiut de existenţa acelei picturi nu ştia că era vorba de un Modigliani; şi în invers, cine ştia despre această lucrare a lui Modigliani nu ştia unde era şi cum să o găsească.

Trecu, plimbându-se, prin câteva pieţe mici, frumoase, presărate cu statui ale foştilor regi, executate în marmură din părţile locului. Ajunse în Piazza Vittorio, un bulevard larg, cu numeroase zone verzi. Se aşeză pe un zid scund, ca să admire arcadele renascentiste.

I-ar fi luat câţiva ani să intre în fiecare casă şi să se uite la fiecare tablou de demult, din toate podurile şi magazinele cu vechituri. Trebuia să restrângă aria de căutare, chiar dacă în felul acesta i se reduceau şi şansele de succes.

Începeau în sfârşit să-i vină idei. Dee se ridică şi porni înapoi spre hotel, cu pasul sprinten. I se făcuse foame.

Proprietarul şi familia acestuia ocupau parterul clădirii. Când ajunse înapoi, Dee nu găsi pe nimeni în holul de la intrare, astfel încât merse şi ciocăni la uşa apartamentelor familiei. Prin uşă răzbăteau sunet de muzică şi zgomotele făcute de copii, dar nu răspunse nimeni.

Împinse uşa şi intră. Se pomeni într-o sufragerie cu mobilier destul de nou, dar lipsit de gust. Într-un colţ, murmura un aparat de radiocasetofon cu picioare, de prin anii şaizeci. Pe ecranul televizorului, care mergea fără sonor, un bărbat transmitea ştirile. În mijlocul camerei, pe un covor din material sintetic de

culoare portocalie, o măsuţă de cafea de origini suedeze incerte era încărcată cu scrumiere, grămezi de ziare şi o carte.

La picioarele ei, un copil jucându-se cu o maşinuţă o ignoră cu desăvârşire. Dee păşi peste el. Pe o uşă din spate, îşi făcu apariţia proprietarul. Stomacul acestuia se revărsa peste cureaua din plastic ce susţinea o pereche de pantaloni albaştri şi în colţul gurii îi atârna o ţigară aprinsă, al cărei capăt de scrum, cât un deget, stătea gata să cadă. Omul privi întrebător către Dee.

Ea vorbi repede, într-o italiană fluentă.

— Am bătut, dar n-a răspuns nimeni.

Buzele omului abia se mişcară când rosti:

— Ce doreşti?

— Aş vrea să dau un telefon la Paris.

Bărbatul merse lângă o altă măsuţă, în apropierea uşii, şi ridică receptorul telefonului.

— Spune-mi numărul şi formez eu pentru tine.

Dee căută în buzunarul cămăşii, de unde scoase o hârtie pe care notase numărul de telefon din apartamentul lui Mike.

— Doreşti să vorbeşti cu cineva anume? întrebă proprietarul. Dee clătină din cap. Mike mai mult ca sigur nu se întorsese încă, dar spera să dea de femeia care făcea curăţenie – când ei erau plecaţi, venea când voia ea.

Bărbatul scoase ţigara din gură şi rosti câteva propoziţii în receptor. Lăsă receptorul pe masă şi spuse:

— Durează câteva minute. Vrei să iei loc?

O dureau puţin pulpele, de la mersul pe jos. Se aşeză recunoscătoare într-un fotoliu bej, din piele artificială, care părea să provină dintr-un magazin de mobilă din Lewisham.

Proprietarul simţi nevoia să stea lângă ea: fie din politeţe, fie de teamă că i-ar fi furat din bibelourile de pe cămin. O întrebă:

— Ce te aduce la Livorno – izvoarele termale?

Dee nu voia să-i spună întreaga poveste.

— Am venit pentru picturi, îi spuse.

— A! Privi împrejur, pe pereţii încăperii. Avem câteva lucrări foarte frumoase aici, nu crezi?

— Da. Dee îşi reprimă un fior. Printurile înrămate de pe pereţi erau, majoritatea, picturi religioase înfăţişând bărbaţi cu halouri. Catedrala are picturi de valoare? întrebă ea, amintindu-şi una dintre ideile pe care le avusese.

Omul clătină din cap.

— Catedrala a fost distrusă de bombardamente, în timpul războiului. Păru uşor stânjenit să menţioneze faptul că ţara lui fusese în război împotriva ţării ei.

Ea schimbă subiectul.

— Aş vrea să vizitez locul de naştere al lui Modigliani. Ştii cumva unde este?

Soţia omului apăru în cadrul uşii şi-i adresă o frază lungă, pe un ton agresiv. Femeia vorbea cu un accent foarte pronunţat, iar Dee nu înţelese ce spunea. Bărbatul răspunse, pe un ton ofensat, şi femeia plecă.

— Locul unde s-a născut Modigliani? îi reaminti Dee.

— Nu ştiu, răspunse el. Scoase ţigara din gură şi o lăsă într-o scrumieră deja plină. Dar avem la vânzare nişte ghiduri turistice – poate îţi vor fi de ajutor?

— Sigur. Daţi-mi unul.

Bărbatul părăsi încăperea şi Dee îşi îndreptă privirea asupra copilului, care continua absorbit jocul lui misterios, cu maşinuţa. Soţia omului traversă încăperea fără să privească spre Dee. Un minut mai târziu, trecu înapoi. Nu era o gazdă amabilă, spre deosebire de soţul ei – sau poate tocmai de aceea.

Sună telefonul şi Dee răspunse.

— Apelul dumneavoastră către Paris, rosti operatoarea.

Dee începu să vorbească franţuzeşte.

— O, Claire, Mike nu s-a întors încă?

— Nu.

— Notezi, te rog, numărul meu şi-l rogi să mă sune când se întoarce? Îi citi numărul de pe telefon şi închise.

Între timp, proprietarul revenise în încăpere. Îi dădu o broşură lucioasă, cu marginile îndoite. Dee scoase nişte monede din buzunar şi-i plăti, întrebându-se de câte ori o vânduse turiştilor, care o lăsaseră, apoi, în camerele lor.

— Trebuie să-mi ajut soţia să servească cina, spuse el.

— Vin şi eu. Mulţumesc.

Dee traversă holul către sala de mese şi se aşeză la o masă rotundă, acoperită cu o faţă de masă în carouri. Aruncă o privire pe broşură. „Lazaretto din San Leopoldo este o capodoperă europeană”, citi ea. Dădu pagina. „Niciun turist n-ar trebui să rateze monumentul Quattro Mori, turnat în bronz”. Mai dădu o pagină. „Modigliani a locuit mai întâi pe strada Roma, apoi la

numărul 10, pe strada Leonardo Cambini”.

Proprietarul reveni cu un castron de supă cu fidea, iar Dee îi adresă un zâmbet larg, fericit.

•

Cel dintâi preot era tânăr şi părul tuns extrem de scurt îl făcea să pară un adolescent. Ochelarii cu rame subţiri, metalice se sprijineau pe nasul lung şi subţire şi îşi trecea fără încetare mâinile peste veşminte, cu un gest nervos, ca şi cum şi-ar fi şters palmele transpirate. Părea foarte emoţionat de prezenţa lui Dee, aşa cum s-ar fi simţit oricine a depus un jurământ de castitate; dar era dornic să o ajute.

— Avem multe picturi aici, spuse el. Este un depozit întreg, în criptă. Nu le-a văzut nimeni, de ani buni.

— Pot să cobor să le văd? întrebă ea.

— Desigur. Mă îndoiesc că vei găsi ceva interesant. Stăteau de vorbă pe culoarul ce ducea la altar şi ochii preotului aruncau priviri rapide în spatele ei, dincolo de umerii lui Dee, ca şi cum se temea că ar fi putut intra cineva şi l-ar fi găsit discutând cu o tânără. Vino cu mine, spuse.

O conduse către o uşă ce dădea în transept, apoi coborâră pe o scară în spirală.

— Preotul care a fost aici în 1910 – era pasionat de pictură?

Bărbatul privi în sus, către ea, apoi îşi feri rapid privirea.

— Nu ştiu, răspunse el. Eu sunt al treilea sau al patrulea, de-atunci.

Dee aşteptă la baza scărilor până ce el aprinse o lumânare, într-un suport fixat pe perete. Saboţii ei făceau zgomot pe lespezile criptei, în timp ce-l urma pe bărbat, aplecându-se să treacă pe sub o boltă în tavanul scund.

— Iată, spuse el. Aprinse o nouă lumânare. Dee privi împrejur. Erau cel puţin o sută de tablouri aşezate pe podea şi sprijinite de pereţii micii încăperi. Ei bine, trebuie să te las acum, spuse bărbatul.

— Mulţumesc foarte mult. Dee îl urmări cu privirea cum se îndepărta, apoi se uită din nou la tablouri, înăbuşind un oftat. Ideea îi venise cu o zi înainte. Avea să meargă pe la toate bisericile din apropierea celor două adrese ale lui Modigliani şi avea să întrebe dacă aveau tablouri vechi.

Se simţise obligată să îmbrace o cămaşă cu mâneci lungi pe sub rochia fără mâneci, ca să-şi acopere braţele – catolicii foarte

stricţi nu permiteau accesul în biserică persoanelor cu braţele dezgolite – şi se încălzise foarte tare, în căldura de afară. Dar aici, în criptă, răcoarea era deosebit de plăcută.

Ridică primul tablou dintr-o grămadă şi-l ţinu în lumina lumânării. Un strat gros de praf ascundea imaginea. Avea nevoie de o cârpă.

Căută în jur cu privirea, să găsească ceva corespunzător. După cum se aştepta, nu găsi nimic. Ea nu avea batistă. Cu un oftat, îşi ridică fusta şi-şi scoase chiloţii. Trebuia să se descurce. Acum va trebui să fie foarte atentă ca preotul să nu ajungă sub scările în spirală, când avea să le urce înapoi. Chicoti şi se apucă să şteargă praful.

Era o pictură mediocră, în ulei, reprezentând supliciul Sfântului Ştefan. Îi evaluă vechimea la aproximativ 120 de ani, dar stilul execuţiei era şi mai vechi. Rama bogat ornată făcea mai mulţi bani decât pictura însăşi. Semnătura autorului era indescifrabilă.

Lăsă tabloul şi-l ridică pe următorul. Era mai puţin prăfuit, dar la fel de lipsit de valoare. Îşi croi drum printre apostoli, discipoli, sfinţi, martiri, Sfânta Familie, Cine de Taină, răstigniri şi zeci de Hristoşi cu plete şi ochi negri. Lenjeria ei colorată se înnegri de praful străvechi. Continuă să lucreze meticulos, aşezând frumos într-o parte picturile curăţate şi trecând de la o grămadă acoperită de praf la alta.

Aşa trecu toată dimineaţa, dar nu găsi niciun Modigliani.

Când ultimul tablou fu şters de praf şi aşezat deoparte, îşi permise un strănut exploziv. Praful din faţa ei se învolbură, stârnit pe neaşteptate. Stinse lumânarea şi se întoarse în biserică.

Preotul nu se zărea nicăieri, aşa că lăsă o donaţie în cutia milei şi păşi afară, în lumina soarelui. Îşi aruncă lenjeria prăfuită în cel mai apropiat coş de gunoi: asta avea să-i pună pe gânduri pe cei ce colectau gunoiul.

Se uită pe hartă şi porni către cea de-a doua adresă. Ceva o deranja; ceva ce ştia despre Modigliani – despre tinereţea lui, despre părinţii acestuia, sau altceva. Se forţă să-şi amintească, dar în zadar, era ca şi cum încerca să prindă un peşte cu mâinile goale – gândul era alunecos.

Trecu prin dreptul unei cafenele şi-şi dădu seama că era ora prânzului. Intră, comandă o pizza şi un pahar cu vin. În timp ce

mânca, se întrebă dacă Mike avea să sune.

Întârzie la cafea şi la o ţigară, reticentă în a da ochii cu un alt preot, o altă biserică, alte tablouri pline de praf. Îşi dădu seama că bâjbâia în continuare; şansele ei de a găsi tabloul erau extrem de mici. Mânată de un impuls, stinse ţigara şi se ridică.

•

Cel de-al doilea preot era mai în vârstă şi nu-i fu de niciun ajutor. Sprâncenele lui încărunţite se înălţară exagerat de mult deasupra ochilor mici şi iscoditori, vrând să afle:

— Ce treabă ai să te uiţi la tablouri?

— Este meseria mea, explică Dee. Sunt istoric de artă. Încercă să zâmbească, dar asta îl făcu pe bătrân şi mai îndărătnic.

— Biserica este un loc pentru credincioşi, nu pentru turişti, înţelegi? Amabilitatea lui era cât se poate de derizorie.

— Nu voi deranja cu nimic.

— În orice caz, avem foarte puţine opere de artă. Doar ce se vede.

— Atunci, voi arunca o privire, dacă se poate, spuse ea.

Preotul dădu din cap.

— În regulă. Rămase în naos, cât timp Dee făcu un tur grăbit al bisericii. Nu erau multe de văzut: unul sau două tablouri în cele două capele. Reveni în capătul vestic al bisericii, îl salută pe preot cu un gest al capului şi ieşi. Poate că o bănuise că vrea să fure.

Se întoarse la hotel, deprimată. Soarele era sus pe cer şi dogorea, iar străzile cufundate în arşiţă erau pustii. Câinii turbaţi şi istoricii de artă, gândi ea. Gluma nu avu efectul scontat. Îşi jucase ultima carte. Nu-i mai rămânea decât să cutreiere oraşul şi să intre în fiecare biserică.

Urcă în camera ei, unde-şi spălă mâinile şi chipul de praful adunat. O siestă era cel mai înţelept mod pentru a-şi petrece orele acelea ale zilei. Se dezbrăcă şi se întinse pe patul îngust.

Când închise ochii, sentimentul supărător că îi scăpa ceva o încolţi iar. Încercă să-şi amintească tot ce ştia despre Modigliani; dar nu era prea mult. O fură somnul.

În timp ce dormea, soarele alunecă spre zenit şi strălucind cu putere prin fereastra deschisă, îi acoperi trupul gol de transpiraţie. Se foi neliniştită, prin somn, peste chipul lung trecându-i din când în când câte o umbră de încruntare. Părul ei blond, răvăşit, i se lipea de obraji.

Se trezi brusc şi se ridică imediat în capul oaselor. Capul îi bubuia de căldură, dar nu băgă de seamă. Privea fix înainte, de parcă tocmai avusese o revelaţie.

— Sunt o idioată, exclamă. Era evreu!

•

Dee îl plăcu pe rabin. Era o schimbare binevenită, după cei doi preoţi a căror singură reacţie la vederea ei fusese ca în faţa fructului interzis. Acesta avea ochi căprui, prietenoşi şi fire albe în barba neagră. Păru interesat de căutările ei, iar ea sfârşi prin a-i spune întreaga poveste.

— Bătrânul din Paris mi-a vorbit despre un preot, aşa că am presupus că era un preot catolic, îi explică ea. Uitasem că familia Modigliani erau evrei sefarzi şi cât se poate de ortodocşi.

Rabinul zâmbi.

— Ei bine, ştiu cui i-a fost dăruit tabloul! Predecesorul meu a fost foarte excentric pentru un rabin. Avea interese dintre cele mai diverse – experimente ştiinţifice, psihanaliză, comunismul. Este mort acum, evident.

— Nu ştiţi dacă a lăsat în urmă vreun tablou?

— Nu ştiu. Se îmbolnăvise spre sfârşitul vieţii şi a părăsit oraşul. S-a retras să trăiască într-un sat pe nume Poglio, pe ţărmul Adriaticii. Desigur, atunci eu eram foarte tânăr – nu mi-l amintesc prea bine. Dar cred că a locuit în Poglio, împreună cu o soră, vreo doi ani, până la moartea lui. Dacă tabloul mai există, sora lui s-ar putea să-l aibă.

— Dar şi ea trebuie să fi murit.

El râse.

— Fireşte. Draga de tine – ţi-ai ales o provocare pe măsură, nu glumă. Chiar şi aşa, este posibil să existe urmaşi.

Dee îi scutură mâna.

— Aţi fost foarte amabil, îi spuse.

— Mi-a făcut plăcere, răspunse el. Părea sincer.

Pe drumul înapoi spre hotel, Dee ignoră faptul că o dureau picioarele. Îşi făcu un plan: avea să închirieze o maşină şi va merge în satul acela. Hotărî să pornească în zorii zilei.

Voia să spună cuiva, să împărtăşească veştile bune. Îşi aminti cum procedase ultima oară când simţise asta. Opri şi cumpără o carte poştală.

Scrise:

Dragă Sammy,

Acesta este genul de vacanţă pe care mi-am dorit-o dintotdeauna! O vânătoare de comori adevărată!! Mă pregătesc să plec spre Poglio, în căutarea unui tablou pierdut al lui Modigliani!!!

Cu drag,
D.

Găsi nişte mărunţiş în buzunar, cumpără timbre şi expedie cartea poştală. Apoi îşi dădu seama că nu avea destui bani cât să închirieze o maşină şi să traverseze ţara.

Era o nebunie: se afla în pragul descoperirii unui tablou care valora între 50 000 şi 100 000 de lire şi nu-şi permitea să închirieze o maşină. Era dureros de frustrant.

Oare să-i ceară bani lui Mike? La naiba, nu, n-avea să se umilească. Poate să-i facă o aluzie, când suna. Dacă suna: călătoriile lui în străinătate nu respectau un program strict.

Trebuia să poată face rost de bani şi pe alte căi. Mama ei? Avea destui, dar Dee nu mai păstrase legătura cu ea, de ani întregi. Nu avea niciun drept să-i ceară bani acum. Unchiul Charles?

Dar toate acestea necesitau timp. Dee ardea de nerăbdare să pornească la drum.

Cum mergea pe străduţa îngustă, care ducea la hotel, văzu un Mercedes coupé parcat lângă bordură. Bărbatul sprijinit de maşină avea o coamă de bucle negre extrem de familiară.

Dee începu să alerge.

— Mike! strigă ea fericită.

Capitolul doi

James Whitewood îşi parcă Volvoul pe străduţa strâmtă din Islington şi opri motorul. Îşi puse într-un buzunar un pachet neînceput de ţigări Players şi o cutie de chibrituri şi un carneţel nou împreună cu două pixuri în celălalt buzunar. Începea să fie agitat: oare era într-o dispoziţie bună? Va spune ceva

remarcabil? Ulcerul de care suferea se făcu simţit şi el înjură. Luase, literalmente, sute de interviuri vedetelor: acesta n-avea să fie cu nimic diferit.

Încuie maşina şi bătu la uşa Samanthei Winacre. O tânără blondă, plinuţă, răspunse.

— James Whitewood, *Evening Star.*

— Intră, te rog.

O urmă pe fată pe hol.

— Cum te numeşti?

— Anita. Lucrez aici.

— Mă bucur să te cunosc, Anita. Îi zâmbi amabil. Era întotdeauna de folos să te ai bine cu cineva din anturajul vedetelor.

Fata îl conduse la subsol.

— Domnul Whitewood, de la *Star.*

— Bună, Jimmy. Samantha stătea încolăcită pe o canapea Habitat, îmbrăcată în blugi şi o cămaşă. Era în picioarele goale. Din boxele Bang & Olufsen aşezate în partea opusă a încăperii se auzea Cleo Lane cântând.

— Sammy. Traversă încăperea şi dădu mâna cu ea.

— Ia loc, fă-te confortabil. Cum merge treaba în strada Fleet?

El lăsă un ziar în poala ei, înainte să se aşeze într-un fotoliu.

— Ştirea zilei este aceea că Lordul Cardwell îşi vinde colecţia de tablouri. Acum înţelegi de ce numim perioada aceasta sezon mort? Vorbea cu un accent din sudul Londrei.

— Doriţi ceva de băut, domnule Whitewood? întrebă Anita.

El îşi ridică privirea către ea.

— Mi-ar plăcea un pahar cu lapte. Se bătu cu palma peste stomac.

Anita ieşi.

— N-ai scăpat de ulcer? întrebă Samantha.

— Este ca inflaţia. Tot ce poţi să speri este că te mai slăbeşte, din când în când. Râse ascuţit. Te deranjează dacă fumez?

O studie, în timp ce desfăcea pachetul cu ţigări. Fusese dintotdeauna subţire, dar acum era trasă la faţă. Ochii îi păreau uriaşi, şi nu era efectul machiajului. Se cuprinsese cu un braţ, în timp ce cu cealaltă mână fuma. Continuă să o urmărească şi observă că stinse ţigara într-o scrumieră plină, aflată lângă ea, şi aprinse imediat o alta.

Anita îi aduse un pahar cu lapte.

— Vrei ceva de băut, Sammy?

— Te rog.

Jimmy se uită la ceas. Era 12:30 p.m. Privi pieziş către paharul mare în care Anita îi pregătea votca tonic.

Întrebă:

— Spune-mi, cum mai e viaţa în lumea filmului?

— Mă gândesc să o părăsesc. Luă paharul din mâna Anitei şi menajera părăsi încăperea.

— Sfinte Dumnezeule! Jimmy scoase carneţelul şi pregăti un pix. De ce?

— Nu sunt prea multe de spus. Simt că filmul mi-a oferit tot ce avea de oferit. Munca mă plictiseşte, iar rezultatul final mi se pare trivial.

— S-a întâmplat ceva anume care a declanşat aceste sentimente?

Ea zâmbi.

— Pui întrebări bune, Jimmy.

O privi, aşteptând, şi o văzu zâmbind, dar nu către el, ci spre uşă. Se întoarse şi văzu un bărbat impunător, în blugi şi cu o cămaşă în carouri, intrând în cameră. Omul îl salută cu un gest al capului şi se aşeză lângă Samantha.

Ea spuse:

— Jimmy, ţi-l prezint pe Tom Cooper, bărbatul care mi-a schimbat viaţa.

•

Joe Davis apăsă remontoarul ceasului său Quantum şi privi setul de cifre strălucind cu o lumină roşiatică pe cadranul negru: 0955. Era o oră potrivită să sune la redacţia unui ziar londonez.

Ridică receptorul şi formă numărul. După o aşteptare destul de lungă să fie preluat de centrala ziarului, ceru cu James Whitewood.

— Neaţa, Jim. Joe Davis.

— O dimineaţă mizerabilă, Joe. Ce grămadă de gogoşi vinzi astăzi?

Joe aproape că vedea dinţii stricaţi, dezveliţi de rânjetul afişat pe chipul redactorului: zeflemeaua aparent răutăcioasă era felul lor de a masca faptul că se foloseau unul de celălalt.

— Nimic cu adevărat interesant, spuse Joe. O starletă care a prins un rol neînsemnat, atâta tot. Leila D’Abo, într-un spectacol la London Palladium.

— Babeta aia expirată? Când e premiera, Joe?
Joe rânji, ştiind că de data aceasta câştigase.
— 21 octombrie, un singur spectacol.
— Am înţeles. Până atunci, o să fie aproape gata şi cu filmul acela de mâna a doua pe care-l face – unde era? La studiourile Ealing?
— Hollywood.
— Exact. Acum, spune-mi, cine altcineva mai apare în spectacol?
— Nu ştiu. Va trebui să întrebi la Palladium. Tot pe ei va trebui să-i întrebi şi dacă e plătită cu cincizeci de mii de lire pentru această apariţie, pentru că eu nu ţi-am spus.
— Aşa este, nu mi-ai spus.
— E suficient pentru un articol?
— Îmi dau silinţa, pentru tine, bătrâne.
Joe rânji din nou. Dacă articolul era destul de bun şi ajungea să fie publicat pe merit, Whitewood pretindea de fiecare dată că îi făcuse un serviciu impresarului. Dacă povestea nu era bună, redactorul îi spunea că nu fusese bună.
Whitewood întrebă:
— Ia spune, ai transmis informaţia şi la concurenţă?
— Încă nu.
— Ne dai avans o ediţie?
— Ca un serviciu personal pentru tine, Jim – da. Joe se lăsă pe spătarul scaunului lui din piele, cu un sentiment de triumf. Acum, redactorul îi era dator. Câştigase la punctaj.
— Apropo, care mai e treaba cu fata ta cu ochi albaştri?
Joe se aplecă brusc în faţă. Aşadar, Whitewood avea totuşi un as în mânecă. Joe spuse cu dezinvoltură:
— Care dintre ele?
— Joe, pe câte dintre ele le-am intervievat săptămâna asta? Vorbesc de subnutrita domnişoară Winacre.
Joe se încruntă la telefon. La naiba, Sammy. Deveni defensiv.
— Chiar am vrut să te întreb: cum a fost?
— Am o ştire grozavă – „Samantha Winacre se retrage”. Nu ţi-a spus?
Iisuse, ce-i spusese Samantha reporterului?
— Între noi fie vorba, Jim, trece printr-o fază.
— Una foarte neinspirată, după câte se pare. Dacă refuză un scenariu precum *Cea de-a Treisprezecea Noapte,* înseamnă că e

cât se poate de hotărâtă în privinţa retragerii din activitate.

— Fă-ţi un serviciu – nu menţiona asta în articol. Se va răzgândi.

— Mă bucur să aud. Oricum, n-am scris despre asta.

— Pe ce ai mers, atunci?

— Samantha Winacre declară: „Sunt îndrăgostită”. E bine?

— Mulţumesc, Jim. Pe curând. Hei, stai aşa. A spus de cine e îndrăgostită?

— Îl cheamă Tom Cooper. L-am cunoscut. Pare băiat isteţ. Aş avea grijă, în locul tău.

— Mulţumesc încă o dată.

— La revedere.

Joe lăsă telefonul cu zgomot. Era din nou la egalitate cu Whitewood în jocul serviciilor personale: dar acesta era răul cel mai mic. Era ceva în neregulă dacă Sammy îi spusese unui reporter că refuză un scenariu înainte să-i spună asta impresarului ei.

Se ridică şi merse lângă fereastră. Contemplă o vreme obişnuitele blocaje din trafic: maşinile erau parcate de-o parte şi de alta a liniilor duble, galbene, de demarcaj. Toată lumea se consideră ca fiind excepţia de la regulă, gândi el. Un paznic se plimba printre maşini, ignorând infracţiunile.

Pe trotuarul de vizavi, o prostituată matinală abordase un individ de vârstă mijlocie, în costum. Cutii cu şampanie ieftină erau transportate în interiorul unui club de striptease. În dreptul uşii unui cinematograf dezafectat, un tip oriental, îmbrăcat într-un costum ţipător, îi vindea un pacheţel unei fete obosite, nespălate, a cărei mână tremura în timp ce-i întindea banii. Chipul emaciat şi părul scurt o făceau să aducă puţin cu Sammy. O, Hristoase, ce avea să facă în privinţa ei?

Cheia era individul acesta. Joe se întoarse la birou şi citi numele pe care-l mâzgălise în carneţel: Tom Cooper. Dacă era îndrăgostită de el, atunci însemna că el o influenţa. Ceea ce însemna că era dorinţa lui ca ea să se retragă.

Oamenii îl angajau pe Joe ca să-i ajute să facă bani. Oamenii talentaţi: un lucru pe care Joe nu-l înţelesese niciodată, dar pe care ştia sigur că el nu-l avea. Aşa cum Joe nu putea interpreta un rol nici dacă viaţa lui ar fi depins de asta, la fel, clienţii lui nu se pricepeau la afaceri. El era acolo să studieze contracte, să negocieze tarife, să dea sfaturi de publicitate, să găsească

scenarii bune şi regizori pricepuţi: să-i conducă pe tinerii naivi şi talentaţi prin hăţişurile junglei artistice.

Responsabilitatea lui faţă de Sammy era să o ajute pe aceasta să facă bani. Dar asta nu răspundea, de fapt, întrebării lui.

În realitate, un impresar era cu mult mai mult decât un om de afaceri. La vremea lui, Joe fusese şi tată, şi mamă, iubit, psiholog: oferise un umăr de sprijin, scăpase clienţi de puşcărie, trăsese sfori să scape de nişte acuzaţii privind consumul de droguri şi fusese consilier matrimonial. Să-i ajute pe artişti să facă bani era o expresie care presupunea mult mai mult decât se înţelegea la o primă vedere.

Să-i protejeze pe cei lipsiţi de experienţă de rechinii din domeniu reprezenta doar un aspect. Lumea în care activa Joe era plină de rechini: producătorii de film, care ofereau actorului un rol, făceau o mulţime de bani cu filmul, în timp ce actorul nu ştia cum avea să achite chiria pe luna următoare; maeştri spirituali falşi, promovând tot felul de şarlatanii, meditaţii, vegetarianism, misticism sau astrologie, care ajungeau să înjumătăţească veniturile naivului actor; companii şi oameni de afaceri corupţi, care îl păcăleau să le sprijine pretinsele activităţi, apoi profitau la maxim de asocierea cu imaginea acelui actor, fără a ţine cont cât de mult îi afectau cariera.

Joe se temea că Tom era un astfel de rechin. Totul se întâmplase cu repeziciune; tipul apăruse de nicăieri şi, dintr-odată, îi conducea viaţa. Un soţ i-ar fi prins bine; un nou impresar nu-i trebuia.

Se hotărî. Se aplecă peste birou şi apăsă un buton. Se auzi şuieratul intercomului.

— Da, domnule Davies.

— Andy, vino, te rog.

Sorbi din cafea, aşteptând, dar aceasta se răcise. Andrew Fairholm – el îl pronunţa Fareham – era un tânăr isteţ. Îi amintea lui Joe de el însuşi. Fiul unui actor neînsemnat şi pianist fără succes, înţelesese devreme că era lipsit de talent. Cu toate acestea, atins fiind deja de febra lumii spectacolului artistic, intrase în afaceri şi reuşise să obţină câteva contracte avantajoase pentru nişte trupe rock de mâna a doua. Cam pe atunci, Joe îl angajase ca asistent personal.

Andrew intră fără să bată la uşă şi se aşeză de cealaltă parte a biroului. Era un tânăr arătos, cu părul lung şi castaniu, curat,

costum cu rever lat şi o cămaşă cu imprimeu cu Micky Mouse, fără cravată. Avea studii superioare şi un accent elegant. Era potrivit pentru biroul lui Joe, îi împrospăta imaginea. Mintea ageră şi tendinţele moderne complimentau experienţa şi renumita şiretenie a lui Joe.

— Andy, avem probleme cu Sammy Winacre, spuse Joe. A declarat unui reporter că este îndrăgostită şi că renunţă la actorie.

Andy dădu ochii peste cap.

— Am spus mereu că tipa e ciudată. Cine e individul?

— Se numeşte Tom Cooper.

— Cine naiba e ăsta?

— Asta vreau să afli. Joe rupse o pagină din carneţel şi i-o întinse. Cât poţi de repede.

Andy dădu din cap şi ieşi. Joe se relaxă un pic. Se simţea mai bine, ştiind că Andy se ocupa de chestiune. În ciuda educaţiei şi a manierelor elegante, flăcăul ştia să fie incisiv.

•

Era o seară călduroasă, cu arome de vară în aerul stătut. Soarele la apus sângera printre norii rari, îndepărtaţi. Samantha plecă de lângă ferestre, îndreptându-se spre dulapul cu băuturi.

Tom puse un disc cu muzică jazz şi se întinse pe canapea. Samantha îi întinse un pahar, apoi se cuibări lângă el. El îi cuprinse umerii înguşti cu braţul lui vânjos şi se aplecă să o sărute. Se auzi soneria.

— Nu răspunde, spuse el, sărutând-o pe gură.

Samantha închise ochii şi-i răspunse sărutului, apoi se ridică.

— Prefer să sporesc aşteptarea.

Îi luă câteva minute să-l recunoască pe bărbatul în costum de catifea din cadrul uşii.

— Julian!

— Bună, Samantha. Deranjez?

— Nici vorbă. Vrei să intri?

El intră şi Samantha îl conduse în sufrageria de la subsol.

— Nu te reţin mult, spuse el, scuzându-se.

Julian păru uşor stânjenit când dădu cu ochii de Tom, pe canapea. Samantha făcu prezentările.

— Tom Cooper, Julian Black.

Tom se ridică să dea mâna cu Julian, impresionându-l cu statura lui impunătoare.

Samantha merse lângă bar.
— Whisky, nu-i aşa?
— Mulţumesc.
— Julian administrează o galerie de artă, spuse ea.
— Administrează e un pic prematur. Abia mă pregătesc de inaugurare. Tu cu ce te ocupi, Tom?
— Se poate spune că sunt un investitor.
Julian zâmbi.
— Şi nu te-ar interesa să investeşti într-o galerie de artă?
— Nu este domeniul meu.
— Care este domeniul tău?
— Se poate spune că iau bani de la A şi-i dau lui B.
Samantha tuşi, iar Julian avu sentimentul că era luat peste picior. Continuă.
— De fapt, de asta am venit, în legătură cu galeria. Luă paharul pe care i-l oferi Samantha şi o urmări cum se aşază confortabil sub braţul lui Tom. Caut pe cineva fermecător pentru deschidere. Sarah a sugerat să te întreb. Ai face-o, ca o favoare pentru noi?
— Mi-ar face plăcere, dar trebuie să mă asigur că nu am alt angajament în ziua respectivă. Pot să te anunţ eu mai târziu?
— Sigur. Julian scoase un card din buzunar. Găseşti aici toate detaliile.
Samantha luă cardul.
— Mulţumesc.
Julian îşi termină băutura.
— Nu te mai reţin, spuse el. Părea uşor invidios. Pare că vă simţiţi foarte bine. Mi-a părut bine de cunoştinţă, Tom.
Se opri lângă uşă, aruncându-şi privirea asupra unei cărţi poştale aşezate deasupra termostatului, pe perete.
— Cine a fost la Livorno? întrebă el.
— O bună prietenă. Samantha se ridică. Va trebui să vă fac cunoştinţă, cândva. Tocmai ce şi-a luat diploma în istoria artei. Priveşte. Luă cartea poştală, o răsuci şi-i arătă. Julian citi.
— Fascinant, spuse el. Îi înapoie cartea poştală. Da, mi-ar plăcea să o cunosc. Ei bine, nu vă deranjaţi să mă conduceţi. La revedere.
În urma lui, Tom spuse:
— De ce ai fost de acord să participi la inaugurarea prăpăditei de galerii?

— Sunt prietenă cu soţia lui. Onorabila doamnă Sarah Luxter.

— Ceea ce face ca ea să fie fiica lui...?

— Lord Cardwell.

— Cel care-şi vinde colecţia de opere de artă?

Samantha dădu din cap.

— Le curge vopsea prin vene, înţelegi.

Tom nu zâmbi.

— Asta da trăsnaie.

•

Petrecerea ajunsese în stadiul de lâncezeală la care ajung petrecerile spre dimineaţă, înainte de al doilea val de entuziasm. Băutorii fără măsură deveneau neatenţi şi dezgustători, în vreme ce băutorii cumpătaţi începeau deja să simtă efectele mahmurelii. Invitaţii erau adunaţi în grupuri, angajaţi în conversaţii care variau de la cele intelectuale la cele amuzant incoerente.

Gazda era un regizor de film abia întors din exilul reclamelor de televiziune. Soţia acestuia, o femeie înaltă şi slabă, a cărei rochie lungă îi dezvelea aproape în întregime sânii ca şi inexistenţi, îi întâmpină pe Samantha şi pe Tom şi îi conduse la bar. Un barman filipinez, ai cărui ochi sclipeau uşor, îi turnă Samanthei whisky şi goli două sticle de bere într-o halbă, pentru Tom. Samantha îi aruncă o privire intensă lui Tom: nu obişnuia, decât rar, să bea bere, mai ales seara. Spera să nu se manifeste într-un spirit excesiv muncitoresc toată noaptea.

Gazda făcea conversaţie. Joe Davis se desprinse dintr-un grup ce se afla în partea cealaltă a camerei şi veni spre ei.

Gazda, fericită să fie eliberată de îndatoriri, se întoarse la soţul ei.

— Sammy, trebuie să-l cunoşti pe domnul Ishi, spuse Joe. Este invitatul special al serii şi motivul pentru care ne aflăm cu toţii la această petrecere jalnică.

— Cine este?

— Un bancher japonez care doreşte să investească în industria filmului britanic. Trebuie să fie nebun şi tocmai de aceea toată lumea vrea să se asocieze cu el. Vino. O luă de braţ şi, cu o înclinare a capului către Tom, o conduse către locul unde un individ chel se adresa cu seriozitate unui grup format din şase oameni, care-l ascultau cu atenţie.

Tom umăr prezentările de lângă bar, apoi suflă spuma berii

sale şi dădu pe gât jumătate de halbă. Filipinezul şterse barul cu o expresie absentă. Îl urmărea pe Tom cu privirea.

— Haide, pune-ţi un pahar, îi spuse Tom. Nu spun nimănui.

Barmanul îi aruncă un zâmbet, scoase de sub tejghea un pahar pe jumătate plin şi sorbi prelung.

Se auzi vocea unei femei:

— Mi-aş dori să fi avut curajul să port jeans – sunt mult mai confortabili.

Tom se întoarse şi văzu o tânără, să fi avut douăzeci de ani. Era îmbrăcată în haine scumpe, care imitau stilul anilor cincizeci: pantofi cu toc şi vârful ascuţit, fustă strâmtă şi sacou la două rânduri. Părul scurt era pieptănat şi prins în coadă, la spate, cu o buclă amplă pe frunte.

— Sunt şi mai ieftini, spuse el. Şi nu se dau atât de multe petreceri în Islington.

Fata deschise ochii mari, cu pleoapele încărcate de fard.

— Acolo locuieşti? Am auzit că bărbaţii din clasa muncitoare îşi bat nevestele.

— Iisuse Hristoase, murmură Tom.

Fata continuă:

— Găsesc că este îngrozitor – vreau să spun, n-aş suporta să fiu lovită de un bărbat. Vreau să spun, doar dacă n-ar fi drăguţ. Atunci, probabil mi-ar plăcea. Crezi că ţi-ar plăcea să baţi o femeie? Pe mine, de exemplu?

— Am alte griji, spuse Tom. Fata nu păru să priceapă tonul lui peiorativ. Dacă te-ar preocupa probleme reale, nu te-ai face de râs în felul acesta, în faţa mea. Privilegiul duce la plictiseală, iar plictiseala dă naştere unor oameni găunoşi, aşa ca tine.

În sfârşit, fata păru enervată.

— Dacă asta este părerea ta, poate ar trebui să te îneci cu berea ta privilegiată. Ce cauţi aici, la urma urmei?

— Asta mă întreb şi eu. Îşi goli halba şi se ridică. N-am nevoie de discuţii smintite, ca asta.

Privi în jur, căutând-o pe Sammy. Îi auzi vocea, înainte de-a o vedea. Striga la Joe Davies. Într-o secundă, toate privirile erau îndreptate asupra lor.

Samantha era roşie la faţă şi nervoasă, aşa cum Tom n-o văzuse niciodată.

— Cum îţi permiţi să-mi investighezi prietenii? striga ea. Nu eşti îngerul meu păzitor, eşti afurisitul meu de impresar. De

fapt, erai, Joe, pentru că eşti concediat. Îl plesni cu putere peste faţă şi se răsuci pe călcâie.

Impresarul era roşu la faţă, umilit. Făcu un pas pe urmele ei, cu pumnul ridicat. Lui Tom îi luă doar doi paşi să ajungă lângă el. Îl împinse pe Joe, blând dar ferm, iar acesta se clătină pe picioare. Apoi Tom se întoarse şi o urmă pe Samantha afară din încăpere.

Afară, pe trotuar, Samantha o luă la fugă.

— Sammy, o strigă Tom. Alergă după ea. Când o ajunse, o prinse de braţ s-o oprească.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă.

Ea se uită la el, cu privirea încărcată de furie şi confuzie.

— Joe a pus pe cineva să te investigheze, îi spuse. Zice că ai nevastă, patru copii şi cazier.

— Ah! O privi pătrunzător. Şi tu ce crezi?

— De unde naiba să ştiu ce să cred!

— Căsnicia mea s-a destrămat, iar divorţul este în curs de finalizare. Am falsificat un cec, acum zece ani. Schimbă asta cu ceva situaţia?

Ea îl privi un moment. Apoi îşi îngropă capul în umărul lui.

— Nu, Tom, nu.

El o ţinu în braţele lui timp îndelungat. Apoi rosti:

— Era o petrecere jalnică, oricum. Hai să luăm un taxi.

Se îndreptară spre Park Lane şi găsiră un taxi în dreptul unui hotel. Şoferul îi duse prin Piccadilly, The Strand şi strada Fleet. Tom îi ceru să oprească la un chioşc de ziare, unde aduseseră ediţiile de dimineaţă ale zilei.

Când treceau pe sub viaductul Holborn, începea să se lumineze de ziuă.

— Ia te uită, spuse Tom. Tablourile Lordului Cardwell se aşteaptă să strângă un milion de lire. Împături ziarul şi privi pe fereastra maşinii. Ştii cum a făcut rost de acele picturi?

— Spune-mi.

— În secolul al şaptesprezecelea, marinarii piereau ca să îi aducă aur din America de Sud. În secolul al optsprezecelea, fermierii mureau de foame ca să-i achite chiriile. În secolul al nouăsprezecelea, copiii mureau în fabrici şi în mahalalele oraşului ca să-i crească lui profiturile. În secolul nostru, a intrat în afaceri cu băncile, ca să-i ajute pe alţii să facă bani, aşa cum familia lui făcea de trei sute de ani – să se îmbogăţească pe

spinarea celor săraci. Hristoase, un milion de lire ar putea cumpăra un cartier întreg în Islington.

— Şi ce poţi să faci? spuse ea, dezolată.

— N-am idee.

— Dacă oamenii nu-şi iau singuri banii înapoi, o s-o facem noi.

— Nu mai spune?

— Tom, fii serios. De ce nu?

Tom o cuprinse cu braţul.

— Sigur, de ce nu? Îi furăm tablourile, le vindem pentru un milion de lire şi construim un cartier. Când se face dimineaţă, punem detaliile la punct. Sărută-mă!

Îşi ridică buzele spre gura lui, dar se desprinse la fel de repede.

— Vorbesc serios, Tom.

El o privi atent, o secundă.

— Să fiu al naibii, chiar vorbeşti serios, spuse el.

Capitolul trei

Julian era treaz. Noaptea de august era neplăcut de călduroasă. Ferestrele dormitorului erau deschise şi el se dezvelise, dar tot transpira. Sarah era la cealaltă margine a patului larg, cu spatele spre el, cu picioarele desfăcute ca în mers. Trupul îi strălucea slab, în lumina timidă a dimineţii şi despicătura umbrită a feselor ei era o invitaţie batjocoritoare. Nu se clinti când el coborî din pat.

Luă o pereche de chiloţi dintr-un sertar şi-i trase pe el. Închizând cu grijă uşa în urma lui, traversă holul, coborî câteva trepte, apoi trecu prin sufragerie, spre bucătărie. Umplu ceainicul electric cu apă şi-l porni.

Cuvintele pe care le citise cu o noapte înainte, pe cartea poştală, în sufrageria Samanthei, îi sunau în cap ca o melodie de care nu mai poţi scăpa. „Mă pregătesc să plec spre Poglio, în căutarea unui Modigliani”. Mesajul îi ardea creierii. Pe lângă căldură, mesajul acesta îi alungase somnul.

Trebuia să plece pe urmele acelui Modigliani. Era exact ceea ce-i trebuia – o descoperire autentică. Avea să-i stabilească reputaţia de negustor de artă şi va atrage mulţimile la galeria

lui. Nu era neapărat în conformitate cu politica galeriei, dar nu conta.

Julian puse un plic de ceai într-o cană şi turnă apa fierbinte. Apăsă mâhnit plicul plutitor, scufundându-l cu linguriţa şi urmărindu-l cum revine la suprafaţă. Acel Modigliani era şansa lui şi nu-şi dădea seama cum să facă să profite de ea.

Dacă găsea tabloul, Lord Cardwell i-ar fi dat banii să-l cumpere. Tatăl Sarei îi promisese şi putea avea încredere în bătrânul neghiob. Dar n-avea să scoată niciun ban din buzunar doar în baza unei cărţi poştale, trimisă de o fetişcană zăpăcită. Iar Julian nu avea bani să plece în Italia.

Ceaiul căpătase o culoare maron-închis şi deasupra se formase o spumă tulbure. Luă cana şi merse la masă, unde se aşeză pe un scaun. Privi în jurul lui, în bucătărie, la maşina de spălat vase, la cuptorul multietajat care folosea doar la fiert ouă, maşina de spălat rufe, frigiderul şi întreaga baterie de echipamente electrice de bucătărie. Era teribil de frustrant să te afli în vecinătatea unei asemenea averi şi să nu te poţi folosi de ea.

De câţi bani ar fi avut nevoie? Bilete de avion, cazare, probabil ceva bani pentru şpăgi... totul depindea de cât de repede avea s-o găsească pe femeia care semnase cu litera D. Câteva sute de lire, poate o mie. Trebuia să facă rost de bani.

Sorbind din ceai, întoarse posibilităţile pe toate părţile. Ar fi putut să fure o parte din bijuteriile Sarei şi să le amaneteze. Dar asta risca să-l pună în încurcătură cu poliţia. Oare proprietarii caselor de amanet cereau să faci dovada proprietăţii? Cei autentici probabil că cereau. Nu, aşa ceva nu se potrivea cu modul lui de a acţiona.

Să-i falsifice semnătura pe un cec era mai aproape de stilul lui. Dar dacă făcea asta, Sarah avea să descopere şi mai repede. În ambele situaţii, îşi asuma riscuri să adune suma necesară.

Trebuia să găsească ceva ce Sarah n-ar fi observat că lipseşte. Ceva pe care-l putea vinde uşor şi care făcea bani mulţi.

Îşi dădu seama că ar fi putut să meargă cu maşina în Italia. Căutase Poglio în gazetar – era în nordul Italiei, pe ţărmul Adriaticii. Ar fi dormit în maşină.

În cazul acesta însă, n-avea cum să fie prezentabil, dacă era necesar, pentru negocieri. Şi tot avea nevoie de bani pentru

benzină, mâncare şi pentru şpăgi.

Ar fi putut să-i spună ei că mergea cu maşina în Italia şi, odată ajuns acolo, să o vândă. Ea ar fi descoperit înşelăciunea abia la întoarcerea lui – când ar fi avut nevoie ca tatăl ei să contribuie cu banii. În cazul acesta, i-ar fi putut spune că maşina fusese furată.

Asta era. Putea pretinde că maşina îi fusese furată – şi să o vândă. Ea ar fi vrut să anunţe poliţia şi compania de asigurări. El i-ar fi spus că se ocupase deja de toate acestea.

Avea să urmeze apoi o perioadă în care poliţia, teoretic, va încerca să găsească maşina. Compania de asigurări avea să amâne cât mai mult să achite. Până când Sarah avea să realizeze înşelăciunea, reputaţia lui era stabilită.

Era hotărât să încerce. Se pregătea să iasă, în căutarea unui garaj potrivit. Se uită la ceas. Era 8:30. Se întoarse în dormitor să se îmbrace.

Găsi actele maşinii într-un sertar, în bucătărie, şi cheile unde le lăsase cu o noapte înainte.

Trebuia să facă în aşa fel încât schema să pară convingătoare. Găsi o coală şi un creion cu vârful tocit şi-i scrise Sarei un bilet: „Am luat maşina. Voi lipsi toată ziua. Cu treburi. J”.

Lăsă biletul lângă ibricul de cafea şi coborî în garaj.

•

Îi luă mai mult de o oră să traverseze West End şi oraşul de-a lungul străzii Mile End, către Stratford. Traficul era aglomerat şi drumul complet necorespunzător. Când ajunse în Leytonstone High Road, găsi o serie de parcuri de maşini la mâna a doua: în faţa magazinelor, pe terenuri dezafectate de bombardamente, la staţiile de benzină, peste tot.

Alese unul destul de măricel, pe care-l văzu la un colţ de stradă. În faţă, expunea un Jaguar, model destul de recent, iar în curte vedea nenumărate modele mai vechi de maşini bune. Julian intră cu maşina.

Un bărbat între două vârste spăla parbrizul unui Ford încăpător. Omul avea o pălărie din piele şi o haină scurtă, deschisă la nasturi. Se îndreptă spre Julian, cu găleata cu apă şi cârpa de spălat în mână.

— Eşti un client matinal, spuse acesta, cu o voce plăcută. Avea un accent pronunţat din East End.

— Şeful e aici? întrebă Julian.

Atitudinea omului se schimbă uşor, devenind mai reţinut.

— Eu sunt, spuse.

Julian arătă cu mâna spre maşină.

— Cât mi-ai da pentru maşina asta?

— La schimb?

— Nu, cash.

Omul mai privi o dată spre maşină, afişă o expresie acrită şi clătină din cap.

— Astea se vând foarte greu, spuse el.

— E o maşină foarte frumoasă, protestă Julian.

Omul îşi păstră expresia sceptică.

— Cât are? Doi ani?

— Optsprezece luni.

Vânzătorul de maşini îi dădu ocol, studiind caroseria. Îşi trecu degetul peste o zgârietură de pe portieră, se uită cu atenţie la barele de protecţie şi pipăi anvelopele.

— Este o maşină foarte frumoasă, repetă Julian.

— Se prea poate, dar asta nu înseamnă că se vinde uşor, spuse omul. Deschise uşa pe partea şoferului şi urcă la volan.

Pe Julian îl cuprindea exasperarea. Era ridicol. Ştia foarte bine că omul putea vinde Mercedesul în branşă, dacă nu direct de pe terenul lui. Era doar o chestiune de sumă.

— Vreau bani numerar, spuse Julian.

— Deocamdată nu ţi-am oferit nimic, amice, replică vânzătorul. Răsuci cheia în contact şi porni motorul. Îl opri, aşteptă ca motorul să se oprească de tot şi răsuci din nou cheia. Făcu asta de câteva ori.

— Kilometrajul este mic, îi spuse Julian.

— Dar este corect?

— Sigur că da.

Omul ieşi din maşină şi trânti uşa.

— Nu ştiu ce să zic, spuse el.

— Vrei s-o testezi?

— Neah.

— Cum naiba o s-o evaluezi fără s-o testezi? izbucni Julian.

Omul îşi păstră cumpătul.

— Cu ce te ocupi? îl întrebă.

— Deţin o galerie de artă.

— Foarte bine, atunci. Eu rămân la motoare şi tu vezi-ţi de afurisitele tale de tablouri.

Julian încercă să se calmeze.
— Ei bine, ai de gând să-mi faci o ofertă?
— Presupun că ţi-aş putea da o mie cinci sute, ca să-ţi fac un serviciu.
— E absurd! Trebuie să fi costat cinci sau şase mii, când era nouă! În ochii vânzătorului apăru o sclipire de triumf. Julian înţelese că se dăduse de gol, că nu ştia preţul original al maşinii.
— Presupun că îţi aparţine, spuse vânzătorul.
— Desigur.
— Ai actele maşinii?
Julian strecură mâna în buzunarul hainei şi-i întinse documentele.
— Un nume ciudat pentru un bărbat, Sarah, spuse vânzătorul.
— Sarah e soţia mea. Julian scoase o carte de vizită şi i-o întinse. Acesta este numele meu.
Omul o băgă în buzunar.
— Nu te supăra că întreb, dar soţia ta ştie că-i vinzi maşina?
În sinea lui, Julian blestemă agerimea vânzătorului. Cum de-şi dăduse seama? Fără îndoială, un negustor de artă care vine tocmai în East End să vândă un Mercedes aproape nou şi vrea numerar – trebuia să fie ceva necurat la mijloc.
— Soţia mea a murit recent, spuse el.
— În regulă, spuse omul. Vânzătorul, evident, nu credea povestea. Ei bine, ţi-am spus cât face.
— Nu pot s-o dau pentru mai puţin de trei mii, spuse Julian cu un ton hotărât.
— O să spun o mie şase sute şi este ultima mea ofertă.
Julian hotărî că trebuia să negocieze.
— Două mii cinci sute.
Vânzătorul îi întoarse spatele şi începu să se îndepărteze.
Julian se panică.
— În regulă, strigă el. Două mii.
— O mie şase sute cincizeci, acceptă sau vezi-ţi de drum.
— Numerar?
— Cum altfel?
Julian oftă.
— În regulă.
— Vino în birou.
Julian traversă curtea, pe urmele omului, intrând în clădirea veche cu vedere la strada principală. Aşezat la un birou din

lemn, foarte uzat, semnă actul de vânzare, în timp ce vânzătorul deschise un seif vechi şi numără 1 650 de lire, în bancnote uzate de cinci lire.

Când se pregăti să plece, vânzătorul îi întinse mâna. Julian îl ignoră şi ieşi. Era convins că fusese înşelat.

Porni spre vest, în căutarea unui taxi. Lăsă amintirea interacţiunii neplăcute cu vânzătorul să se risipească, în locul ei începând să simtă o bucurie reţinută. Cel puţin, făcuse rost de bani – 1 650 de lire, în hârtii de câte cinci! Suficient pentru călătorie. Se simţea ca şi cum pornise deja în aventură.

Îşi repetă în minte povestea pe care avea să i-o spună Sarei. Putea spune că mersese să discute cu decoratorii – nu, mai bine să fie cineva necunoscut ei. Un artist care locuia în Stepney. Cum îl chema? John Smith ar trebui să fie bun – cu siguranţă existau destui oameni cu acest nume. Intrase în casa acestuia şi, o oră mai târziu, când să plece, descoperise furtul maşinii.

Din spate venea un taxi, dar trecu în viteză, gol. Julian fluieră şi-i făcu semn cu mâna, dar acesta nu opri. Se decise să fie mai atent.

Îşi dădu seama că era posibil ca Sarah să alerteze poliţia în timp ce el era plecat. Dacă făcea asta, descoperea adevărul. Va trebui să-i dea numele unei secţii de poliţie inexistente. Un taxi venea spre el şi-l strigă.

Pe bancheta din spate a maşinii îşi întinse picioarele, mişcând degetele ca să mai aline din durerea mersului pe jos. În regulă, să presupunem că Sarah suna la Scotland Yard, când descoperea că secţia de poliţie nu există. Aveau să-i spună, în cele din urmă, că nu fusese raportat furtul maşinii.

Cu cât se apropia de casă, cu atât planul i se părea din ce în ce mai nesăbuit. Sarah ar putea să-l acuze că-i furase maşina. E posibil să fii acuzat, chiar dacă furi de la soţia ta? Cum rămâne cu toată înţelegerea matrimonială – bunurile mele sunt şi ale tale, sau ceva de genul acesta? Şi inducerea în eroare a poliţiei implica o amendă.

Taxiul îşi continuă drumul pe lângă barajul Victoria şi prin Westminster. Poliţia nu se va deranja să se implice într-o încurcătură domestică, hotărî Julian. Dar avea să fie destul de rău dacă Sarah îşi dădea seama ce punea el la cale. Imediat ce şi-ar fi dat seama, i-ar fi spus tatălui ei. În acest caz, Julian ar fi decăzut din graţiile Lordului Cardwell, într-un moment crucial,

când avea nevoie de banii lui ca să cumpere lucrarea lui Modigliani.

Începu să-şi dorească să nu-i fi trecut prin cap să vândă maşina. Ceea ce păruse o idee bună în cursul dimineţii acum părea să-i pericliteze şansele unei descoperiri măreţe.

Taxiul opri în faţa casei cu pereţi din sticlă şi Julian achită şoferului cu o bancnotă din teancul gros de hârtii de cinci lire, primit de la omul de la garaj. Mergând spre uşa casei, îşi frământa creierii să găsească o poveste mai bună pentru nevastă. Nu-i veni nicio idee.

Intră în casă fără să facă zgomot. Era abia trecut de ora unsprezece – cu siguranţă, ea era încă în pat. Intră în sufragerie, în linişte. Îşi scoase pantofii şi se aşeză confortabil.

Poate era mai bine să plece imediat spre Italia. Putea lăsa un bilet, în care să-i spună că avea să lipsească pentru câteva zile. Ea avea să presupună că el luase maşina. Când se-ntorcea, îi va turna o poveste.

Se încruntă, dintr-odată. De când intrase, percepuse un zgomot slab, dar constant. Se concentră asupra lui şi încruntarea i se adânci. Era un zgomot asemănător unei încleştări.

Încercă să separe elementele componente ale zgomotului. Era foşnet de cearceafuri, sunetul înfundat al arcurilor patului şi gâfâieli. Venea dinspre dormitor. Bănui că Sarah avea un coşmar. Se pregăti s-o strige, ca s-o trezească; apoi îşi aminti că parcă nu era bine să trezeşti oamenii din vis, brusc. Sau era vorba despre cei care mergeau prin somn? Se hotărî să verifice mai întâi.

Urcă treptele. Uşa dormitorului era deschisă. Privi înăuntru.

Se opri din mers şi gura i se căscă de surpriză. Inima îi bătea nebuneşte, iar urechile i se umplură de un foşnet năvalnic.

Sarah era întinsă peste cearceafuri, pe o parte. Avea gâtul arcuit şi capul dat pe spate, cu părul ei, întreţinut cu coafuri scumpe, lipit de chipul acoperit de sudoare. Ochii îi erau închişi, gura întredeschisă, emiţând sunete joase, guturale, animalice.

Întins lângă ea era un bărbat, pelvisul acestuia fiind împreunat cu al ei, într-o clătinare lentă. Picioarele musculoase ale bărbatului erau acoperite de un păr negru, des. Muşchii feselor lui albe se încordau şi se relaxau ritmic. Sarah avea un picior sprijinit pe genunchiul celuilalt, formând un triunghi; iar

bărbatul îi strângea partea interioară a pulpei piciorului ridicat, murmurând obscenităţi cu o voce scăzută, clară.

În spatele Sarei, întins pe pat, era un al doilea bărbat. Acesta avea părul blond şi faţa lui albă era uşor pistruiată. Coapsele lui cuprindeau fundul Sarei perfect, precum lingurile într-un sertar. Un braţ încolăcit pe trupul ei îi strângea, pe rând, sânii.

Julian înţelese că cei doi bărbaţi făceau dragoste cu soţia lui în acelaşi timp. Asta explica tremurul curios al celor trei trupuri. El privea, îngrozit.

Bărbatul blond îl zări şi chicoti.

— Avem un spectator, rosti el cu o voce ascuţită.

Celălalt întoarse capul şi amândoi se opriră.

— E soţul meu, spuse Sarah. Nu vă opriţi, netrebnicilor, vă rog!

Bărbatul brunet o apucă iar de coapsă şi începu să se mişte mai viguros decât înainte. Cei trei îl ignorară pe Julian.

— O, da! exclama Sarah, iar şi iar.

Julian plecă. Simţea o slăbiciune în tot corpul şi o stare de rău. Trecuse multă vreme de când nu mai văzuse privirea aceea pe chipul Sarei. Nu se putu împiedica să nu se simtă excitat. Dar senzaţia tulburării sexuale era estompată şi neplăcută.

Se prăbuşi iar în fotoliu. Erau mai zgomotoşi acum, ca şi cum îi făceau în ciudă. Respectul lui de sine era ţăndări.

Aşadar, de asta era nevoie ca să o stârnească, gândi el, plin de ură. Nu era vina mea deloc. Căţea, căţea. Sentimentul de umilinţă al lui Julian se transformă în dorinţă de răzbunare.

Voia s-o umilească, aşa cum făcuse şi ea cu el. Avea să spună tuturor cât de nemernică era şi despre obiceiurile ei sexuale, avea să...

Hristoase!

Dintr-odată mintea i se limpezi. Îşi simţi capul ca şi cum tocmai sorbise prelung din un pahar plin cu şampanie rece. Rămase nemişcat câteva secunde, gândind cu repeziciune. Avea foarte puţin timp.

Deschise uşa de sticlă fumurie a unui dulap şi scoase aparatul de fotografiat, Polaroid. Era încărcat. Îi ataşă bliţul şi verifică becurile. Reglă diafragma şi focusul.

În timp ce urca din nou scările, vocile din dormitor se transformaseră în strigăte. Aşteptă o secundă în faţa uşii, unde nu-l puteau vedea. O auzi pe Sarah, al cărei glas gutural crescu

în intensitate şi se ascuţi; era aproape ca un plânset prelung, de copil. Julian recunoscu sunetul acela din vremurile în care el însuşi reuşea să i-l provoace.

În timp ce ţipătul Sarei atingea punctul culminant, Julian păşi în dormitor şi ridică aparatul în dreptul ochilor. Prin vizor, vedea cele trei trupuri mişcându-se la unison, cu chipurile contorsionate de intensitatea plăcerii, cu mâinile înşfăcând lacom părţi de trupuri. Julian apăsă declanşatorul, provocând o scurtă străfulgerare. Amanţii nu părură să observe.

Făcu doi paşi mai aproape, încărcând următorul cadru. Ridică din nou aparatul şi mai făcu o fotografie. Apoi se poziţionă într-o parte şi mai făcu una.

Ieşi în grabă şi coborî în sufragerie. Scotoci într-un sertar şi găsi un plic. Era plin cu timbre. Desprinse câteva, în valoare de douăzeci sau treizeci de şilingi şi le lipi pe plic. Scoase un pix din buzunarul hainei.

Oare unde să-l trimită? O bucăţică de hârtie pluti în cădere spre podea, fiind trasă din buzunar odată cu pixul. Recunoscu hârtia pe care notase adresa Samanthei. O ridică.

Îşi scrise numele pe plic, apoi adăugă adresa Samanthei şi-l trimise în atenţia acesteia. Scoase filmul din aparat, în hârtia lui protectoare. Cumpărase aparatul ca să fotografieze tablouri. Filmul scotea atât negative, cât şi fotografii instant, dar negativul trebuia să fie scufundat în apă într-un interval de opt minute de la expunere. Julian merse cu filmul în bucătărie şi umplu un vas cu apă.

Bătea cu degetele pe suportul de vase, schingiuit de nerăbdare, în timp ce imaginea pe celuloid începea să prindă contur.

În cele din urmă, reveni în sufragerie, cu filmul încă ud în mână. Bărbatul brunet îşi făcu apariţia în uşa dormitorului.

Nu avea timp să pună fotografiile în plic. Julian se repezi spre uşa de la intrare şi o deschise chiar când bărbatul îl ajungea din urmă. Îl izbi cu aparatul fotografic peste faţă şi fugi pe uşă afară.

Începu să alerge de-a lungul străzii. Celălalt era gol, nu avea cum să-l urmărească. Julian îndesă negativele în plic, îl lipi şi îl puse în cutia poştală de pe trotuar.

Privi apoi fotografiile. Erau cât se poate de clare. Chipurile celor trei se vedeau şi nu era niciun echivoc cu privire la ceea ce

făceau.

Încet, deliberat, Julian reveni acasă şi intră. În dormitor, vocile erau acum ridicate şi păreau prinse într-o discuţie animată. Julian izbi uşa de la intrare, ca să se asigure că l-au auzit. Intră în sufragerie şi se aşeză, privind fotografiile.

Bărbatul brunet ieşi din nou, tot gol. Sarah îl urmă, într-un halat de casă, apoi îşi făcu apariţia şi blondul, îmbrăcat într-o pereche obscen de strâmtă de chiloţi.

Brunetul îşi şterse cu dosul palmei sângele de pe faţă. Privi către petele roşii de pe încheieturile degetelor şi spuse:

— Te-aş putea omorî.

Julian le arătă fotografiile.

— Eşti foarte fotogenic, spuse batjocoritor. Ochii căprui-închis ai omului erau aprinşi de ură. Privi fotografiile.

— Pervers mizerabil ce eşti, spuse bărbatul.

Julian izbucni în râs.

— Ce vrei? întrebă omul.

Julian se opri din râs şi pe chip i se citi dispreţul. Zbieră:

— Pune-ţi nişte haine pe tine, în casa mea.

Bărbatul ezită, strângând şi desfăcând pumnii, spasmodic. Apoi se răsuci pe călcâie şi merse înapoi în dormitor.

Celălalt se aşeză pe un scaun şi-şi strânse picioarele sub el. Sarah luă o ţigaretă lungă dintr-o cutie şi o aprinse cu o brichetă grea, de masă. Ridică fotografiile de unde le lăsase bărbatul brunet. Le privi în treacăt, apoi le rupse în bucăţi foarte mici, pe care le aruncă în coşul de gunoi.

— Negativele sunt la loc sigur, spuse Julian.

Se făcu linişte. Blondul părea să se bucure de agitaţia creată. În cele din urmă, brunetul reveni din dormitor, îmbrăcat într-o helancă albă şi o geacă safari cafenie.

Julian se adresă celor doi bărbaţi.

— Nu am nimic cu voi, spuse el. Nu ştiu cine sunteţi şi nici nu vreau să ştiu. Nu trebuie să vă faceţi nicio grijă în legătură cu aceste fotografii. Tot ce trebuie să faceţi este să nu mai puneţi piciorul în casa asta. Acum, plecaţi.

Brunetul ieşi imediat. Julian îl aşteptă pe celălalt să intre în dormitor, de unde reveni într-un minut, îmbrăcat în pantaloni Oxford eleganţi şi o geacă scurtă.

După ce şi acesta plecă, Sarah aprinse o altă ţigară.

— Presupun că vrei bani, spuse ea.

Julian scutură din cap.
— I-am luat deja.
Sarah îl privi surprinsă.
— Înainte de... toate astea? spuse ea.
— Ţi-am vândut maşina, recunoscu el.
Ea nu păru tulburată. În ochi îi apăru o sclipire nouă, deosebită, pe care Julian nu ştia cum s-o interpreteze şi colţurile gurii îi erau ridicate într-un zâmbet.
— Mi-ai furat maşina, spuse ea direct.
— Presupun că da. Tehnic vorbind, nu cred că se consideră furt, când e vorba de soţi.
— Şi dacă fac ceva în privinţa asta?
— Cum ar fi?
— L-aş putea întreba pe tata.
— Iar eu i-aş putea arăta frumoasele noastre fotografii de familie.
Ea dădu din cap, lent, cu o expresie în continuare indescifrabilă pe chip.
— M-am gândit eu că s-ar putea ajunge la asta. Se ridică. Merg să mă îmbrac.
În dreptul scărilor se opri.
— Biletul pe care l-ai lăsat... spuneai că vei fi plecat întreaga zi. Ai plănuit toate astea? Ştiai ce vei găsi, de asta te-ai întors mai devreme?
— Nu, răspunse el relaxat. Am avut ceea ce s-ar numi noroc chior.
Ea dădu iar din cap şi intră în dormitor. După un moment, Julian o urmă.
— Plec în Italia pentru câteva zile, spuse el.
— De ce? Dezbrăcă halatul şi rămase în dreptul oglinzii. Ridică o perie de păr şi începu să se pieptene.
— Afaceri. Julian se uita la rotunjimile generoase al sânilor ei. Imaginea ei, pe pat, între cei doi bărbaţi îi reveni pe neaşteptate în minte: gâtul arcuit, ochii închişi, gemetele intense. Ochii lui se plimbară peste umerii ei largi, pe spatele care se îngusta abrupt în talie, despicătura de la baza şirei spinării, fesele turtite pe scăunel. Simţi cum trupul lui reacţionează la vederea goliciunii ei.
Se apropie de ea şi-i puse mâinile pe umeri, în timp ce-i privea sânii în oglindă. Areolele din jurul sfârcurilor erau

întunecate şi dilatate, aşa cum fuseseră şi mai devreme, în pat. Îşi lăsă mâinile să alunece de pe umerii ei, până ajunseră pe sâni.

Se lipi de spatele ei, făcând-o să-i simtă penisul erect, un semn grosolan că o dorea. Ea se ridică şi se întoarse spre el.

El o apucă de braţ, destul de brutal, şi o duse lângă pat. O împinse, cu mâinile aşezate pe umeri.

Docilă, fără să rostească vreun cuvânt, se lăsă pe spate peste cearceafuri şi închise ochii.

Capitolul patru

Când telefonul negru, robust, de lângă pat sună, Dunsford Lipsey era deja treaz. Ridică receptorul, ascultă salutul grăbit al portarului de noapte şi-l aşeză la loc. Apoi se ridică şi deschise fereastra.

Aceasta dădea într-o curte, înfăţişând vederii câteva garaje şi un zid de cărămidă. Lipsey se întoarse şi privi în jurul lui, în camera de hotel. Covorul era destul de uzat, mobilierul îmbătrânit; dar era curată. Era un hotel ieftin. Charles Lampeth, care plătea pentru această investigaţie, n-ar fi comentat dacă Lipsey alegea cel mai bun hotel din Paris, dar Lipsey nu proceda în felul acesta.

Îşi scoase cămaşa de pijama, o împături şi o lăsă pe pernă, apoi intră în baie. Cât se spălă şi se bărbieri, se gândi la Charles Lampeth. La fel ca toţi clienţii, Lampeth îşi închipuia că Lipsey avea o mică armată de detectivi lucrând pentru agenţie. În realitate, nu erau decât vreo şase; şi niciunul dintre ei n-ar fi putut să se ocupe de această sarcină. Acesta era, în parte, motivul pentru care se ocupa el însuşi.

Însă doar în parte. Restul motivului avea de-a face cu interesul propriu pe care Lipsey îl avea faţă de artă; şi ceva cu particularitatea situaţiei. Avea să fie interesant, o simţea. Era vorba despre o tânără entuziastă, o lucrare pierdută a unui maestru şi un negustor de artă care acţiona pe ascuns – şi aveau să mai apară elemente neobişnuite, cu siguranţă. Lipsey avea să se distreze descâlcind situaţia. Cei implicaţi; ambiţiile lor, lăcomia lor, micile trădări – Lipsey avea să afle toate

acestea cât de curând. Nu avea să facă nimic altceva cu toate acele informaţii decât să găsească tabloul; dar renunţase de mult la abordarea strict pragmatică a unei investigaţii. El făcea lucrurile să fie amuzante.

Se şterse pe faţă, spălă aparatul de ras şi-l puse înapoi în trusa de bărbierit. Îşi dădu cu un strop de briantină în părul scurt şi negru şi-l pieptănă pe spate, cu o cărare îngrijită.

Îmbrăcă o cămaşă albă, îşi puse o cravată bleumarin, un costum Savile Row vechi, impecabil lucrat – la două rânduri, cu revere late şi cambrat pe talie. Luase două rânduri de pantaloni la sacou, asigurându-se astfel că-l va avea multă vreme; şi se vedea din plin că-i confirmase aşteptările. Ştia foarte bine că era cu totul demodat şi nu-i păsa câtuşi de puţin.

La 7:45, coborî în sala de mese pentru micul dejun. Chelnerul solitar veni şi-i aduse o ceaşcă de cafea neagră, tare. Hotărî că putea mânca pâine la micul dejun, dar dulceaţa ieşea din discuţie.

— Vă rog, brânză aveţi? întrebă el.

— Da, domnule. Chelnerul se retrase, să aducă brânza. Franceza lui Lipsey nu era grozavă şi nu rostea accentele cum trebuie, dar vorbea corect.

Rupse o chiflă şi întinse puţin unt pe ea. În timp ce mânca, îşi planifică ziua. Tot ce avea de făcut se rezuma la trei lucruri: o carte poştală, o adresă şi o fotografie cu Dee Sleign. Scoase fotografia din portmoneu şi o aşeză lângă farfurie, pe faţa de masă albă.

După toate aparenţele, era o fotografie făcută de un amator, la o petrecere de familie – mesele lungi întinse în fundal sugerau o nuntă de vară. Judecând după rochia fetei, părea să fi fost făcută cu patru-cinci ani în urmă. Fata fusese surprinsă în timp ce râdea şi părea să-şi dea părul peste umărul drept. Avea dinţii strâmbi şi gura deschisă nu era atractivă; dar exprima o personalitate veselă şi – posibil – inteligentă. Colţurile externe ale ochilor erau uşor orientate în jos – opusul ochilor migdalaţi ai asiaticilor.

Lipsey scoase cartea poştală şi o aşeză peste fotografie. Arăta o stradă îngustă, mărginită de clădiri înalte, cu obloane. Parterul a aproape jumătate dintre acestea fusese transformat în magazine. Era o stradă obişnuită – era foarte posibil ca aceste cărţi poştale să se vândă doar pe strada respectivă. O răsuci.

Scrisul fetei îi oferea aproape aceleaşi informaţii ca şi fotografia. În colţul din stânga sus, pe spatele cărţii poştale, era trecut numele străzii.

În cele din urmă, Lipsey scoase o agendă mică, portocalie. Era nouă, cu paginile goale, cu excepţia primei pagini, pe care notase, cu scrisul lui mărunt, adresa de la Paris a fetei.

Nu o va căuta imediat, decise el. Îşi termină cafeaua şi aprinse o ţigară de foi. Va urmări mai întâi cealaltă direcţie.

Lăsă să-i scape un oftat slab. Aceasta era partea obositoare a muncii lui. Trebuia să bată la fiecare uşă din clădirile de pe cartea poştală, până avea să afle ce anume o pusese pe Dee pe urmele tabloului. Va trebui să încerce şi la casele din străzile adiacente. Conform evaluării lui, fata nu aşteptase mai mult de cinci minute până să spună cuiva despre descoperirea ei.

Şi dacă avea dreptate, şansele erau mici. Indiciul ei putea să fi fost un anunţ din ziar; sau vreo cunoştinţă întâlnită pe stradă; sau o pură întâmplare. Faptul că adresa fetei era în cealaltă parte a oraşului şi în zonă nu păreau să existe atracţii speciale era în favoarea lui Lipsey. Cu toate acestea, era posibil să-şi petreacă ziua umblând fără rost, alegându-se doar cu picioarele frânte.

Cu toate acestea, nu avea de ales. Era un individ meticulos.

Oftă din nou. Ei bine, avea să-şi termine mai întâi de fumat ţigara.

•

Intrând în pescăria de modă veche, Lipsey strânse din nas, ca să alunge mirosul de peşte. Ochii negri reci ai peştelui expus pe tejghea îl fixau cu răutate; dădeau impresia că era viu, pentru că, în mod paradoxal, ochii lui păreau morţi şi când trăia.

Vânzătorul îi zâmbi.

— Dom'le?

Lipsey îi arătă fotografia lui Dee Sleign, rostind în franceza lui clară:

— Aţi văzut-o pe tânăra aceasta?

Omul strânse din ochi şi zâmbetul îi îngheţă într-o grimasă tipică. Chipul lui spunea că mirosise un poliţist. Îşi şterse mâinile pe şorţ şi luă fotografia, întorcându-se cu spatele spre Lipsey şi ţinând-o ridicată în bătaia luminii.

Se întoarse la loc, îi întinse fotografia şi ridică din umeri.

— Îmi pare rău, n-o recunosc, spuse el.

Lipsey îi mulţumi şi ieşi. Intră pe uşa îngustă, în holul întunecat al clădirii de lângă magazinul de peşte şi urcă scările. Durerea de spate crescu, din cauza efortului: trecuseră câteva ore de când era în picioare. Avea să se oprească în curând, să mănânce de prânz, îşi spuse. Dar nu avea să ia vin la masă – ar fi făcut deplasarea din timpul după-amiezii insuportabilă.

Omul care-i deschise uşa, la apartamentul din capul scărilor, era foarte bătrân şi complet chel. Îi deschise cu un zâmbet, ca şi cum se bucura să-l vadă pe cel din faţa uşii, indiferent cine ar fi fost acesta.

Peste umărul omului, Lipsey zări şiruri de tablouri pe perete. Îi tresăltă inima: erau tablouri originale, de valoare. Aici putea găsi răspunsul.

— Îmi cer iertare că vă deranjez, stimabile, spuse el. Aţi văzut-o cumva pe această tânără? îi arătă fotografia.

Bătrânul luă fotografia şi intră în apartament, să o vadă mai bine, la lumină, aşa cum făcuse şi negustorul de peşte. Îi spuse, peste umăr.

— Pofteşte, te rog.

Lipsey intră şi închise uşa după el. Încăperea era foarte mică, dezordonată şi mirosea urât.

— Ia loc, dacă doreşti, spuse bătrânul. Lipsey se aşeză şi francezul luă loc, în faţa lui. Aşeză fotografia pe masa de lemn neşlefuit dintre ei.

— Nu sunt sigur, răspunse el. De ce întrebi?

Pe chipul gălbejit, zbârcit, al bătrânului nu se putea citi nimic, dar Lipsey era sigur acum că el o pusese pe Dee pe urma tabloului.

— Contează? răspunse el.

Bătrânul râse relaxat.

— Eşti prea bătrân ca să fii un iubit nedreptăţit, presupun, spuse el. Şi nu semănaţi, ceea ce arată că e puţin probabil să fii tatăl ei. Cred că eşti de la poliţie.

Bătrânul avea o minte ascuţită, analitică, exact ca a lui.

— De ce, a făcut ceva?

— Habar nu am. Dacă a făcut, n-o să fiu eu cel care pune poliţia pe urmele ei. Şi dacă n-a făcut, nu ai motive să o cauţi.

— Sunt detectiv particular, spuse Lipsey. Mama fetei a murit, iar ea a dispărut. Familia m-a angajat să o găsesc şi să-i dau veştile.

Ochii negri ai bătrânului sclipiră.

— Presupun că e posibil să spui adevărul, zise el.

Lipsey înregistră mental o constatare. Omul se dăduse de gol că nu păstra legătura cu fata: dacă ar fi fost aşa, ar fi ştiut că nu era dispărută.

În afara situaţiei în care chiar dispăruse, îşi spuse Lipsey, având un şoc. Dumnezeule, mersul pe jos chiar îl obosise, nu gândea limpede.

— Când ai văzut-o?

— Am hotărât să nu-ţi spun.

— Chestiunea aceasta este foarte importantă.

— M-am gândit că s-ar putea să fie.

Lipsey oftă. Trebuia să joace dur. În cele câteva minute de când se afla în cameră, detectase mirosul de canabis.

— În regulă, bătrâne. Dacă nu vrei să vorbeşti, voi fi nevoit să informez poliţia că această încăpere este utilizată pentru consum de droguri.

Omul râse sincer amuzat.

— Crezi că poliţia nu ştie deja? Chicotul lui subţire se încheie într-un acces de tuse. Când vorbi din nou, sclipirea din privire îi dispăruse. Este ridicol să încerci să mă păcăleşti, ca să îţi fac mărturisiri. Dar să mă şantajezi este lipsit de onoare. Te rog să pleci acum.

Lipsey înţelese că pierduse. Se simţi dezamăgit şi uşor ruşinat. Ieşi, închizând uşa peste tusea uscată a bătrânului.

•

Măcar nu mai avea de umblat, îşi spuse Lipsey. După un prânz magnific, care îl costase 12 franci, stătea aşezat la o masă, într-un restaurant cochet, fumând cea de-a doua ţigară de foi a zilei. Friptura şi paharul de vin roşu pe care le terminase făceau lumea să pară puţin mai frumoasă. Privind în urmă, îşi dădu seama că dimineaţa aceea îl cam şifonase şi se întrebă dacă nu cumva ajunsese să fie prea bătrân pentru munca de teren.

Trebuia să privească cu înţelepciune astfel de obstacole, gândi el. Norocul se schimba întotdeauna, în favoarea celor ce perseverau. Totuşi, ajunsese într-un impas. Mai avea o singură alternativă, în loc de două. Nu mai avea de ales.

În loc să urmărească pictura, trebuia să urmărească fata.

Stinse ţigara în scrumieră, achită nota de plată şi părăsi

restaurantul.

Un taxi opri lângă trotuar şi din el coborî un tânăr. În timp ce acesta achita cursa, Lipsey îi reţinu taxiul. Mai aruncă o privire tânărului şi-şi dădu seama că-l mai văzuse undeva.

Dădu şoferului adresa la care domnişoara Sleign locuia din luna iunie. Maşina porni, iar el încerca să-şi amintească de unde-l ştia pe tânăr. Aceasta era o obsesie pentru Lipsey. Dacă nu reuşea să-şi amintească numele cuiva, se simţea extrem de neliniştit, profesional vorbind, era ca şi cum abilităţile lui erau puse la îndoială.

Îşi frământă creierii preţ de câteva minute, apoi îşi aminti: Peter Usher. Era un tânăr artist de succes şi îl cunoştea pe Charles Lampeth. A, da, galeria lui Lampeth îi expunea lucrările. Nu conta. Simţindu-se mai bine, Lipsey uită imediat de tânăr.

Taxiul îl lăsă în faţa unui bloc de apartamente, construit cu aproximativ zece ani în urmă, destul de lipsit de măreţie. Lipsey intră şi se aplecă în dreptul ferestruicii portarului.

— Este cineva acasă, la numărul nouă? întrebă el cu un zâmbet.

— Sunt plecaţi, răspunse femeia fără entuziasm.

— O, asta e bine, răspunse Lipsey. Sunt designer de interior, vin din Anglia, şi mi-au cerut să le fac o estimare. Mi-au spus să vă cer cheia şi să intru când sunt ei plecaţi. Nu eram sigur dacă au plecat deja.

— Nu vă pot da cheia, răspunse femeia. În plus, nu au voie să facă amenajări fără acordul proprietarilor.

— Desigur! spuse Lipsey, zâmbind din nou şi apelând la farmecul bărbatului de vârstă mijlocie, de care se ştia capabil. Domnişoara Sleign a insistat să mă consult cu dumneavoastră şi să vă cer părerea. În timp ce vorbea, scotoci în portmoneu, de unde scoase nişte bancnote, pe care le strecură într-un plic. Mi-a cerut să vă dau asta, pentru deranj. Îi întinse plicul prin ferestruică, îndoindu-l uşor, să facă bancnotele să trosnească.

Femeia acceptă mita.

— Va trebui să te grăbeşti, pentru că voi fi nevoită să stau lângă tine în tot acest timp, spuse ea.

— Fireşte, zâmbi el.

Femeia ieşi şontâc din cabina strâmtă şi-l conduse pe scări în sus, suflând şi pufnind la tot pasul, ţinându-se cu mâna de spate şi oprindu-se, în mod repetat, să respire.

Apartamentul nu era mare şi majoritatea pieselor de mobilier păreau piese la mâna a doua. Lipsey aruncă o privire împrejurul sufrageriei.

— Vorbeau despre vopsea lavabilă, pentru pereţi, spuse el.

Portăreasa se cutremură.

— Da, cred că ai dreptate, spuse Lipsey. Mai bine un tapet delicat, cu model floral şi un covor simplu, verde-închis. Se opri în dreptul unei servante oribile. Bătu darabana cu degetele pe suprafaţa ei.

— Calitate, spuse el. Nu ca prostiile astea moderne. Scoase un carneţel şi se prefăcu că ia notiţe.

— Nu mi-au spus unde pleacă, menţionă el, natural. Undeva în sud, presupun.

— Italia. Chipul femeii era în continuare cât se poate de sobru, dar se vedea că o încânta să facă paradă de cunoştinţe.

— Ah. Roma, îmi imaginez.

Femeia nu muşcă momeala şi Lipsey presupuse că aceasta nu ştia. Continuă să privească atent prin apartament, înregistrând totul cu un ochi experimentat, în timp ce făcea observaţii insipide către portăreasă.

În dormitor, pe o măsuţă joasă, lângă pat, era un telefon. Lipsey se uită cu atenţie la carneţelul de lângă acesta. Alături era un pix. Urma mesajului ce fusese transcris pe prima pagină era adânc imprimată în paginile de dedesubt. Lipsey se interpuse între măsuţă şi portăreasă şi sustrase carneţelul.

Mai făcu o serie de observaţii lipsite de însemnătate, privind decorul, apoi spuse:

— Aţi fost deosebit de amabilă, doamnă. Nu vă mai reţin.

Femeia îl conduse până la uşa blocului. Afară, Lipsey se grăbi să găsească o papetărie şi cumpără un creion cu mină moale. Opri la o cafenea, ceru o cafea şi scoase carneţelul furat.

Trecu vârful creionului, delicat, peste urmele lăsate de pix pe pagină. Când termină, mesajul apăru foarte clar. Era adresa unui hotel din Livorno, Italia.

•

Lipsey ajunse la hotel în seara zilei următoare. Era un hotel ieftin, mic, abia dacă avea douăsprezece camere. Înainte fusese casa unei familii numeroase, din clasa mijlocie, presupuse Lipsey: acum, că zona se depreciase, transformaseră mare parte din spaţiul casei în camere de închiriat turiştilor.

Aştepta în sufrageria apartamentului familiei, în timp ce soţia plecase să-şi aducă soţul, de undeva din încăperile de la etaj. Era obosit de drum: îl încerca o uşoară durere de cap şi aştepta cu nerăbdare cina şi un pat confortabil. Voia să fumeze, dar se abţinu, din politeţe. Din când în când, privea către ecranul televizorului. Rula un film vechi, englezesc, pe care-l văzuse într-o seară, în Chippenham. Volumul era dat la minim.

Femeia se întoarse cu proprietarul. În colţul gurii acestuia atârna o ţigară. Dintr-un buzunar îi ieşea coada unui ciocan şi într-o mână avea o pungă de cuie.

Părea iritat că fusese deranjat din lucru. Lipsey îi dădu un bacşiş consistent, apoi i se adresă într-o italiană stâlcită, greoaie.

— Caut o tânără care a stat aici de curând, spuse el. Scoase fotografia lui Dee Sleign şi i-o dădu proprietarului. Aceasta este. O recunoşti?

Bărbatul aruncă o privire scurtă către fotografie şi încuviinţă din cap.

— Era singură, spuse acesta, tonul din vocea lui exprimând dezaprobarea unui bun părinte catolic faţă de tinerele fete care stau singure la hotel.

— Singură? se miră Lipsey. Portăreasa de la Paris îi lăsase impresia că perechea plecase împreună. Continuă: Eu sunt un detectiv englez, angajat de tatăl fetei să o conving să se întoarcă acasă. Este mult mai tânără decât pare, adăugă el, ca o explicaţie.

Proprietarul dădu din cap.

— Bărbatul nu a stat aici, spuse el, emanând virtute din toată fiinţa. A venit, i-a achitat factura şi a luat-o de aici.

— Ţi-a spus ce făcea aici?

— Voia să admire picturile. I-am spus că majoritatea operelor de artă ale oraşului au fost distruse în timpul bombardamentelor. Făcu o pauză şi se încruntă, încercând să-şi amintească. A cumpărat un ghid turistic – voia să ştie unde s-a născut Modigliani.

— Ah! O exclamaţie de satisfacţie scăpă de pe buzele lui Lipsey.

— Cât a stat aici, a dat un telefon la Paris. Cred că asta este tot ce vă pot spune.

— Nu ştiţi unde a plecat de aici?

— Nu.
— Câte zile a stat aici?
— Una singură.
— A spus încotro se îndrepta?
— Ah! Desigur, spuse bărbatul. Se opri ca să reaprindă ţigara ce i se stinsese în gură; şi se strâmbă la gustul fumului. Au venit şi au cerut o hartă.
Lipsey se aplecă înainte. Părea să aibă din nou noroc, atât de curând, încât aproape că se temea să se bucure.
— Continuă!
— Stai să-mi amintesc. Urmau să meargă pe autostradă spre Florenţa, apoi să traverseze ţara, către ţărmul Adriaticii – undeva în apropiere de Rimini. Au pomenit numele unui sat. O! Îmi amintesc acum. Poglio.
Lipsey îşi scoase agenda.
— Spune-mi pe litere.
Proprietarul îl ascultă.
Lipsey se ridică.
— Vă sunt foarte recunoscător, le spuse.
Afară, pe trotuar, se opri să respire adânc aerul cald al serii. Atât de curând! îşi spuse. Aprinse o ţigară de foi, să sărbătorească.

Capitolul cinci

Nevoia să picteze era ca dependenţa fumătorului de ţigară: Peter Usher îşi aminti de perioada în care încercase să se lase. Era o neplăcere nedesluşită, pe care o resimţea fizic, fără să poată însă să o asocieze cu o parte anume a corpului. Ştia din experienţă că o simţea, pentru că trecuseră câteva zile în care nu lucrase; şi ştia că mirosul unui atelier, urmele slabe de vopsea de pe degetele lui când o aplica pe pânză, vederea unei noi imagini prinzând contur erau singurul fel în care putea scăpa de senzaţia neplăcută. Se simţea rău că nu pictase de câteva zile.
În plus, era speriat.
Ideea care le venise amândurora, lui şi lui Mitch, în noaptea aceea de beţie din Clapham, fusese încărcată de toată gloria şi

prospeţimea unei dimineţi tropicale: aveau să falsifice nişte picturi, să le vândă la preţuri astronomice, apoi aveau să dezvăluie lumii întregi isprava lor.

Avea să fie un gest măreţ, de sfidare a lumii artistice şi a tuturor îngâmfaţilor care o alcătuiau; o manevră publicitară sigură; o lovitură istorică extremă.

În zilele următoare, după ce s-au mai dezmeticit, încercând să pună la punct detaliile operaţiunii, şi-au dat seama că nu avea să fie simplu. Cu toate acestea, pe măsură ce avansau în descifrarea mecanismului fraudei, lucrurile păreau să se lege.

Dar acum, când era pe cale să facă primul pas necinstit pe calea înşelăciunii artistice a secolului; când era pe cale să se dedice unei direcţii aflate la limita dintre protest şi infracţiune; acum, când era singur şi agitat la Paris, stătea într-un birou, la Meunier’s şi fuma ţigări care nu-i ofereau confortul aşteptat.

Clădirea veche şi elegantă îi amplifica starea de nelinişte. Cu coloanele ei impunătoare, din marmură, şi tavanele acoperite de stucaturi, era mult prea evident că aparţinea acelui segment superior, încrezător, al lumii artelor – acelei societăţi care-l îmbrăţişa pe Charles Lampeth şi care-l respingea pe Peter Usher. Meunier’s reprezentau, de 150 de ani, jumătate din artiştii de elită ai Franţei. Niciunul dintre clienţii agenţiei nu era necunoscut.

Un bărbat micuţ, într-un costum uzat, de culoare închisă, traversă cu pas hotărât holul, apoi intră pe uşa deschisă în sala în care se afla Peter. Avea privirea înadins preocupată a celor care vor ca întreaga lume să ştie cât sunt ei de ocupaţi.

— Mă numesc Durand, spuse acesta.

Peter se ridică.

— Peter Usher. Sunt un pictor din Londra, în căutarea unui loc de muncă, cu jumătate de normă. Mă puteţi ajuta? Franceza lui era una de nivel şcolăresc, dar accentul era bun.

O expresie de iritare traversă chipul lui Durand.

— Vă imaginaţi, domnule Usher, că primim nenumărate astfel de solicitări din partea studenţilor la Arte din Paris.

— Eu nu sunt student. Am absolvit la Slade...

— Chiar şi aşa, îl întrerupse Durand cu o mişcare nerăbdătoare a mâinii. Politica agenţiei este să ajutăm, când se poate. Era clar că el dezaproba această politică. Depinde exclusiv de poziţiile disponibile la momentul cererii. Cum

aproape întreg personalul nostru necesită verificări de securitate de urgenţă, în mod evident sunt puţine poziţii disponibile pentru solicitări spontane. Cu toate acestea, dacă doriţi să mă însoţiţi, merg să verific dacă vă putem folosi cumva.

Peter porni pe urmele paşilor grăbiţi ai lui Durand, către un lift vechi. Cabina coborî acompaniată de trosnete şi scârţâituri, iar ei intrară şi urcară trei niveluri.

Păşiră într-un birou mic, în partea din spate a clădirii, unde găsiră un bărbat corpolent, cu chipul rozaliu, aşezat la un birou. Durand vorbi cu acesta într-o franceză rapidă, colocvială, pe care Peter nu o înţelese. Bărbatul corpolent părea că făcuse o propunere: Durand părea că o refuzase. În cele din urmă, acesta se întoarse spre Peter.

— Mă tem că trebuie să te dezamăgesc, spuse el. Avem un post, dar implică manipularea picturilor şi pentru asta avem nevoie de referinţe.

— Vă pot da un număr de telefon, dacă nu vă deranjează să sunaţi la Londra, spuse Peter pe nerăsuflate.

Durand zâmbi şi clătină din cap.

— Trebuie să fie cineva cunoscut, domnule Usher.

— Charles Lampeth? Este un negustor de artă renumit şi...

— Fireşte că îl cunoaştem pe domnul Lampeth. Va garanta pentru dumneavoastră? interveni domnul corpolent.

— Va confirma, cu siguranţă, că sunt pictor şi că sunt un om cinstit. Galeria lui s-a ocupat, o vreme, de lucrările mele.

Bărbatul din spatele biroului zâmbi.

— În cazul acesta, sunt sigur că vă putem oferi postul. Reveniţi mâine-dimineaţă, între timp, noi vom vorbi la Londra...

Durand adăugă:

— Taxa telefonică vi se va reţine din primul salariu.

— Desigur, răspunse Peter.

Bărbatul corpolent dădu din cap, semn că întâlnirea luase sfârşit.

— Vă conduc, spuse Durand. Nici măcar nu încerca să-şi ascundă dezaprobarea.

Peter merse direct la un bar şi-şi comandă un whisky dublu, extrem de scump. Să le dea numele lui Lampeth fusese un impuls prostesc. Nu că negustorul de artă n-ar fi garantat pentru el: măcar pentru că se simţea cu conştiinţa încărcată. Dar asta însemna şi că Lampeth avea să ştie că Peter fusese angajat de

Meunier's, în acea perioadă – iar această informaţie putea să-i afecteze grav planul. Nu era obligatoriu – dar era un risc suplimentar.

Peter dădu paharul de duşcă, înjură printre dinţi şi mai ceru unul.

•

Peter începu lucrul a doua zi, în departamentul de ambalare. Lucra sub supravegherea unui parizian în vârstă, aplecat de spate, care-şi dedicase întreaga viaţă îngrijirii picturilor. Îşi petreceau dimineţile scoţând tablourile nou venite din cutiile în care fuseseră transportate şi după-amiezile împachetând tablourile ce urmau a fi expediate, în straturi de vată de bumbac, polistiren, carton şi paie. Peter făcea muncile dificile: scotea cuiele din cutiile de lemn şi ridica piesele grele; în timpul acesta, bătrânul pregătea aşternuturile pentru tablouri, cu grija şi atenţia cu care ar fi făcut patul unui bebeluş.

Aveau un cărucior mare, cu patru roţi, anvelope pneumatice şi suspensie hidraulică: din aluminiu strălucitor, de care bătrânul era tare mândru. Îl foloseau pentru transportul tablourilor în interiorul clădirii. Cei doi ridicau împreună, cu mare grijă, un tablou, îl aşezau pe cărucior, apoi Peter îl împingea, în timp ce bătrânul mergea înainte, deschizându-i uşile.

Într-un colţ al încăperii unde ambalau tablourile era un birou. Spre sfârşitul primei zile de muncă, pe când bătrânul era la baie, Peter cotrobăi prin toate sertarele biroului. Nu conţineau cine ştie ce: formularele pe care bătrânul le completa pentru fiecare piesă de care se ocupau, o mână de pixuri, câteva agrafe de birou şi nişte pachete de ţigări goale.

Lucrau foarte încet şi bătrânul îi povestea lui Peter despre viaţa lui şi despre tablouri. Majoritatea picturilor moderne nu-i plăceau, spunea, cu excepţia câtorva neafectate de stiluri şi – în mod surprinzător, gândi Peter – suprarealiştii. Observaţiile lui erau needucate, dar nu erau naive: Peter le găsi pline de prospeţime. Îl plăcu imediat pe om şi gândul că avea să-l înşele deveni deranjant.

Cu ocazia nenumăratelor lor drumuri prin clădire, Peter avu destule ocazii să vadă, pe birourile secretarelor, documente cu antetul companiei. Din nefericire, secretarele erau mereu prin preajmă şi la fel era şi bătrânul. În orice caz, doar hârtiile cu antet nu aveau să fie de ajuns.

Peter puse ochii pe lucrul pe care avea să-l fure abia la sfârşitul celei de-a doua zile de lucru.

În cursul după-amiezii, sosise un tablou de Jan Rep, un pictor danez în vârstă, care locuia în Paris şi ai cărui impresari lucrau la Meunier's. Lucrările lui Rep se vindeau pe bani mulţi, iar el lucra foarte încet. Un telefon îl anunţă pe colegul lui Peter de sosirea tabloului şi, câteva minute mai târziu, primea instrucţiuni să-l ducă imediat în biroul domnului M. Alain Meunier, cel mai mare dintre cei trei fraţi care conduceau agenţia.

Când ridicară tabloul din cutie, bătrânul îl contemplă zâmbind.

— Minunat! exclamă în cele din urmă. Nu găseşti?

— Nu mă impresionează, spuse Peter cu tristeţe.

Bătrânul dădu din cap.

— Rep este un pictor mai degrabă pe gustul bătrânilor, presupun.

Aşezară tabloul pe căruciorul lor, îl împinseră prin clădire, în lift, apoi în biroul domnului Meunier. Acolo îl aşezară pe un şevalet metalic şi se retraseră câţiva paşi.

Alain Meunier era un domn cărunt, cu obrajii lăsaţi, îmbrăcat într-un costum de culoare închisă şi – gândi Peter – cu o sclipire lacomă în ochii mici, albaştri. Acesta privi tabloul întâi de la depărtare, apoi se apropie, ca să studieze tuşele pensulei; după aceea, contemplă lucrarea dintr-o latură şi din cealaltă.

Peter stătea lângă biroul încrustat cu piele al lui Meunier. Avea trei telefoane aşezate pe birou, o scrumieră de sticlă, o cutie cu trabucuri, un suport pentru instrumentele de scris, din plastic roşu (cadou de la copii?), fotografia unei femei – şi o ştampilă de mici dimensiuni.

Peter rămase cu ochii pe ştampilă. Suprafaţa cauciucată era pătată de cerneală roşie, iar mânerul era din lemn şlefuit, încercă să citească, de la coadă la cap, textul de pe ştampilă, dar nu reuşi să desluşească decât numele companiei.

Era aproape sigur că era exact ce-i trebuia.

Îl mâncau degetele să o apuce şi s-o strecoare în buzunar, dar era convins că ar fi fost văzut. Chiar dacă reuşea să o ia când ceilalţi erau cu spatele spre el, aceştia ar fi observat dispariţia ştampilei imediat după aceea. Trebuia să găsească o cale mai bună.

Când Meunier vorbi, Peter tresări vinovat.

— Puteţi să-l lăsaţi aici, spuse bărbatul. Le dădu de înţeles că se puteau retrage, cu un gest al capului.

Peter împinse căruciorul pe uşă afară şi amândoi se întoarseră în camera de împachetat.

În următoarele două zile, se gândi cum să facă să ia ştampila aceea de pe biroul domnului Meunier. Apoi, îi fu prezentată o idee mai bună.

Bătrânul stătea la biroul lui, completând un formular, în vreme ce Peter îşi sorbea cafeaua. Bătrânul ridică ochii şi-i spuse:

— Ştii unde ţinem articolele de papetărie?

Peter gândi rapid.

— Da, minţi el.

Bătrânul îi întinse o cheiţă.

— Mergi şi mai adu nişte formulare – aproape le-am terminat.

Peter luă cheia şi ieşi. Pe hol, întrebă un curier unde era depozitul cu articole de papetărie. Băiatul îl îndrumă la etajul inferior.

Îl găsi, într-un spaţiu ce părea să fie sala dactilografelor. Nu mai fusese acolo niciodată. Una dintre dactilografe îi arătă o debara într-un colţ. Peter deschise uşa, aprinse lumina şi intră.

Găsi imediat un top cu formularele de care avea nevoie. Îşi trecu privirea peste rafturi şi se opri asupra unui teanc de coli cu antet. Desfăcu un pachet şi luă treizeci-patruzeci de coli.

Nu văzu ştampile nicăieri.

În colţul opus al camerei, era un fişet metalic de culoare verde. Peter încercă să-l deschidă, dar uşa era încuiată. Deschise o cutie cu agrafe de birou, scoase una şi o îndoi. O introduse în broasca uşii dulapului, răsucind când într-o parte, când într-alta. Îl trecură apele. Curând, dactilografele aveau să se întrebe ce-i lua atât.

Cu un clic care i se păru ca un tunet, uşa se deschise. Primul lucru pe care-l văzu fu o cutie de carton deschisă, ce conţinea şase ştampile. Ridică una şi citi ce scria.

Traduse: „Autentificat de Meunier, Paris”.

Îşi stăpâni bucuria. Cum avea să iasă cu lucrurile acestea din clădire?

Ştampila şi colile de hârtie alcătuiau o încărcătură vizibilă, nu avea cum să treacă neobservat de gărzile de la intrare, la plecare. Şi trebuia să le ascundă şi de colegul lui, până la

sfârşitul zilei.

Avu un moment de inspiraţie. Scoase din buzunar un briceag şi strecură lama acestuia sub partea de cauciuc a ştampilei, desprinzând-o cu grijă de suportul de lemn pe care era lipită. Mâinile lui transpirate şi tremurătoare cu greu ţineau lemnul şlefuit.

— Ai găsit ce cauţi? auzi vocea unei fete, venind din spatele lui.

Încremeni.

— Mulţumesc, tocmai ce am găsit, spuse. Nu privi în jur. Paşii se îndepărtară.

Cauciucul ştampilei se desprinse. Peter găsi un plic mare pe unul dintre rafturi. Puse colile de hârtie şi cercul de cauciuc în plic, apoi îl lipi. Luă un pix din altă cutie şi scrise pe plic numele şi adresa lui Mitch. Apoi închise uşa dulapului metalic, îşi luă teancul de formulare şi ieşi.

În ultima clipă, îşi aminti de agrafa îndoită. Se întoarse, o găsi căzută lângă dulap, o ridică şi o puse în buzunar.

Le zâmbi dactilografelor, trecând pe lângă ele. În loc să se întoarcă la colegul lui, porni pe coridoare, în căutarea unui curier.

— Îmi spui, te rog, unde trebuie să merg să expediez plicul acesta? îl întrebă. Par avion.

— Îl duc eu, răspunse băiatul îndatoritor. Se uită la plic. Trebuie să scrie pe el „par avion”, îi spuse.

— Vai de mine.

— Nu vă faceţi griji – mă ocup eu, spuse băiatul.

— Mulţumesc. Peter se întoarse în camera de împachetat.

— Ţi-a luat ceva timp, îi spuse bătrânul.

— M-am rătăcit, explică Peter.

•

Trei zile mai târziu, seara, în camera ieftină pe care o avea cu chirie, Peter primi un telefon de la Londra.

— A sosit, auzi vocea lui Mitch.

— Slavă Domnului, răspunse Peter. Mâine sunt acasă.

•

Când Peter ajunse acasă, Mad Mitch stătea aşezat pe podeaua atelierului, cu părul lui roşcovan, zburlit, sprijinit de perete. Trei dintre pânzele lui Peter erau sprijinite una lângă alta, pe peretele din faţa lui. Mitch le studia, cu o privire

încruntată şi cu o cutie de Long Life într-o mână.

Peter lăsă geanta de voiaj să cadă pe podea şi merse să se aşeze lângă Mitch.

— Ştii ceva, dacă cineva merită să trăiască din pictură, tu eşti acela, spuse Mitch.

— Mersi. Unde e Anne?

— La cumpărături. Mitch se ridică în picioare şi merse la o masă pătată de vopsele. Luă un plic, pe care Peter îl recunoscu.

— Isteaţă mişcare, să desprinzi cauciucul de pe ştampilă, spuse el. Dar de ce a trebuit să-l expediezi prin poştă?

— Nu aveam cum altfel să scot lucruri din clădire fără să am probleme.

— Vrei să spui, compania a expediat plicul?

Peter dădu din cap.

— Iisuse. Sper că n-a reţinut nimeni numele de pe plic. Ai mai lăsat şi alte indicii compromiţătoare în urmă?

— Da. Peter luă cutia din mâna lui Mitch şi sorbi o înghiţitură lungă de bere. Se şterse la gură cu braţul şi înapoie cutia. A trebuit să dau numele lui Charles Lampeth, ca referinţă.

— L-au sunat?

— Cred că da. Oricum, au insistat să fie cineva cunoscut, care putea fi contactat.

Mitch se aşeză pe marginea mesei şi se scărpină pe burtă.

— Îţi dai seama că ai lăsat un indiciu vizibil din spaţiu?

— Nu e chiar aşa de rău. Înseamnă doar că, în timp, ar putea ajunge la noi. Dar chiar şi atunci, n-ar putea dovedi nimic. Ceea ce contează este că nu au cum să ne dea de urmă înainte să ne ducem planul la sfârşit. La urma urmei, tot ce ne mai trebuie sunt doar câteva zile.

— Dacă totul merge conform planului.

Peter se întoarse şi merse să se aşeze pe un scăunel.

— La tine cum a mers?

— Grozav. Mitch se înveseli brusc. Am reuşit să ajung la o înţelegere cu Arnaz – el ne va finanţa.

— Şi el cu ce se alege? întrebă Peter curios.

— Se amuză. Are un simţ al umorului deosebit.

— Spune-mi despre el.

Mitch termină berea şi aruncă, cu precizie, cutia la coş.

— În jur de treizeci de ani, pe jumătate irlandez, pe jumătate mexican, crescut în SUA. A început să vândă opere de artă dintr-

un camion, în Vestul Mijlociu al Statelor Unite, de la nouăsprezece ani. A făcut o grămadă de bani, a deschis o galerie, s-a educat în ceea ce priveşte arta. A venit în Europa pentru achiziţii, i-a plăcut şi a rămas.

Acum a vândut galeriile. E doar un fel de antreprenor intercontinental – cumpără şi vinde, face bani şi se amuză copios făcând asta. Un tip relativ lipsit de scrupule, dar împărtăşeşte sentimentele noastre cu privire la scena artistică.

— Câţi bani a pus la bătaie?

— O sută de mii de lire. Dar ne dă mai mult, dacă e nevoie.

Peter fluieră.

— Bun băiat. Ce altceva ai mai făcut?

— Am deschis conturi pe numele noastre – false, desigur.

— Ce nume?

— George Hollows şi Philip Cox. Sunt colegi de-ai mei, de la facultate. Ca referinţă, le-am dat numele directorului şi pe cel al secretarului facultăţii.

— Nu e riscant?

— Nu. Sunt peste cincizeci de profesori, e greu de făcut legătura cu mine. Banca probabil a scris la facultate, întrebând dacă Hollows şi Cox predau acolo şi dacă locuiesc la adresele menţionate. Informaţii care au fost confirmate.

— Şi dacă cei întrebaţi menţionează acest lucru către Hollows şi Cox?

— Nu-i vor întâlni. Mai sunt patru săptămâni până la începerea noului semestru şi ştiu că nu se frecventează, în afara facultăţii.

Peter zâmbi.

— Ai făcut treabă bună. Auzi uşa de la intrare deschizându-se, apoi vocea Annei întrebând „E cineva acasă?”

— La etaj, strigă el.

Ea urcă şi-l sărută.

— Înţeleg că totul a mers bine, spuse ea. Era o sclipire de entuziasm în privirea ei.

— Destul de bine, răspunse Peter. Acesta îl privi pe Mitch. Pasul următor este marele tur, nu-i aşa?

— Da. Tu hotărăşti, cred.

Anne spuse:

— Dacă voi nu aveţi nevoie de mine, copilul are. Apoi părăsi încăperea.

— De ce eu? întrebă Peter.

— Anne şi cu mine nu trebuie să fim văzuţi în galerii, înainte de livrări.

Peter dădu din cap.

— Sigur. Hai să recapitulăm, atunci.

— Am notat aici primele zece galerii. Le poţi vizita pe toate într-o singură zi. În primul rând, eşti atent la ce le prisoseşte şi la ce duc lipsă. Dacă tot le oferim ceva, ar fi bine să fie ceva de care au nevoie.

— În al doilea rând, pictorul trebuie să fie unul uşor de falsificat. Trebuie să fie mort, să fi fost prolific şi să nu existe nicăieri o evidenţă completă a lucrărilor lui. Nu vom copia capodopere – vom picta propriile noastre opere de artă. Găseşti pentru fiecare galerie un pictor în situaţia descrisă mai sus, notezi informaţiile şi treci la următoarea.

— Ei bine, mai trebuie să-i excludem pe cei care au folosit, în mod obişnuit, materiale specializate. Ştii, totul ar fi mult mai simplu dacă ne-am limita la schiţe şi picturi în acuarelă.

— N-am reuşi să adunăm suma necesară pentru un impact răsunător.

— Cât crezi că vom aduna, în total?

— Dacă este mai puţin de o jumătate de milion, voi fi dezamăgit.

•

În atelierul spaţios atmosfera era încărcată. Prin ferestrele deschise, briza caldă de august aducea cu ea zgomotele îndepărtate ale traficului. Vreme îndelungată, cei trei lucrară în tăcerea întreruptă, din când în când, de gânguritul copilului care se juca fericit în ţarcul din mijlocul încăperii.

Numele copilei era Vibeke şi avea un an. În mod obişnuit, ar fi solicitat atenţia adulţilor din preajma ei; astăzi însă avea o jucărie nouă, o cutie de plastic. Descoperise că, uneori, capacul se aşeza cum trebuie, alteori nu; încerca să-şi dea seama care era motivul. Şi ea se concentra.

Mama ei era în apropiere, aşezată la o masă uzată, scria caligrafic pe o pagină cu antetul Meunier's, cu un stilou cu cerneală. Masa era acoperită de o mulţime de cărţi deschise: albume de artă elegante, tomuri groase de referinţă, câteva articole. Din când în când, vârful limbii lui Anne îi răsărea în colţul gurii în timp ce lucra.

Mitch se îndepărtă un pas de pânza lui şi oftă adânc. Se ostenea la o lucrare destul de amplă, o coridă, un Picasso din epoca cubistă; una dintre picturile premergătoare operei *Guernica.* Pe podea, lângă şevalet, avea o schiţă. O privi şi cute adânci i se întipăriră pe frunte. Ridică braţul drept şi făcu câteva mişcări în aer, trasând o linie până când avu sentimentul că o nimerise; apoi, cu o mişcare rapidă, aplică pensula pe pânză.

Anne îi auzi oftatul şi-şi ridică ochii, privindu-l mai întâi pe Mitch, apoi lucrarea. Chipul i se acoperi de o admiraţie uimită.

— Mitch, e genial! spuse ea.

El zâmbi recunoscător.

— Serios, *oricine* ar putea face asta? întrebă ea.

— Nu, răspunse el, vorbind rar. Este un talent specific. Falsificarea tablourilor este, pentru un artist, cam cum este imitaţia pentru un actor. Mulţi actori mari sunt slabi imitatori. Este o şmecherie pe care doar unii o pot face.

— Cum merge treaba cu certificatele acelea de provenienţă? întrebă Peter.

— Am terminat cu Braque şi cu Munch, mai am puţin la Picasso, răspunse Anne. Ce origine va avea Van Gogh-ul tău?

Peter refăcea pictura pe care o făcuse în Competiţia Capodoperelor. Avea o carte cu palete de culori lângă el pe care o consulta frecvent. Culorile de pe pânza lui erau întunecate şi tuşele încărcate. Trupul groparului transmitea forţă, în ciuda slăbiciunii.

— A fost pictat între 1880 şi 1886, spuse Peter. În perioada de influenţă olandeză. La vremea aceea, nimeni nu l-a cumpărat, presupun. Să zicem că a rămas în proprietatea lui – sau, şi mai bine, a fratelui lui, Theo – pentru câţiva ani. Apoi a fost cumpărat de un colecţionar fictiv, din Bruxelles. A fost descoperit de un negustor de artă, în anii şaizeci. Inventează restul.

— Să folosesc numele unui negustor de artă real?

— Ai putea, dar caută să fie unul mai puţin cunoscut – german, să zicem.

— Mmm. În încăpere se lăsă iar liniştea, în timp ce fiecare îşi reluă lucrul. După un timp, Mitch dădu pânza lui jos de pe şevalet şi puse una nouă; un Munch. Acoperi întreaga suprafaţă cu o nuanţă gri diluat, pentru a obţine efectul de lumină fragilă, norvegiană, care impregna atât de multe dintre picturile lui

Munch. Din când în când, închidea ochii, încercând să alunge lumina aurie, englezească, ce scălda atelierul. Încercă să retrăiască senzaţia de frig şi reuşi atât de bine, încât fu scuturat de un fior.

Trei bătăi puternice în uşă spulberară liniştea.

Peter, Anne şi Mitch se priviră unul pe altul, fără nicio expresie. Anne se ridică şi merse lângă fereastră. Se întoarse spre cei doi bărbaţi, cu faţa albă ca varul.

— Este un poliţist, spuse ea.

Cei doi o priviră, nevenindu-le să creadă. Mitch îşi reveni primul.

— Peter, mergi şi răspunde. Anne, ascunde certificatele acelea de origine, colile şi ştampila. Eu întorc tablourile cu faţa la perete. Haideţi!

Peter coborî treptele încet, cu inima în gât. Nu avea niciun sens – nu se putea ca oamenii legii să le fi dat deja de urmă. Deschise uşa de la intrare.

Poliţistul era un ofiţer înalt, cu părul scurt şi o mustaţă rară.

— Aceea este maşina dumneavoastră? spuse el.

— Da – adică nu, se bâlbâi Peter. Care dintre ele?

— Mini-ul albastru, cu portierele pictate.

— Ah, este a unui prieten. E în vizită.

— Ar trebui să-i spuneţi că a uitat farurile aprinse, spuse poliţistul. Să aveţi o zi bună, domnule! Se întoarse şi plecă.

— O, mulţumesc, spuse Peter.

Se întoarse la etaj. Anne şi Mitch îl aşteptau, cu privirile încărcate de teamă.

— Mi-a zis să-ţi spun că ai lăsat farurile aprinse, Mitch. Urmă un moment de tăcere bulversată. Apoi toţi trei izbucniră într-un râs zgomotos, aproape isteric.

În ţarcul ei, Vibeke îşi ridică privirea, atrasă de zgomotul puternic. Expresia ei de surpriză se transformă în zâmbet şi se alătură cu entuziasm veseliei generale, ca şi cum înţelesese perfect comicul situaţiei.

PARTEA A TREIA

PERSONAJE ÎN PRIM-PLAN

„Trebuie să înţelegeţi rolul pe care imaginile,
precum tablourile, îl au în viaţa noastră.
Acest rol nu este, nici pe departe, unul unitar”.

Ludwig Wittgenstein, filosof

Capitolul unu

Hotelul de beton armat, multietajat, din Rimini, oferea mic dejun englezesc: şuncă, ouă şi un ibric cu ceai.

Croindu-şi drum prin sala de mese, Lipsey aruncă o privire la porţia de pe masa cuiva. Oul era prea prăjit, iar pe felia de şuncă zări o pată verde, dubioasă. Se aşeză şi comandă chifle şi cafea.

Ajunsese târziu, cu o noapte înainte, şi nu alesese bine hotelul. Acum, de dimineaţă, era încă obosit. Din foaierul hotelului, cumpărase *The Sun* – singurul ziar englezesc disponibil. Îl răsfoi aşteptând micul dejun. Oftă exasperat – nu era genul lui de ziar.

Cafeaua îl mai învioră puţin, deşi un mic dejun adevărat – precum cel pe care şi-l pregătea el însuşi, acasă – i-ar fi prins mult mai bine. În timp ce ungea chiflele cu unt, asculta vocile din jurul lui, distingând accente din Yorkshire, Liverpool şi Londra. Recunoscu şi unul sau doi nemţi; dar niciun francez sau italian. În ceea ce-i privea pe italieni, era normal să nu stea în hotelurile construite pentru turişti; şi niciun francez în toate minţile n-ar fi mers în vacanţă în Italia.

Îşi termină chifla, bău cafeaua şi amână ţigara de foi. Întrebă pe unul dintre portarii care vorbeau engleză cum să ajungă la cel mai apropiat birou de închiriat maşini.

Italienii transformau frenetic oraşul Rimini într-o replică a

Southend. Văzu localuri unde serveau peşte şi cartofi prăjiţi, birturi care le imitau pe cele originale, localuri unde serveau hamburgeri şi magazine de suvenire la tot pasul. Fiecare bucăţică de teren disponibil era un şantier în construcţie. Străzile erau deja pline de turişti; cei mai vârstnici, îmbrăcaţi în cămăşi Bermuda, descheiate la gât, şi soţiile lor în rochii înflorate, perechile tinere, necăsătorite, în jeans evazaţi, fumând ţigări Embassy king-size, cumpărate din magazinele fără taxe vamale.

Îşi fumă ţigara de foi amânată în biroul companiei de închirieri auto, în vreme ce doi angajaţi completau nişte formulare interminabile şi-i verificau paşaportul şi permisul de conducere internaţional. Singura maşină disponibilă, aşa din scurt, era, din păcate, un Fiat de dimensiuni mari, de culoare verde-deschis metalizat. Maşina se dovedi a fi destul de scumpă, dar, plecând cu ea, Lipsey fu recunoscător pentru confortul şi puterea acesteia.

Reveni la hotel şi merse în camera lui. Îşi studie imaginea în oglindă. În costumul lui sobru, de croială englezească şi ghete, părea mai degrabă un poliţist, îşi spuse. Îşi scoase aparatul fotografic cu obiectiv de 35 mm din geanta de voiaj şi-l atârnă de gât. Apoi ataşă o pereche de lentile de soare peste lentilele de vedere ale ochelarilor. Se privi din nou în oglindă. Acum părea un turist german.

Înainte să pornească la drum, studie hărţile pe care biroul de închirieri le punea la dispoziţie, în torpedou. Poglio era la aproximativ treizeci de kilometri distanţă, de-a lungul coastei, apoi alţi câţiva kilometri.

Conduse până ce ieşi din oraş, apoi intră pe un drum îngust, de ţară, cu două benzi de circulaţie. Păstră o viteză confortabilă de 50 km/h, conducând cu geamul lăsat şi bucurându-se de aerul proaspăt şi de peisajul câmpiilor întinse, risipite din loc în loc.

Pe măsură ce se apropia de Poglio, drumul se îngusta, atât de mult încât fu nevoit să tragă pe dreapta şi să se lase depăşit de un tractor. La o răscruce nesemnalizată opri şi strigă către un agricultor cu o şapcă şi un tricou spălăcit şi cu pantalonii legaţi la brâu cu o sfoară. Într-o italiană nesigură, ceru indicaţii. Cuvintele ţăranului fură de neînţeles pentru el, dar reţinu şi urmă gesturile acestuia.

Când ajunse în dreptul satului, nu exista niciun indicator care să confirme că acesta era, într-adevăr, Poglio. Casele mici, văruite, erau răzleţite la aproximativ 20 metri de stradă, unele răsărind chiar lângă bordură, ca şi cum fuseseră ridicate acolo înainte ca drumul să existe. În ceea ce Lipsey consideră a fi centrul satului, drumul se despărţea ocolind un grup de case ce păreau a se sprijini una de cealaltă. Un panou cu sigla Coca-Cola semnaliza una dintre case drept cârciuma satului.

Traversă satul, în maşină, şi se pomeni imediat la marginea acestuia, pe drumul de ţară. Întoarse din trei manevre pe drumul îngust. Făcând calea întoarsă, observă un alt drum, ce ducea spre vest. În tot satul, erau trei străzi, gândi.

Opri din nou, în dreptul unei bătrâne cu un coş. Era îmbrăcată în veşminte negre, iar chipul ridat îi era atât de alb, de parcă întreaga viaţă se ferise de razele soarelui.

— Acesta este Poglio? întrebă Lipsey.

Femeia îşi descoperi uşor chipul şi-l privi cu neîncredere.

— Da, răspunse. Apoi îşi văzu de drum.

Lipsey parcă maşina în apropierea cârciumii. Abia trecuse de ora zece şi începea deja să se încălzească. Pe treptele de la intrarea în cârciumă, un bătrân cu o pălărie de paie, cu bastonul sprijinit pe genunchi, profita de umbră.

Lipsey zâmbi şi-i dădu bună dimineaţa, apoi trecu pe lângă el şi intră în local. Înăuntru lumina era slabă şi mirosea a tutun de pipă. Erau două mese, câteva scaune şi o tejghea de bar cu un scaun înalt în faţa ei. Micul local era pustiu.

Lipsey se aşeză pe scaunul de la bar şi strigă:

— E cineva aici?

Se auziră zgomote venind de undeva din spate, probabil din încăperile unde locuia familia. Îşi aprinse o ţigară de foi şi aşteptă.

În cele din urmă, de după o perdea de lângă bar îşi făcu apariţia un tânăr îmbrăcat într-o cămaşă descheiată la gât. Cu o privire inteligentă, trecu rapid în vedere hainele lui Lipsey, camera foto, ochelarii de soare. Apoi zâmbi.

— Bună dimineaţa, domnule, spuse.

— Aş dori o bere rece, te rog.

Barmanul deschise un frigider mic, de uz casnic, şi scoase o sticlă. În timp ce-i turna în pahar, condensul aburi pereţii acestuia.

Lipsey scoase portmoneul să plătească. Când îl deschise, fotografia lui Dee Sleign căzu pe tejghea, apoi alunecă pe podea. Barmanul o ridică.

În privirea lui nu zări nicio sclipire de recunoaştere când o privi, înainte să i-o înapoieze lui Lipsey.

— Frumoasă fată, comentă el.

Lipsey zâmbi şi-i întinse o bancnotă. Barmanul îi dădu restul şi se retrase în încăperile din spatele casei. Lipsey rămase, sorbindu-şi berea.

Se părea că domnişoara Sleign, cu sau fără iubit, nu sosise încă în Poglio. După toate aparenţele, Lipsey se grăbise, ei nu. Cei doi habar nu aveau că mai era cineva pe urmele tabloului.

Din nou, Lipsey ar fi preferat să caute tabloul, nu pe fată. Dar nu ştia ce anume o îndreptase pe ea spre Poglio. Poate i se spusese că aici se găsea pictura; sau că cineva de aici ştia unde era aceasta; sau vreun alt indiciu mai complex.

Îşi termină de băut berea şi se hotărî să facă o plimbare prin sat. Când ieşi, bătrânul era în continuare pe trepte. Nu se vedea nimeni altcineva.

Nu erau multe de văzut. Mai exista un singur magazin, o prăvălie cu de toate; singura clădire publică era biserica micuţă, renascentistă, construită – presupuse Lipsey – într-o perioadă caracterizată de abundenţă, din secolul al şaptesprezecelea. Nu exista secţie de poliţie, nici primărie. Lipsey se plimbă agale, prin căldură, amuzându-se să facă deducţii cu privire la situaţia economică a satului, în baza caselor lui şi a amplasamentului acestora.

O oră mai târziu, epuizase toate opţiunile jocului şi tot nu se hotărâse ce să facă. Reîntors la cârciumă, descoperi că hazardul, o dată în plus, hotărâse pentru el.

În faţa localului, în apropierea treptelor unde bătrânul se odihnea în continuare la umbră, era parcat un Mercedes coupé albastru-deschis, decapotabil.

Lipsey rămase cu ochii la maşină, întrebându-se ce să facă. Era aproape sigur că era domnişoara Sleign sau iubitul ei, sau amândoi – nimeni din sat nu-şi permitea o asemenea maşină şi era puţin probabil că altcineva ar fi venit până aici. Pe de altă parte, avea impresia că nici ea, nici prietenul ei nu aveau prea mulţi bani – judecând după aspectul apartamentului din Paris. Era totuşi posibil ca ei să fi ales să stea acolo din alte

considerente decât cele financiare.

Nu putea afla decât intrând în cârciumă. Lipsey nu mai putea rămâne afară prea mult fără să atragă atenţia, în costumul lui şi pantofii lustruiţi nu părea deloc de prin părţile locului. Urcă treptele şi deschise uşa.

Perechea era aşezată la una din cele două mese, sorbind din nişte băuturi reci. Erau îmbrăcaţi la fel: pantaloni largi, albastru decolorat şi maiouri de un roşu-aprins. Fata era atrăgătoare, dar bărbatul era cu adevărat arătos, observă Lipsey. Era cu mult mai vârstnic decât se aşteptase Lipsey – se apropia de patruzeci de ani.

Cei doi îl priviră intens, ca şi cum îl aşteptau. El îi salută cu un gest al capului şi se îndreptă spre bar.

— Încă o bere, domnule? întrebă tânărul barman.

— Te rog.

Barmanul se adresă apoi domnişoarei Sleign.

— Acesta este domnul despre care v-am povestit, spuse el.

Lipsey privi împrejur, ridicând din sprâncene, cu o curiozitate amuzată.

Fata spuse:

— Ai o fotografie cu mine în portmoneu?

Lipsey râse. Răspunse vorbind în engleză.

— Tânărul acesta crede că toate englezoaicele arată la fel. La drept vorbind, semeni puţin cu fiica mea. Dar asemănarea este superficială.

— Putem vedea fotografia? întrebă iubitul fetei. Avea o voce gravă, cu accent nord-american.

— Sigur. Lipsey scoase portmoneul şi căută. Ah, probabil a rămas în maşină. Plăti barmanului pentru berea lui şi spuse: Daţi-mi voie să vă ofer ceva de băut.

— Mulţumim, spuse domnişoara Sleign. Campari pentru amândoi.

Lipsey aşteptă ca barmanul să pregătească băuturile şi să le aducă la masă. Apoi vorbi.

— E ciudat să întâlnesc alţi turişti englezi aici, în pustietăţile astea. Sunteţi londonezi?

— Locuim la Paris, spuse fata. Ea părea să fie cea vorbăreaţă dintre cei doi.

— Este ciudat, răspunse prietenul ei. Dumneavoastră ce faceţi aici?

Lipsey zâmbi.

— Sunt un singuratic, spuse el cu aerul cuiva care face o mărturisire. Când merg în vacanţă, prefer să evit locurile foarte umblate. Pur şi simplu urc în maşină şi mă las condus de instinct până acolo unde-mi spune să mă opresc.

— Unde staţi?

— În Rimini. Dar voi – şi voi sunteţi rătăcitori, ca mine?

Fata dădu să vorbească, dar bărbatul o întrerupse.

— Noi suntem pe urmele unei comori, într-un fel, spuse el.

Lipsey mulţumi cerului pentru naivitatea bărbatului.

— Fascinant, spuse el. Ce urmăriţi?

— Un tablou de valoare, sperăm.

— Aici, în Poglio?

— Oarecum. Este un castel, la câţiva kilometri distanţă. Arătă spre sud. Credem că este acolo. Ne pregătim să mergem acolo în curând.

Lipsey afişă un zâmbet superior.

— Ei bine, face vacanţa mai interesantă – neobişnuită – chiar dacă nu găsiţi comoara.

— Sigur.

Lipsey îşi termină berea.

— În ceea ce mă priveşte, am văzut tot ce era de văzut în Poglio. Plec mai departe.

— Daţi-mi voie să vă ofer încă o bere.

— Nu, mulţumesc. Sunt cu maşina şi mă aşteaptă o zi lungă şi secetoasă. Se ridică. Mi-a făcut plăcere să vă cunosc. La revedere.

Fiatul era încins şi Lipsey regretă că nu avusese prezenţa de spirit de a parca undeva la umbră. Coborî geamul şi porni, lăsând briza să-l răcorească. Era mulţumit: cei doi îi dăduseră un indiciu şi un avans. Pentru prima dată de când pornise în această misiune, era în frunte.

O luă spre sud, în direcţia indicată de american. Drumul deveni prăfuit. Ridică geamul şi porni aerul condiţionat la maxim. Când se răcori suficient, opri şi consultă harta.

Harta la scară mare arăta, într-adevăr, prezenţa unui castel, spre sud. Părea să fie la vreo opt kilometri – poate chiar şaisprezece –, dar era posibil să figureze, ca adresă, în Poglio. Locaţia se abătea uşor de la drumul principal – dacă putea fi numit drum principal –, iar Lipsey memoră indicaţiile.

Călătoria dură o jumătate de oră, din cauza condiţiei precare a drumului şi a lipsei indicatoarelor. Dar când ajunse acolo, nu exista nicio îndoială că ajunsese unde trebuia. Era o casă mare, construită în aceeaşi perioadă în care fusese ridicată biserica din Poglio. Avea trei niveluri şi colţurile faţadei erau mărginite de turnuleţe ca-n poveşti. Pe alocuri, zidăria se prăbuşea şi ferestrele erau murdare. Grajdurile separate fuseseră reconvertite în garaje, iar uşile deschise dezvăluiau vederii o maşină de tuns pe bază de combustibil şi o berlină Citroën foarte veche.

Lipsey lăsă maşina în faţa porţilor şi traversă aleea scurtă pe jos. Pietrişul era acoperit de buruieni şi, cu cât se apropia mai mult de casă, cu atât Lipsey îşi dădea seama că aceasta părea dărăpănată.

Se opri şi rămase privind casa din faţă, când o uşă se deschise şi o femeie în vârstă veni către el. Se întrebă cum să-i spună pentru ce venise.

— Bună dimineaţa, spuse ea în italiană.

Avea părul cărunt, îngrijit, era elegant îmbrăcată şi după structura chipului se vedea că fusese cândva o femeie frumoasă. Lipsey o salută cu o mică plecăciune.

— Vă cer iertare că am dat buzna, spuse el.

— Nu trebuie să vă cereţi iertare, spuse ea vorbind acum în engleză. Cu ce vă pot fi de folos?

Lipsey îşi făcuse deja o părere despre ea, suficient cât să-şi fi pus la punct o strategie de abordare.

— Mă întrebam dacă aţi permite unui străin să admire exteriorul acestei minunate case.

— Fireşte, zâmbi femeia. E plăcut să vezi pe cineva interesat. Sunt Contessa di Lanza. Îi întinse mâna, pe care Lipsey o scutură, estimându-şi mental şansele de reuşită undeva la 90%.

— Dunsford Lipsey, Contessa.

Îl conduse într-o latură a casei. Fusese ridicată în primul sfert al secolului al şaptesprezecelea, când tot pământul din împrejurimi fusese dăruit familiei, drept recompensă pentru serviciile aduse într-unul din războaie. Erau vremurile în care arhitectura renascentistă răzbătuse până în părţile acelea.

— Ah, asta înseamnă că a fost construită în aceeaşi perioadă cu biserica din Poglio.

Ea dădu din cap.

— Sunteţi interesat de arhitectură, domnule Lipsey?

— Sunt interesat de frumuseţe, Contessa.

Îşi dădu seama că ea îşi înăbuşi un zâmbet, gândind că englezul acesta protocolar nu era lipsit de un anume farmec excentric. Asta îşi dorea el ca ea să creadă.

Îi povesti despre casă ca şi cum spunea o poveste repetată adesea; arătându-i unde pietrarii rămăseseră fără un anume tip de piatră, fiind nevoiţi s-o înlocuiască cu alt tip, ferestrele cele noi, adăugate în secolul al optsprezecelea, aripa mică, vestică, construită în secolul al nouăsprezecelea.

— Desigur, nu mai suntem stăpâni peste ţinut şi ne-au mai rămas puţine pământuri. După cum vedeţi, am amânat multe reparaţii. Se întoarse spre el cu un zâmbet depreciativ. În Italia, contesele sunt două la leu, domnule Lipsey.

— Dar nu toate au o familie atât de veche ca a dumneavoastră.

— Nu. Noua aristocraţie este alcătuită mai ales din oameni de afaceri şi industriaşi. Familiile acestora n-au avut încă timp să îşi piardă vlaga, trăind o viaţă de huzur din averile moştenite.

Făcuseră înconjurul casei şi se opriseră la adăpostul umbrei de la baza unuia dintre turnuleţe. Lipsey spuse:

— Este posibil să te vlăguieşti şi când trăieşti din averi câştigate, Contessa. Mă tem că eu însumi muncesc foarte puţin pentru banii pe care-i fac.

— Pot să întreb cu ce vă ocupaţi?

— Am un magazin de antichităţi, în Londra. Pe strada Cromwell – trebuie să îl vizitaţi când ajungeţi în Anglia. Eu însumi sunt rareori acolo.

— Sunteţi sigur că nu doriţi să vedeţi şi interiorul casei?

— Ei bine, dacă nu este prea mare deranjul…

— Deloc. Contessa îl conduse pe uşa din faţă. Lipsey simţi un fior în ceafă, pe care-l simţea de fiecare dată când se apropia de finalul unei investigaţii. Acţionase impecabil: îi dăduse contesei de înţeles, într-un mod delicat, că exista posibilitatea să dorească să cumpere ceva de la ea. Era clar că ea avea mare nevoie de bani.

În timp ce îl conducea prin încăperile casei, ochii lui ageri studiau cu repeziciune pereţii. Erau multe tablouri, majoritatea portrete în ulei ale conţilor din generaţiile anterioare şi peisaje în acuarelă. Mobila era veche, dar nu de epocă. În unele

încăperi, nefolosite, se simţea mirosul de stătut, un amestec de naftalină şi învechit.

Îl conduse la etaj, pe scări şi îşi dădu seama că holul din capul scărilor era expoziţia principală a casei. În mijlocul acestuia trona statuia din marmură, cu o tentă erotică, a unui centaur prins într-o îmbrăţişare senzuală cu o tânără fată. Covoarele de pe podelele deosebit de lustruite nu erau uzate. Pereţii erau acoperiţi de tablouri.

— Aceasta este modesta noastră colecţie de opere de artă, spuse Contessa. Ar fi trebuit s-o vindem de mult, dar răposatul meu soţ nu s-a îndurat să se despartă de ea. Iar eu am tot amânat.

Lipsey îşi dădu seama că acesta era felul bătrânei doamne de a face o ofertă de vânzare. Aşa că renunţă la pretenţiile de interes ocazional şi se apropie să examineze tablourile cu atenţie.

Le privi pe fiecare în parte, de departe, strângând din pleoape, căutând indicii ale stilului lui Modigliani: chipurile prelungi, nasul caracteristic pe care-l aveau, invariabil, toate personajele lui feminine, influenţa sculpturilor africane, asimetria specifică. Apoi se apropie, scrutând semnăturile. Privi cu atenţie ramele, pentru a descoperi care dintre acestea fuseseră înlocuite. Scoase din buzunar o lanternă mică, extrem de puternică şi ilumină suprafaţa tablourilor, căutând urme de supravopsire.

Pentru unele dintre tablouri, o singură privire era de ajuns. Altele aveau nevoie de examinare atentă. Contessa aşteptă răbdătoare în timp ce el trecu pe lângă toţi cei patru pereţi. În cele din urmă, se întoarse spre ea.

— Aveţi nişte picturi deosebite, Contessa.

Îi arătă rapid şi restul casei, ca şi cum amândoi ştiau că era o simplă formalitate.

Întorşi înapoi în capul scărilor, îl întrebă:

— Doriţi o cafea?

— Mulţumesc.

Coborâră într-un salon şi Contessa se scuză, apoi merse în bucătărie să ceară cafele. Aşteptând, Lipsey îşi muşca buzele. Nu avea cum să ocolească adevărul: niciunul dintre tablouri nu valora mai mult de câteva sute de lire şi nu era niciun Modigliani între ele.

Contessa reveni.

— Puteţi fuma, dacă doriţi, îi spuse.

— Mulţumesc. Voi fuma. Lipsey îşi aprinse un trabuc. Scoase o carte de vizită din buzunar: conţinea numele, adresa biroului şi numărul de telefon – nicio menţiune cu privire la natura afacerilor pe care le desfăşura. Pot să vă las adresa mea de acasă? spuse el. Când vă hotărâţi să vindeţi colecţia de artă, am cunoştinţe la Londra care vor dori să ştie.

Dezamăgirea traversă rapid chipul Contessei, când înţelese că Lipsey nu avea să cumpere nimic.

— Să înţeleg că aceasta este întreaga dumneavoastră colecţie? spuse el.

— Da.

— Nu mai sunt alte tablouri depozitate în pod sau în pivniţă?

— Mă tem că nu.

O slujnică intră cu tava cu cafele şi Contessa turnă în ceşti. Îl întrebă pe Lipsey despre Londra şi despre modă, despre noile magazine şi restaurante. Acesta răspunse cum se pricepu mai bine.

După exact zece minute de conversaţie politicoasă, el îşi goli ceaşca şi se ridică.

— Aţi fost deosebit de amabilă, Contessa. Neapărat anunţaţi-mă când ajungeţi la Londra.

— Mi-a făcut plăcere vizita dumneavoastră, domnule Lipsey. Îl conduse la uşă.

Merse cu pas grăbit pe alee, spre maşină. Dădu cu spatele, surprinzând în oglinda maşinii imaginea Contessei, rămasă în cadrul uşii, înainte de a porni la drum.

Era cât se poate de dezamăgit. Se părea că tot efortul fusese în zadar. Dacă existase vreodată în castel un tablou pierdut al lui Modigliani, nu mai era acolo.

Desigur, mai exista o posibilitate: una căreia poate ar fi fost bine să-i fi dat mai multă atenţie. Era posibil ca americanul, iubitul domnişoarei Sleign, să-l fi trimis pe o pistă falsă.

Oare bărbatul îl suspecta? Ei bine, era o posibilitate. Iar Lipsey considera că posibilităţile existau pentru a fi investigate. Oftă în timp ce luă hotărârea: avea să rămână pe urmele celor doi, până ce avea să se asigure că şi aceştia renunţaseră.

Nu ştia prea bine cum avea să facă asta acum. Nu era aşa uşor să-i urmărească pur şi simplu, cum ar fi putut-o face într-un

oraş. Va trebui să se intereseze de ei. Reveni în Poglio pe un alt drum, îndreptându-se spre cel de-al treilea drum de acces în sat, cel care venea dinspre vest. La vreun kilometru şi jumătate de sat, observă o casă la marginea drumului, cu o reclamă la bere în fereastră. Afară era aşezată o măsuţă rotundă. Părea un bar.

Lipsey era înfometat şi însetat. Intră în parcarea încinsă de soare a localului şi opri motorul.

Capitolul doi

— Mike, mincinos afurisit! exclamă Dee. Ochii îi erau măriţi de groază prefăcută.

Buzele lui pline se întinseră într-un zâmbet, dar ochii nu-i zâmbeau.

— Nu-ţi poţi permite să ai scrupule când ai de-a face cu genul ăsta de oameni.

— Ce gen? Mi s-a părut un tip destul de drăguţ. Un pic plictisitor, presupun.

Mike îşi sorbea cel de-al cincilea Campari şi aprinse o nouă ţigară. Fuma ţigarete Pall Mall lungi, fără filtru şi Dee bănuia că aşa ajunsese să aibă vocea aceea aspră. El suflă fumul şi spuse:

— Simplul fapt că se afla aici în acelaşi timp cu noi este o coincidenţă prea mare, spuse el. Vreau să spun, nimeni nu vine aici, nici măcar un rătăcitor singuratic. Dar treaba cu fotografia a pus capac. Toată povestea aceea despre fiica lui părea cusută cu aţă albă. Pe tine te căuta.

— Mă temeam că asta o să spui. Dee îi luă ţigara, trase un fum şi i-o dădu înapoi.

— Eşti sigură că nu l-ai mai văzut înainte?

— Sigură.

— În regulă. Acum, gândeşte-te: cine mai ştia de tablou?

— Despre asta crezi că e vorba? Altcineva e pe urmele tabloului? E puţin melodramatic.

— Pe naiba! Ascultă, draga mea, în lumea artei, vorba despre astfel de lucruri se răspândeşte ca vântul. Cui i-ai spus?

— Ei bine, lui Claire, presupun. În orice caz, s-ar putea să fi menţionat asta când era în apartament.

— Ea nu contează. Ai scris cuiva de acasă?

— O, Doamne, da! I-am scris lui Sammy.
— Cine e?
— Actriţa – Samantha Winacre.
— Am auzit de ea. Nu ştiam că o cunoşti.
— Nu ne vedem prea des, dar când o facem, ne înţelegem bine. Am studiat împreună. E mai în vârstă decât mine, a mers la şcoală mai târziu. Cred că tatăl ei călătorea des sau aşa ceva.
— E pasionată de artă?
— Din câte ştiu, nu. Dar mă aştept că are prieteni în mediul artistic.
— Altcineva?
— Da. Dee ezită.
— Spune.
— Unchiul Charlie.
— Negustorul de artă?
Dee dădu din cap fără o vorbă.
— Iisuse, oftă Mike. Asta lămureşte tot.
Dee era şocată.
— Crezi că unchiul Charlie ar încerca să găsească tabloul înaintea mea?
— Este negustor de artă, nu? Ar face orice, şi-ar vinde şi mama pentru aşa o descoperire.
— Netrebnicul afurisit. În orice caz, l-ai trimis pe cioclul acela după cai verzi pe pereţi.
— Asta ar trebui să-l ţină ocupat o vreme.
Dee rânji.
— Chiar există un castel la opt kilometri de aici?
— Să fiu al naibii dacă ştiu. Dar sigur va găsi unul, mai devreme sau mai târziu. Apoi va pierde o grămadă de vreme încercând să intre şi să caute tabloul. Mike se ridică. Ceea ce ne plasează pe noi în avantaj.
Plăti nota şi ieşiră în lumina orbitoare.
— Cred că biserica este cel mai bun loc de unde să începem, spuse Dee. Preoţii par să ştie întotdeauna totul despre toate.
— Preoţii din Italia, o corectă Mike. El fusese crescut catolic.
Porniră ţinându-se de mână, de-a lungul străzii principale. Căldura sufocantă îi obliga să se armonizeze stilului de viaţă moleşit al satului: mergeau încet şi vorbeau puţin, adaptându-se în mod subconştient climei.
Ajunseră la biserica mică şi frumoasă şi se opriră câteva

minute la umbră, bucurându-se de răcoarea plăcută.

— Te-ai gândit ce vei face cu tabloul, dacă faci rost de el? întrebă Mike.

— Da, m-am gândit mult, răspunse ea. Îşi încreţi nasul, într-un gest care o definea atât de bine. În primul rând, vreau să-l studiez. Ar trebui să-mi dea idei pentru cel puţin jumătate din lucrarea de doctorat – restul, vor fi informaţii de umplutură. Dar...

— Dar ce?

— Tu să-mi spui.

— Banii.

— La naiba, da. Ups! Se surprinse înjurând şi privi neliniştită împrejur, în curtea bisericii.

— Nu sunt puţini.

— Bani? Ştiu. Îşi aruncă părul peste umăr. Nu încerc să mă păcălesc singură, nu mă interesează nici banii prea mult. Poate dacă am reuşi să-l vindem cuiva care mi-ar permite să-l văd de câte ori vreau – cum ar fi un muzeu.

— Observ că ai spus „noi”, spuse Mike, pe un ton normal.

— Bineînţeles! Eşti alături de mine în povestea asta, nu?

El îşi puse mâinile pe umerii ei.

— Abia m-ai invitat. O sărută în grabă pe buze. Tocmai ţi-ai angajat un agent. Cred că ai făcut o alegere foarte bună.

Ea râse.

— Cum crezi că ar trebui să-l promovez?

— Nu sunt sigur. Am câteva idei, dar nimic clar conturat. Hai să găsim tabloul întâi.

Intrară în biserică şi se uitară în jur. Dee îşi scoase sandalele şi păşi cu picioarele goale pe piatra rece. În celălalt capăt al naosului, un preot îndeplinea un ritual solitar. Dee şi Mike îl aşteptară, în linişte, să termine.

În cele din urmă, acesta se apropie de ei, cu un zâmbet primitor pe chip.

— Mă întrebam dacă ne puteţi ajuta, părinte, şopti Dee.

Când se apropie, îşi dădură seama că nu era atât de tânăr pe cât îl făcuse să pară, de la distanţă, frizura scurtă, băieţească.

— Sper, răspunse el. Vorbea cu volum normal, dar în biserica goală vocea lui răsuna cu putere. Presupun că este vorba de chestiuni lumeşti, oricât mi-aş dori să fie altfel, spuse. Am dreptate?

Dee încuviinţă din cap.

— Atunci, haideţi să ieşim. Îi prinse cu blândeţe de câte un cot, împingându-i uşor pe uşă afară. Acolo, îşi ridică ochii spre cer.

— Îţi mulţumim, Doamne, pentru lumina soarelui, spuse el. Deşi, tu, draga mea, ar trebui să ai grijă cu tenul tău. Cu ce vă pot fi de folos?

— Încercăm să dăm de urma unui bărbat, începu Dee. Numele lui era Danielli. A fost rabin în Livorno, iar noi credem că s-a mutat în Poglio, pe la 1920. Era bolnav şi în vârstă, astfel încât, probabil, n-a mai trăit mult după aceea.

Preotul se încruntă şi clătină din cap.

— Nu mi-e cunoscut numele. Cu certitudine a fost înainte de vremea mea – nu eram născut la 1920. Şi dacă era evreu, presupun că biserica nu l-a înmormântat, ceea ce înseamnă că nu avem nicio înregistrare.

— Nu aţi auzit nici măcar vorbindu-se de el?

— Nu. Şi vă pot spune cu certitudine că nu există în Poglio nicio familie cu numele Danielli. În orice caz, alţi oameni din sat s-ar putea să-şi amintească mai multe decât mine. Şi nimeni nu se poate ascunde într-un sat atât de mic. Îi privi, ezitând un moment, ca şi cum îi era greu să se hotărască: Cine v-a spus că a venit aici?

— Un alt rabin, în Livorno. Dee înţelese că preotul dorea cu tot dinadinsul să afle de ce erau curioşi în privinţa omului.

Preotul se codi iar, apoi întrebă:

— Sunteţi rudă cu el?

— Nu. Dee se uită spre Mike, iar acesta dădu scurt din cap. De fapt, încercăm să găsim un tablou despre care credem că i-a aparţinut.

— Ah. Preotul era mulţumit. Ei bine, este puţin probabil că veţi găsi capodopere în Poglio; dar vă doresc mult succes. Dădu mâna cu ei şi se întoarse în biserică.

Cei doi porniră înapoi înspre sat.

— Un tip de treabă, spuse Dee, leneş.

— Şi o biserică frumoasă. Dee, ce zici, ne căsătorim într-o biserică?

Ea se opri şi se întoarse să-l privească.

— Să ne căsătorim?

— Nu vrei să te căsătoreşti cu mine?

— Abia m-ai invitat – dar cred că ai făcut o alegere foarte bună.

El râse şi strânse din umeri, stânjenit.

— Mi-a scăpat, spuse el.

Dee îl sărută cu drag.

— A fost fermecător, într-un fel ştrengăresc, spuse ea.

— Păi, dacă tot se pare că te-am întrebat...

— Mike, dacă e să fie cineva, tu eşti acela. Dar nu ştiu dacă vreau să mă căsătoresc vreodată.

— Şi asta a fost fermecător, într-un fel ştrengăresc, spuse el. Rezultatul e la egalitate.

Ea îl luă de mână şi-şi continuară drumul.

— De ce nu mă întrebi ceva mai puţin ambiţios?

— Cum ar fi?

— Cere-mi să locuim împreună vreo câţiva ani, să vedem cum merge.

— Ca să-ţi faci mendrele cu mine, apoi să pleci şi să mă laşi ruinat?

— Da.

De data aceasta, el o opri pe ea.

— Dee, întotdeauna o dăm pe glumă. Este felul nostru de a nu ne implica emoţional prea mult. De aceea ne pomenim vorbind despre viitorul nostru într-o situaţie trăsnită ca asta. Dar te iubesc şi vreau să trăim împreună.

— Faci asta din cauza tabloului meu, nu-i aşa? Ea zâmbi.

— Fii serioasă.

Dee luă o mină foarte serioasă. Rosti şoptit.

— Da, Mike, m-aş bucura să locuim împreună.

El o cuprinse cu braţele lui lungi şi o sărută din nou, de data aceasta prelung. O săteancă trecu pe lângă ei, întorcându-şi privirea, scandalizată. În cele din urmă, Dee şopti:

— Ne-ar putea aresta pentru asta.

Îşi reluară mersul, încă şi mai lent, el cu braţul în jurul umerilor ei, ea ţinându-l peste mijloc.

— Unde vom locui? întrebă Dee.

Mike o privi surprins.

— Ce nu-ţi place la apartamentul din South Street?

— Este un apartament murdar de burlac, asta nu-mi place.

— Prostii. Este încăpător, este fix în centrul Mayfair.

Ea zâmbi.

— Ştiam eu că nu te-ai gândit prea mult la asta. Mike, vreau să ne facem un cămin împreună, nu să mă mut în apartamentul tău.

— Mmm. El căzu pe gânduri.

— Apartamentul este plin de prostii, trebuie reamenajat, iar bucătăria este foarte mică. Mobilierul e o amestecătură de...

— Şi ce ţi-ai dori? O casă cu trei dormitoare în Fulham? O casă la oraş, în Ealing? Un conac în Surrey?

— Ceva luminos şi încăpător, cu vedere spre un parc, dar aproape de centru.

— Am sentimentul că ştii deja unde.

— Regent's Park.

Mike râse.

— La naiba, de când plănuieşti asta?

— N-ai ştiut că sunt o profitoare? Îşi înălţă privirea spre el, iar el se aplecă şi o sărută din nou.

— Vei avea ce-ţi doreşti, îi spuse. O casă nouă – să o amenajezi şi să o aranjezi imediat ce ne întoarcem...

— Uşurel! Nici nu ştim dacă există apartamente disponibile în zonă.

— Găsim noi.

Se opriră lângă maşină şi se sprijiniră de caroseria încinsă. Dee îşi ridică faţa către soare.

— De cât timp ai hotărât... asta?

— Nu cred că a existat un moment în care am luat o hotărâre. A fost un gând care s-a dezvoltat treptat – ideea să-mi petrec viaţa alături de tine. Când am ajuns să-mi dau seama, era deja prea târziu să mai schimb ceva.

— Amuzant.

— De ce?

— Cu mine s-au petrecut lucrurile invers.

— Când te-ai hotărât?

— Când ţi-am văzut maşina, lângă hotel, în Livorno. E ciudat că mă întrebi atât de curând. Deschise ochii şi-şi aplecă capul. Mă bucur că m-ai întrebat.

Se priviră un minut, în tăcere.

— Asta e nebunie curată, spuse Mike. Ar trebui să fim pe urmele tabloului şi noi stăm şi ne facem ochi dulci.

Dee chicoti.

— Ai dreptate. Hai să-l întrebăm pe bătrân.

Bărbatul cu pălărie de paie şi baston îşi schimba locul după cum se deplasa umbra şi ajunsese de pe treptele cârciumii în faţa unei intrări, după colţ. Dar stătea atât de neclintit, încât Dee îşi imagina că omul levitase dintr-un loc în altul, fără să fi mişcat un deget. Când se apropiară de el, constatară că ochii îi contraziceau nemişcarea trupului: erau mici şi neastâmpăraţi, într-o nuanţă deosebită de verde.

— Bună dimineaţa, domnule, începu Dee. Ştiţi cumva dacă există o familie pe nume Danielli, în Poglio?

Bătrânul clătină din cap. Dee nu ştiu ce să înţeleagă din asta, că familia respectivă nu exista sau că el nu ştia. Mike îi atinse cotul, apoi ocoli grăbit clădirea, îndreptându-se spre cârciumă.

Dee se aşeză pe vine la umbră, lângă bătrân, zâmbindu-i.

— Cred că aveţi multe amintiri, spuse ea.

Omul se înmuie puţin şi dădu din cap.

— Eraţi aici în 1920?

Bătrânul râse scurt.

— Dinainte – cu mult dinainte.

Mike reveni în grabă, ţinând un pahar.

— Barmanul mi-a spus că bea absint, explică el în engleză. Îi întinse paharul bătrânului, care-l luă şi-l goli dintr-o înghiţitură.

Dee vorbi, de asemenea, în engleză.

— Este o metodă de convingere destul de dură, spuse ea, cu un oarecare dezgust.

— Prostii. Barmanul a spus că a aşteptat toată ziua să pice nişte turişti care să-i ofere o băutură. Pentru asta stă aici.

Dee reveni la italiană.

— Vă mai amintiţi anul 1920?

— Da, răspunse bătrânul, vorbind fără grabă.

— Trăia atunci, în sat, o familie Danielli? întrebă Mike nerăbdător.

— Nu.

— Vă amintiţi să se fi mutat nişte străini în sat, în perioada aceea?

— Destui. Era în timpul războiului, ştiţi cum e.

Mike o privi pe Dee exasperat.

— Sunt evrei printre locuitorii satului? întrebă el. Puţina italiană pe care o ştia era aproape epuizată.

— Da. Ei se ocupă de barul de pe strada care merge spre vest. Acolo a locuit Danielli, când trăia.

Cei doi îl priviră pe bătrân, uimiţi. Mike se întoarse spre Dee, vorbind în engleză.

— De ce naiba n-a zis aşa de la început?

— Pentru că n-ai întrebat, neisprăvitule, răspunse bărbatul, în engleză. Apoi râse, amuzat de farsa lui. Se ridică poticnindu-se şi o porni pe drum, încă râzând; din când în când se oprea, lovea cu bastonul în pământ, râzând şi mai zgomotos.

Mike era amuzat, iar Dee mai avea puţin şi izbucnea şi ea în râs. Era molipsitor, aşa că Mike râse de el însuşi.

— Ne-a făcut-o, spuse.

— Presupun că ar fi bine să găsim barul acela, pe drumul spre vest, sugeră Dee.

— Este prea cald. Hai să bem ceva înainte.

— Convinge-mă.

Păşiră din nou în atmosfera răcoroasă din interiorul cârciumii. Tânărul barman era în spatele tejghelei. Când îi văzu, faţa i se acoperi de un zâmbet larg.

— Tu ştiai! îl acuză Dee.

— Mărturisesc, recunoscu tânărul. De fapt, nu aştepta să i se ofere o băutură. Aştepta ocazia să vă joace festa aceea. Turiştii nu ajung aici decât o dată pe an şi este vârf de sezon pentru el. Diseară, va fi înapoi aici, spunând povestea cui vrea să-l asculte.

— Două Campari, te rog, spuse Mike.

Capitolul trei

Preotul se aplecă să ridice un gunoi de pe poteca pietruită a bisericii: era un ambalaj de bomboană. Strânse hârtiuţa în pumn, ridicându-se foarte încet, ca să aline durerea din genunchi, provocată de reumatism. Durerea i se trăgea de la nopţile petrecute singur, multe ierni la rând, ierni umede, tipic italieneşti, într-o casă veche, ştia prea bine; dar era normal pentru preoţi să fie săraci. Căci cum putea un om să fie preot dacă ar fi fost altul mai sărac decât el în sat? Gândul acesta era propria lui liturghie şi, cât şi-a repetat-o, durerea din genunchi l-a lăsat.

Părăsi curtea bisericii, apucând poteca ce ducea spre casa lui. La mijlocul drumului, reumatismul îl lovi din nou: un atac feroce,

o durere puternică ce-l făcu să se clatine. Ajunse lângă casă şi se rezemă de zid, lăsându-şi greutatea pe piciorul sănătos.

Privind pe drumul ce ducea spre centrul satului îi văzu pe cei doi tineri cu care vorbise mai devreme. Mergeau agale, îmbrăţişaţi. Păreau foarte îndrăgostiţi – mai mult decât cu o jumătate de oră în urmă. Cu înţelegerea pe care o căpătase de-a lungul anilor de ascultat spovedanii, îşi dădu seama că relaţia lor suferise o schimbare în ultimele minute. Poate avusese de-a face cu vizita lor la casa Domnului: poate că el le oferise sprijin spiritual, până la urmă.

Cu certitudine, păcătuise minţindu-i despre Danielli. Minciuna venise automat, prin puterea obişnuinţei dobândite în timpul războiului. Atunci, când simţise că era absolut necesar să ascundă, tuturor celor care întrebau, prezenţa familiei de evrei din mijlocul lor, întreg satul minţise cu binecuvântarea lui. Să spună adevărul ar fi fost un păcat.

Astăzi, când un cuplu de străini apăruse din senin, întrebând direct despre Danielli, atinseseră un nerv încă activ în preot; iar el îi apărase din nou pe evrei. Întrebările tinerilor trebuie să fi fost inocente: fasciştii nu mai existau, de treizeci de ani, aşa că nu mai avea rost să mintă. Cu toate acestea, nu avusese timp să gândească – argument ce stătea la baza tuturor păcatelor şi era o scuză penibilă.

Se gândi să pornească în căutarea lor, să le ceară iertare, să le explice, să le spună adevărul. L-ar mai fi uşurat puţin. Dar nu avea sens: cu siguranţă cineva din partea locului avea să le spună despre barul de la ieşirea din sat, unde evreii îşi duceau traiul.

Durerea dispăruse. Intră în casă, călcând pe pietrele slăbite din capul scărilor, străbătut de un fior de tandreţe rezervat neplăcerilor familiare: precum reumatismul şi păcatele consecvente, pe care le asculta săptămână după săptămână, ale oilor negre, imposibil de reformat din parohia lui. Le recunoscu, trist, cu o înclinare a capului şi le dădu dezlegarea.

În bucătărie, luă o pâine şi tăie o bucată cu un cuţit cu lama tocită. Apoi luă o bucată de brânză şi răzui mucegaiul de pe ea; după aceea, mâncă. Brânza era bună – mucegaiul o făcuse şi mai gustoasă. Un lucru pe care, să fi fost bogat, nu l-ar fi descoperit.

După ce termină de mâncat, şterse farfuria cu un şervet şi o

aşeză la loc în dulap. Ciocănitura din uşă îl luă prin surprindere.

De obicei, lumea nu bătea la uşa lui. Intrau pur şi simplu şi-l chemau. Bătaia din uşă era semnul unei vizite oficiale. Dar astfel de vizite erau, de obicei, cunoscute în avans în Poglio. Se îndreptă spre uşă cu un sentiment plăcut de curiozitate.

Deschise uşa şi se pomeni în faţa unui tânăr scund, cam la douăzeci de ani, cu părul blond, drept, crescut peste urechi. Era îmbrăcat ciudat, după standardele preotului, cu costum şi papion. Într-o italiană stâlcită, omul i se adresă:

— Bună dimineaţa, părinte.

Un străin, gândi preotul. Asta explica bătaia în uşă. Prezenţa atâtor străini în sat, în acelaşi timp, era un lucru foarte neobişnuit.

— Putem vorbi câteva minute? întrebă străinul.

— Desigur. Preotul îl conduse în bucătărie şi-i oferi un scaun de lemn.

— Vorbiţi engleză?

Preotul clătină din cap, cu regret.

— A. Ei bine, eu sunt un negustor de artă, din Londra, continuă omul, şovăielnic. Caut tablouri vechi.

Preotul dădu din cap, cu mirare. Era clar că bărbatul acesta şi tinerii de mai devreme se aflau în aceeaşi misiune. Coincidenţa era mult prea mare pentru a fi credibilă – două rânduri de oameni diferiţi să apară în aceeaşi zi în căutare de tablouri.

Răspunse:

— Ei bine, eu nu am aşa ceva. Arătă cu mâna către pereţii goi ai încăperii, ca şi cum ar fi vrut să spună că, dacă ar fi dispus de bani, ar fi cumpărat mai întâi lucruri absolut necesare traiului.

— Poate în biserică?

— Nu, nu sunt tablouri în biserică.

Omul căzu pe gânduri, câteva momente, căutându-şi cuvintele.

— Există vreun muzeu în sat? Sau locuitori care deţin tablouri?

Preotul râse.

— Fiule, acesta este un sat sărac. Nimeni nu cumpără tablouri. Când le merge bine şi fac rost de nişte bani, oamenii cumpără carne – sau o sticlă de vin. Nu avem colecţionari de artă aici.

Bărbatul păru dezamăgit. Preotul se întrebă dacă să îi spună

sau nu despre competitori. Însă dacă o făcea, ar fi trebuit să-i spună şi despre Danielli, iar asta ar fi însemnat să-i dezvăluie acestuia ceea ce nu le spusese celorlalţi doi.

I se păru incorect. Cu toate acestea, nu voia să mintă din nou. Decise că dacă omul întreba, avea să-i spună despre Danielli: dar nu avea să ofere informaţia din proprie iniţiativă.

Întrebarea următoare îl surprinse.

— Există vreo familie numită Modigliani în sat?

Preotul ridică din sprâncene. Imediat, străinul îl întrebă:

— De ce vă surprinde întrebarea?

— Tinere, chiar crezi că există o familie Modigliani în Poglio? Nu am atâta carte, dar până şi eu ştiu că Modigliani a fost cel mai mare pictor italian al secolului. Este greu de crezut că vreuna dintre lucrările lui ar zăcea necunoscută oriunde în lume, dar cu atât mai puţin aici, în Poglio.

— Şi nu există nicio familie Modigliani aici? insistă bărbatul.

— Nu.

Omul oftă. Mai rămase aşezat un moment, holbându-se la vârfurile pantofilor, cu fruntea încreţită de gânduri. Apoi se ridică.

— Mulţumesc pentru ajutor.

Preotul îl conduse spre ieşire.

— Îmi pare rău că nu ţi-am dat răspunsurile pe care le căutai, spuse el. Dumnezeu să te aibă în pază.

•

Când uşa se închise în urma lui, Julian mai rămase un moment în faţa casei preotului, clipind în lumina soarelui şi respirând aerul plăcut. Dumnezeule, urât îi mai mirosea casa. Amărâtul acela probabil nu apucase să înveţe să aibă grijă de el – bărbaţii italieni sunt obişnuiţi să fie slujiţi întâi de mame, apoi de neveste, i se păru că-şi amintea să fi citit undeva.

Era uimitor câţi preoţi avea Italia, ţinând cont de toate acestea şi de jurământul de castitate... Rânji, amintindu-şi sfârşitul recent şi subit al perioadei lui de castitate. Exaltarea pe care o trăise descoperindu-şi potenţa era încă proaspătă în simţurile lui. Dovedise că totul fusese din vina Sarei. Afurisita încercase să pretindă că nu-i făcea plăcere, la început, dar nu putuse susţine prefăcătoria. Ţinând cont de asta, de vânzarea maşinii, de pictura lui Modigliani, poate că norocul îi revenea.

Dar încă nu avea tabloul. Această ultimă lovitură de geniu era

esenţială pentru detaliul final al încoronării renaşterii lui personale. Cartea poştală a tinerei care semna „D” era o fundaţie destul de şubredă pe care să-şi clădească speranţele, ştia asta: cu toate acesta, rezultate neaşteptate apăreau tocmai atunci când erau urmărite piste incerte.

Această perspectivă însă, a găsirii tabloului lui Modigliani, se diminuase drastic în timpul discuţiei cu preotul. Dacă pictura se afla aici, în Poglio, avea să fie dificil de găsit. Dar avea o consolare: părea că Julian era primul ajuns la faţa locului. Căci dacă un tablou de o asemenea valoare ar fi fost cumpărat de cineva dintr-un loc atât de mic, cum era acest sat, toată lumea ar fi ştiut despre asta în câteva ore.

Rămase lângă mini-Fiatul închiriat, gândindu-se la pasul următor. Intrase în sat prin partea de sud, iar biserica fusese una dintre primele clădiri pe care le întâlnise. Ar putea să caute o altă clădire publică: sediul primăriei, poate, sau o secţie de poliţie. Preotul spusese că nu exista un muzeu.

Se hotărî să facă un tur rapid de recunoaştere, aşa că urcă în maşină. Motorul dudui uşurel la pornire şi el străbătu încet satul. În mai puţin de cinci minute, văzuse tot. Nicio clădire nu era promiţătoare. Mercedesul coupé albastru parcat în faţa cârciumii trebuie că aparţinea cuiva înstărit: proprietarul, cu siguranţă, nu era localnic.

Se întoarse la locul unde parcase iniţial şi ieşi din maşină. Nu avea altă soluţie: trebuia să înceapă să bată la uşi. Chiar dacă trecea pe la fiecare casă, tot nu avea să-i ocupe întreaga după amiază.

Privi casele mici, văruite. Unele aveau în faţă grădini de verdeţuri, altele erau lipite una de alta, la stradă. Se întrebă de unde să înceapă. Dat fiind că toate prezentau puţine probabilităţi să găzduiască un Modigliani, o alese pe cea mai apropiată şi se îndreptă spre uşa acesteia.

Nu avea sonerie, aşa că bătu cu încheieturile degetelor în vopseaua maro, scorojită, şi aşteptă.

Femeia care deschise avea în braţe un copil, pumnul lui mic înfipt strâns în părul ei castaniu, nespălat. Avea ochii mici, foarte apropiaţi de nasul mare şi subţire, ceea ce o făcea să pară şireată.

— Sunt un negustor de artă, vin de la Londra, spuse Julian. Aveţi tablouri la care m-aş putea uita, vă rog?

Femeia se uită la el în tăcere, un minut, cu o expresie se surpriză şi oboseală. Apoi clătină din cap, fără o vorbă, şi închise uşa.

Julian plecă descurajat. Îşi dorea din toată inima să renunţe la strategia mersului din uşă în uşă – se simţea ca un comis-voiajor. Casa următoare îl primi neprietenos. Ferestrele mici, de o parte şi de alta a casei, îi aminteau de femeia de mai înainte, cu copilul.

Se forţă să continue. Uşa următoare avea un ciocănel: unul ornamentat, în formă de cap de leu. Vopseaua era proaspătă şi ferestrele curate.

Deschise un bărbat, în cămaşă şi cu o vestă descheiată, fumând o pipă al cărei muştiuc avea urme vizibile de mestecat. Părea să aibă în jur de cincizeci de ani. Julian repetă solicitarea.

Bărbatul se încruntă; apoi chipul i se lumină când reuşi să desluşească sensul celor rostite de Julian în italiana lui precară.

— Intră, zâmbi el.

În interior, casa era curată şi amenajată destul de plăcut: podelele erau curate şi vopseaua proaspătă strălucea. Omul îl invită pe Julian să se aşeze.

— Vrei să vezi nişte tablouri? Bărbatul vorbea un pic cam tare, ca şi cum se adresa cuiva surd sau senil. Julian presupuse că accentul pe care îl avea îl făcea să vorbească aşa. Dădu prosteşte din cap.

Omul ridică un deget, ca pentru a-i spune „aşteaptă”, apoi părăsi încăperea. Se întoarse, un moment mai târziu, cu o grămadă de fotografii înrămate, decolorate de timp şi acoperite de praf.

Julian clătină din cap.

— Vorbesc despre tablouri, spuse el, imitând gestul aplicării vopselei pe pânză, cu pensula.

Confuzia şi o urmă de disperare traversară chipul bărbatului, care rămase trecându-şi degetele prin mustaţă. Desprinse o copie ieftină a unei icoane care-l reprezenta pe Iisus dintr-un cui din perete şi i-o oferi.

Julian luă tabloul, se prefăcu că-l studiază, clătină din cap şi îl înapoie.

— Mai aveţi şi altele?

— Nu.

Julian se ridică. Încercă să afişeze un zâmbet recunoscător.

— Îmi pare rău, spuse. Aţi fost amabil.

Omul strânse din umeri şi îi deschise uşa.

Reticenţa lui Julian de a continua era în creştere. Neconsolat şi neştiind încotro s-o ia, rămase în drum, bucurându-se de căldura soarelui care-i mângâia gâtul. Va trebui să aibă grijă să nu-l ardă, gândi fără nicio legătură.

Se hotărî să meargă să bea ceva. Cârciuma era la câteva zeci de metri mai departe, acolo unde era parcat Mercedesul albastru. Însă o băutură nu avea să facă lucrurile să avanseze.

Din cârciumă ieşi o tânără care merse la maşină şi o deschise. Julian o privi. Era şi ea o căţea afurisită, precum Sarah? Orice femeie suficient de înstărită ca să aibă o asemenea maşină era îndreptăţită să fie o căţea afurisită. Îşi aruncă părul peste umăr, în timp ce urca în maşină. Era fiica răsfăţată a unui om cu bani, gândi Julian.

Din cârciumă mai ieşi un bărbat care ocoli maşina şi urcă lângă fată, iar aceasta îi spunea ceva. Vocea ei ajunse până la el.

Brusc, Julian înţelese.

Presupusese că fata se pregătea să conducă, dar când privi mai atent, observă că volanul era pe partea dreaptă.

Vorbele fetei către bărbat păruseră să fie rostite în engleză.

Maşina avea numere de înmatriculare englezeşti.

Mercedesul prinse viaţă cu un zgomot înfundat. Julian se răsuci pe călcâie şi porni în grabă către locul unde-şi lăsase Fiatul. Cealaltă maşină trecu pe lângă el, în timp ce băga cheile în contact şi întoarse din trei mişcări.

O englezoaică cu bani, într-o maşină britanică, în Poglio: trebuia să fie fata care trimisese cartea poştală.

Julian nu-şi permitea niciun risc.

Porni pe urmele Mercedesului, lăsând motorul Fiatului să protesteze în viteza întâi. Maşina albastră făcu la dreapta, pe strada ce ducea spre vest, afară din sat. Julian făcu şi el la dreapta.

Şoferul Mercedesului conducea cu viteză, manevrând abil maşina. Julian pierdu rapid luminile intermitente de frână, în curbele drumului. Îşi solicita maşina la maximum.

Aproape că pierdu Mercedesul, trecând în viteză pe lângă el. Frână lângă o răscruce şi dădu înapoi.

Cealaltă maşină oprise. Clădirea în faţa căreia se afla i se păru

a fi, de-afară, o fermă, apoi văzu reclama la bere din fereastră.

Cei doi tineri coborâseră din maşină şi intrau în bar. Julian îşi aduse Fiatul lângă maşina lor.

De cealaltă parte a Mercedesului mai era o maşină, tot un Fiat, dar model mare, de lux, într-o culoare verde metalic oribilă. Julian se întrebă a cui putea fi.

Ieşi la rândul lui din maşină şi intră, pe urmele celor doi, în local.

Capitolul patru

Peter Usher lăsă aparatul de ras, îşi înmuie prosopul în apă fierbinte şi şterse resturile cremei de ras de pe faţă.

Îşi studie chipul în oglindă.

Luă un pieptene şi îşi pieptănă părul lung de pe faţă, făcându-l să cadă drept peste urechi. Continuă să-l pieptene cu grijă pe ceafă, îndesându-l sub gulerul cămăşii.

Fără barbă şi mustaţă chipul lui arăta diferit. Nasul coroiat şi bărbia ascuţită, retrasă, îl făceau să semene cu un pungaş, mai ales cu părul astfel pieptănat.

Lăsă pieptenul şi îşi luă sacoul. Avea să meargă. Oricum, era doar o precauţie.

Merse din baie în bucătăria casei mici. Cele zece pânze erau acolo, învelite în ziare şi legate cu sfoară, rezemate de perete. Le ocoli şi ieşi pe uşa bucătăriei.

Furgoneta lui Mitch era parcată pe alee, în capătul grădinii. Peter deschise uşile din spate şi le fixă cu nişte scânduri. Apoi începu să încarce tablourile.

Dimineaţa era răcoroasă, deşi soarele strălucea şi ziua promitea să fie una călduroasă. Câteva dintre precauţiile pe care urmau să le ia erau uşor exagerate, gândi Peter, trăgând de o ramă grea pe poteca denivelată a grădinii. Cu toate acesta, planul era solid: numeroase potenţiale obstacole fuseseră luate în considerare şi gestionate. Fiecare dintre ei îşi schimba, într-un fel sau altul, înfăţişarea. Fireşte, dacă ajungeau să fie aliniaţi pentru identificare, deghizările nu le-ar fi servit câtuşi de puţin – dar era imposibil să se ajungă până acolo.

După ce încărcă şi ultima pânză, închise uşile furgonetei,

încuie uşa casei şi plecă. Îşi croi răbdător drum prin trafic, resemnat în privinţa aglomerării către West End.

Ajunse în cele din urmă lângă campusul întins al unui colegiu, în Bloomsbury. El şi Mitch aleseseră locul exact, cu câteva zile mai devreme. Colegiul ocupa o suprafaţă de peste 180 de metri lăţime şi aproape 805 metri lungime; era alcătuit în mare parte din clădiri victoriene covertite. Dispunea de mai multe intrări.

Peter parcă pe linia dublă galbenă, pe o străduţă ce ducea către una dintre porţile colegiului. Un paznic curios ar fi presupus că făcea o livrare pentru una dintre clădiri, aflate dincolo de porţi – dar se afla pe un drum public, astfel încât reprezentanţii colegiului nu aveau să-l întrebe ce căuta acolo. Oricine altcineva ar fi văzut un tânăr, probabil un student, descărcând vechituri dintr-o furgonetă.

Deschise uşile din spate ale maşinii şi descărcă, pe rând, tablourile, sprijinindu-le de un grilaj. Când termină, închise maşina.

Chiar lângă porţi era o cabină telefonică – unul dintre motivele pentru care aleseseră acest loc. Peter intră şi formă numărul unei companii de taximetre. Comunică locaţia şi primi confirmarea că o maşină avea să sosească în cinci minute.

Ajunse mai repede. Şoferul taxiului îl ajută pe Peter să încarce tablourile în maşină. Ocupară bancheta din spate aproape în întregime. Peter îi comunică şoferului: „Hotelul Hilton, pentru domnul Eric Clapton”. Numele fals era o glumă care-i plăcuse lui Mitch. Peter îi dădu şoferului 50 de peni pentru că-l ajutase să încarce tablourile şi salută, făcându-i semn cu mâna.

Când taxiul dispăru din vedere, urcă în furgonetă, întoarse şi porni spre casă. Acum nu se mai putea face nicio legătură între tablouri şi căsuţa din Clapham.

•

Privind în jurul ei, în apartamentul din hotelul Hilton, Anne se simţea în al nouălea cer. Îşi aranjase părul la Sassoon, iar rochia, haina şi pantofii fuseseră cumpărate de la un magazin extrem de scump, din Sloane Street. În jurul ei plutea mireasma unui parfum franţuzesc.

Îşi ridică braţele şi se învârti pe loc, ca o copilă care-şi arată rochiţa cea nouă, la o petrecere.

— Dacă ajung la închisoare pe viaţă, a meritat, îşi spuse ea.

— Bucură-te cât mai poţi – hainele acelea mâine vor fi arse,

spuse Mitch, aşezat într-un fotoliu tapiţat, în faţa ei. Mâinile încleştate, fremătătoare îi trădau tensiunea şi dezminţeau zâmbetul relaxat. Purta jeans evazaţi, un pulover şi o căciulă tricotată, ca un poponar care se juca de-a muncitorul, după propriile cuvinte. Îşi strânsese părul sub căciulă, ca să-l ascundă, şi purta ochelari National Health, cu rame de plastic şi lentile transparente.

Se auzi o bătaie uşoară în uşă. Un ospătar al hotelului veni cu cafele şi prăjituri pe o tavă.

— Cafeaua dumneavoastră, doamnă, spuse el lăsând tava pe o măsuţă joasă. A sosit un taxi cu nişte colete pentru dumneavoastră, domnule Clapton, adăugă privindu-l pe Mitch.

— O, Eric, trebuie să fie tablourile. Te rog, mergi şi ocupă-te, vorbi Anne, cu un accent franţuzesc suprapus peste engleza ei elegantă, iar Mitch trebui să-şi mascheze surpriza la auzul ei.

Luă liftul şi coborî la parter, apoi traversă foaierul ca să ajungă la taxiul care aştepta.

— Lasă aparatul să meargă, şefule – doamna îşi permite, spuse el.

Se întoarse apoi către portar şi-i strecură două lire în palmă.

— Vezi dacă poţi să-mi faci rost de un cărucior de bagaje şi de-o mână de ajutor, i se adresă acestuia.

Portarul intră în hotel, de unde reveni câteva minute mai târziu, însoţit de un valet care împingea un cărucior. Mitch se întrebă dacă vreuna din bancnotele oferite portarului ajunsese în buzunarul valetului.

Cei doi aşezară cinci tablouri în cărucior şi valetul dispăru cu ele. Mitch le descărcă şi pe celelalte şi plăti taximetristul. Căruciorul golit reveni şi Mitch duse şi restul tablourilor la apartament. Îi dădu şi valetului o liră – de ce să nu continue să fie generos, gândi el.

Închise uşa şi se aşeză să îşi bea cafeaua. Înţelese că prima parte a planului se încheiase cu succes; şi cu această înţelegere reveni tensiunea, care îi încordă muşchii şi-i întinse nervii. Acum nu mai era cale de întoarcere. Aprinse o ţigaretă scurtă din pachetul pe care-l avea în buzunar, crezând că-l va ajuta să se relaxeze. Nu-l ajută – niciodată nu-l ajuta, iar el nu renunţa să creadă că o va face. Gustă cafeaua. Era foarte fierbinte, dar nu avea răbdarea necesară să aştepte să se răcească.

— Ce este aceea? o întrebă pe Anne.

Ea îşi ridică privirea din mapa în care nota ceva.

— Lista noastră. Numele picturii, al artistului, galeria sau negustorul la care trebuie să ajungă, numărul lor de telefon, numele celui responsabil şi al adjunctului acestuia. Mai scrise ceva, apoi răsfoi paginile cărţii de telefoane din poala ei.

— Eficient. Mitch sorbi din cafeaua fierbinte, care-i arse gâtul. Cu ţigara între buze, începu să despacheteze tablourile.

Lăsă ziarele şi sforile grămadă într-un colţ. Aveau două mape din piele, una mai mare şi una mai mică, pregătite pentru galerii. Nu voise să cumpere zece, de teamă că ar fi atras atenţia.

Când termină, el şi Anne se aşezară la masa mare din mijlocul camerei. Pe masă, la cererea lor, fuseseră aduse două telefoane. Anne aşeză lista lângă ei şi începură să sune.

Anne formă un număr şi aşteptă.

— Claypole şi Asociaţii, bună dimineaţa, se auzi vocea unei tinere, rostind totul dintr-o suflare.

— Bună dimineaţa, spuse Anne. Cu domnul Claypole, vă rog. Renunţase la accentul franţuzesc.

— Un moment. Urmă un murmur, apoi un click, apoi o altă voce.

— Biroul domnului Claypole.

— Bună dimineaţa, cu domnul Claypole, vă rog, repetă Anne.

— Mă tem că este într-o întâlnire. Cine-l caută?

— Domnul Renalle, de la Agenţia de Arte Nancy. Poate este disponibil domnul de Lincourt?

— Dacă aşteptaţi, verific.

Urmă o pauză, apoi se auzi o voce de bărbat.

— De Lincourt la telefon.

— Bună dimineaţa, domnule de Lincourt. Domnul Renalle de la Agenţia de Arte Nancy doreşte să vă vorbească. Anne dădu din cap către Mitch. Acesta ridică receptorul, în timp ce Anne îl aşeza pe al ei în furcă.

— Domnul de Lincourt? spuse el.

— Bună dimineaţa, domnule Renalle.

— Bună dimineaţa. Îmi pare rău că nu am reuşit să vă înştiinţez în scris, dar compania mea se ocupă de moştenirea unui colecţionar, iar situaţia este relativ urgentă. Mitch pronunţă t-urile lipind limba de cerul gurii, accentuă c-urile şi rosti superficial g-ul din „urgenţă”.

— Cu ce vă pot fi de folos? întrebă negustorul politicos.

— Am un tablou care ar trebui să vă intereseze. Un Van Gogh timpuriu, *Groparul,* şaptezeci şi cinci de centimetri pe nouăzeci şi şase. Este excepţional.

— Splendid. Când l-aş putea vedea?

— Sunt în Londra acum, la Hilton. Ar putea asistentul meu să vă facă o vizită după-amiază sau mâine-dimineaţă?

— După-amiază. Să zicem două şi jumătate?

— Perfect, foarte bine. Am adresa dumneavoastră.

— Aveţi şi o sumă în vedere, domnule Renalle?

— Am evaluat lucrarea la aproximativ nouăzeci de mii de lire.

— Ei bine, putem discuta asta mai târziu.

— Desigur. Asistentul meu este autorizat să negocieze.

— Aştept cu nerăbdare întâlnirea noastră.

— La revedere, domnule de Lincourt.

Mitch aşeză receptorul în furcă şi oftă adânc.

— Dumnezeule, te-au trecut apele, spuse Anne.

El îşi şterse fruntea cu mâneca.

— Nu credeam că rezist până la sfârşit. Afurisitul acela de accent. Trebuia să-l fi repetat mai mult.

— Ai fost minunat. Mă întreb ce gândeşte alunecosul domn de Lincourt acum?

Mitch aprinse o ţigară.

— Ştiu eu ce gândeşte. Se bucură că are de-a face cu un negustor francez de provincie, care nu ştie cât valorează un Van Gogh.

— Replica despre moştenirea unui colecţionar decedat este genială. Face să fie plauzibil că un agent mărunt din Nancy se ocupă de tranzacţii.

— Şi se va grăbi să încheie o înţelegere, de teamă că vreun rival ar putea afla şi i-ar lua-o înainte. Mitch zâmbi răutăcios. În regulă, să trecem la următorul.

Anne ridică receptorul şi începu să formeze un nou număr de telefon.

•

Taxiul opri în faţa peretelui de sticlă al galeriei Crowforth, în Piccadilly. Anne achită cursa, în timp ce Mitch transporta tabloul, în mapa grea de piele, în sediul negustorului de artă.

O scară largă de pin scandinav ducea din sala expoziţiei de la parter la birourile de la etaj. Anne urcă prima şi bătu la o uşă.

Ramsey Crowforth se dovedi a fi un bărbat slab, cu părul alb, la aproximativ şaizeci de ani, din Glasgow. Se uită la cei doi pe deasupra ochelarilor în timp ce le strângea mâna şi o pofti pe Anne să ia loc. Mitch rămase în picioare, ţinând strâns mapa.

Încăperea era lambrisată în acelaşi pin precum scara, iar covorul era un amestec de portocaliu cu maro. Omul stătea în dreptul biroului, cu greutatea lăsată pe un picior, cu un braţ atârnat pe lângă corp, iar celălalt, sprijinit în şold, îi împingea sacoul spre spate, dezvelind o pereche de bretele Lurex. Era expert în expresioniştii germani, dar avea un gust teribil, gândi Anne.

— Aşadar, dumneavoastră sunteţi domnişoara Renalle, spuse el, vorbind cu accentul tipic scoţian. Şi domnul Renalle cu care am vorbit de dimineaţă este...

— Tatăl meu, răspunse Anne, evitând privirea lui Mitch.

— Exact. Haideţi să vedem ce aveţi.

Anne îi făcu un semn lui Mitch. Acesta scoase pânza din mapă şi o aşeză pe un scaun. Crowforth îşi încrucişă braţele şi rămase în contemplare.

— O lucrare timpurie, şopti el atât pentru sine, cât şi pentru ceilalţi. Înainte ca psihoza lui Munch să pună cu totul stăpânire pe el. Destul de tipic... se îndepărtă de tablou. Doriţi un pahar cu vin?

Anne dădu din cap.

— Şi... asistentul dumneavoastră?

Mitch refuză clătinând din cap.

Turnând în pahare, omul continuă:

— Acţionaţi în contextul moştenirii lăsate de un colecţionar, am înţeles corect?

— Da. Anne îşi dădu seama că omul făcea conversaţie, ca să lase impactul tabloului să-şi facă efectul, înainte de a lua o decizie. Numele lui era Roger Dubois – a fost un om de afaceri. Compania lui construia echipamente agricole. Colecţia lui a fost una restrânsă, dar foarte bine alcătuită.

— Se vede. Crowforth îi întinse paharul şi se sprijini iar de birou, reluând contemplarea pânzei. Vedeţi, lucrarea aceasta nu reprezintă perioada mea. Eu sunt specialist în expresionişti, în general, nu în Munch, în special: iar lucrările lui timpurii nu se încadrează în curentul expresionist, evident. Gesticulă cu mâna în care ţinea paharul, arătând către pânză. Îmi place, dar aş dori

să mai cer o opinie.

Anne simţi un junghi între umeri şi încercă să-şi stăpânească roşeaţa pe care începea să o simtă în zona gâtului.

— Vi-l las bucuroasă peste noapte, dacă doriţi, spuse ea. Cu toate acestea, există un certificat de origine. Deschise geanta şi scoase un dosar, în care avea documentul pe care îl falsificase mai devreme, în atelier. Cel care conţinea antetul şi ştampila Meunier's. I-l întinse lui Crowforth.

— O! exclamă acesta. Studie certificatul. Asta schimbă lucrurile, fireşte. Vă pot face o ofertă pe loc. Privi din nou pânza, un moment lung. Care era suma pe care mi-aţi menţionat-o de dimineaţă?

Anne îşi stăpâni exaltarea.

— Treizeci de mii.

Crowforth zâmbi şi Anne se întrebă dacă nu cumva şi el îşi stăpânea entuziasmul.

— Cred că vă putem oferi suma aceasta.

Spre uimirea lui Anne, scoase un carnet de cecuri din sertar şi începu să scrie. Atât de firesc! gândi ea. Cu voce tare, rosti:

— Vă rog să-l completaţi pentru Hollow and Cox, reprezentanţii noştri din Londra. Crowforth păru uşor surprins, aşa că ea adăugă: Sunt contabilii noştri, care se ocupă de transferurile financiare către Franţa. Răspunsul îl mulţumi. Desprinse cecul şi i-l înmână.

— Mai rămâneţi în Londra? întrebă el politicos.

— Câteva zile. Anne era nerăbdătoare să plece acum, dar nu voia să stârnească suspiciuni. Era nevoită să mai schimbe câteva vorbe, pentru a salva aparenţele.

— În cazul acesta, sper să vă revăd, când mai veniţi. Crowforth le întinse mâna.

Părăsiră biroul şi coborâră scările, Mitch ducând acum mapa goală. Anne şopti entuziasmată:

— Nu m-a recunoscut!

— Nici nu mă mir. Nu te-a văzut decât de la distanţă. În plus, pe atunci erai nevasta ştearsă, modestă a unui pictor flamboaiant. Acum eşti o franţuzoaică blondă şi exuberantă.

Găsiră un taxi imediat ce ajunseră în stradă şi îl luară înapoi la Hilton. Anne stătea pe bancheta din spate, privind cecul de la Crowforth.

— Dumnezeule, am reuşit, spuse ea în şoaptă. Apoi începu să

suspine.

•

— Hai să ne cărăm de aici cât mai repede, spuse Mitch cu însufleţire.

Era ora unu, a doua zi după ce se instalaseră la Hilton. Ultima dintre lucrările falsificate fusese livrată unei galerii din Chelsea şi în geanta din piele de şopârlă a lui Anne se găseau zece cecuri.

Îşi strânseră bagajele, adunând tot din cameră, pixuri, hârtii, orice alte bunuri personale împrăştiate în jur. Mitch luă un prosop din baie şi şterse telefoanele şi suprafeţele strălucitoare ale mobilei.

— Restul nu contează, spuse el. O amprentă izolată, găsită pe uşă sau pe fereastră, nu o să ajute cu nimic poliţia. Aruncă prosopul în chiuvetă. În plus, până ce vor ajunge să-şi dea seama, vor fi atât de multe amprente în cameră încât le-ar lua o viaţă să le identifice.

Cinci minute mai târziu, părăseau hotelul. Mitch plăti cu un cec de la banca unde deschiseseră contul pentru Hollow and Cox.

Luară un taxi până la Harrods. În interiorul magazinului se despărţiră. Anne merse la toaletă şi intră într-o cabină. Aşeză valiza pe vasul de toaletă, o deschise şi scoase un pardesiu şi o pălărie impermeabilă. După ce le îmbrăcă, închise valiza şi ieşi.

Se privi în oglindă. Pardesiul îi acoperea în întregime hainele scumpe, iar pălăria complet neatractivă îi ascundea părul blond. O străbătu un val de uşurare, în clipa în care îşi dădu seama că nu mai avea importanţă dacă o recunoştea cineva.

Riscul acesta o ţinuse încordată pe întreg parcursul operaţiunii. Nu cunoştea pe nimeni la nivelul acela în cercurile lumii artistice: Peter îi cunoştea, fireşte, dar ea se ţinuse mereu la distanţă de relaţiile lui cu aceştia. Participase din când în când la câte o recepţie organizată de o galerie sau alta, unde nimeni nu se obosise să vorbească cu ea. Chiar şi aşa, chipul ei – chipul ei obişnuit – ar fi putut să pară vag cunoscut cuiva.

Oftă şi începu să-şi cureţe machiajul cu un şerveţel. Pentru o zi şi jumătate fusese o femeie de lume, strălucitoare. Întorsese capete, în mers, pe stradă. Bărbaţi de vârstă mijlocie îşi pierduseră minţile la vederea ei, o flataseră, îi deschiseseră uşa. Femeile îi priviseră hainele cu jind.

Acum se întorsese iar la a fi – cum se exprimase Mitch? – „nevasta ştearsă, modestă a unui pictor flamboaiant”.

Simţea că ceva se schimbase, n-avea să mai fie exact ca înainte. În trecut, nu fusese niciodată foarte preocupată de haine, farduri, parfumuri. Se considerase o femeie obişnuită şi se mulţumise cu rolul de soţie şi mamă. Acum însă încercase viaţa pe picior mare. Fusese o răufăcătoare de succes şi de o frumuseţe răpitoare – şi ceva din fiinţa ei, din adâncurile personalităţii ei, se potrivise perfect rolului. Fantoma fusese eliberată din închisoarea sufletului ei şi nu mai voia să revină.

Se întrebă cum avea să reacţioneze Peter la această schimbare.

Aruncă şerveţelul murdar de ruj în coşul de gunoi şi ieşi din baie. Părăsi magazinul pe o ieşire laterală. Furgoneta aştepta lângă bordură, cu Peter la volan. Mitch era deja pe bancheta din spate.

Anne urcă pe locul de lângă şofer şi-l sărută pe Peter.

— Bună, scumpo, spuse el. Porni motorul şi plecă de lângă trotuar.

Chipul îi era deja acoperit de peri: într-o săptămână va avea o barbă în toată regula, Anne o ştia prea bine. Părul îi încadra faţa, căzându-i din nou pe umeri – exact aşa cum îi plăcea ei.

Închise ochii şi se lăsă în scaun pentru restul drumului spre casă. Resimţea în tot trupul plăcerea eliberării tensiunii acumulate.

Peter opri în faţa unei case mari în Balham. Merse la uşă şi ciocăni. Îi deschise o femeie cu un copil în braţe. Peter luă copilul şi făcu drumul înapoi pe potecă, trecând pe lângă indicatorul pe care stătea scris „Creşa Greenhill”, apoi urcă înapoi în furgonetă. O lăsă pe Vibeke în poala lui Anne.

Ea o strânse pe copilă în braţe.

— Iubito, ţi-a fost dor de mami noaptea trecută?

— Bună, spuse Vibeke.

— Ne-am simţit de minune amândoi, nu-i aşa, Vibeke? întrebă Peter. Terci în loc de ceai şi prăjitură la micul dejun.

Anne simţi că o năpădesc lacrimile şi încercă să le împiedice.

Odată ajunşi acasă, Peter scoase o sticlă de şampanie din frigider şi decretă sărbătoare. Se aşezară în atelier, sorbind din vinul spumos, râzând la amintirea grijilor pe care şi le făcuseră pe parcursul întregii aventuri.

Mitch începu să completeze un formular pentru depunerea cecurilor la bancă. Adună sumele şi le spuse totalul:

— Cinci sute patruzeci şi unu de mii de lire, prieteni.

Vorbele lui părură să o golească pe Anne de toată euforia. Acum o ajunsese oboseala. Se ridică.

— Merg să-mi vopsesc părul înapoi castaniu, spuse ea. La revedere.

Şi Mitch se ridică.

— Merg la bancă, înainte să închidă. Cu cât depunem cecurile mai repede, cu atât mai bine.

— Ce facem cu mapele? întrebă Peter. Trebuie să scăpăm de ele?

— Aruncă-le în canal, la noapte, răspunse Mitch. Coborî la parter, dezbrăcă puloverul şi îmbrăcă o cămaşă, cravată şi sacou.

Coborî şi Peter.

— Iei furgoneta?

— Nu. În caz că sunt băieţaşi care notează numerele maşinilor. Merg cu metroul. Deschise uşa de la intrare. Pe curând.

Ajunse la bancă în patruzeci de minute. Totalul înscris în formular nu făcu nicio impresie asupra casierului. Verifică cifrele, ştampilă cotorul şi-i înapoie carnetul lui Mitch.

— Aş dori să discut cu directorul, dacă se poate, ceru Mitch.

Casierul dispăru câteva minute. Când reveni, descuie uşa şi-l chemă pe Mitch. Ce simplu este să ajungi dincolo de uşile blindate, îşi spuse Mitch în sinea lui. Zâmbi, dându-şi seama că începuse să gândească precum un infractor. Odată, petrecuse trei ore discutând cu un grup de marxişti, susţinând că şarlatanii alcătuiau segmentul cel mai activ al clasei muncitoare.

Directorul băncii era scund, rotund la faţă şi amabil. Avea în faţa lui un document cu un nume şi un şir de cifre.

— Suntem încântaţi că aţi apelat la serviciile noastre, domnule Hollows, îi spuse acesta lui Mitch. Văd că aţi depus peste o jumătate de milion.

— O tranzacţie reuşită, spuse Mitch. În prezent, în lumea artelor circulă sume mari.

— Dumneavoastră şi domnul Cox sunteţi profesori universitari, dacă nu mă înşel.

— Da. Ne-am hotărât să ne folosim de experienţa noastră şi

să ne încercăm norocul pe piaţa artei şi, după cum vedeţi, nu ne-am gândit rău.

— Splendid. Vă mai putem ajuta şi cu altceva?

— Da. După ce încasaţi sumele acestea, aş dori să intermediaţi achiziţia unor titluri de valoare negociabile.

— Cu siguranţă. Există, desigur, un comision.

— Desigur. Folosiţi cinci sute de mii pentru achiziţionarea titlurilor şi păstraţi diferenţa în cont pentru comisioanele respective şi pentru alte mici sume de care ne vom folosi eu sau partenerul meu.

Directorul notă ceva pe hârtia din faţa lui.

— Încă ceva, continuă Mitch. Aş dori să deschid o cutie de valori.

— Sigur că da. Doriţi să vedeţi trezoreria?

Iisuse, ce le mai uşurează treaba hoţilor, gândi Mitch.

— Nu, nu este necesar. Dar aş dori să iau cheia acum, dacă este posibil.

Directorul ridică receptorul telefonului de pe birou şi vorbi cu cineva. Mitch privea în gol pe fereastră.

— Soseşte imediat, spuse directorul.

— Bun. După ce cumpăraţi titlurile de valoare, vă rog să le puneţi în cutia de valori.

Un bărbat tânăr intră şi-i dădu directorului o cheie. Acesta îi dădu cheia lui Mitch. Mitch se ridică şi cei doi dădură mâna.

— Vă mulţumesc pentru ajutor.

— Cu plăcere, domnule Hollows.

•

O săptămână mai târziu, Mitch suna la bancă şi primea confirmarea că titlurile de valoare fuseseră cumpărate şi depozitate în cutia de valori. Luă cu el o geantă şi merse la bancă, cu metroul.

Coborî în trezorerie, accesă cutia lui de valori şi puse titlurile în geantă. Apoi plecă.

Merse la o altă bancă, din apropiere, unde solicită o altă cutie de valori. Achită cu un cec personal şi reţinu cutia în nume propriu. Apoi lăsă acolo geanta cu titlurile de valoare.

În drum spre casă, opri la un telefon public şi sună la redacţia unui ziar duminical.

Capitolul cinci

Samantha păşi în interiorul Galeriei Black, privind în jurul ei cu uimire. Spaţiul era complet transformat. Ultima oară când fusese acolo, locul mişuna de muncitori şi era plin de moloz, cutii cu vopsea şi folii de plastic. Acum semăna mai mult cu un apartament elegant: podelele acoperite cu covoare groase, decorat cu gust, cu piese moderne de mobilier şi o încrengătură de instalaţii luminoase, din aluminiu, întinsă pe tavanul scund.

Julian era aşezat la o masă din crom şi aluminiu, amplasată imediat lângă uşă. Când o zări, se ridică şi veni să dea mâna cu ea, salutându-l pe Tom cu o înclinare uşoară a capului.

— Sunt deosebit de încântat că mă asişti cu deschiderea. Să-ţi arăt ce e pe aici? îi spuse el Samanthei.

— Dacă nu te reţin din treabă, răspunse ea politicoasă. El făcu un gest cu mâna, ca şi cum înlătura ceva.

— Mă uitam peste facturi, încercând să le fac să dispară prin puterea minţii, spuse el. Vino.

Julian se schimbase, gândi Samantha. Îl studie în timp ce acesta îi arăta tablourile şi-i vorbea despre artişti. Părul lui blond, lung, tuns şi aranjat într-o frizură modernă, alungase imaginea de băiat de sărac. Vorbea cu convingere şi autoritate şi până şi pasul îi era mai hotărât şi mai agresiv. Samantha se întrebă dacă se rezolvaseră problemele cu banii sau cele cu nevasta: probabil, amândouă.

Îi plăceau gusturile lui în materie de artă, decise ea. Nu expunea nicio piesă surprinzător de originală – exceptând, poate, sculptura alambicată din fibră de sticlă, din alcov –, dar lucrările erau moderne şi, cumva, bine executate. Genul de piese pe care le-ar fi pus pe perete, gândi: şi descoperi că expresia îi descria foarte bine starea de spirit.

El îi purtă prin galerie rapid, ca şi cum se temea să nu-i plictisească. Samantha îi fu recunoscătoare: totul era foarte plăcut, dar ea nu-şi dorea, în ultima vreme, decât să se drogheze sau să doarmă. Tom începuse să refuze să-i mai dea tabletele, câteodată – cum ar fi, dimineţile. Şi fără ele, dispoziţia ei se schimba rapid.

Ajunseră înapoi la uşă.

— Julian, te rog să-mi faci un serviciu, spuse Samantha.

— La dispoziţia dumneavoastră, doamnă.

— Poţi să faci în aşa fel încât să fim invitaţi la cină la socrul tău?

El ridică din sprâncene.

— De ce aţi vrea să-l cunoaşteţi pe bătrânul nemernic?

— Mă fascinează. Cine adună o colecţie de artă în valoare de un milion de lire, pentru ca apoi s-o vândă? În plus, pare să fie genul meu. Flutură din gene.

Julian ridică din umeri.

— Dacă asta îţi doreşti, e uşor. Te iau cu noi – Sarah şi cu mine cinăm acolo de două ori pe săptămână. Ne scuteşte de gătit. Te sun.

— Mulţumesc.

— Aşa. Ştii care este ziua inaugurării. Aş aprecia să fii aici pe la şase şi jumătate.

— Julian, îmi face plăcere să te ajut, dar eu sunt ultima care soseşte, ştii bine.

Julian râse.

— Fireşte. Am uitat că tu eşti vedeta. Deschiderea oficială este programată pentru şapte şi jumătate sau opt, aşa că probabil opt e cel mai bine.

— În regulă. Dar înainte de asta, cina la Lordul Cardwell, da?

— Da.

Dădură din nou mâna. După ce plecară, Julian se întoarse la biroul şi la facturile lui.

•

Tom îşi făcea loc, avansând prin mulţimea deasă din mijlocul pieţei. Locul nu părea să fie niciodată doar pe jumătate plin: dacă nu era ticsit de lume, părea pustiu. Pieţele itinerante erau întotdeauna aglomerate – oamenilor le plăcea asta, la fel şi comercianţilor. Ca să nu mai vorbim de hoţii de buzunare.

Familiaritatea pieţei îl stânjenea pe Tom. Taraba cu vase ceramice, hainele la mâna a doua, gălăgia, accentele – toate acestea reprezentau o lume pe care o lăsase bucuros în urmă. În cercurile pe care le frecventa acum îşi exploata originile de clasă muncitoare – erau la modă –, dar nu şi le amintea cu plăcere. Le privea cu admiraţie pe frumoasele asiatice în chimonourile lor, pe matroanele grase din Indiile de Vest, pe tinerii greci cu pielea lor măslinie, pe londonezii cu chipiurile lor de stofă, tinerele mame obosite, cu pruncii în braţe, flăcăii

şomeri în ultimul model de jeans evazaţi furaţi: şi încerca din răsputeri să reziste sentimentului de familiaritate.

Continuă să îşi facă loc prin mulţime, în drum spre taverna din capătul străzii. Auzi vocea cântată a unui bărbat care vindea bijuterii de pe o cutie de fructe răsturnată: „Sunt furate, nu spune nimic...” Zâmbi în sinea lui. O parte din bunurile aflate la vânzare erau furate, dar majoritatea chilipirurilor erau doar rebuturi din fabrici, care nu mai îndeplineau criteriile de calitate necesare să ajungă pe rafturile magazinelor. Oamenii credeau că dacă un lucru era de furat, era neapărat şi de calitate.

Ieşi din mulţime şi intră în tavernă. Cock era un local tradiţional: întunecat, afumat, cu un miros uşor neplăcut, podele de ciment şi bănci de lemn înşirate de-a lungul pereţilor. Se îndreptă către bar.

— Whisky cu sifon, vă rog. Bill Wright este aici?

— Wright ochiosul? întrebă barmanul. Îi arătă cu mâna: Acolo. Bea Guiness.

— În cazul ăsta, o bere pentru el.

Plăti şi se îndreptă cu băuturile spre o masă cu trei picioare din celălalt capăt al tavernei.

— Bună dimineaţa, domnule sergent-major.

Wright îl privi pe deasupra halbei.

— Tânăr obraznic. Sper că mi-ai adus de băut.

— Sigur că da. Tom se aşeză. Dispunând de complexitatea londoneză caracteristică, porecla „ochiosul” a lui Wright era de două ori amuzantă: nu doar că fusese soldat de profesie, dar avea şi ochii bulbucaţi, de o ciudată nuanţă portocalie.

Tom îşi sorbea băutura, studiindu-l pe bărbatul din faţa lui. Avea părul tuns scurt şi alb, cu excepţia unei mici porţiuni rotunde de păr castaniu, fix în creştet. Era foarte bronzat, dat fiind că-şi petrecea câte şase săptămâni, vara şi iarna, în Caraibe. Banii pentru aceste vacanţe proveneau din cariera în care se lansase după terminarea armatei – aceea de spărgător de seifuri. Avea reputaţia unui meseriaş priceput. Fusese prins o singură dată şi aceea se datorase ghinionului – în casa pe care o jefuia intrase un hoţ şi declanşase alarma.

— O zi frumoasă pentru ticăloşii, nu-i aşa, domnule Wright? spuse Tom.

Wright îşi goli paharul şi-l luă pe cel pe care-l adusese Tom.

— Ştii ce spune Biblia: „Dumnezeu face soarele să răsară şi

peste cei răi, şi peste cei buni şi trimite ploaia şi peste cei drepţi, şi peste cei nedrepţi”. Rândurile acestea mi-au oferit mereu consolare. Sorbi din nou. Cred că nu eşti chiar aşa de rău, fiule, dacă ai cumpărat de băut unui bătrân.

Tom îşi ridică paharul la buze.

— Noroc! Întinse mâna şi atinse reverul sacoului lui Wright. Îmi place costumul tău. Savile Row?

— Da, tinere! Ştii ce spune Biblia: „Să nu *arătaţi* ca diavolul”. Bun sfat. Acuma, spune-mi tu, ce poliţai ar aresta un bătrân sergent-major cu părul scurt şi îmbrăcat într-un costum scump?

— Şi care îi poate cita din Biblie.

— Hmmmm. Wright luă câteva înghiţituri lungi de bere. Ei bine, tinere Thomas, cred că a venit timpul să nu o mai dai cotită. Ce doreşti?

Tom îşi coborî vocea.

— Am o treabă pentru tine.

Wright deveni mai atent.

— Despre ce e vorba?

— Tablouri.

— Pornografice? Nu poţi...

— Nu, îl întrerupse Tom. Lucrări de artă, înţelegi. Rarităţi.

Wright scutură din cap.

— Nu e domeniul meu. N-aş şti cum să scap de ele.

Tom făcu un gest de nerăbdare.

— Nu fac asta de unul singur. Oricum, voi avea nevoie de finanţare.

— Cu cine lucrezi?

— Ei bine, ăsta este al doilea motiv pentru care am venit la tine. Ce zici de Mandingo?

Wright dădu din cap gânditor.

— Văd că implici multă lume. Cât face toată treaba?

— Un milion, în total.

Sprâncenele lui Wright, de culoarea nisipului, se înălţară.

— Uite cum facem – dacă Mandingo garantează, mă bag.

— Grozav. Hai să vorbim cu el.

Ieşiră şi traversară strada, unde un Citroën nou-nouţ, de culoarea muştarului aştepta parcat pe linia dublă galbenă. Când Wright deschise uşa, lângă ei veni un bătrân cu barbă, îmbrăcat într-un pardesiu acoperit de pete. Wright îi dădu nişte bani, apoi urcară în maşină.

— Are grijă de paznic în lipsa mea, spuse el, pe când demarau. Ştii ce spune Biblia: „Să nu legi gura boului care treieră grâul”. Paznicii sunt boii.

Tom încerca să priceapă în ce măsură citatul era relevant, în vreme ce Wright conducea spre sud şi apoi spre vest. Renunţă când opriră pe o stradă îngustă, în zona teatrelor, lângă Trafalgar Square.

— Aici stă? întrebă Tom surprins.

— Se descurcă foarte bine. „Priviţi cum ticăloşii prosperă!” La ce comisioane percepe, e firesc să se fi căpătuit. Wright se dădu jos din maşină.

Porniră pe o străduţă şi merseră până în dreptul unei clădiri simple, fără marcaje. Urcară cu liftul la ultimul etaj. Wright bătu la o uşă cu vizor.

Le deschise un tânăr negricios, îmbrăcat în pantaloni de matador, o cămaşă stridentă şi mărgele.

— ’neaţa, Mandingo, spuse Wright.

— Salut, omule, intraţi, spuse Mandingo. Le făcu semn cu o mână firavă, care ţinea lejer o ţigaretă lungă.

Apartamentul era amenajat luxos, în nuanţe de roşu şi negru, sufocat de piese costisitoare de mobilier. Peste tot se vedeau jucăriile electrice scumpe ale unui bărbat care avea atâţia bani încât nu ştia ce să mai facă cu ei: un aparat radio tranzistor ca o sferă, un televizor color uriaş şi un altul portabil, un ceas digital, o mulţime de aparate performante, precum şi un telefon de epocă ce făcea notă discordantă. O blondă înaltă şi palidă, cu ochelarii de soare la ochi, stătea lungită într-un fotoliu adânc, cu un pahar într-o mână şi o ţigară în cealaltă. Îi salută cu o mişcare a capului pe Wright şi Tom, scuturând cu indiferenţă scrumul ţigării pe covorul gros.

— Hei, omule, ce cauţi aici? întrebă Mandingo, după ce se aşezară.

— Tom, aici de faţă, ar dori să finanţeze o operaţiune, spuse Wright.

Tom se gândi cât de diferiţi erau cei doi şi se întrebă de ce lucrau împreună.

Mandingo îl privi.

— Tom Copper, aşa-i? Carevasăzică, faci recrutări acum. Ultima oară falsificai cecuri.

— Aceasta este o operaţiune serioasă, Mandingo. Tom era

ostil. Nu-i plăcea să i se reamintească de vremurile în care fusese un mărunt falsificator de cecuri.

— Spune, spune.

— Ai citit în ziare despre colecţia de tablouri a Lordului Cardwell?

Mandingo încuviinţă din cap.

— Ei bine, am intrare.

Mandingo îndreptă un deget spre el.

— Sunt impresionat. Poate că într-adevăr ai avansat, Tom. Unde o ţine?

— În casa lui, din Wimbledon.

— Nu cred să pot aranja cu poliţia de-acolo, e departe.

— Nu e nevoie, spuse Tom. Nu sunt decât treizeci de tablouri. O să am totul pus la punct cu mult înainte. Bill lucrează cu mine. Toată treaba va dura maxim un sfert de oră.

Mandingo căzu pe gânduri.

— Un milion în cincisprezece minute. Îmi place. Mângâie absent coapsa fetei blonde. Aşadar, care e treaba? Vreţi să vă pun la dispoziţie o furgonetă şi mâna de lucru, să depozitez marfa pentru voi, să găsesc piaţa de desfacere? Vorbea pentru sine, gândea cu voce tare. Le duc în State. O să iau probabil o jumătate de milion pe ele, dacă nu ne grăbim. Ne va lua cam doi ani să scăpăm de toate, îşi ridică privirea. În regulă. Eu iau cincizeci la sută. Voi împărţiţi cealaltă jumătate. Ţineţi cont că va dura ceva până intră banii.

— Cincizeci la sută? exclamă Tom. Wright aşeză o mână împăciuitoare pe braţul lui.

— Las-o aşa, Tom. Mandingo este cel care îşi asumă riscul cel mare – depozitarea.

Mandingo vorbi ca şi cum nu auzise nimic.

— Mai e ceva. Îmi cereţi să-mi expun oamenii, să bag bani, să asigur depozitarea – mă expun riscului de a fi acuzat de complot doar pentru că am vorbit cu voi. Aşa că nu faceţi nimic decât dacă sunteţi absolut siguri. Dacă o daţi în bară – ei bine, părăsiţi ţara înainte să pun eu mâna pe voi. Eşecurile îmi afectează reputaţia.

Wright se ridică, iar Tom îl urmă. Mandingo îi conduse la uşă.

— Hei, Tom, ce intrare ai? întrebă el.

— Iau cina acolo. Pe curând.

Mandingo râse în hohote, în timp ce închidea uşa în urma lor.

PARTEA A PATRA

LACUL

„Cred că ştiu ce înseamnă să fii Dumnezeu”.

Pablo Picasso, pictor decedat

Capitolul unu

Aşezat la biroul lui, în redacţie, reporterul reflecta la cariera lui. Nu avea altceva mai bun de făcut, pentru că era miercuri şi toate deciziile luate de superiorii lui în zilele de miercuri erau anulate joia dimineaţa; de aceea, adoptase această politică, să nu lucreze în zilele de miercuri. În plus, cariera lui îi dădea de gândit.

Fusese una scurtă şi spectaculoasă, dar sub poleiala strălucitoare nu era mare lucru. După ce plecase de la Oxford, lucrase pentru un mic săptămânal în sudul Londrei, apoi pentru o agenţie de ştiri, apoi reuşise să obţină un post la un ziar de duminică, de calitate. Totul în mai puţin de cinci ani.

Acesta era doar ambalajul poleit: ceea ce rămânea era că nu însemnase nimic. Dintotdeauna îşi dorise să fie critic de artă. Acesta era motivul pentru care se angajase la ziarul săptămânal, învăţase meserie şi îndurase să lucreze pentru agenţia de ştiri, ca să-şi dovedească aptitudinile. Acum însă, după trei luni la ziarul duminical, înţelesese că era ultimul dintr-un şir lung care-şi aştepta rândul să ocupe scaunul confortabil al criticului de artă. Nu mai păreau să existe scurtături.

Ştirea de care trebuia să se ocupe săptămâna aceasta privea poluarea unui rezervor din South Wales. Astăzi, dacă întreba cineva, trebuia să desfăşoare ancheta preliminară. Mâine, ştirea privind poluarea avea să fie înlocuită de vreun eveniment pe o plajă din Sussex sau altceva. Indiferent despre ce era vorba, nu avea nicio tangenţă cu arta.

În faţă avea un dosar gros, cu articole decupate din ziare, pe care scria „Apă – Poluare – Rezervoare”. Se pregăti să-l deschidă, când sună telefonul. Îşi îndreptă braţul către receptor.

— Redacţia.

— Ai un pix la îndemână?

Louis Broom se încruntă. Avusese parte de multe farse la telefon, în cinci ani de jurnalism, dar asta era o abordare nouă. Deschise sertarul biroului şi scoase un pix şi un carneţel.

— Da. Cu ce vă pot ajuta?

Răspunsul veni sub forma unei noi întrebări.

— Aveţi cunoştinţe despre artă?

Louis se încruntă din nou. Omul de la capătul firului nu părea să fie pus pe farse. Vocea îi era calmă şi sigură, lipsită de intensitatea care-ţi tăia răsuflarea pe care o aveau de obicei farsorii.

— Întâmplarea face să am.

— Bun. Ascultă cu atenţie, pentru că n-am să repet. Cea mai mare fraudă din istoria artei s-a petrecut săptămâna trecută, în Londra.

Oh, Doamne, tot o farsă era.

— Cum vă numiţi, domnule? întrebă el politicos.

— Taci şi scrie. Claypole şi Asociaţii au cumpărat un Van Gogh intitulat *Groparul,* pentru suma de optzeci şi nouă de mii de lire. Crowforth a cumpărat un Munch intitulat *Scaunul înalt* pentru suma de treizeci de mii.

Louis nota frenetic în timp ce vocea de la telefon enumera calm numele a zece galerii şi zece picturi.

În cele din urmă, rosti:

— Suma totală ajunge la puţin peste o jumătate de milion de lire. Nu îţi cer să mă crezi. Dar va trebui să verifici. Apoi, după ce faci cunoscută povestea, îţi vom spune de ce am făcut-o.

— Stai puţin... Louis auzi un clinchet, apoi semnalul de ton. Aşeză receptorul în furcă.

Se lăsă pe spate în scaun şi aprinse o ţigară, întrebându-se ce să facă în privinţa apelului. Era clar că nu-l putea ignora. Louis era nouăzeci şi nouă la sută sigur că omul de la telefon era scrântit: dar ştia că marile descoperiri se petreceau urmărind acel unu la sută.

Se întrebă dacă să-i comunice informaţia redactorului-şef. Dacă o făcea, acesta ar fi pasat-o unuia dintre criticii de artă.

Mai bine începea să se ocupe el însuşi, fie numai pentru a-şi putea asuma meritele.

Căută numărul galeriei Claypole în cartea de telefoane şi sună.

— Aveţi un Van Gogh de vânzare, o pânză intitulată *Groparul*?

— Un moment, domnule, să verific.

Louis se folosi de pauză ca să-şi aprindă o nouă ţigară.

— Alo? Da, avem lucrarea de care vorbiţi.

— Îmi spuneţi, vă rog, care este preţul?

— O sută şase mii guinee.

— Vă mulţumesc.

Louis sună apoi Crowforth & Co. şi află că aveau, într-adevăr, o lucrare a lui Munch intitulată *Scaunul înalt* la vânzare pentru suma de treizeci şi nouă de mii de guinee.

Începu să gândească. Povestea părea să fie reală. Dar nu era încă momentul să vorbească despre poveste.

Puse mâna pe telefon şi formă încă un număr.

•

Profesorul Peder Schmidt intră şchiopătând în bar, sprijinindu-se în cârjă. Era un om corpolent, plin de energie, cu părul blond şi mereu roşu la faţă. În ciuda unui uşor defect de vorbire şi a unui accent german atroce, era unul dintre cei mai buni profesori de artă pe care îi avea Universitatea Oxford. Deşi Louis studiase engleza, el participase la toate orele lui Schmidt, doar de dragul felului în care acesta vorbea despre istoria artei şi al teoriilor lui entuziaste şi iconoclaste. Cei doi continuaseră să se vadă şi în afara sălii de curs, bând împreună şi discutând aprins subiectele dragi inimii lor.

Schmidt ştia despre Van Gogh mai multe decât oricare alt muritor.

Îl zări pe Louis, îi făcu semn cu mâna şi se îndreptă spre el.

— Arcul din capătul cârjei tale afurisite încă scârţâie, spuse Louis.

— Poţi să-l ungi cu un whisky, răspunse Schmidt. Ce mai faci, Louis? Şi pentru ce atâta discreţie?

Louis comandă un scotch dublu pentru profesor.

— Am avut noroc să te găsesc în Londra.

— Să ştii. Săptămâna viitoare călătoresc către Berlin. Totul se întâmplă în grabă şi haotic.

— Mă bucur că ai venit.

— Şi eu. Acum, spune-mi despre ce este vorba?

— Vreau să verifici o pictură.

Schmidt dădu paharul de duşcă.

— Sper că merită.

— Asta vreau să-mi spui tu. Să mergem.

Părăsiră barul, îndreptându-se spre Claypole. Mulţimea aflată la cumpărături pe trotuarele din West End privea curioasă către această pereche ciudată: tânărul în costum maro cu dungi şi pantofi cu talpă groasă şi beteagul înalt, şchiopătând lângă el, îmbrăcat cu o cămaşă albastră, desfăcută la gât şi geacă de blugi decolorată. Traversară Piccadilly şi se îndreptară spre sud, către St. James. Între magazinul de lux al unui pălărier şi un restaurant cu specific franţuzesc se găsea galeria cu geamuri boltite Claypole.

Intrară şi traversară spaţiul îngust al galeriei. În capătul opus, sub o lumină de accent, găsiră *Groparul.*

Pentru Louis, pânza era un Van Gogh, fără îndoială. Membrele grele şi chipul obosit al ţăranului, peisajul întins, al zonei rurale olandeze şi cerul căzut erau elemente specifice. Şi apoi era semnătura.

— Profesore Schmidt! Ce plăcere neaşteptată!

Louis se întoarse şi văzu un individ mărunţel, elegant, cu o bărbuţă grizonantă à la Van Dyke, într-un costum închis la culoare.

— Bună, Claypole, spuse Schmidt.

Claypole rămase lângă ei, admirând pictura.

— Este o descoperire recentă, să ştiţi, rosti el. Un tablou minunat, dar nou pe piaţă.

— Spune-mi, Claypole, de unde îl ai? întrebă Schmidt.

— Nu ştiu dacă pot să-ţi spun. Secretele meseriei, înţelegi.

— Tu-mi spui de unde îl ai, iar eu îţi spun cât valorează.

— O, în regulă. A fost un noroc, de fapt. Un individ pe nume Renalle, de la o agenţie mică din Nancy, a fost aici, săptămâna trecută. Stă la Hilton şi execută moştenirea unui industriaş. În orice caz, eu am fost cel dintâi căruia i-a făcut propunerea.

— Şi cu cât o vinzi?

— O sută şaizeci de mii de guinee. Un preţ corect, cred.

Schmidt mormăi şi se sprijini în cârja lui, întorcându-şi privirea din nou asupra pânzei.

— Cât crezi că valorează? întrebă Claypole.

— Cam o sută de lire, răspunse Schmidt. Este cel mai bun fals pe care l-am văzut vreodată.

•

Redactorul-şef al lui Louis era un individ scund, cu nasul coroiat şi un accent din nord, având un ataşament special faţă de cuvântul „poponar”. Vorbi, trăgându-se de vârful nasului.

— Aşadar, ştim că pânzele au fost cumpărate conform informaţiilor transmise de telefonul anonim. Pare plauzibil şi preţurile comunicate sunt corecte. Mai ştim un lucru, pe care nu ni l-a dezvăluit el, acela că au fost cumpărate de la un individ pe nume Renalle, care a stat la Hilton. Şi mai ştim că cel puţin una dintre pânzele vândute este un fals.

Louis dădu din cap.

— Cel care a sunat a mai spus şi că „Vă vom spune de ce am făcut-o”. Pare că cel care a sunat a fost, de fapt, Renalle.

Redactorul se încruntă.

— Cred că e o farsă, spuse el.

— Asta nu schimbă faptul că o înşelătorie de proporţii în lumea artistică londoneză a fost dezvăluită.

Redactorul îl privi pe Louis.

— Nu te teme, nu îngrop ştirea, spuse el. Se gândi câteva momente. În regulă, iată ce vom face. Se întoarse către Eddie Macintosh, criticul de artă al ziarului. Vreau să iei legătura cu Disley, de la Galeria Naţională, sau cu un omolog. Trebuie să fie cineva pe care îl putem numi expert în artă. Convinge-l să facă turul acestor galerii împreună cu tine şi să autentifice aceste pânze sau să le declare falsuri. Oferă-le o taxă de consultanţă, dacă este necesar. Indiferent cum procedezi, nu le confirma că este vorba de falsuri. Dacă află, vor implica poliţia. Odată ce Scotland Yard se implică, un agent de-al lor va prelua cazul şi ne va elimina.

— Louis, vreau ca tu să te ocupi din altă perspectivă. Indiferent ce descoperă Eddie, tu ai o poveste – un tablou fals de renume este suficient. Încearcă să dai de urma acestui Renalle. Află în ce cameră a stat la hotel, câte persoane au fost şi aşa mai departe. Ne-am înţeles?

Tonul lui dădu de înţeles că discuţia se încheiase, aşa că cei doi jurnalişti părăsiră biroul redactorului-şef.

•

Louis îi dădu recepţionerului cinci lire ca să-i permită să

arunce o privire asupra evidenţei clienţilor. Nu exista niciun Renalle înregistrat în niciuna dintre zilele săptămânii trecute. Verifică de două ori. Singura ciudăţenie era numele Eric Clapton. Îi atrase atenţia recepţionerului.

— Da, îmi amintesc. Era însoţit de o franţuzoaică frumoasă. Numele semăna cu Renault. Îmi amintesc pentru că a venit un taxi cu multe tablouri pentru el. Lăsa bacşişuri frumoase.

Louis reţinu numărul camerei.

— Când clienţii achită cu cec, notaţi şi banca?

— Da.

Louis îi mai dădu două bancnote de cinci lire.

— Îmi poţi da adresa băncii acestui domn, Clapton?

— Nu chiar acum. Puteţi reveni în treizeci de minute?

— Voi suna de la birou.

Se întoarse la birou pentru următoarea jumătate de oră. Când sună la hotel, funcţionarul avea răspunsul.

— Cecul a fost emis pe numele Hollows şi Cox şi a fost semnat de domnul Hollows, spuse acesta.

Louis luă un taxi până la bancă.

— Nu divulgăm adresele clienţilor, îmi pare rău, îi spuse directorul.

Louis protestă.

— Aceşti clienţi sunt implicaţi într-o fraudă de proporţii. Dacă nu îmi dezvăluiţi mie adresa acum, va trebui s-o faceţi pentru poliţie, în curând.

— Când şi dacă poliţia va solicita adresa, o va obţine – cu condiţia să aibă autorizaţie să-i reţină.

— Riscaţi ceva dacă i-aţi suna? Pe unul dintre ei. Să le cereţi permisiunea?

— De ce aş face asta?

— Voi recunoaşte sprijinul dumneavoastră, când voi scrie articolul. Chiar nu văd necesar ca banca să apară într-o lumină nefavorabilă.

Directorul băncii căzu pe gânduri. După un minut, ridică receptorul şi formă un număr. Louis memoră numărul.

— Nu răspunde nimeni, spuse directorul.

Louis plecă. Dintr-o cabină telefonică, ceru operatorului să-i facă legătura cu numărul pe care-l formase directorul băncii. Operatorul îi dădu adresa. Luă un taxi.

•

O berlină plină cu valize era parcată pe alee. Domnul Hollows tocmai se întorsese dintr-o vacanţă cu familia, în Scoţia. Desprindea portbagajul de pe maşină.

Când auzi că cineva deschisese un cont pe numele lui, îşi exprimă îngrijorarea. Nu, nu avea nici cea mai mică idee despre ce putea fi vorba. Da, sigur că putea să-i dea lui Louis o fotografie cu el şi, desigur, întâmplarea făcea să aibă o fotografie în care apărea şi domnul Cox.

Louis luă fotografiile şi se întoarse la bancă.

— Niciunul dintre aceşti domni nu este cel care a deschis un cont la banca noastră, spuse directorul băncii.

Acum era îngrijorat. Îl sună pe domnul Hollows şi deveni şi mai îngrijorat. Îi dezvălui lui Louis că o sumă considerabilă intrase şi ieşise din contul respectiv. Fusese convertită în titluri de valoare, care fuseseră depozitate într-o cutie de valori a băncii.

Îl conduse pe Louis în trezorerie şi deschise cutia de valori a domnului Hollows. Era goală.

Louis şi directorul se priviră unul pe altul. Louis spuse:

— Urmele se opresc aici.

•

— Ascultă asta: „Renumitul expert britanic în domeniul artelor, Jonathan Rand, consideră că pânzele sunt cele mai bune falsuri ale secolului”. De tine să fie vorba, Mitch, sau de mine?

Peter şi Mitch erau împreună în atelierul din Clapham, la a doua cafea a dimineţii, după micul dejun. Fiecare dintre ei avea un exemplar al ziarului de duminică şi citeau cu un amestec de admiraţie şi bucurie.

— Jurnaliştii aceştia s-au mişcat al naibii de repede, să ştii, spuse Mitch. Au aflat despre contul bancar, despre cutia de valori şi au apucat şi să vorbească cu bietul Hollows.

— Da, dar ce zici de asta: „Falsificatorul şi-a acoperit urmele atât de bine încât Scotland Yard crede că a beneficiat de ajutorul unui infractor experimentat”. Presupun că eu sunt falsificatorul genial şi tu eşti infractorul experimentat.

Mitch lăsă ziarul din mână şi suflă în cafea.

— Arată doar cât de uşor este de realizat. Adică exact ceea ce ne-am propus să dovedim.

— Uite un fragment interesant: „Lovitura de maestru a falsificatorului a fost să demonstreze originea – echivalentul

pedigree-ului, în lumea artistică – şi ceea ce, în general, dovedeşte autenticitatea unei lucrări. Certificatele de origine au fost printate pe hârtie cu antetul Meunier's, agenţie pariziană care reprezintă artişti, şi aveau ştampila acesteia. Atât hârtia, cât şi ştampila au fost probabil furate". Îmi place asta – lovitura de maestru. Peter strânse ziarul lui şi-l aruncă.

Mitch luă chitara lui Anne şi începu să cânte o melodie simplă, melancolică. Peter spuse:

— Sper că Arnaz râde – el a plătit pentru gluma asta.

— Nu cred că ne-a crezut capabili s-o ducem la bun sfârşit.

— Nici eu n-am crezut, râse Peter.

Mitch lăsă brusc chitara, făcând cutia sonoră să răsune.

— N-am făcut ce era mai important. Hai, la treabă.

Peter sorbi şi ultimele guri de cafea şi se ridică. Îşi puseră hainele, strigară „la revedere" lui Anne şi ieşiră.

Merseră de-a lungul străzii până ajunseră la cabina telefonică din colţ şi intrară amândoi.

— Mă îngrijorează ceva, spuse Peter, în timp ce ridica receptorul.

— Partea despre Scotland Yard?

— Da.

— Şi pe mine, spuse Mitch. S-ar putea să fie pregătiţi să localizeze telefoanele pe care le dăm la redacţie. Ar putea veni aici, lângă cabină, să izoleze perimetrul şi să întrebe pe toată lumea până când vor da de cineva care are legătură cu arta.

— Aşadar, ce facem?

— Hai să sunăm un alt ziar. Probabil au aflat deja cu toţii povestea.

— Ok. Peter luă cartea de telefoane şi deschise la C, pentru Cotidian. La care sunăm?

Mitch închise ochii şi puse degetul pe pagină. Peter formă numărul şi ceru să vorbească cu un jurnalist.

Când primi legătura, întrebă:

— Ştii să stenografiezi?

— Desigur, răspunse vocea de la capătul firului, iritată.

— Atunci, notează. Sunt Renalle, marele falsificator, şi îţi voi spune de ce am făcut-o. Am vrut să dovedesc că scena artei londoneze, în ceea ce priveşte concentrarea acesteia pe capodoperele maeştrilor dispăruţi, este falsă. Cei mai buni zece negustori de artă din Londra nu recunosc un fals. Sunt motivaţi

de lăcomie şi snobism, nu de respect pentru artă. Din cauza lor, banii care circulă pe piaţa artei nu ajung la artiştii care au atâta nevoie de ei.

— Mai rar, protestă jurnalistul.

Peter îl ignoră.

— Le voi înapoia acelor negustori banii, mai puţin cheltuielile mele, care ajung la aproximativ o mie de lire. Cu o condiţie, să reţină o zecime din sumă – adică în jur de cincizeci de mii de lire – pentru o clădire în centrul Londrei unde tinerii artişti, necunoscuţi, să închirieze spaţii pentru ateliere, la preţuri accesibile. Negustorii se vor uni şi vor constitui un fond pentru achiziţionarea şi administrarea spaţiilor. Cea de-a doua condiţie este să se renunţe la investigaţiile poliţiei. Voi căuta răspunsul lor la solicitările mele în articolele ziarului dumneavoastră.

— Sunteţi cumva şi dumneavoastră înşivă un tânăr pictor? se grăbi jurnalistul să întrebe.

Peter închise.

— Ai uitat să vorbeşti cu accent franţuzesc, îi spuse Mitch.

— La naiba, înjură Peter. Părăsiră cabina telefonică.

— Nu te necăji, nu cred că mai contează, spuse Mitch, în timp ce se îndreptau înapoi spre casă. Acum ştiu că nu a fost o lovitură franţuzească. Asta le restrânge aria căutărilor la suprafaţa Marii Britanii. Şi ce-i cu asta?

Peter îşi muşca buzele.

— Arată că suntem neglijenţi. Ar fi bine să nu zicem hop până n-am sărit pârleazul.

— Şanţul.

— Să le ia naiba de zicale.

Când ajunseră acasă, Anne era în grădină, se juca cu Vibeke, în căldura soarelui.

— Este o vreme minunată, haideţi să ieşim, le spuse ea.

Peter se uită la Mitch.

— De ce nu?

O voce gravă, de american, se auzi de pe trotuar, dincolo de poartă.

— Ce mai fac fericiţii falsificatori?

Peter se albi la faţă şi se-ntoarse. Îşi reveni când dădu cu ochii de trupul îndesat şi zâmbetul strălucitor al lui Arnaz. Omul avea sub braţ un pachet.

— M-ai speriat, spuse Peter.

Încă zâmbind, Arnaz împinse poarta din lemn putrezit şi intră.

— Haideţi în casă, îi invită Peter.

Cei trei bărbaţi urcară în atelier. După ce se aşezară, Arnaz flutură un ziar.

— Vă felicit pe amândoi, spuse. Nici eu n-aş fi făcut o treabă mai bună. Am râs de am făcut pe mine, de dimineaţă, în pat.

Mitch se ridică şi-l privi cu atenţie pe Arnaz.

— Bine că te-ai schimbat, înainte să ieşi din casă.

Peter râse.

— Mitch, nu redeveni ţicnit.

Arnaz continuă.

— A fost o lovitură genială. Şi falsurile bine executate. Am văzut Van Gogh-ul săptămâna trecută, la Claypole. Aproape m-a convins.

— Presupun că nu este riscant pentru tine să vii aici, spuse Peter, precaut.

— Cred că da. În plus, era necesar să vin, dacă vreau să fac profit de pe urma operaţiunii.

— Credeam că te-ai implicat doar de amuzament. Vocea lui Mitch era ostilă.

— Şi pentru asta. Arnaz zâmbi din nou. Dar în primul rând am vrut să văd cât de buni sunteţi.

— Ce naiba vrei să spui cu asta, Arnaz? Peter devenea neliniştit.

— Aşa cum am spus, vreau să obţin un profit de pe urma investiţiei. Vreau ca fiecare dintre voi să mai execute un fals. Pentru mine.

— Nici gând, Arnaz, spuse Peter. Nu am făcut asta pentru bani, am făcut-o ca să transmitem ceva. Mai avem puţin şi scăpăm basma curată. Nu mai falsificăm nimic.

Mitch rosti cu voce şoptită.

— Mă tem că nu vom avea de ales.

Arnaz dădu din cap. Deschise braţele, cu un gest de implorare.

— Ascultaţi, nu este niciun pericol. Nimeni nu va şti despre aceste două noi falsuri. Cei care le cumpără nu vor lăsa să se afle că au fost păcăliţi, pentru că s-ar autoimplica într-o situaţie oneroasă cumpărându-le. Şi nimeni altcineva, în afară de mine, nu va şti că voi sunteţi cei care le-au făcut.

— Nu mă interesează, spuse Peter.

— Mitch ştie că o veţi face, nu-i aşa? întrebă Arnaz.

— Da, nemernicule.

— Aşadar, spune-i şi lui Peter.

— Arnaz ne are la mână, Peter, spuse Mitch. Este singurul care ne poate identifica la poliţie. Tot ce trebuie să facă e să dea un telefon anonim. Şi noi n-avem încă înţelegerea cu negustorii de artă.

— Şi? Dacă el ne toarnă pe noi, noi de ce nu l-am turna pe el?

— Pentru că împotriva lui nu există dovezi, răspunse Mitch. N-a participat la operaţiune, nu l-a văzut nimeni – în timp ce pe mine m-au văzut o mulţime. Noi putem fi identificaţi, interogaţi cu privire la fiecare mişcare din ziua respectivă şi Dumnezeu mai ştie ce altceva. Tot ce a făcut el a fost să ne dea bani. Numerar, îţi aminteşti? Şi poate nega totul.

Peter se întoarse spre Arnaz.

— Când îţi vrei falsurile?

— Bun băiat. Vreau să le faceţi acum, aştept.

Anne îi privi din uşă, cu copila în braţe.

— Hei, voi, veniţi în salon sau nu?

— Îmi pare rău, iubito, răspunse Peter. Nu mai putem, va trebui să ne ocupăm de altă treabă.

Expresia de pe chipul lui Anne era greu de citit. Plecă.

— Ce picturi doreşti, Arnaz? întrebă Mitch.

Bărbatul ridică pachetul cu care venise.

— Vreau două copii după asta. Îi întinse pachetul lui Mitch.

Mitch desfăcu ambalajul şi dezvălui un tablou înrămat. Îl privi cu surprindere. Apoi citi semnătura şi fluieră.

— Sfinte Dumnezeule, spuse el uimit. De unde ai asta?

Capitolul doi

Samantha se juca cu ceaşca de cafea, urmărindu-l pe Lordul Cardwell, care mânca delicat un biscuit acoperit din belşug cu brânză Blue Stilton. Îi plăcea de el, fără să vrea: era înalt, cu părul cărunt, cu un nas prelung şi riduri în colţurile ochilor. Pe parcursul cinei îi adresase întrebări inteligente privind munca ei de actriţă, părând sincer interesat – şi uneori scandalizat – de poveştile ei.

Tom era aşezat la masă în faţa ei, iar Julian spre capătul mesei. Erau singuri, ei patru, nepunându-l la socoteală pe valet, şi Samantha se întrebă, în treacăt, unde era Sarah. Julian nu spusese nimic. Povestea cu entuziasm despre un tablou pe care îl cumpărase. Ochii îi străluceau şi făcea gesturi ample, în timp ce vorbea. Poate că tabloul era motivul acelei transformări.

— Modigliani l-a oferit în dar, spunea el. I l-a dat unui rabin din Livorno, care s-a retras într-un sătuc din Italia şi l-a luat cu el. Acolo a fost în toţi aceşti ani – atârnat pe perete, în coliba unui ţăran.

— Eşti sigur că este original? întrebă Samantha.

— Întru totul. Are toate elementele specifice, are semnătura lui şi-i cunoaştem istoricul. Voi aduce curând un expert să-l verifice.

— Ar face bine să fie original, interveni Lordul Cardwell. Vârî şi ultima bucăţică de brânză în gură şi se rezemă de spătarul înalt al scaunului. Samantha urmări cu privirea valetul, care se apropie elegant şi-i ridică farfuria. Ne-a costat o sumă frumuşică.

— Ne-a? întrebă Samantha curioasă.

— Socrul meu a finanţat tranzacţia, se grăbi Julian să spună.

— Interesant – o prietenă de-a mea vorbea de un Modigliani căruia i se pierduse urma, spuse Samantha. Se încruntă, încercând să-şi amintească – memoria nu o prea ajuta în ultima vreme. Cred că mi-a scris despre asta. Dee Sleign este numele ei.

— Trebuie să fi fost vorba despre altă lucrare, spuse Julian.

Lordul Cardwell îşi sorbea cafeaua.

— Ştiţi, Julian n-ar fi reuşit să facă treaba asta dacă nu era sfatul minunat pe care i l-am oferit. Nu te superi dacă le povestesc, Julian.

După expresia de pe chipul lui Julian, Samantha bănui că acesta se va supăra, dar Cardwell continuă.

— A venit să-mi ceară bani să cumpere nişte lucrări. I-am spus că eu sunt un om de afaceri şi că, dacă doreşte bani de la mine, trebuie să-mi demonstreze că fac o investiţie profitabilă. I-am sugerat să meargă să găsească o ocazie care merita – şi atunci aş risca să-i dau bani. Iar el asta a făcut.

Zâmbetul pe care Julian i-l adresă Samanthei părea să spună: „Lasă-l pe boşorog să bată câmpii”.

— Cum ai ajuns să fii om de afaceri? întrebă Tom.

Cardwell zâmbi.

— A început în tinereţea mea neliniştită. Făcusem aproape tot şi nici nu împlinisem douăzeci şi unu de ani: străbătusem lumea, fusesem eliminat din facultate, participasem la curse de cai şi de avioane – ca să nu mai vorbesc de petreceri cu băutură şi femei.

Se opri pentru o clipă, privind pierdut în ceaşca de cafea, apoi continuă:

— Mi-am primit moştenirea la douăzeci şi unu de ani şi tot atunci m-am căsătorit. Foarte repede, aveam un copil pe drum – nu Sarah, ea a venit mai târziu. Am realizat că văitatul era o ocupaţie destul de limitată. Şi nu voiam să administrez domeniile tatălui meu sau să lucrez la vreuna dintre companiile lui. Aşa că mi-am luat banii şi am venit la Londra, unde am descoperit că nimeni nu ştia mai multe decât mine despre domeniul financiar. Asta se întâmpla cam pe când Bursa de Valori îşi începuse prăbuşirea. Toată lumea era îngrozită. Am cumpărat câteva companii care, după părerea mea, nu aveau de ce să-şi facă griji în legătură cu ceea ce se întâmpla cu bursa. Am avut dreptate. Când lumea şi-a revenit la normal, eram de patru ori mai bogat decât la început. După aceea, progresul a fost mai lent.

Samantha dădu din cap. Aşa îşi imaginase şi ea.

— Vă pare bine că v-aţi lansat în afaceri? întrebă ea.

— Nu sunt sigur. În vocea bătrânului se simţea o notă apăsătoare. A fost o vreme când îmi doream să schimb lumea, precum toţi tinerii. Am vrut să-mi folosesc averea ca să fac bine cuiva. Dar, cumva, când ajungi să fii prins în afaceri încât tot ce faci este să te lupţi pentru supravieţuire, să ţii companiile pe linia de plutire şi pentru a-i face pe acţionari fericiţi – îţi pierzi interesul pentru gesturi măreţe.

Urmă o pauză.

— În plus, când există trabucuri ca acestea, lumea nu poate fi un loc chiar atât de neplăcut. Zâmbi obosit.

— Şi tablouri ca acelea pe care le aveţi, adăugă Samantha.

— Le arăţi lui Sammy şi lui Tom colecţia ta? întrebă Julian.

— Desigur. Bătrânul se ridică. Ar trebui să mă mândresc cu ele, cât le mai am.

Valetul trase scaunul Samanthei şi aceasta se ridică. Îl urmă

pe Lordul Cardwell afară din sala de mese, în hol, apoi pe scările spre etaj.

În capul scărilor, Cardwell ridică un vas amplu, chinezesc, şi luă o cheie de sub el. Samantha privi către Tom şi-l văzu cum nu pierdea niciun detaliu, plimbându-şi privirea ageră peste tot. Ceva la baza tocului uşii îi atrase atenţia.

Cardwell o deschise şi-i pofti înăuntru. Expoziţia colecţiei sale ocupa o încăpere de pe colţ – probabil, înainte de asta, un salon, gândi Samantha. Ferestrele erau închise cu grilaje metalice.

Cardwell era vizibil încântat să le prezinte picturile sale, povestindu-le câte ceva despre felul în care le obţinuse pe fiecare dintre ele.

— Dintotdeauna v-a plăcut pictura? îl întrebă ea.

El dădu din cap.

— Este unul dintre lucrurile obligatorii pe care le deprinzi într-o educaţie de factură clasică. Cu toate acestea, sunt şi altele pe care nu le include, cum ar fi arta cinematografică.

Se opriră în dreptul unui Modigliani. Era imaginea unei femei goale, îngenuncheate pe podea – o femeie adevărată, gândi Samantha, cu un chip banal, părul dezordonat, oase proeminente şi pielea pătată. Îi plăcu.

Cardwell era un om atât de amabil, atât de fermecător, încât începu să se simtă vinovată pentru că plănuia să-l jefuiască.

Totuşi, el avea să rămână oricum fără tablouri şi asigurarea îi va acoperi pierderea. În plus, şi şeriful din Nottingam probabil fusese fermecător.

Uneori se întreba dacă nu cumva ea şi Tom erau uşor scrântiţi – dacă nu cumva această nebunie îi fusese transmisă de către el – o afecţiune cu transmitere sexuală. Îşi înăbuşi un zâmbet. Nu se mai simţise atât de plină de viaţă de ani întregi.

Îi spuse, când ieşeau din încăpere:

— Sunt surprinsă că le vindeţi – păreţi atât de ataşat de ele.

Cardwell zâmbi cu tristeţe.

— Da. Dar când nevoia te îndeamnă...

— Înţeleg prea bine, răspunse Samantha.

Capitolul trei

— La naiba, asta e cumplit, Willow, rosti Charles Lampeth. Simţea că limbajul era justificat. Venise la birou, luni dimineaţa, după un weekend petrecut în casa de la ţară, fără telefon şi fără griji, şi găsise galeria implicată într-un scandal.

Willow stătea încremenit în faţa biroului lui Lampeth. Scoase un plic din buzunarul sacoului şi-l lăsă să cadă pe birou.

— Demisia mea.

— Nu este necesar, spuse Lampeth. Toate galeriile importante din Londra au fost păcălite de aceşti oameni. Dumnezeule, am văzut tabloul, şi pe mine m-a dus de nas.

— Ar putea fi mai bine pentru galerie dacă mă retrag, insistă Willow.

— Prostii. Acum că ai făcut gestul, iar eu am refuzat, haide să uităm incidentul. Aşază-te, aşa, bravo, şi spune-mi întocmai cum s-au petrecut lucrurile.

— E totul acolo, răspunse Willow, arătând către ziarele de pe biroul lui Lampeth. Detaliile înşelăciunii sunt în ziarul de ieri şi condiţiile în cel de azi. Se aşeză şi-şi aprinse o ţigară.

— Indiferent, povesteşte-mi.

— S-a întâmplat când erai în Cornwall. Am primit un telefon de la individul ăsta, Renalle, care a zis că stătea la Hilton. A zis că are un Pissaro, care ne-ar plăcea. Ştiam, desigur, că nu avem niciun Pissaro, aşa că am devenit interesat. A venit cu pânza în aceeaşi după-amiază.

— Am crezut că o femeie a livrat tablourile, întrerupse Lampeth.

— Nu şi pe acesta. A fost individul însuşi.

— Mă întreb de ce, cugetă Lampeth. În fine, continuă.

— Ei bine, tabloul părea în ordine. Semăna cu un Pissaro, avea semnătura şi un certificat de origine emis de Meunier's. Am considerat că merita optzeci şi cinci de mii de lire. Omul a cerut şaizeci şi nouă de mii, aşa că am profitat de ocazie. A spus că era de la o agenţie din Nancy, aşa că am înţeles de ce ar subevalua o operă atât de valoroasă. Am presupus că nu era obişnuit să aibă de-a face cu lucrări de valoare. Ai revenit câteva zile mai târziu, ai aprobat achiziţia şi am expus-o.

— Slavă Domnului că n-am vândut-o, exclamă Lampeth cu

fervoare. Ai dat-o jos, presupun.

— A fost primul lucru pe care l-am făcut, de dimineaţă.

— Ce poţi să-mi spui despre informaţiile de ultimă oră?

— Vrei să spui, despre răscumpărare? Ei bine, ne-am recupera banii, aproape în întregime. Este umilitor, desigur, dar nu se compară cu ruşinea de-a fi fost păcăliţi, din capul locului. Iar ideea aceasta a lor – ateliere accesibile pentru artişti – este chiar lăudabilă.

— Prin urmare, ce propui?

— Presupun că primul pas ar fi să adunăm toţi negustorii de artă la o discuţie.

— În regulă.

— S-o ţinem aici?

— Nu văd de ce nu. Ai grijă doar să încheiem povestea cât mai curând. Publicitatea este devastatoare.

— O să fie mai rău, până să fie bine. Puţin mai târziu vine poliţia.

— În cazul acesta, ar fi bine să ne punem pe treabă, până ajung aici. Lampeth întinse braţul peste birou, ridică receptorul şi spuse: Mavis, nişte cafea, te rog. Îşi desfăcu nasturii sacoului şi-şi puse un trabuc între dinţi. Suntem gata cu expoziţia lui Modigliani?

— Da. Cred că va merge foarte bine.

— Ce avem?

— Sunt cele trei pânze ale Lordului Cardwell, fireşte.

— Da. Le vor aduce într-una din zilele următoare.

— Apoi sunt schiţele pe care le-am cumpărat. Au ajuns cu bine.

— Cum stăm cu celelalte?

— Destul de bine. Dixon ne împrumută două portrete, Magi are nişte sculpturi pentru noi şi mai avem câteva nuduri în ulei şi creion de la Deside. Mai sunt câţiva cu care trebuie să confirm.

— Ce comision a cerut Dixon?

— A cerut douăzeci şi cinci la sută, dar l-am făcut să accepte douăzeci.

Lampeth mormăi.

— Mă întreb de ce se mai deranjează să încerce. Ai zice că suntem vreun butic, în Chelsea, nu o galerie de artă renumită.

Willow zâmbi.

— Noi facem asta cu el tot timpul.
— Adevărat.
— Ziceai că ai un as în mânecă.
— A, da. Lampeth se uită la ceas. O pânză nedescoperită. Trebuie să merg să văd care e treaba în dimineaţa aceasta. Totuşi, mai poate aştepta până îmi beau cafeaua.

Pe când taxiul în care se afla îşi croia drum în trafic, prin West End, spre centrul oraşului, Lampeth se gândea la falsificator. Omul era ţicnit, asta era clar, dar era mânat de altruism. Era uşor să fii generos cu banii altuia.

Evident, cel mai bun lucru era să răspundă cererilor. Dar Lampeth ura să fie şantajat.

Taxiul opri în faţa agenţiei şi Lampeth intră. O asistentă veni şi-i luă haina, pe care o purtase din cauza dimineţilor răcoroase de început de septembrie.

Lipsey îl aştepta în biroul lui: cu nelipsitul pahar de vin pe birou. Lampeth îşi aşeză trupul greu într-un scaun. Sorbi din vin, ca să se încălzească.
— Aşadar, îl ai?

Lipsey dădu din cap. Se îndreptă către perete şi împinse un corp de bibliotecă într-o parte, dezvăluind un seif. Descuie uşa cu o cheie agăţată de un lanţ subţire, ataşat de brâu.
— E bine că am un seif încăpător, spuse. Introduse amândouă mâinile în interior şi scoase o pânză înrămată, de aproximativ un metru douăzeci pe nouăzeci de centimetri. Îl sprijini pe birou, pentru ca Lampeth să-l poată vedea şi rămase în spate, susţinându-l.

Lampeth îl privi timp de un minut. Apoi lăsă paharul din mână, se ridică şi se apropie. Scoase o lupă din buzunar şi examină detaliile. Apoi se retrase şi mai contemplă pânza, o vreme.
— Cât ai dat la schimb? întrebă el.
— Mă tem că a trebuit să scot cincizeci de mii de lire.
— Face de două ori pe-atât.

Lipsey coborî tabloul pe podea, apoi se aşeză.
— Părerea mea este că e o monstruozitate, spuse el.
— Şi a mea. Dar este cu totul inedit. De-a dreptul uimitor. Fără îndoială, este un Modigliani – dar nimeni nu ştie că a pictat şi aşa ceva.
— Mă bucur că eşti mulţumit. Tonul lui arăta că dorea să dea

discuţiei o notă mai pragmatică.

— Înseamnă că ai trimis un om priceput pe urmele lui, cugetă Lampeth.

— Pe cel mai bun. Lipsey îşi ascunse surâsul. A fost la Paris, în Livorno, Rimini…

— Şi i-a luat-o nepoatei mele înainte.

— Nu tocmai. Lucrurile s-au petrecut…

— Nu doresc să cunosc detaliile, i-o tăie Lampeth. Ai factura pregătită pentru mine? Aş vrea să plătesc acum.

— Sigur că da. Lipsey merse la uşă şi spuse ceva secretarei. Se întoarse cu o foaie de hârtie.

Lampeth citi. Pe lângă cele cincizeci de mii de lire pentru tablou, se mai adăugau cheltuieli în valoare de 1 904 lire. Scoase carnetul de cecuri şi începu să scrie.

— O să iei o maşină blindată să-l livrezi?

— Sigur că da, spuse Lipsey. Este inclus în factură. Toate celelalte sunt în regulă?

Lampeth desprinse fila de cec şi i-o întinse detectivului.

— Consider că am făcut o afacere grozavă, îi spuse.

•

Sala Nouă era închisă pentru public şi o masă lungă, de conferinţe, fusese adusă şi amplasată în centrul încăperii. Pe pereţi, de jur-împrejur, atârnau tablouri cu peisaje victoriene, apăsătoare. Erau în ton cu dispoziţia sumbră a bărbaţilor din încăpere.

Erau de faţă reprezentanţii altor nouă galerii. Se aşezară în jurul mesei, în timp ce asistenţii şi avocaţii pe care-i aduseseră cu ei ocupau diverse scaune, în apropiere. Willow era aşezat în capul mesei, cu Lampeth lângă el. Ploaia lovea neobosit în ferestrele înguste şi înalte. Atmosfera era grea de mirosul şi de fumul ţigărilor de foi.

— Domnilor, începu Willow, cu toţii am pierdut bani mulţi şi am fost ridiculizaţi. Nu ne putem redobândi mândria pierdută, dar ne aflăm aici să discutăm cum ne putem recupera banii.

— Întotdeauna este periculos să plăteşti un şantajist. Accentul scoţian pronunţat îi aparţinea lui Ramsey Crowforth. Trase de bretele şi-l privi pe Willow pe deasupra ochelarilor. Dacă le facem pe plac acestor indivizi, ei – sau alţii – vor încerca să repete figura.

Vocea liniştită, calmă a lui John Dixon interveni:

— Nu cred, Ramsey. Cu toţii vom fi mult mai atenţi de aici înainte, mai ales cu privire la certificatele de origine. Stratagema aceasta nu poate fi implementată de două ori.

— Sunt de acord cu Dixon, se auzi un al treilea. Willow privi în jurul mesei, căutându-l pe Paul Roberts, cel mai vârstnic dintre toţi, care vorbea cu muştiucul pipei în gură. Acesta continuă: Nu cred că falsificatorul are ceva de pierdut. Din ceea ce am citit în relatările presei, şi-a acoperit urmele atât de bine încât poliţia are slabe speranţe să-l găsească, indiferent dacă le cerem noi să înceteze căutările sau nu. Dacă refuzăm să cooperăm, singurul lucru care se va întâmpla este că nemernicul rămâne cu o jumătate de milion de lire.

Willow dădu din cap. Roberts era probabil cel mai respectat din branşă, în Londra – un fel de Bătrân Înţelept al lumii artelor – şi vorbele lui aveau greutate.

— Domnilor, reluă Willow, am făcut nişte planuri de urgenţă, în aşa fel încât, dacă alegem să răspundem acestor solicitări, să rezolvăm rapid. Scoase un teanc de hârtii din servieta de pe podea, de lângă el. Domnul Jankers, avocatul nostru, a pregătit documentele necesare înfiinţării fondului fiduciar.

Reţinu dosarul de deasupra şi le distribui pe celelalte în jurul mesei.

— Vă rog să vă uitaţi peste ele. Clauza cea mai importantă este la pagina trei. Se prevede că nu vom întreprinde nimic până ce nu se recuperează suma de aproximativ cinci sute de mii de lire, din partea numitului domn Renalle. Asta înseamnă că noi, cei zece, vom recupera, nouăzeci la sută din sumele achitate pentru falsuri, în mod corespunzător. Veţi vedea că am făcut calculele corect.

— Cineva trebuie să se ocupe de administrarea acestui fond, spuse Crowforth.

— Am făcut nişte propuneri şi în privinţa aceasta, spuse Willow. Fireşte, va trebui să le aprobaţi. Astfel, directorul Colegiului de Arte West London, domnul Richard Pinkman, a fost de acord să fie preşedintele consiliului de administraţie al fondului fiduciar, dacă i-o cerem. Cred că vicepreşedinte ar trebui să fie unul dintre noi – poate domnul Roberts.

Va trebui să semnăm cu toţii câte o declaraţie prin care renunţăm la orice pretenţie financiară, cu excepţia aranjamentului cu fondul. Şi va trebui să ne retragem, fiecare

dintre noi, plângerea depusă la poliţie împotriva domnului Renalle şi a asociaţilor lui.

— Vreau ca avocatul meu să studieze toate aceste documente, înainte să le semnez, spuse Crowforth.

— Desigur, încuviinţă Willow.

— În regulă, interveni Roberts, dar oricum ar fi, ne dorim ca afacerea asta să ia sfârşit cât mai curând. N-am putea fi de acord, de principiu, astăzi? De restul se vor ocupa avocaţii noştri, într-o zi, două, dacă nu apar probleme.

— O idee grozavă, aprobă Willow. Sunteţi de acord ca avocatul nostru, domnul Jankers, să coordoneze activitatea avocaţilor? Jankers înclină capul, în semn de acord tacit.

— Aşadar, am ajuns la o înţelegere, domnilor? Willow privi roată, în jurul mesei, pentru vreun semn de dezacord. Nu exista. Tot ce mai rămâne de făcut este o declaraţie pentru presă. Îmi permiteţi să mă ocup? Făcu o pauză, în aşteptarea unor eventuale dezaprobări. În regulă. În acest caz, voi transmite declaraţia imediat. Cu permisiunea dumneavoastră, vă las în compania domnului Lampeth. Din câte ştiu, a pregătit gustări.

Willow se ridică şi părăsi încăperea. Merse în biroul lui şi se aşeză lângă telefon. Ridică receptorul – apoi făcu o pauză şi zâmbi în sinea lui. „Cred că te-ai reabilitat, Willow”, îşi spuse el în şoaptă.

•

Willow păşi în biroul lui Lampeth cu un exemplar al ediţiei de seară în mână.

— Se pare că s-a terminat, Lampeth, spuse el. Jankers a comunicat presei că toate acordurile au fost semnate.

Lampeth se uită la ceas.

— E timpul pentru un gin, spuse. Vrei şi tu?

— Mulţumesc.

Lampeth deschise uşa unui dulap şi turnă în două pahare.

— Cât priveşte faptul că s-a terminat, nu sunt sigur că aşa stau lucrurile. Nu am primit încă banii. Deschise o sticlă de apă tonică şi turnă în cele două pahare.

— O, îi vom primi. Falsificatorii nu şi-au dat atâta osteneală doar de dragul scandalului. De fapt, cu cât ne primim banii mai repede, cu atât mai repede renunţă poliţia la urmăriri.

— Nu este vorba numai de bani. Lampeth se prăbuşi în scaun şi goli jumătate din pahar. După o asemenea lovitură, mediul

artistic se recuperează în ani buni. Publicul ne consideră pe toţi nişte impostori acum, incapabili să facem diferenţa între o operă de artă şi o carte poştală.

— Trebuie să spun că, ă…, Willow ezita.

— Ei bine?

— Nu îmi pot împiedica sentimentul că au transmis ceva. N-aş şti să spun exact ce anume. Dar este un mesaj profund.

— Dimpotrivă, este cât se poate de simplu. Au demonstrat că preţurile exorbitante plătite pentru o operă de artă sunt o dovadă de snobism, nu de apreciere faţă de artă. Dar asta se ştia deja. Au dovedit că un Pissaro autentic nu valorează mai mult decât un fals reuşit. Ei bine, publicul este cel care umflă preţurile, nu negustorii de artă.

Willow zâmbi şi privi pe fereastră.

— Ştiu. Cu toate acestea, noi trăim din procente ale acestor preţuri exagerate.

— Şi la ce se aşteaptă? N-am putea trăi din comisioanele percepute la pânze de cincizeci de lire.

— Cei de la Woolworth o fac.

— Şi uită-te la calitatea lucrărilor lor. Nu, Willow. Intenţiile falsificatorului or fi ele onorabile, dar nu vor schimba nimic. Întâmplarea ne-a ştirbit din prestigiu – ne-a afectat pe termen lung, mă aştept –, dar în cele din urmă totul va reveni la normal, pentru simplul fapt că aşa trebuie să fie.

— Nu mă îndoiesc că ai dreptate, spuse Willow. Îşi termină băutura. Ei bine, se pregătesc să închidă galeria. Mergem?

— Da. Lampeth se ridică şi Willow îl ajută să-şi pună haina. Apropo, ce a declarat poliţia?

— Au spus că, dat fiind că plângerile au fost retrase, nu au altă opţiune decât să renunţe la cercetări. Dar au lăsat să se înţeleagă că ar dori totuşi să dea de urma lui Renalle.

Lampeth ieşi, urmat de Willow.

— Nu cred că vom mai auzi vreodată de Renalle, spuse Lampeth.

Cei doi păstrară tăcerea, în timp ce coborâră scările şi traversară galeria pustie. Lampeth privi pe fereastră şi spuse:

— Maşina mea nu a ajuns. Uite cum plouă.

— Nu-i nimic, eu o să pornesc oricum, conchise Willow.

— Nu, aşteaptă. Te duc eu cu maşina. Trebuie să vorbim despre expoziţia Modigliani. N-am avut timp, zilele acestea.

Willow arătă într-o direcţie.

— Cineva şi-a uitat sacoşele cu cumpărături, spuse el.

Lampeth privi. Într-un colţ, sub un desen în cărbune, destul de slab, erau două sacoşe mari de cumpărături, într-una din ele, deasupra, se zărea o cutie de detergent de rufe. Willow se apropie să le studieze cu mai multă atenţie.

— Presupun că, în vremurile acestea, trebuie să fim mai atenţi la bombe camuflate în bagaje. Crezi că suntem o ţintă pentru IRA[7]?

Lampeth râse.

— Nu cred că folosesc Fairy Snow[8] la fabricarea bombelor. Traversă încăperea şi ridică una din sacoşe.

Hârtia umezită se rupse şi conţinutul sacoşei se împrăştie pe podea. Willow exclamă surprins şi se aplecă.

Sub detergentul de rufe şi o salată se afla un pachet învelit în hârtie de ziar. În ziar era un teanc de carduri rigide şi foi de hârtie groasă. Willow le răsfoi şi examină câteva.

— Sunt acţiuni şi obligaţiuni, rosti în cele din urmă – certificate de proprietate, negociabile la prezentare. N-am văzut atâţia bani de când sunt.

Lampeth zâmbi.

— Falsificatorul a plătit. Afacerea s-a încheiat. Presupun că trebuie să anunţăm presa. Se holbă la titlurile de valoare. O jumătate de milion de lire, spuse el şoptit. Îţi dai seama, Willow – dacă ai înşfăca sacoşele astea şi ai fugi acum, ai putea trăi liniştit până la sfârşitul zilelor, în America de Sud.

Willow se pregătea să spună ceva, când cineva deschise uşa galeriei.

— Am închis, strigă Lampeth.

Intră un bărbat.

— E în regulă, domnule Lampeth. Numele meu este Louis Broom – ne-am cunoscut de curând. Am primit un telefon în care mi se spunea că jumătatea de milion a fost returnată. Este adevărat?

Lampeth îl privi pe Willow şi amândoi zâmbiră.

— Ia-ţi la revedere de la America de Sud, spuse Lampeth.

Willow clătină din cap, vizibil impresionat.

---

[7] Irish Republican Army – Armata Republicană Irlandeză a fost o organizaţie militară revoluţionară irlandeză, înfiinţată în 1919. (n.tr.).

[8] Denumirea unui detergent de rufe. (n.tr.).

— Trebuie să recunosc, prietenul nostru Renalle s-a gândit la toate detaliile.

Capitolul patru

Julian conducea încet prin satul liniştit, în Dorset, manevrând atent Cortina închiriată, pe drumul îngust. În ceea ce privea adresa, singurele informaţii pe care le avea erau Gaston Moore, Dunroamin, Cramford. Dunroamin! Era un mister cum putuse cel mai rafinat expert în artă din întreaga ţară să dea un nume atât de banal casei unde se retrăsese să se bucure de viaţa de pensionar. Poate era o glumă.

Moore era, cu siguranţă, excentric. Refuza să călătorească la Londra, nu avea telefon şi nu răspundea niciodată la scrisori. Când mahării din lumea artei aveau nevoie de serviciile lui, erau nevoiţi să facă drumul până la casa lui şi să-i bată la uşă. Şi trebuiau să achite în bancnote noi-nouţe de o liră. Moore nu avea cont bancar.

Julian observă că satele păreau întotdeauna pustii. Luă o curbă şi frână brusc. O cireadă de vite trecea drumul. Opri motorul şi se dădu jos din maşină. Avea să-l întrebe pe cel ce mâna vitele.

Se aştepta să vadă un flăcău cu o tunsoare castron, mestecând un fir de iarbă. Văcarul era, într-adevăr, tânăr: dar avea o frizură modernă, un pulover roz şi pantaloni mov înfipţi în cizmele de cauciuc.

— Îl căutaţi pe omul care pictează? întrebă acesta. Graseia plăcut când vorbea.

— Cum de ţi-ai dat seama? se miră Julian cu voce tare.

— Cei mai mulţi străini îl caută. Văcarul arătă cu mâna. Înapoi pe unde aţi venit, întoarceţi în dreptul casei albe. Este un conac.

— Mulţumesc.

Julian urcă în maşină şi dădu cu spatele până în dreptul casei albe. Pe lângă aceasta era un drum brăzdat. Îl urmă până ce ajunse în dreptul unor porţi largi. Cu caractere gotice, estompate de vreme, pe vopseaua albă, ştearsă, scria „Dunroamin”.

Julian pipăi buzunarul cu mâna, asigurându-se că teancul de

bancnote era la locul lui; apoi luă de pe bancheta din spate tabloul învelit cu grijă şi îl scoase din maşină. Deschise poarta şi traversă cărarea scurtă, până la uşă.

Casa lui Moore era alcătuită din două cabane muncitoreşti, din stuf, împreunate într-una singură. Acoperişul era jos, ferestrele mici şi panelate, mortarul dintre pietre se desprindea. Julian n-ar fi numit-o conac.

Bătaia lui în uşă primi răspuns, după o aşteptare prelungită. Îi deschise un bătrân aplecat de spate, sprijinit în cârjă. Avea o coamă deasă de păr alb, ochelari cu lentile groase şi capul înclinat într-o parte îl făcea să semene cu o pasăre.

— Domnul Moore? întrebă Julian.

— Şi dacă aş fi? răspunse omul cu un accent din Yorkshire.

— Sunt Julian Black, de la galeria Black, din Londra. Mă întrebam dacă aţi binevoi să autentificaţi o pictură, pentru mine?

— Ai adus numerar? Moore încă ţinea uşa ca şi cum era pregătit să i-o închidă în nas.

— Am adus.

— Atunci, intră. Îl conduse în casă. Ai grijă la cap, spuse el, deşi nu era nevoie – Julian era prea scund pentru a fi deranjat de bârnele tavanului jos.

Sufrageria părea să ocupe aproape întreaga suprafaţă a uneia dintre cele două case. Era plină de piese de mobilier relativ vechi, între care un televizor nou-nouţ, foarte mare, făcea notă discordantă. În casă mirosea a pisici şi vopsea.

— Arată-mi-l!

Julian începu să despacheteze tabloul, desprinzând, pe rând, curelele din piele, plăcile de polistiren şi vata.

— Fără îndoială, este un fals, spuse Moore. Numai falsuri văd în ultima vreme. Atât de multe. Am văzut zilele trecute la televizor că un şmecher i-a făcut pe toţi să alerge în jurul cozii, săptămâna trecută. Am râs cu poftă.

Julian îi întinse pânza.

— Cred că vei constata că aceasta este originală, spuse el. Am nevoie doar de confirmarea ta.

Moore luă tabloul, fără să-l privească.

— Trebuie să înţelegi un lucru, spuse el. Nu pot dovedi că o pânză este originală. Pentru asta, ar trebui să urmăresc artistul pictând-o, de la cap la coadă, apoi să o iau şi s-o încui într-un

seif. Doar aşa poţi fi sigur. Tot ce pot face este să încerc să-ţi demonstrez că este un fals. Sunt nenumărate metode prin care un fals poate fi dovedit, iar eu le cunosc pe aproape toate. Dar şi dacă eu nu găsesc nimic în neregulă şi mâine apare artistul, pretinzând că nu el a pictat-o, n-ai cum să-l contrazici. Înţelegi?

— Sigur, răspunse Julian.

Moore se uita în continuare la el, cu pânza aşezată pe genunchi, cu faţa în jos.

— Ei bine, ai de gând să o examinezi?

— Nu m-ai plătit încă.

— Scuze. Julian băgă mâna în buzunar şi scoase banii.

— Două sute de lire.

— Întocmai. Julian îi întinse două teancuri de bancnote. Moore începu să le numere.

Urmărindu-l, Julian se gândea cât de bine alesese bătrânul să-şi petreacă timpul, ca pensionar. Trăia singur, liniştit, bucurându-se de o viaţă în care muncise temeinic. Nu dădea doi bani pe presiunea şi snobismul londonez, împărtăşindu-şi talentul cu moderaţie, obligând nobilimea lumii artistice să întreprindă un pelerinaj lung şi obositor până la pragul lui, înainte de a-i acorda din timpul său. Trăia demn şi independent. Julian îl invidia.

Moore termină de numărat banii şi-i aruncă, indiferent, într-un sertar. În sfârşit, îşi îndreptă privirea asupra tabloului.

Spuse imediat:

— Ei bine, dacă este un fals, este al naibii de bun.

— Cum poţi să te pronunţi atât de rapid?

— Semnătura este corectă – nu perfectă. Aceasta este o greşeală pe care o fac cei mai mulţi falsificatori – redau semnătura atât de bine, încât pare artificială. Aceasta este cât se poate de naturală. Îşi plimbă privirea peste pânză. Neobişnuit. Îmi place. Ce zici, vrei să facem şi testul chimic?

— De ce nu?

— Pentru că lasă urme. Trebuie să desprind o bucăţică. O să iau dintr-o parte unde, în mod normal, rama va ascunde intervenţia, dar întotdeauna întreb.

— Sigur.

Moore se ridică.

— Vino cu mine. Îl conduse pe Julian printr-un hol, în cea de-a doua casă. Mirosul de vopsea era mai puternic. Acesta este

laboratorul, spuse Moore.

Era o încăpere pătrată, cu o masă lungă din lemn de-a lungul unui perete. Ferestrele fuseseră lărgite şi pereţii erau zugrăviţi în alb. Din tavan atârna o bandă de lumină fluorescentă. Pe masă erau câteva cutii vechi de vopsea, cu un conţinut lichid ciudat.

Moore îşi scoase proteza dentară cu o mişcare iute şi o lăsă să cadă într-un flacon Pyrex.

— Nu pot lucra când o port, explică el. Se aşeză la masă şi aşeză pânza în faţa lui. Începu să desprindă rama.

— Am sentimentul că îmi semeni, tinere, spuse el, în timp ce lucra. Ceilalţi nu te acceptă ca pe unul de-ai lor, nu-i aşa?

Julian încremeni, surprins.

— Nu cred că mă acceptă.

— Ştii, întotdeauna am înţeles mai bine picturile decât oamenii pentru care am lucrat. S-au folosit de abilităţile mele, dar nu m-au respectat niciodată cu adevărat. De aceea sunt atât de prevăzător cu ei, acum. Eşti ca un valet, înţelegi? Un valet bun ştie mai multe despre mâncare şi băutură decât stăpânul lui. Şi cu toate acestea, tot este desconsiderat. Ei numesc asta diferenţă de clasă. Am crezut că dacă devin un expert în domeniu se va schimba ceva, dar m-am înşelat. Nu există nicio cale.

— Nici dacă te căsătoreşti cu unul din clasa superioară? propuse Julian.

— Asta ai făcut tu? Atunci, eşti mai rău decât mine. Nu te poţi retrage din cursă. Te compătimesc, fiule.

O margine a ramei era acum desprinsă şi Moore trase sticla de deasupra pânzei. Luă un cuţit ascuţit, ca un bisturiu, de pe un raft din faţa lui. Privi cu atenţie pânza, apoi răzui delicat o porţiune nu mai mare de un milimetru.

— Oh, gemu el.

— Ce este?

— În ce an a murit Modigliani?

— 1920.

— Oh.

— De ce?

— Vopseaua este destul de moale, atâta tot. Nu înseamnă nimic. Aşteaptă.

Luă o sticlă cu un lichid transparent de pe un raft, turnă puţin

într-o eprubetă şi înmuie cuţitul. Timp de câteva minute nu se întâmplă nimic. Lui Julian i se păru că aşteptarea nu se mai sfârşea. Apoi vopseau de pe lama cuţitului începu să se dizolve şi să se împrăştie în lichid.

Moore îl privi pe Julian.

— Asta lămureşte totul.

— Ce ai descoperit?

— Vopseaua nu este mai veche de trei luni, tinere. Ai un fals. Cât ai plătit pentru el?

Julian privi vopseaua care se împrăştia în eprubetă.

— M-a costat aproape tot, rosti el în şoaptă.

Conduse înapoi spre Londra într-o stare de ameţeală. Nu înţelegea cum se putuse întâmpla aşa ceva. Încerca să găsească o soluţie.

Venise la Moore pur şi simplu din dorinţa de a spori valoarea tabloului. Fusese un gând ulterior; nu se îndoise nicio clipă cu privire la autenticitatea pânzei. Acum îşi dorea să nu fi venit. Şi întrebarea care îl frământa, pe care o întorcea pe toate părţile, aşa cum face un jucător cu zarurile în pumn, era: cum să facă să pretindă că nu l-a vizitat pe Moore?

Cum să facă să expună totuşi pânza? Nimeni nu ştia că nu era autentică. Moore nu avea s-o vadă, nu avea de unde să ştie că era pusă în circulaţie.

Problema era că putea aduce vorba despre ea. Se putea întâmpla ani mai târziu. Dar atunci adevărul ar fi ieşit la iveală: Julian Black vânduse o pânză despre care ştia că era un fals. Ar fi însemnat sfârşitul carierei sale.

Era puţin probabil. Pentru numele lui Dumnezeu, în câţiva ani Moore avea să fie mort – se apropia de şaptezeci de ani. Măcar de-ar muri curând.

Dintr-odată, Julian îşi dădu seama că, pentru prima oară în viaţa lui, se gândea la crimă. Clătină din cap, ca pentru a se limpezi. Gândul era absurd. Însă oricât de drastică era ideea, riscul expunerii picturii scădea. Ce avea de pierdut? Fără acest Modigliani, Julian oricum nu avea cine ştie ce carieră. Socrul lui nu i-ar mai fi dat banii, iar galeria avea, cel mai probabil, să eşueze.

Atunci, aşa avea să facă. Va uita de Moore. Va expune tabloul.

Acum, era esenţial să se poarte ca şi cum nimic nu se întâmplase. Era aşteptat la cină, la Lord Cardwell. Sarah era

acolo şi plănuia să rămână peste noapte. Julian avea să-şi petreacă noaptea cu soţia lui: ce putea fi mai normal de-atât? Porni spre Wimbledon.

Când ajunse, recunoscu Daimlerul albastru-închis parcat pe alee, alături de Rollsul socrului său. Julian mută pânza în portbagajul Cortinei, înainte să se îndrepte spre uşă.

— Bună seara, Sims, îi spuse valetului când îi deschise. Aceea, pe alee, este maşina domnului Lampeth? întrebă el.

— Da, domnule. Sunt cu toţii în galerie.

Julian îi lăsă jacheta şi urcă scările. Auzea vocea Sarei din încăperea din capul scărilor.

Se opri brusc în cadrul uşii. Pereţii încăperii erau goi.

— Poftim, Julian, intră şi alătură-te celor care-şi exprimă compătimirea, îl chemă Cardwell. Charles, aici de faţă, mi-a luat toate tablourile, să le vândă.

Julian merse lângă ei, le scutură mâinile şi o sărută pe Sarah.

— Trebuie să recunosc că este uşor şocant, spuse el. Camera pare pustie.

— Nu-i aşa? conveni Cardwell cu emfază. O să luăm o cină al naibii de bună şi nu ne vom mai gândi la asta. Iartă-mă, Sarah.

— Nu trebuie să-ţi supraveghezi limbajul în prezenţa mea, doar ştii asta, îi spuse fiica lui.

— Sfinte Dumnezeule! exclamă Julian dintr-o suflare. Se holba la un tablou rămas pe perete.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Lampeth. Arăţi de parcă ai văzut o fantomă. Aceasta este o pânză pe care am adus-o să v-o arăt. Nu poţi avea o galerie fără să expui măcar un tablou.

Julian se întoarse şi merse lângă fereastră. Mintea îi era complet tulburată. Tabloul adus de Lampeth era o replică identică a falsului lui Modigliani.

Nemernicul avea originalul, iar el o amărâtă de copie. Ura aproape că îl îneca.

Imediat, în minte îi încolţi un plan nesăbuit. Se întoarse rapid.

Toţi trei îl priveau, pe chipurile lor citindu-se expresii de îngrijorare şi surpriză.

— Tocmai îi spuneam lui Charles că şi tu ai un Modigliani inedit, Julian, rosti Cardwell.

Julian se forţă să zâmbească.

— De aceea am fost şocat. Pentru că al meu este exact ca acesta.

— Dumnezeule! exclamă Lampeth. L-au autentificat?

— Nu, minţi Julian. Tu?

— Mă tem că nu. Iisuse, eram convins că este autentic.

— Ei bine, unul dintre voi are un fals, spuse Cardwell. După câte se pare, în vremurile acestea, circulă mai multe falsuri decât opere veritabile în lumea artei. În ce mă priveşte, sper că Julian are originalul – am un interes personal în chestiune. Râse din toată inima.

— Amândouă ar putea fi autentice, spuse Sarah. Mulţi pictori şi-au repetat lucrările.

— De unde îl ai? îl întrebă Julian pe Lampeth.

— L-am cumpărat de la un domn, tinere Julian.

Julian îşi dădu seama că încălcase etica profesională.

— Îmi cer iertare, mormăi el.

Valetul sună anunţând că cina era servită.

•

Samantha plutea. Tom îi dăduse cutiuţa de tablă în seara aceea şi ea luase şase pastile albastre. Era ameţită, cu nervii sensibilizaţi şi exploda de euforie.

Era aşezată pe unul dintre scaunele din faţă ale furgonetei, între Tom şi Wright Ochiosul. Tom conducea. În spate erau încă doi bărbaţi.

— Nu uitaţi, dacă ne mişcăm în linişte, putem termina toată treaba fără să fie nevoie să rănim pe cineva. Dacă totuşi ne prinde cineva asupra faptului, scoateţi arma şi legaţi-l. Fără violenţă. Acum, faceţi linişte. Am ajuns.

Opri motorul şi lăsă furgoneta să alunece ultimii câţiva metri. O opri fix în dreptul porţilor casei Lordului Cardwell. Şopti peste umăr către cei doi bărbaţi din spate.

— Aşteptaţi semnalul.

Cei trei din faţă coborâră. Aveau cagule ridicate pe frunte, gata să-şi acopere feţele dacă erau surprinşi de cei din casă.

Merseră cu grijă pe alee. Tom opri în dreptul unei guri de canalizare şi-i şopti lui Wright:

— Alarmă pentru intruşi.

Wright se aplecă şi introduse un instrument într-una din găurile capacului ce acoperea gura de canal. Îl ridică apoi ilumină cu o lanternă de mână.

— E floare la ureche, spuse el.

Samantha îl urmărea, fascinată, cum se aplecă din nou şi

cuprinse cu mâinile înmănuşate grămada încurcată de fire. Separă două dintre acestea, de culoare albă.

Din trusa lui, scoase un cablu cu clame-crocodil la ambele capete. Firele albe ieşeau într-un capăt al gurii de canalizare şi se pierdeau în celălalt. Wright prinse clamele cablului din trusa lui de cele două borne aflate de o parte şi de alta a gurii de canalizare amplasate cel mai departe de casă. Apoi deconectă firele la perechea opusă de borne. Se ridică.

— Linia telefonică directă către poliţia locală, şopti el. Întreruptă.

Cei trei se apropiară de casă. Wright ilumină cu grijă împrejurul unei ferestre.

— Cea care ne trebuie, şopti din nou. Căută iar în geantă şi scoase un diamant.

Tăie trei laturi ale unui dreptunghi mic, în apropierea mânerului. Desprinse o bucată de bandă adezivă de pe o rolă şi o rupse cu dinţii. Răsuci un capăt pe vârful degetului mare şi celălalt capăt îl lipi pe suprafaţa geamului. Apoi tăie şi cea de-a patra latură a dreptunghiului şi ridică bucata de geam ataşată de capătul benzii adezive. O lăsă cu grijă la pământ.

Tom îşi strecură mâna prin gaura din geam şi acţionă mânerul. Deschise larg fereastra şi intră în casă.

Wright o prinse pe Samantha de braţ şi merseră lângă uşa de la intrare. După o clipă, aceasta se deschise în tăcere şi în cadrul ei apăru Tom.

Cei trei traversară holul şi urcară scările. În faţa galeriei, Tom îl prinse pe Wright de braţ şi-i arătă baza tocului uşii.

Wright îşi aşeză geanta pe podea şi o deschise. Scoase o lampă cu infraroşu şi o îndreptă către celula fotoelectrică încastrată în lemn. Cu cealaltă mână scoase un trepied, îl aşeză sub lampă şi-i ajustă înălţimea. În cele din urmă, aşeză cu grijă lampa pe trepied. Se ridică.

Tom scoase cheia de sub vază şi descuie.

•

Julian stătea întins, treaz, ascultând respiraţia Sarei. Se hotărâseră să rămână peste noapte, după cină, în casa Lordului Cardwell. Sarah adormise de ceva timp. El privi acele indicatoare luminoase ale ceasului de mână: era 2:30 dimineaţa.

Acum era momentul. Trase cearceafurile de pe el şi se ridică

încet. Avea stomacul strâns.

Planul era simplu. Avea să meargă în galerie, să ia pânza lui Lampeth şi să o pună în portbagajul Cortinei. Apoi să pună falsul pe perete şi să revină în pat.

Lampeth nu va şti. Tablourile erau aproape identice. Lampeth avea să afle că al lui era contrafăcut şi va presupune că Julian avusese originalul.

Îşi puse halatul de casă şi papucii oferiţi de Sims şi deschise uşa dormitorului.

Să te furişezi în toiul nopţii, într-o casă, era simplu în teorie: când nu ştii dacă şi altcineva face acelaşi lucru. În realitate, părea riscant. Dacă vreunul dintre bătrâni era treaz, pentru că avea nevoie la baie? Dacă se împiedica de ceva?

Mergând în vârful picioarelor, în capul scărilor, Julian se gândea la ce ar trebui să spună, dacă ar fi descoperit. Avea să spună că voise să compare cele două tablouri, al lui Lampeth cu al său – era plauzibil.

Ajunse în dreptul galeriei şi încremeni. Uşa era deschisă.

Se încruntă. Cardwell o încuia întotdeauna. Julian îl văzuse, în seara dinainte, cum o încuiase cu mâna lui şi aşezase cheia în ascunzişul ei.

Aşadar, altcineva trebuie să se fi trezit în toiul nopţii să meargă în galerie.

Auzi pe cineva şoptind:

— La naiba!

O altă voce şuieră:

— Afurisitele de tablouri, probabil au fost luate azi.

Julian îşi încordă auzul, în întuneric. Vocile însemnau că în casă erau intruşi. Dar fuseseră păcăliţi: tablourile nu mai erau.

Se auzi un scârţâit slab şi Julian se lipi de perete, în spatele unui ceas cu pendul. Din galerie ieşiră trei indivizi. Unul căra un tablou.

Luau pânza originală a lui Modigliani.

Julian se pregăti să strige – când una dintre siluete trecu prin lumina razelor lunii ce intrau pe fereastră. Recunoscu chipul celebru al Samanthei Winacre. Surpriza îl împiedică să strige.

Cum era posibil să fie Sammy? Însemna – însemna că de asta voise să fie invitată la cină, să evalueze locul! Dar cum de se înhăitase cu nişte hoţi? Julian scutură din cap. Ce mai conta? Planul lui se ducea de râpă.

Julian trebuia să gândească rapid cum să gestioneze noua situaţie. Nu era nevoie să încerce să-i oprească pe tâlhari – ştia unde mergea tabloul. Dar planul lui era compromis.

Dintr-odată, zâmbi în întuneric. Nu, planul lui nu era compromis deloc.

O adiere de aer rece îi dădu de ştire că hoţii deschiseseră uşa de la intrare. Le dădu un minut să se retragă.

Biata Sammy, gândi el.

Coborî scările cu grijă şi ieşi pe uşa lăsată la perete. Deschise în linişte portbagajul Cortinei şi scoase falsul Modigliani. Întorcându-se spre casă, văzu ochiul de geam decupat din fereastra sufrageriei. Fereastra era deschisă. Pe acolo intraseră.

Închise portbagajul şi se întoarse în casă, lăsând uşa deschisă, aşa cum rămăsese în urma hoţilor. Urcă în galerie şi agăţă tabloul contrafăcut unde fusese originalul.

Apoi se întoarse înapoi în pat.

•

Se trezi devreme, deşi dormise foarte puţin. Se spălă şi se îmbrăcă grăbit, apoi coborî în bucătărie. Sims era deja acolo, lua micul dejun, în timp ce bucătarul pregătea micul dejun pentru stăpânul casei şi musafirii acestuia.

— Nu te deranja, îi spuse Julian valetului, care dădu să se ridice. Trebuie să plec – nu vreau decât puţin din cafeaua ta, dacă nu te superi. Bucătarul se poate ocupa.

Sims înfipse furculiţa în şuncă, ou, cârnat şi termină micul dejun dintr-o înghiţitură.

— Ştiu din experienţă, când cineva se trezeşte devreme, nu mai e mult până se trezesc şi ceilalţi, domnule Julian. Aş face bine să mă pregătesc.

Valetul ieşi, iar Julian se aşeză să-şi bea cafeaua. Strigătul de surpriză se auzi un minut mai târziu. Julian îl aştepta.

Sims reveni grăbit în bucătărie:

— Cred că am fost jefuiţi, domnule, spuse el.

Julian se prefăcu surprins.

— Poftim? exclamă el. Se ridică.

— A fost tăiată o gaură în fereastra sufrageriei şi fereastra este deschisă. Am observat de dimineaţă că şi uşa de la intrare era deschisă, dar am crezut că bucătarul a lăsat-o aşa. Şi uşa galeriei era întredeschisă – dar tabloul domnului Lampeth este încă acolo.

— Hai să vedem fereastra, spuse Julian. Sims îl urmă prin hol şi în sufragerie.

Julian privi gaura din fereastră.

— Presupun că au venit pentru tablouri şi au fost dezamăgiţi. Trebuie să fi hotărât că o singură pânză a lui Modigliani nu merita. Este una atipică – posibil să nici nu o fi recunoscut. Sims, înainte de orice, trebuie anunţată poliţia. Apoi, să-l trezeşti pe Lord Cardwell. Apoi, verificaţi dacă lipseşte ceva.

— Da, domnule.

Julian se uită la ceas.

— Îmi dau seama că ar trebui să rămân, dar am o întâlnire importantă. Cred că voi merge, dat fiind că nu pare să lipsească nimic. Spune-i doamnei Black că voi suna mai târziu.

Sims dădu din cap şi Julian plecă.

Conduse grăbit prin oraş, în zorii zilei. Bătea vântul, dar şoseaua era uscată. Presupunea că Sammy şi complicii ei – inclusiv iubitul, pe care-l cunoscuse – aveau să ţină tabloul măcar până a doua zi.

Opri în faţa casei din Islington şi ţâşni din maşină, lăsând cheile în contact. Planul lui cuprindea prea multe presupuneri şi supoziţii. Era nerăbdător.

Lovi cu putere în inelul de metal de pe uşă şi aşteptă. După câteva minute, când nu primi niciun răspuns, ciocăni din nou.

În cele din urmă, Samantha se arătă în prag. În privire i se citea teama, nu reuşea s-o ascundă.

— Slavă Domnului, exclamă Julian şi intră în casă, trecând pe lângă ea.

Tom era în hol, cu un prosop înfăşurat în jurul taliei.

— Ce naiba crezi că faci, dând buzna în felul ăsta...

— Taci, îl repezi Julian. Hai să vorbim jos.

Tom şi Samantha se priviră unul pe altul. Samantha înclină uşor din cap şi Tom deschise uşa spre scările care duceau la subsol. Julian coborî.

Se aşeză pe canapea şi spuse:

— Îmi vreau tabloul înapoi.

— N-am nici cea mai mică idee despre ce..., începu Samantha.

— Renunţă, Sammy, o întrerupse Julian. *Ştiu.* Aţi intrat prin efracţie în casa Lordului Cardwell, astă-noapte, ca să-i furaţi tablourile. Nu le-aţi găsit, aşa că aţi luat singurul tablou din

galerie. Din păcate, acela nu-i aparţine, este al meu. Mi-l daţi şi nu fac plângere la poliţie.

Fără să rostească o vorbă, Samantha se ridică şi merse lângă un dulap. Îl deschise şi scoase tabloul. I-l întinse lui Julian.

Acesta îi privi chipul. Era trasă la faţă: obrajii supţi, ochii mari, încărcaţi cu o expresie care nu era nici mirare, nici nelinişte, părul în dezordine. Luă tabloul din mâinile ei.

Îl copleşi un sentiment de uşurare. Ca o slăbiciune fizică.

•

Tom nu-i vorbea Samanthei. De trei sau patru ore, stătuse în scaun, fumând şi privind în gol. Îi adusese cafeaua pe care i-o pregătise Anita, dar ceaşca se răcise, neatinsă, pe măsuţa joasă.

Încercă din nou.

— Tom, ce mai contează? Nu vom fi prinşi – a promis să nu meargă la poliţie. N-am pierdut nimic. A fost o prostie, oricum.

Nu primi niciun răspuns.

Samantha îşi lăsă capul pe spate şi închise ochii. Se simţea secătuită; epuizată de un fel de oboseală nervoasă, care nu-i permitea să se relaxeze. Ar fi vrut să ia nişte pastile, dar se terminaseră. Tom ar fi putut merge să facă rost, dacă ar fi ieşit din transă.

Se auzi o bătaie în uşa de la intrare. În sfârşit, Tom se mişcă. Privi spre uşă, cu teamă în ochi, ca un animal încercuit. Samantha auzi paşii Anitei pe hol. Apoi o discuţie înăbuşită.

Dintr-odată, mai multe perechi de paşi coborau scările. Tom se ridică.

Cei trei bărbaţi nici nu priviră spre Samantha.

Doi dintre ei erau bine făcuţi şi se mişcau cu agilitate, precum sportivii. Cel de-al treilea era scund. Era îmbrăcat într-un sacou cu guler de catifea.

Cel scund vorbi.

— Tom, l-ai dezamăgit pe guvernator. Este mai mult decât nemulţumit. Doreşte să te vadă.

Tom se mişcă rapid, dar cei doi îl întrecură. Când dădu să se îndrepte spre uşă, unul din ei îi întinse piciorul în faţă, iar celălalt îl împinse.

Îl ridicară, fiecare de câte un braţ. Pe chipul celui scund se întindea un zâmbet ciudat. Îl lovi pe Tom în stomac cu pumnii, de câteva ori. Continuă să-l lovească şi după ce Tom îşi pierdu

cunoştinţa, înmuindu-se, cu ochii închişi, în braţele celor doi.

Samantha deschise gura, dar nu putu ţipa.

Omuleţul îl plesni pe Tom peste faţă, până ce acesta deschise ochii. Toţi patru părăsiră încăperea.

Samantha auzi uşa de la intrare trântindu-se. Îi sună telefonul. Îl ridică cu un gest automat şi ascultă.

— O, Joe, exclamă ea. Joe, slavă Domnului că eşti tu. Începu să plângă.

•

Pentru a doua oară în decurs de două zile, Julian bătea la uşa casei Dunroamin. Deschizând uşa, Moore afişă o mină surprinsă.

— De data aceasta, am originalul, spuse Julian.

Moore zâmbi.

— Sper că îl ai, spuse el. Intră, tinere.

De data aceasta, ţinură drumul spre laborator, fără alte introduceri.

— Dă-l încoace, să vedem.

Julian îi întinse tabloul.

— Am avut noroc.

— Pun pariu că ai avut. Cred că ar fi mai bine să nu-mi dai detalii.

Moore îşi scoase proteza şi dezmembră rama tabloului.

— Arată exact ca şi cel de ieri.

— Cel de ieri era o copie.

— Iar acum doreşti sigiliul de conformitate al lui Gaston Moore. Moore luă cuţitul şi răzui o cantitate infimă de vopsea, de pe o margine a tabloului. Turnă lichidul într-o eprubetă şi scufundă lama cuţitului.

Aşteptară amândoi în tăcere.

— Pare că e în regulă, spuse Julian după câteva minute.

— Nu te grăbi.

Priviră din nou.

— Nu! strigă Julian.

Vopseaua începuse să se dizolve, la fel ca în ziua precedentă.

— O nouă dezamăgire. Îmi pare rău, tinere.

Julian izbi furios cu pumnii în masa de lemn.

— Cum? şuieră el. Nu văd cum e posibil!

Moore îşi puse proteza.

— Ascultă, tinere. Un fals e un fals. Dar nimeni nu îl copiază. Cineva s-a ostenit să picteze aceste două pânze. Mai mult ca

sigur, există un original, undeva. Poate îl găseşti. Ai putea să-l cauţi?

Julian îşi îndreptă spatele. Emoţia îi dispăruse de pe chip şi acum părea înfrânt şi totuşi demn – ca şi cum lupta nu mai conta, pentru că înţelesese că era deja pierdută.

— Ştiu exact unde este. Şi nu pot face nimic în privinţa asta.

Capitolul cinci

Când Mike intră în apartamentul din Regent Park şi-şi dezbrăcă haina, Dee era întinsă într-un fotoliu puf, goală.

— Cred că e sexi, spuse ea.

— E doar o haină, răspunse el.

— Mike Arnaz, eşti un narcisist nesuferit, râse ea. Vorbesc despre tablou.

El lăsă haina să cadă pe covor şi se aşeză lângă ea, pe podea. Amândoi contemplau pictura de pe perete.

Femeile erau, inconfundabil, în stilul lui Modigliani: aveau chipurile lungi, înguste, nasul caracteristic, expresiile de nepătruns. Dar asemănările cu alte lucrări se opreau aici.

Trupurile erau azvârlite pe pânză, într-un amestec de membre şi trunchiuri, distorsionate şi întrepătrunse, împreună cu fragmente din peisajul înconjurător: şervete, flori, mese. Părea că anunţa operele lui Picasso – pe care acesta le lucra în secret – din ultima parte a vieţii lui Modigliani. O altă diferenţă o dădeau culorile. Era psihedelic: nuanţe surprinzătoare de roz, portocaliu, mov şi verde, aplicate ferm şi limpede, cu totul necaracteristic perioadei. Culorile nu aveau nicio legătură cu elementele reprezentate: un picior era verde, un măr albastru, părul unei femei turcoaz.

— Pe mine nu mă excită, spuse Mike în cele din urmă. Nu în felul acela, în orice caz. Îşi luă privirea de la tablou şi-şi lăsă capul pe coapsa ei. Asta, în schimb, da.

Ea îi atinse părul ondulat cu mâna.

— Mike, tu te gândeşti la asta?

— Nu.

— Eu, da. Mă gândesc ce pereche formidabilă, detestabilă, genială de escroci suntem. Uită-te ce am obţinut: această pânză

minunată, pe mai nimic; material pentru lucrarea mea; şi câte cincizeci de mii de lire fiecare. Chicoti.

Mike închise ochii.

— Sigur, iubito.

Dee închise ochii la rândul ei şi amândoi se gândeau la un bar dintr-un sat italian.

Dee intră prima în bar şi văzu, cu stupoare, că bărbatul scund, elegant, cu părul negru, pe care-l trimiseseră după cai verzi pe pereţi, era deja acolo.

Mike gândi rapid. Îi şuieră la ureche:

— Dacă plec, ţine-l de vorbă.

Dee îşi recuperă calmul şi se îndreptă direct spre masa bărbatului spilcuit.

— Sunt surprinsă să descopăr că sunteţi încă aici, spuse ea cu amabilitate.

Bărbatul se ridică.

— Şi eu sunt, spuse el. Staţi cu mine?

Cei trei se aşezară la masă.

— Ce doriţi? *întrebă el.*

— Este rândul meu, răspunse Mike. Se răsuci către bar. Două whisky şi o bere, strigă el.

— Apropo, numele meu este Lipsey.

— Eu sunt Michael Arnaz şi aceasta este Dee Sleign.

— Încântat. La auzul numelui Arnaz, în privirea lui Lipsey apăru o sclipire de surpriză.

Un alt bărbat îşi făcu apariţia în bar. Privi către masa lor.

După un moment de ezitare, spuse:

— Am văzut plăcuţele de înmatriculare englezeşti. Pot să stau cu voi? *Sunt Julian Black, spuse el, şi se prezentară cu toţii.*

— Este ciudat să întâlneşti atât de mulţi britanici într-un loc atât de îndepărtat ca acesta, spuse Black.

Lipsey zâmbi.

— Aceştia doi sunt pe urmele unei capodopere, spuse el cu indulgenţă.

— Înseamnă că tu eşti Dee Sleign, spuse Black. Şi eu caut aceeaşi pictură.

Mike interveni cu promptitudine.

— Şi domnul Lipsey este pe urmele aceluiaşi tablou, deşi este singurul care nu vrea să recunoască. Lipsey deschise gura să

vorbească, dar Mike nu-l lăsă. În orice caz, amândoi aţi ajuns prea târziu. Eu am deja tabloul. Este în portbagajul maşinii mele. Doriţi să-l vedeţi?

Fără să aştepte răspunsul lor, se ridică şi ieşi. Dee îşi ascunse uimirea şi îşi aminti instrucţiunile primite.

— Ca să vezi, spuse Lipsey.

— Spuneţi-mi, vorbi Dee. Eu am ajuns pe urmele acestei lucrări dintr-o pură întâmplare. Voi cum aţi aflat?

— Voi fi sincer cu tine, răspunse Black. Ai trimis o carte poştală unei prietene comune – Sammy Winacre –, iar eu am văzut-o. Îmi deschid propria galerie de artă şi n-am putut rezista tentaţiei.

Dee se răsuci spre Lipsey.

— Aşadar, tu eşti cel trimis de unchiul meu.

— Nu, spuse el. Te înşeli. Întâmplarea a făcut să dau peste un bătrân la Paris, el mi-a spus. Cred că tot el ţi-a spus şi ţie.

Cineva din casă strigă şi barmanul dispăru să vadă ce voia soţia lui.

Dee se întreba ce pusese Mike la cale. Încerca să menţină conversaţia activă.

— Dar pe mine bătrânul m-a trimis la Livorno, spuse ea.

— Şi pe mine, recunoscu Lipsey. Dar la momentul acela, tot ce trebuia să fac era să rămân pe urmele tale şi să sper că ţi-o iau înainte. Văd că am eşuat.

— Într-adevăr.

Se deschise uşa şi Mike reveni. Dee rămase stupefiată să-l vadă cu un tablou sub braţ.

El sprijini pânza pe masă.

— Domnilor, acesta este, spuse el. Tabloul pentru care aţi bătut atâta cale.

Îl priviră cu toţii.

În cele din urmă, Lipsey vorbi:

— Ce plănuieşti să faci cu el, domnule Arnaz?

— Să îl vând unuia dintre voi, răspunse Mike. Pentru că aţi fost atât de aproape, vă fac o ofertă specială.

— Continuă, spuse Black.

— Ideea este că trebuie scos pe ascuns din ţară. Legislaţia italiană nu permite exportul operelor de artă fără acordul statului, iar dacă cerem acordul, vor încerca să ni-l ia. Propun să ducem tabloul la Londra. Asta înseamnă că vom încălca

legislaţiile a două ţări – din moment ce va trebui să-l introduc pe furiş şi în Marea Britanie. Ca să fiu acoperit, am nevoie ca acela dintre voi care va licita mai mult pentru tablou să semneze o hârtie prin care se arată că banii pe care i-am primit reprezintă achitarea unei datorii la jocurile de noroc.

— De ce nu îl vinzi aici? *întrebă Black.*

— Valorează mai mult în Londra, răspunse Mike, cu un zâmbet larg. Ridică tabloul de pe masă. Mă găsiţi în cartea de telefoane, le spuse. Ne vedem la Londra.

Când Mercedesul albastru pleca din faţa barului, îndreptându-se spre Rimini, Dee spuse:

— Cum naiba ai reuşit să faci asta?

— Ei bine, am mers în spatele cârciumii şi am vorbit cu soţia patronului, spuse Mike. Am întrebat pur şi simplu dacă Danielli a locuit acolo şi mi-a spus că da. Am întrebat-o dacă a lăsat vreun tablou şi mi l-a arătat pe acesta. Aşa că am întrebat-o: *Cât vreţi pe el*? *Atunci şi-a strigat soţul. El a cerut echivalentul a o sută de lire.*

— Dumnezeule! *exclamă Dee.*

— Nu-ţi face griji, spuse Mike. L-am făcut să-l lase la optzeci.

•

Dee deschise ochii.

— După aceea, a fost uşor, spuse ea. Nu am avut probleme la vamă. Falsificatorii au executat rapid două cópii ale picturii, pe care Lipsey şi Black au plătit, fiecare, câte cinci zeci de mii de lire, sub pretextul achitării unor datorii la jocurile de noroc. Nu am nicio mustrare de conştiinţă că i-am înşelat pe indivizii aceia detestabili. Asta voiau ei să ne facă. Mai cu seamă Lipsey – sunt, în continuare, convinsă că a fost angajat de unchiul Charles.

— Mmmmm. Mike îşi plimba faţa pe trupul ei. Ai lucrat la teză azi?

— Nu. Ştii ceva? Nu cred că o voi scrie, în cele din urmă.

El îşi înălţă capul, s-o privească.

— De ce nu?

— După toate câte s-au întâmplat, pare ireal.

— Şi ce vei face?

— Păi, mi-ai făcut o ofertă de lucru, cândva.

— Pe care ai refuzat-o.

— Lucrurile s-au schimbat. Am dovedit că sunt la fel de bună ca tine. Şi ştim că facem echipă bună, şi în afaceri, şi în pat.

— Acesta este momentul în care trebuie să-ţi cer să te căsătoreşti cu mine?

— Nu. Dar ai putea să faci altceva pentru mine.

Mike zâmbi.

— Ştiu. Se ridică în genunchi şi o sărută pe pântece, lingându-i buricul.

— Auzi, este ceva ce încă nu mi-e clar.

— Iisuse! Nu poţi şi tu să te concentrezi asupra sexului, măcar un pic?

— Încă nu. Ascultă. Tu i-ai finanţat pe cei doi falsificatori, corect? Usher şi Mitchel?

— Da.

— Când?

— Când am venit în Londra.

— Şi ideea a fost să-i aduci în situaţia în care să n-aibă de ales şi să execute cele două falsuri pentru noi.

— Exact. Putem să ne-o tragem, acum?

— Imediat. Îi îndepărtă capul de sânii ei. Dar când ai venit în Londra nici nu ştiai că eu sunt pe urmele unui tablou.

— Corect.

— Atunci, de ce i-ai atras pe cei doi în capcană?

— Am crezut în tine, iubito.

În încăpere se lăsă tăcerea, în vreme ce afară cobora asfinţitul.

virtual-project.eu

KEN FOLLETT

SCANDALUL MODIGLIANI

virtual-project.eu

